

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.

w sprawie zmian budżetu i w budżecie gminy na rok 2016

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 212 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.¹⁾) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Zwiększa się plan dochodów na 2016 rok o kwotę 68.474,- zł w zakresie dochodów majątkowych zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Zwiększa się plan wydatków na 2016 rok o kwotę 1.469.569,- zł i dokonuje się przesunięcia środków w zakresie wydatków bieżących i majątkowych zgodnie z załącznikiem nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Plan budżetu po zmianach wynosi:

1. Po stronie dochodów:	47.257.738,00 zł, w tym:
- dochody bieżące	45.818.480,00 zł,
- dochody majątkowe	1.439.258,00 zł
2. Po stronie wydatków:	48.328.383,00 zł, w tym:
- wydatki bieżące	39.433.847,00 zł,
- wydatki majątkowe	8.894.536,00 zł

§ 4. Deficyt gminy wynosi 1.070.645,- i zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jst.

§ 5. Przychody gminy wynoszą 3.831.095,- zł i pochodzą w całości z wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu.

§ 6. „Przychody i rozchody związane z finansowaniem deficytu budżetu gminy Twardogóra na rok 2016” – otrzymują brzmienie zgodne z załącznikiem nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 7. „Plan inwestycji na 2016 rok.” – otrzymuje brzmienie zgodne z załącznikiem nr 4 do niniejszej uchwały.

§ 8. „Plan remontów na 2016 rok.” – otrzymuje brzmienie zgodne z załącznikiem nr 5 do niniejszej uchwały.

---

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646, z 2014 r. poz. 379, 911, 1146, 1626 i 1877 oraz z 2015 r. poz. 238, 532, 1045, 1117, 1130, 1189, 1190, 1269, 1358, 1513, 1830, 1890, 1854 i 2150.

§ 9. "Dotacje udzielone z budżetu Gminy Twardogóra w roku 2016" – otrzymują brzmienie zgodne z załącznikiem nr 6 do niniejszej uchwały.

§ 10. "Plan dochodów i wydatków rachunku dochodów samorządowych jednostek oświaty budżetu gminy Twardogóra na 2016 rok." – otrzymuje brzmienie zgodne z załącznikiem nr 7 do niniejszej uchwały.

§ 11. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydełko

Projekt sporządził: .....
Skarbnik Gminy i Miasta
Zdzisława Wójcik
Zatwierdził pod względem prawnym: .....
Jacek Bykowski
Przewodniczący Rady Miejskiej
nr upr. 1483
Zatwierdził: .....
BURMISTRZ
10/4
Zbigniew Potyrała

UZASADNIENIE

Niniejszą uchwałą dokonuje się następujących zmian:

Zmniejsza się w planie dochodów rozdział 01010 § 6207 o kwotę 187.323,- w zakresie rozliczenia końcowego zadania „Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Goszcz i Grabowno Wielkie”.

Zwiększa się w planie dochodów rozdział 90017 § 6207 o kwotę 255.797,- w zakresie rozliczenia końcowego zadania „Przebudowa miejskiej oczyszczalni ścieków przy ul. Lipowej w Twardogórze”.

W jednostce Gmina dokonuje się zmian w planie finansowym:

- 1) w rozdziale 01010 § 6050 zwiększa się o kwotę 100.000,- w pozycji „Budowa przyłączy kanalizacyjnych na terenach wiejskich”;
- 2) rozdział 60013 § 6050 zwiększa się o kwotę 1.130.000,- przy czym pozycję: „Przebudowa pasa drogi powiatowej nr 448 w m. Moszyce w zakresie budowy chodnika” zwiększa się o kwotę 75.000,-; pozycję : „Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 448 (ul. Twardogórska), drogi powiatowej nr 1490D (ul. Sycowska) i drogi gminnej nr 101926 (ul. Rynek) w miejscowości Goszcz” zwiększa się o 750.000,- oraz pozycję „Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 448 Goszcz – Moszyce” zwiększa się o 305.000,-;
- 3) rozdział 60016 § 6050 zmniejsza się o kwotę 1.055.000,- przy czym pozycję: „Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 448 (ul. Twardogórska), drogi powiatowej nr 1490D (ul. Sycowska) i drogi gminnej nr 101926 (ul. Rynek) w miejscowości Goszcz” zmniejsza się o 750.000,- oraz pozycję „Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 448 Goszcz – Moszyce” zmniejsza się o 305.000,-;
- 4) w rozdziale 71035 zwiększa się § 6050 o kwotę 50.000,- w pozycji „Rozbudowa cmentarza komunalnego w Twardogórze”;
- 5) w rozdziale 75022 zwiększa się § 3030 o kwotę 20.200,- w pozycji „Ryczałt dla sołtysów”;
- 6) w rozdziale 75095 § 4300 zwiększa się o kwotę ogółem 200.000,- w pozycji: „Zakup usług związanych z optymalizacją VAT – koszty dotyczące zwrotów podatku VAT otrzymanego w 2015 roku;
- 7) w rozdziale 75412 zwiększa się § 6050 o kwotę 50.000,- w pozycji „Wymiana pokrycia dachowego remizy OSP w Grabownie Wielkim”;
- 8) w rozdziale 75818 zwiększa się § 4810 o kwotę 701.369,-, przy czym pozycję „Rezerwa ogólna” zwiększa się o kwotę 151.369,- natomiast pozycję „Rezerwa celowa –koszty wprowadzenia zmian w zakresie oświaty” zwiększa się o kwotę 550.00,-;
- 9) w rozdziale 80101 zwiększa się § 6050 o kwotę 48.000,- w pozycji: „Wymiana stolarki okiennej i drzwi w budynku Szkoły Podstawowej Nr 1 przy ul. Św. Jadwigi w Twardogórze”
- 10) w rozdziale 85154 zwiększa się § 4270 o kwotę 25.000,- w pozycji: „Remonty świetlic środowiskowych na terenie gminy”;
- 11) w rozdziale 92120 zwiększa się § 2720 o kwotę 100.000,- z przeznaczeniem na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami.

W jednostce Centrum Usług Wspólnych wprowadza się plan finansowy:

- 1) rozdział 75085 zwiększa się o kwotę 100.000,- następująco: § 4010 zwiększa się o kwotę 55.000,-; § 4110 zwiększa się o kwotę 9.500,-; § 4120 zwiększa się o kwotę 1.350,-; § 4210 zwiększa się o kwotę 20.000,-; § 4260 zwiększa się o kwotę 3.330,-; § 4300 zwiększa się o kwotę 10.000,- oraz § 4440 zwiększa się o kwotę 820,-;

BURMISTRZ
107.11
Zbigniew Potyrała

ZMIANY W PLANIE DOCHODÓW MIASTA I GMINY TWARDOGÓRA NA 2016 ROK

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr 2016
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 10 marca 2016 r.,

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
010			Roślinictwo i łowiectwo	290 784,00	- 187 323,00	103 461,00
	01010		Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	290 784,00	- 187 323,00	103 461,00
		6207	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 625	290 784,00	- 187 323,00	103 461,00
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 128 000,00	255 797,00	2 383 797,00
	90017		Zakłady gospodarki komunalnej	100 000,00	255 797,00	355 797,00
		6207	Dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt. 3 oraz ust. 3 pkt 5 i 6 ustawy, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, z wyłączeniem dochodów klasyfikowanych w paragrafie 625	0,00	255 797,00	255 797,00
Razem:				47 189 264,00	68 474,00	47 257 738,00

ZMIANY W PLANIE WYDATKÓW MIASTA I GMINY TWARDOGÓRA NA 2016 ROK

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr 2016
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 10 marca 2016 r.,

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
010			Rolnictwo i leśnictwo	1 159 000,00	100 000,00	1 259 000,00
	01010		Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	1 150 000,00	100 000,00	1 250 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 000 000,00	100 000,00	1 100 000,00
600			Transport i łączność	3 058 967,00	75 000,00	3 133 967,00
	60013		Drogi publiczne wojewódzkie	636 795,00	1 130 000,00	1 766 795,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	69 495,00	1 130 000,00	1 199 495,00
	60016		Drogi publiczne gminne	2 222 172,00	- 1 055 000,00	1 167 172,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 780 700,00	- 1 055 000,00	725 700,00
710			Działalność usługowa	316 955,00	50 000,00	366 955,00
	71035		Orientaże	100 000,00	50 000,00	150 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	100 000,00	50 000,00	150 000,00
750			Administracja publiczna	4 975 503,00	320 200,00	5 295 703,00
	75022		Rady gmin (miast i miast na prawach powiatu)	227 000,00	20 200,00	247 200,00
		3030	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	208 500,00	20 200,00	228 700,00
	75085		Wspólna obsługa jednostek samorządu terytorialnego	0,00	100 000,00	100 000,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	0,00	55 000,00	55 000,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	0,00	9 500,00	9 500,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	0,00	1 350,00	1 350,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	0,00	20 000,00	20 000,00
		4260	Zakup energii	0,00	3 330,00	3 330,00
		4300	Zakup usług pozostałych	0,00	10 000,00	10 000,00
		4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	0,00	820,00	820,00
	75095		Pozostała działalność	661 000,00	200 000,00	861 000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	549 800,00	200 000,00	749 800,00
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	633 866,00	50 000,00	733 866,00

75412		Ochotnicze strażce pozarne	640 866,00	50 000,00	690 866,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	50 000,00	50 000,00
758		Różne rozliczenia	787 153,00	701 369,00	1 488 522,00
75818		Rezerwy ogólne i celowe	787 153,00	701 369,00	1 488 522,00
4810		Rezerwy	641 753,00	701 369,00	1 343 122,00
801		Oświata i wychowanie	13 437 859,00	48 000,00	13 485 859,00
80101		Szkoły podstawowe	5 357 928,00	48 000,00	5 405 928,00
6050		Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00	48 000,00	48 000,00
851		Ochrona zdrowia	316 000,00	25 000,00	341 000,00
85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	210 000,00	25 000,00	235 000,00
4270		Zakup usług remontowych	19 000,00	25 000,00	44 000,00
921		Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 415 971,00	100 000,00	1 515 971,00
92120		Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	402 500,00	100 000,00	502 500,00
2720		Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	200 000,00	100 000,00	300 000,00
Razem:			46 858 814,00	1 469 569,00	48 328 383,00

Załącznik nr 3
do Uchwały Nr 2016
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 10 marca 2016r.

**Przychody i rozchody związane z finansowaniem
deficytu budżetu gminy Twardogóra na rok 2016**

Lp.	Paragraf	Treść	Przychody	Rozchody
1	2	3	4	5
1.	952	Przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym	-	-
		pożyczka z WFOŚiGW we Wrocławiu z przeznaczeniem na zadanie inwestycyjne o nazwie "Przebudowa miejskiej oczyszczalni ścieków przy ulicy Lipowej w Twardogórze".	-	-
		środki z przeznaczeniem na realizację zadań inwestycyjnych i remontowych	-	-
2.	950	Wolne środki	3 831 095	-
3.	992	Splata otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów, w tym:	-	760 450
		Pożyczki:		760 450
		WFOŚiGW Wrocław -Przebudowa miejskiej oczyszczalni ścieków przy ulicy Lipowej w Twardogórze		565 410
		WFOŚiGW Wrocław - Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dąbrowa - etap I		71 280
		WFOŚiGW Wrocław - Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Dąbrowa - etap I		31 960
		WFOŚiGW Wrocław - Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Goszcz i Grabowno W. kolektory tranzytowe		64 800
		WFOŚiGW Wrocław - Budowa przyłączy kanalizacyjnych w miejscowościach		27 000
4.	982	Rozchody z tytułu wykupu innych papierów wartościowych		2 000 000
		wykup obligacji komunalnych 2011 r. serii D w terminie do 13.01.2016 r.	-	1 000 000
		wykup obligacji komunalnych 2012 r. serii D w terminie do 28.05.2016 r.		500 000
		wykup obligacji komunalnych 2013 r. serii B w terminie do 25.11.2016 r.		500 000
5.		Razem	3 831 095	2 760 450

Plan inwestycji na 2016 r.

Lp.	Nazwa zadania	Dział	Rozdz.	Planowane wydatki na 2016 r.	Planowane przychody 2016 r.		
					ogółem	budżet gminy	inne źródła
1.	Budowa kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich	010	01010	3 125 000	1 000 000	1 000 000	0
2.	Budowa przyłączy kanalizacyjnych na terenach wiejskich	010	01010	600 000	100 000	100 000	0
	Razem dział 010			3 725 000	1 100 000	1 100 000	0
3.	Porozumienie z Województwem Dolnośląskim Przebudowa pasa drogi wojewódzkiej 448 w m. Chelstówek	600	60013	67 300	67 300	67 300	0
4.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 448 w m. Chelstówek	600	60013	3 069 495	69 495	69 495	0
5.	Porozumienie z Województwem - Budowa drogi wojewódzkiej nr 448 w miejscowości Goszcz - korekta tuku	600	60013	500 000	500 000	500 000	0
6.	Porozumienie z Powiatem Olesnickim - Przebudowa drogi powiatowej nr 1480 D Goszcz - Syców	600	60014	200 000	200 000	200 000	0
7.	Przebudowa pasa drogi wojewódzkiej nr 448 w m. Moszyce w zakresie budowy chodnika	600	60013	78 690	75 000	75 000	0
8.	Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 448 (ul. Twardogórska), drogi powiatowej nr 1490D (ul. Sycowska) i drogi gminnej nr 101926 (ul. Rynek) w miejscowości Goszcz	600	60013	1 400 000	750 000	750 000	0
9.	Budowa ciągu pieszo rowerowego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 448 Goszcz - Moszyce	600	60013	540 000	305 000	305 000	0
10.	Rozbudowa drogi gminnej Sadzisz - Dąbrowa wraz z przebudową skrzyżowań z drogami powiatowymi nr 1470D i 1480D	600	60016	3 700 000	55 000	55 000	0
11.	Modernizacja chodników na terenie miasta	600	60016	100 000	100 000	100 000	0
12.	Przebudowa dróg gminnych, jako dróg dojazdowych do gruntów rolnych (Gola Wielka, Sosnówka)	600	60016	1 064 700	570 700	570 700	0
	Razem dział 600			10 720 185	2 692 495	2 692 495	0
13.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej w Drogoszewicach i na odcinku Drogoszewice - Sosnówka w ramach systemu ścieżek pieszo-rowerowych Gminy Twardogóra	630	63003	935 000	520 000	520 000	0
	Razem dział 630			935 000	520 000	520 000	0
14.	Wykup nieruchomości	700	70005	400 000	400 000	400 000	0
15.	Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. H. Sienkiewicza w Twardogórze (dok.projektowa)	700	70005	934 500	34 500	34 500	0
16.	Wykonanie ewaluacji na budynku Plac Piastów 17 (dok.projektowa)	700	70005	5 000	5 000	5 000	0
	Razem dział 700			1 339 500	439 500	439 500	0
17.	Rozbudowa oświetlenia komunalnego w Twardogórze.	710	71035	150 000	150 000	150 000	0
	Razem dział 710			150 000	150 000	150 000	0
18.	Zakup sprzętu komputerowego, kserograficznego i fotograficznego	750	75023	50 000	50 000	50 000	0
	Razem dział 750			50 000	50 000	50 000	0
19.	Zakupy inwestycyjne dla Komendy Powiatowej Policji w Oleśnicy	754	75405	15 000	15 000	15 000	0
20.	Zakupy inwestycyjne dla Państwowej Straży Pożarnej w Oleśnicy	754	74511	15 000	15 000	15 000	0
21.	Zakup samochodu ratowniczo gaśniczego dla OSP	754	75412	400 000	400 000	400 000	0
22.	Wymiana pokrycia dachowego remizy OSP w Grabownie Wielkiej	754	75412	50 000	50 000	50 000	0
23.	Zakup samochodu pożarniczego dla OSP Grabowo Wielkie	754	75412	70 000	70 000	70 000	0
	Razem dział 754			550 000	550 000	550 000	0
24.	Dofinansowanie realizacji zadań inwestycyjnych w ramach funduszu sołeckiego (rezerwa)	758	75818	145 400	145 400	145 400	0
	Razem dział 758			145 400	145 400	145 400	0
25.	Zapewnienie systemu bezpieczeństwa pożarowego budynku Przedszkola Miejskiego w Twardogórze	801	80104	130 000	130 000	130 000	0
26.	Wymiana stolarki okiennej i drzwi w budynku Szkoły Podstawowej Nr 1 przy ulicy Św. Jadwigi w Twardogórze	801	80101	48 000	48 000	48 000	0
27.	Przebudowa dachu w budynku Gimnazjum i Szkoły Podstawowej nr 2 w Twardogórze	801	80110	350 000	350 000	350 000	0
	Razem dział 801			528 000	528 000	528 000	0
28.	Przebudowa dachu (wymiana dachówki) na budynku SZP ZOZ w Twardogórze	851	85121	90 000	90 000	90 000	0
	Razem dział 851			90 000	90 000	90 000	0
29.	Budowa wodociągu w ulicy Wojska Polskiego w Twardogórze	900	90001	40 000	40 000	40 000	0
30.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej dla części gminy Twardogóra	900	90001	200 000	30 000	30 000	0
	Razem rozdział 90001 - Gospodarka ściekowa i ochrona wód			240 000	70 000	70 000	0

Lp	Nazwa zadania	Dział	Rozdz	rok rozpoczęcia / rok zakończenia	Nakłady inwestycyjne	Planowane nakłady 2016		
						ogółem	dot. dot. dot.	inne źródła
31.	Zakup kosiarki w ramach funduszu sołeckiego	900	90004	2016	7 000	7 000	7 000	0
	Razem rozdział 90004				7 000	7 000	7 000	0
32.	Dolnośląski Projekt Rekultywacji sp. z o.o.	900	90006	2015/2023	2 553 807	71 323	71 323	0
	Razem rozdział 90006				2 553 807	71 323	71 323	0
33.	Budowa nowych punktów oświetlenia drogowego	900	90015	2016	50 000	50 000	50 000	0
	Razem rozdział 90015 - Oświetlenie ulic placów i dróg				50 000	50 000	50 000	0
34.	Budowa parkingów na terenie miasta	900	90085	2016	100 000	100 000	100 000	0
35.	Urządzenie plac zabaw na terenie miasta i gminy	900	90085	2016	25 000	25 000	25 000	0
36.	Przebudowa budynku przy ulicy 1-go Maja w Twardogórze	900	90095	2016	300 000	300 000	300 000	0
37.	Adaptacja budynku stacji PKP w Twardogórze	900	90095	2016/2017	600 000	200 000	200 000	0
38.	Rewitalizacja budynków przy ulicy Ratuszowej w Twardogórze	900	90095	2016/2017	800 000	400 000	400 000	0
39.	Zagospodarowanie plac zabaw, boisk i terenów rekreacyjnych w ramach funduszu sołeckiego	900	90095	2016	79 968	79 968	79 968	0
40.	Zagospodarowanie plac zabaw, boisk i terenów rekreacyjnych w ramach dopłaty do funduszu sołeckiego	900	90095	2016	6 600	6 600	6 600	0
	Razem rozdział 90095 - Pozostała działalność				1 911 568	1 111 568	1 111 568	0
	Razem dział 900				4 762 375	1 309 891	1 309 891	0
41.	Restauracja zespołu pałacowego w Goszczu - zagospodarowanie parku	921	92120	2014/2019	1 500 000	100 000	100 000	0
42.	Restauracja zespołu pałacowego w Goszczu - remont dachów i elewacji	921	92120	2014/2021	6 567 650	100 000	100 000	0
43.	Przebudowa budynku Biblioteki Publicznej w Twardogórze	921	92116	2016	50 000	50 000	50 000	0
	Razem dział 921				8 117 650	250 000	250 000	0
44.	Budowa boiska piłkarskiego w Grabownie Wielkim wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym	926	92601	2015/2019	1 330 000	34 000	34 000	0
45.	Budowa boiska piłkarskiego w Goszczu wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym	926	92601	2015/2019	1 330 000	22 300	22 300	0
46.	Zagospodarowanie boisk sportowych w ramach funduszu sołeckiego	926	92605	2016	12 950	12 950	12 950	0
47.	Budowa krytej pływalni przy ul. Wrocławskiej w Twardogórze w ramach programu Dolnośląski Delfinrek	926	92601	2016/2018	4 600 000	1 000 000	1 000 000	0
	Razem dział 926 - Kultura fizyczna				7 272 950	1 069 250	1 069 250	0
	Ogółem				38 386 060	8 894 536	8 894 536	0

Załącznik nr 5 do Uchwały Nr 2016
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 10 marca 2016r.

Plan remontów z budżetu gminy na 2016 r.

Lp.	Nazwa zadania	Dział	Rodział	rok rozpoczęcia/rok zakończenia	Planowane nakłady	
					całkowite	na rok 2016
1	2	3	4	5	6	7
1.	Remont dróg asfaltowych	600	60016	2016	67 000	67 000
2.	Remont dróg gruntowych	600	60016	2016	130 000	130 000
3.	Remonty i naprawa rowów komunalnych i przepustów	600	60016	2016	20 000	20 000
	Razem dział 600				217 000	217 000
4.	Remont i malowanie pomieszczeń w budynku Urzędu Miasta i Gminy	750	75023	2016	50 000	50 000
	Razem dział 750				50 000	50 000
5.	Remonty w OSP	754	75412	2016	10 000	10 000
	Razem dział 754				10 000	10 000
6.	Remonty bieżące w szkołach podstawowych	801	80101	2016	28 107	28 107
7.	Remonty bieżące w przedszkolu	801	80104	2016	6 280	6 280
8.	Remonty bieżące w gminnym	801	80110	2016	46 200	46 200
	Razem dział 801				80 587	80 587
9.	Remonty świetlic środowiskowych na terenie gminy	851	85154	2016	44 000	44 000
	Razem dział 851				44 000	44 000
10.	Remonty bieżące w ośrodku pomocy społecznej	852	85219	2016	300	300
	Razem dział 852				300	300
11.	Remont urządzeń rekreacyjnych i wymiana piasku w piaskownikach	900	90095	2016	20 000	20 000
12.	Remonty w ramach funduszu sołeckiego	900	90095	2016	866	866
	Razem dział 900				20 866	20 866
13.	Remont świetlicy w Łazisku	921	92195	2016	5 644	5 644
	Razem dział 921				5 644	5 644
14.	Remonty bieżące w GOSIR	926	92604	2016	40 000	40 000
	Razem dział 926				40 000	40 000
	Razem				468 397	468 397

**Dotacje udzielone z budżetu Gminy Twardogóra
w roku 2016**

1. Dla jednostek sektora finansów publicznych

Lp.	Dział	Rozdział	Dotowany	Plan na rok 2016	Rodzaj dotacji		
					celowa	podmiotowa	przedmiotowa
1.	600	60013	Województwo Dolnośląskie - przebudowa pasa drogi wojewódzkiej nr 448 Twardogóra - Chełstówek	67 300	67 300	0	0
2.	600	6013	Województwo Dolnośląskie - Budowa drogi wojewódzkiej nr 448 w miejscowości Goszcz - korekta łuku	500 000	500 000	0	0
3.	600	60014	Powiat Oleśnicki - przebudowa dróg " Przebudowa drogi powiatowej nr 1490D Goszcz - Syców"	200 000	200 000	0	0
4.	700	70001	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Twardogórze	50 000	0	50 000	0
5.	921	92116	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Twardogóra	553 450	0	553 450	0
Razem				1 370 750	767 300	603 450	0

2. Dla jednostek spoza sektora finansów publicznych

Lp.	Dział	Rozdział	Nazwa zadania lub podmiot	Plan na rok 2016	Rodzaj dotacji		
					celowa	podmiotowa	przedmiotowa
1.	801	80104	Przedszkole Niepubliczne Sióstr Opatrzności Bożej w Twardogórze	180 000	0	180 000	0
2.	801	80104	Przedszkola w gminach do których uczęszczają dzieci z gminy	20 000	20 000	0	0
2.	851	85195	Stowarzyszenia działające w zakresie ochrony zdrowia	10 000	10 000	0	0
3.	853	85305	Żłobki sprawujące opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3	72 000	72 000	0	0
4.	853	85306	Kluby dziecięce sprawujące opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3	5 000	5 000	0	0
5.	921	92120	Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	300 000	300 000	0	0
6.	921	92195	Podmioty działające na terenie gminy w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	10 000	10 000	0	0
7.	926	92605	Kluby sportowe działające w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawę o sporcie	175 000	175 000	0	0
Razem				772 000	692 000	180 000	0

OGÓŁEM DOTACJE				2 142 750	1 359 300	783 450	0

Plan dochodów i wydatków rachunku dochodów samorządowych jednostek oświaty
budżetu gminy Twardogóra na 2016 rok

Dział	Rozdział	Wyszczególnienie	Stan środków obrotowa 01.01.2015	Dochody					Wydatki					Stan środków obrotowa na 31.12.2015	
				Ogółem	Dotacja z budżetu	Wpływy sprzyski- mal	Wpływy z usług	Pozostałe przychody	Ogółem	w tym:	Wynagrodz bez osobowe, pocjodne	Wydatki bieżące	Wydatki remontowe		Wydatki inwestycyj- ne
801	80101	Szkoła Podstawowa nr 1 w Twardogórze	0	24 020	0	0	0	24 020		0	9 020	15 000	0	0	0
801	80101	Szkoła Podstawowa nr 2 w Twardogórze	0	11 040	0	0	0	11 040		0	11 040	0	0	0	0
801	80101	Szkoła Podstawowa w Goszczu	0	17 300	0	0	0	17 300		0	15 750	1 500	0	50	0
801	80101	Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim	0	3 400	0	0	0	3 400		0	3 400	0	0	0	0
		Miejskie Przedszkole z Oddziałem Małego Dziecka w Twardogórze	0	2 800	0	0	0	2 800		0	2 800	0	0	0	0
801	80110	Gimnazjum Nr 1 w Twardogórze	0	70 160			0	70 160		5 983	64 177	0	0	0	0
		Ogółem	0	128 720	0	0	0	128 720		5 983	106 187	16 500	0	50	0

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 226, art. 227, art. 228, art. 230 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.¹⁾) **uchwala się , co następuje:**

§ 1. Zmienia się uchwałę Nr XIII.127.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 17 grudnia 2015r. w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra w ten sposób, że załącznik Nr 1 do Uchwały o nazwie „Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Twardogóra Przepływy pieniężne i kwota długu” otrzymuje brzmienie w wersji stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2. Zmienia się uchwałę Nr XIII.127.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 17 grudnia 2015r. w sprawie przyjęcia wieloletniej prognozy finansowej Gminy Twardogóra w ten sposób, że załącznik Nr 2 do Uchwały o nazwie „Przedsięwzięcia realizowane w latach 2016 – 2023” otrzymuje brzmienie w wersji stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszej Uchwały.

§ 3. Objaśnienia wartości przyjętych i zmian w wieloletniej prognozie stanowią załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko

Skarbnik Miasta i Gminy

Projekt sporządził: .....

Zatwierdził pod względem prawnym: .....

Zatwierdził: .....

BURMISTRZ
Zbigniew Potyrała

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646, z 2014 r. poz. 379, 911, 1146, 1626 i 1877 oraz z 2015 r. poz. 238, 532, 1045, 1117, 1130, 1189, 1190, 1269, 1358, 1513, 1830, 1890, 1854 i 2150.

Wieloletnia Prognoza Finansowa
1)
Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr 2016
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 10 marca 2016 r.

Wyszczególnienie	Dochody ogółem ^x	z tego:										
		w tym:							w tym:			
		Dochody bieżące ^x	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	podatki i opłaty ³⁾	w tym:		z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	Dochody ^x majątkowe	w tym:	
						z podatku od nieruchomości	ze sprzedaży ^x majątku				z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5	1.2	1.2.1	1.2.2	
Formuła	[1.1]+[1.2]											
Wykonanie 2013	39 191 622,48	33 405 318,90	6 282 326,00	199 758,49	10 420 438,37	7 456 561,58	8 944 853,00	4 041 567,98	5 786 303,58	233 508,67	5 476 361,61	
Wykonanie 2014	40 738 660,91	34 078 248,77	7 162 840,00	135 914,02	11 322 334,55	7 610 861,37	9 554 411,00	4 427 524,91	6 680 412,14	1 486 401,95	5 078 630,14	
Plan 3 kw. 2015	49 626 711,64	40 522 955,20	8 519 299,00	120 000,00	11 746 700,00	7 920 000,00	9 754 062,00	4 289 786,20	9 103 756,44	943 000,00	8 100 756,44	
Wykonanie 2015	50 452 575,02	41 176 074,04	8 341 296,00	278 051,83	11 717 820,97	7 760 978,52	9 754 062,00	4 289 786,20	9 276 500,98	691 965,95	8 516 242,38	
2016	47 257 738,00	45 818 480,00	11 610 778,00	250 000,00	12 517 400,00	8 411 000,00	10 292 887,00	4 055 029,00	1 439 258,00	900 000,00	359 258,00	
2017	45 167 200,00	39 167 200,00	11 000 000,00	200 000,00	11 500 000,00	7 950 000,00	9 600 000,00	3 000 000,00	6 000 000,00	1 000 000,00	5 000 000,00	
2018	44 717 200,00	39 108 200,00	11 000 000,00	200 000,00	11 600 000,00	8 100 000,00	9 600 000,00	3 000 000,00	5 609 000,00	1 000 000,00	4 609 000,00	
2019	44 391 800,00	39 591 800,00	11 000 000,00	200 000,00	11 600 000,00	8 260 000,00	9 600 000,00	3 000 000,00	4 800 000,00	1 000 000,00	3 300 000,00	
2020	44 000 000,00	40 500 000,00	11 000 000,00	200 000,00	11 700 000,00	8 420 000,00	9 600 000,00	3 000 000,00	3 500 000,00	1 000 000,00	2 500 000,00	
2021	44 000 000,00	41 500 000,00	11 000 000,00	200 000,00	11 700 000,00	8 620 000,00	9 600 000,00	3 000 000,00	2 500 000,00	500 000,00	2 000 000,00	
2022	43 000 000,00	40 500 000,00	11 000 000,00	200 000,00	11 700 000,00	8 620 000,00	9 600 000,00	3 000 000,00	2 500 000,00	500 000,00	2 000 000,00	
2023	43 000 000,00	40 500 000,00	11 000 000,00	200 000,00	11 700 000,00	8 620 000,00	9 600 000,00	3 000 000,00	2 500 000,00	500 000,00	2 000 000,00	

1) Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.

2) Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się także dla lat wykraczających poza minimalny (4 letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

3) W pozycji wykazuje się kwoty wszystkich podatków i opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, a nie tylko podatków i opłat lokalnych.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem ^x	z tego:										Wydatki majątkowe
		w tym:										
		Wydatki bieżące ^x	z tytułu poręczeń i gwarancji ^x	w tym: gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu wypłaty zobowiązań, o którym mowa w ^x art. 243 ustawy	na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	wydatki na obsługę długu ^x	odsetki i dyskonto określone w art. 243 ust. 1 ustawy ^x	w tym:				
								odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) ^x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zadaniowych na wkład krajowy ^x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zadaniowych na wkład krajowy ^x		
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.1.1	2.1.3.1.2	2.2		
Formuła	[2.1] + [2.2]											
Wykonanie 2013	41 324 492,50	27 195 047,92	0,00	0,00	x	549 931,33	549 931,33	0,00	0,00	14 129 444,58		
Wykonanie 2014	36 489 577,48	29 711 188,71	0,00	0,00	x	458 312,81	458 312,81	0,00	62 734,64	6 778 408,77		
Plan 3 kw. 2015	53 412 315,64	31 463 459,65	0,00	0,00	x	364 207,00	364 207,00	0,00	0,00	21 948 855,99		
Wykonanie 2015	51 055 084,06	30 695 869,34	0,00	0,00	x	291 239,89	291 239,89	0,00	0,00	20 359 214,72		
2016	48 328 363,00	39 433 847,00	0,00	0,00	0,00	396 713,00	396 713,00	0,00	0,00	8 894 536,00		
2017	42 500 000,00	32 500 000,00	0,00	0,00	0,00	382 165,00	382 165,00	0,00	0,00	10 000 000,00		
2018	42 350 000,00	33 000 000,00	0,00	0,00	0,00	290 014,00	290 014,00	0,00	0,00	9 350 000,00		
2019	42 300 000,00	33 300 000,00	0,00	0,00	x	203 180,00	203 180,00	0,00	0,00	9 000 000,00		
2020	41 600 000,00	33 700 000,00	0,00	0,00	x	127 200,00	127 200,00	0,00	0,00	7 900 000,00		
2021	43 000 000,00	34 000 000,00	0,00	0,00	x	35 000,00	35 000,00	0,00	0,00	9 000 000,00		
2022	43 000 000,00	34 000 000,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00	0,00	9 000 000,00		
2023	43 000 000,00	34 000 000,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	0,00	0,00	9 000 000,00		

4) W pozycji wykazuje się kwoty dla lat budżetowych 2013-2018.

Wyszczególnienie	Wynik budżetu ^x	Przychody ^x budżetu	z tego:										Inne przychody niezwiązane z zaciąganiem długu ⁵ x	na pokrycie deficytu ^x budżetu
			Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych	w tym:		Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy	w tym:		Kredyty, pożyczki, emisja papierów ^x wartościowych	w tym:				
				na pokrycie deficytu ^x budżetu	4.1.1		4.2	na pokrycie deficytu ^x budżetu		4.2.1	4.3	na pokrycie deficytu ^x budżetu		
Lp	3	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1	4.4	4.4.1				
Formuła	[1]-[2]	[4.1] + [4.2] + [4.3] + [4.4]												
Wykonanie 2013	-2 132 870,02	6 539 870,00	0,00	0,00	2 396 870,00	1 103 539,98	4 142 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Wykonanie 2014	4 249 083,43	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Plan 3 kw. 2015	-3 785 604,00	6 642 724,00	0,00	0,00	2 372 724,00	2 372 724,00	4 270 000,00	1 412 880,00	0,00	0,00	0,00			
Wykonanie 2015	-602 509,04	7 290 724,00	0,00	0,00	2 372 724,00	2 372 724,00	4 918 000,00	602 509,04	0,00	0,00	0,00			
2016	-1 070 645,00	3 831 095,00	0,00	0,00	3 831 095,00	1 070 645,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2017	2 667 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2018	2 367 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2019	2 091 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2020	2 400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2021	1 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			

5) W pozycji wykazuje się w szczególności kwoty przychodów z tytułu prywatyzacji majątku oraz spłaty pożyczek udzielonych ze środków jednostki.

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu x	z tego:						
		Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych x	w tym:				Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu	
			w tym łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy x	z tego:				
				kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy x	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy x	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń innych niż określone w art. 243 ust. 3a ustawy x		
Lp	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2	5.1.1.3	5.2	
Formuła	[5.1] + [5.2]		[5.1.1.1] + [5.1.1.2] + [5.1.1.3]					
Wykonanie 2013	3 335 360,00	3 335 360,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Wykonanie 2014	2 947 800,00	2 947 800,00	301 050,00	301 050,00	0,00	0,00	0,00	
Plan 3 kw. 2015	2 857 120,00	2 857 120,00	753 880,00	753 880,00	0,00	0,00	0,00	
Wykonanie 2015	2 857 120,00	2 857 120,00	753 880,00	753 880,00	0,00	0,00	0,00	
2016	2 760 450,00	2 760 450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2017	2 667 200,00	2 667 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2018	2 367 200,00	2 367 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2019	2 091 800,00	2 091 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2020	2 400 000,00	2 400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2021	1 000 000,00	1 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

6) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456 oraz z 2013 r. poz. 1199) oraz kwoty wykupu obligacji przychodowych.

Wyszczególnienie	Kwota długu ^x	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych	Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
			Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki ⁷⁾ a wydatkami bieżącymi, pomniejszonymi o wydatki ⁸⁾
Lp	6	7	8.1	8.2
Formuła			[1.1] - [2.1]	[1.1] + [4.1] + [4.2] - [2.1] - [2.1.20]
Wykonanie 2013	14 173 570,00	0,00	6 210 270,98	8 607 140,98
Wykonanie 2014	11 225 770,00	0,00	4 367 080,06	4 367 080,06
Plan 3 kw. 2015	13 286 650,00	0,00	9 059 495,55	11 432 219,55
Wykonanie 2015	13 286 650,00	0,00	10 480 204,70	12 852 928,70
2016	10 526 200,00	0,00	6 384 633,00	10 215 728,00
2017	7 859 000,00	0,00	6 667 200,00	6 667 200,00
2018	5 491 800,00	0,00	6 108 200,00	6 108 200,00
2019	3 400 000,00	0,00	6 291 800,00	6 291 800,00
2020	1 000 000,00	0,00	6 800 000,00	6 800 000,00
2021	0,00	0,00	7 500 000,00	7 500 000,00
2022	0,00	0,00	6 500 000,00	6 500 000,00
2023	0,00	0,00	6 500 000,00	6 500 000,00

7) Skorygowanie o środki określone w przepisach dotyczy w szczególności powiększenia o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych, zgodnie z art. 242 ustawy.

8) Pomniejszenie wydatków bieżących, zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej, dotyczy lat 2013-2015.

Wyszczególnienie	Przeznaczenie prognozowanej nadwyżki budżetowej ¹⁰⁾	w tym na:	Informacje uzupełniające o wybranych rodzajach wydatków budżetowych							
			Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu ¹¹⁾ terytorialnego	Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	z tego:		Wydatki inwestycyjne ¹²⁾ kontynuowane	Nowe wydatki inwestycyjne ¹³⁾	Wydatki majątkowe w formie dotacji
						bieżące	majątkowe			
Lp	10	10.1	11.1	11.2	11.3	11.3.1	11.3.2	11.4	11.5	11.6
Formuła					[11.3.1] + [11.3.2]					
Wykonanie 2013	0,00	0,00	13 492 657,93	3 042 792,53	8 824 054,23	12 783,73	8 811 270,50	3 105 795,00	2 925 118,00	767 300,00
Wykonanie 2014	0,00	2 947 800,00	14 317 764,21	3 352 800,11	2 228 406,51	0,00	2 228 406,51	1 690 898,79	4 800 574,01	274 785,98
Plan 3 kw. 2015	0,00	2 857 120,00	14 541 581,00	3 848 477,00	0,00	0,00	0,00	18 276 675,99	3 224 881,00	447 300,00
Wykonanie 2015	0,00	2 857 120,00	14 679 896,33	3 697 430,26	0,00	0,00	0,00	17 541 611,56	2 575 301,96	242 301,20
2016	0,00	0,00	15 383 375,00	3 966 834,00	4 471 330,00	34 012,00	4 437 318,00	3 105 795,00	4 626 441,00	767 300,00
2017	2 667 200,00	2 667 200,00	14 100 000,00	3 400 000,00	9 961 826,00	34 932,00	9 926 894,00	0,00	0,00	0,00
2018	2 367 200,00	2 367 200,00	14 150 000,00	3 450 000,00	8 774 792,00	36 828,00	8 737 964,00	0,00	0,00	0,00
2019	2 091 800,00	2 091 800,00	14 150 000,00	3 500 000,00	6 695 262,00	39 820,00	6 655 442,00	0,00	0,00	0,00
2020	2 400 000,00	2 400 000,00	14 200 000,00	3 550 000,00	1 901 736,00	44 136,00	1 857 600,00	0,00	0,00	0,00
2021	1 000 000,00	1 000 000,00	14 250 000,00	3 550 000,00	2 037 376,00	50 120,00	1 987 256,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	14 250 000,00	3 550 000,00	150 183,00	58 268,00	91 915,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	14 250 000,00	3 550 000,00	146 928,00	69 320,00	77 608,00	0,00	0,00	0,00

10) Przeznaczenie nadwyżki budżetowej, inne niż spłaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych, wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

11) W pozycji wykazuje się kwoty wydatków w ramach zadań własnych klasyfikowanych w dziale 750 - Administracja publiczna w rozdziałach właściwych dla organów i urzędów jednostki samorządu terytorialnego (rozdziały od 75017 do 75023).

12) W pozycji wykazuje się wartość inwestycji rozpoczętych co najmniej w poprzednim roku budżetowym, którego dotyczy kolumna.

13) W pozycji wykazuje się wartość nowych inwestycji, które planuje się rozpocząć w roku, którego dotyczy kolumna.

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy										
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:			Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:			Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:	
		środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:			finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy
			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wyłącznie z realizacji umów na realizację programu, projektu lub zadania ¹⁴⁾	środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wyłącznie z realizacji umów na realizację programu, projektu lub zadania	środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			
Lp	12.1	12.1.1	12.1.1.1	12.2	12.2.1	12.2.1.1	12.3	12.3.1	12.3.2		
Formuła											
Wykonanie 2013	12 783,73	12 783,73	10 686,17	3 394 351,00	3 394 351,00	3 394 351,00	12 783,73	10 866,17	10 866,17		
Wykonanie 2014	0,00	0,00	0,00	3 744 798,00	3 744 798,00	3 744 798,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Plan 3 kw. 2015	0,00	0,00	0,00	6 469 521,99	6 459 521,99	6 459 521,99	0,00	0,00	0,00	0,00	
Wykonanie 2015	0,00	0,00	0,00	6 589 287,60	6 589 287,60	6 390 943,60	0,00	0,00	0,00	0,00	
2016	0,00	0,00	0,00	359 258,00	359 258,00	359 258,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	

14) W pozycji 12.1.1.1, 12.2.1.1, 12.3.2, 12.4.2., 12.5.1, 12.6.1, 12.7.1 oraz 12.8.1. wykazuje się wyłącznie kwoty wynikające z umów na realizację programu, projektu lub zadania zawartych na dzień uchwalenia prognozy, a nieplanowanych do zawarcia w okresie prognozy.

Wyszczególnienie	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy										w tym:		Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym:
	Wydatki majątkowe na realizację programu, projektu lub zadania wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy										w tym:			
	12.4	12.4.1	12.4.2	12.5	12.5.1	12.6	12.6.1	12.7	12.7.1					
Lp	12.4	12.4.1	12.4.2	12.5	12.5.1	12.6	12.6.1	12.7	12.7.1					
Formuła														
Wykonanie 2013	4 171 959,00	4 171 959,00	2 631 559,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Wykonanie 2014	1 516 218,00	665 993,00	665 993,00	850 225,00	850 225,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Plan 3 kw. 2015	16 223 954,99	6 469 521,99	6 469 521,99	9 754 433,00	9 754 433,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
Wykonanie 2015	15 552 935,43	6 222 818,05	6 222 818,05	9 330 117,38	9 330 117,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			

15) Przez program, projekt lub zadanie finansowane w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, należy rozumieć także taki program, projekt lub zadanie przynoszące dochód, dla których poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, ustala się po odliczeniu zdyskontowanego dochodu obliczanego zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi takiego programu, projektu lub zadania.

Wyszczególnienie	Kwoty dotyczące przejęcia i spłaty zobowiązań po samodzielnym zakładach opieki zdrowotnej oraz pokrycia ujemnego wyniku					Wydatki na spłatę zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przejętych do końca 2011 r. na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej	Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej		
	w tym:		Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samodzielnym zakładach opieki zdrowotnej	Dochody budżetowe z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa, o której mowa w art. 196 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217, z późn. zm.)	Wysokość zobowiązań podlegających umorzeniu, o którym mowa w art. 190 ustawy o działalności leczniczej			Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej likwidowanego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej
	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy								
Lp	12.8	12.8.1	13.1	13.2	13.3	13.4	13.5	13.6	13.7
Formuła									
Wykonanie 2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2015	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Dane uzupełniające o długu i jego spłacie					
	Spłaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w pkt. 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już x zadagniętych	Kwota długu, którego planowana spłata dokonana się z wydatków budżetu x	Wydatki zmniejszające dług x	w tym:		
				spłata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 14.3.3 x	związane z umowami zaliczanymi do tytułów dłużnych wliczanych do państwowego długu publicznego x	wypłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji x
Lp	14.1	14.2	14.3	14.3.1	14.3.2	14.3.3
Formuła						
Wykonanie 2013	3 335 360,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2014	2 947 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2015	2 857 120,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2015	2 857 120,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2016	2 760 450,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2017	2 667 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2018	2 367 200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	2 091 800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	2 400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	1 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
			14.4			

* Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń zostanie automatycznie wygenerowana przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz U poz 86, z późn zm.). Automatyczne wyliczenia danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także poz. 9.6.-9.6.1 i pozycji z sekcji nr 16.

** Należy wskazać jedną z następujących podstaw prawnych: art. 240a ust. 4 / art. 240a ust. 8 / art. 240b ustawy określającej procedurę jaką objęta jest jednostka samorządu terytorialnego. x - pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne (prognoza kwoty długu). Okres ten nie podlega wydłużeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej. W przypadku, gdy kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia wykraczają poza okres prognozy kwoty długu to pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się do ostatniego roku, na który ustalono limit wydatków na realizację przedsięwzięć

16) Pozycje sekcji 15 są wykazywane wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego emitujące obligacje przychodowe.

17) Pozycje sekcji 16 wykazują wyłącznie jednostki objęte procedurą wynikającą z art. 240a lub art. 240b ustawy

Wykaz przedsięwzięć do WPF

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr 2016
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 10 marca 2016 r.

kwoty w
zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2016	Limit 2017	Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020
			od	do						
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				35 481 152,00	4 471 330,00	9 961 826,00	8 774 792,00	6 695 262,00	1 901 736,00
1.a	- wydatki bieżące				407 436,00	34 012,00	34 932,00	36 828,00	39 820,00	44 136,00
1.b	- wydatki majątkowe				36 073 716,00	4 437 318,00	9 926 894,00	8 737 964,00	6 655 442,00	1 857 600,00
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz.1240,z późn.zm.), z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.1.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2),z tego				35 481 152,00	4 471 330,00	9 961 826,00	8 774 792,00	6 695 262,00	1 901 736,00
1.3.1	- wydatki bieżące				407 436,00	34 012,00	34 932,00	36 828,00	39 820,00	44 136,00
1.3.1.1	Rekultywacja obszarów wiejskich - Dolnośląski Projekt Rekultywacyjny	Gmina Twardogóra	2015	2023	407 436,00	34 012,00	34 932,00	36 828,00	39 820,00	44 136,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				35 073 716,00	4 437 318,00	9 926 894,00	8 737 964,00	6 655 442,00	1 857 600,00
1.3.2.1	Infrastruktura drogowa - Przebudowa drogi nr 448 w m. Chelstówek	Gmina Twardogóra	2014	2019	3 069 495,00	69 495,00	500 000,00	500 000,00	2 000 000,00	0,00

Limit 2021	Limit 2022	Limit 2023	Limit zobowiązań
2 037 376,00	150 183,00	146 928,00	34 139 433,00
50 120,00	58 268,00	69 320,00	367 436,00
1 987 256,00	91 915,00	77 608,00	33 771 997,00
0,00	0,00	0,00	0,00

0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
0,00	0,00	0,00	0,00
2 037 376,00	150 183,00	146 928,00	34 139 433,00
50 120,00	58 268,00	69 320,00	367 436,00
50 120,00	58 268,00	69 320,00	367 436,00
1 987 256,00	91 915,00	77 608,00	33 771 997,00
0,00	0,00	0,00	3 069 495,00

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2016	Limit 2017	Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020
			od	do						
1.3.2.2	Infrastruktura drogowa - Przebudowa dróg gminnych, w tym m.in.: dróg dojazdowych do gruntów rolnych	Gmina Twardogóra	2015	2020	3 770 700,00	570 700,00	600 000,00	600 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00
1.3.2.3	Infrastruktura drogowa - Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 448 (u. Twardogóra), drogi powiatowej nr 1490 D (ul. Sycowska) i drogi gminnej nr 101926 D (ul. Rynek) w miejscowości Goszcz	Gmina Twardogóra	2015	2018	1 400 000,00	750 000,00	650 000,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.4	Infrastruktura drogowa - Rozbudowa drogi gminnej Sądzyce - Dąbrowa wraz z przebudową z przebudową skrzyżowań z drogami powiatowymi nr 1470D i 1480D	Gmina Twardogóra	2016	2019	3 700 000,00	55 000,00	1 500 000,00	1 440 000,00	705 000,00	0,00
1.3.2.5	Infrastruktura mieszkaniowa - Dokumentacja projektowa budynku wielorodzinnego przy ul. H. Sienkiewicza	Gmina Twardogóra	2015	2018	934 500,00	34 500,00	450 000,00	450 000,00	0,00	0,00
1.3.2.6	Infrastruktura sportowa - Budowa krytej pływalni przy ul. Wrocławskiej w Twardogórze w ramach programu "Dolnośląski Delfinek"	Gmina Twardogóra	2015	2018	4 600 000,00	1 000 000,00	1 800 000,00	1 800 000,00	0,00	0,00
1.3.2.7	Infrastruktura sportowa - Przebudowa boiska piłkarskiego w Goszczu wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym	Gmina Twardogóra	2015	2019	1 330 000,00	22 300,00	307 700,00	500 000,00	500 000,00	0,00
1.3.2.8	Infrastruktura sportowa - Przebudowa boiska piłkarskiego w Grabownie Wielkim wraz z zapleczem sanitarno-szatniowym	Gmina Twardogóra	2015	2019	1 330 000,00	34 000,00	296 000,00	500 000,00	500 000,00	0,00
1.3.2.9	Kanalizacja - Budowa kanalizacji sanitarnej dla części gminy Twardogóra obejmującej sołectwa: Grabowno Małe, Olszówka, Nowa Wieś Goszczańska, Domasławice, Łazisko i Dragów	Gmina Twardogóra	2011	2020	200 000,00	30 000,00	100 000,00	70 000,00	0,00	0,00
1.3.2.10	Kanalizacja - Budowa kanalizacji sanitarnej na terenach wiejskich	Gmina Twardogóra	2015	2018	3 125 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	1 125 000,00	0,00	0,00
1.3.2.11	Rekultywacja obszarów wiejskich - Dolnośląski Projekt Rekultywacyjny	Gmina Twardogóra	2015	2023	2 146 371,00	71 323,00	138 194,00	242 964,00	95 442,00	92 600,00
1.3.2.12	Rewitalizacja obszarów miejskich - Adaptacja budynku stacja PKP w Twardogórze	Gmina Twardogóra	2016	2017	600 000,00	200 000,00	400 000,00	0,00	0,00	0,00

Limit 2021	Limit 2022	Limit 2023	Limit zobowiązań
0,00	0,00	0,00	3 770 700,00
0,00	0,00	0,00	1 400 000,00

0,00	0,00	0,00	3 700 000,00

0,00	0,00	0,00	934 500,00
0,00	0,00	0,00	4 600 000,00

0,00	0,00	0,00	1 330 000,00
0,00	0,00	0,00	1 330 000,00

0,00	0,00	0,00	200 000,00

0,00	0,00	0,00	3 125 000,00
92 256,00	91 915,00	77 608,00	902 302,00
0,00	0,00	0,00	600 000,00

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2016	Limit 2017	Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020
			od	do						
1.3.2.13	Rewitalizacja obszarów miejskich - Rewitalizacja budynków przy ulicy Ratuszowej w Twardogórze	Gmina Twardogóra	2016	2017	800 000,00	400 000,00	400 000,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.14	Rewitalizacja obszarów miejskich - Restauracja zespołu pałacowego w Goszczu - zagospodarowanie parku	Gmina Twardogóra	2014	2019	1 500 000,00	100 000,00	300 000,00	300 000,00	800 000,00	0,00
1.3.2.15	Rewitalizacja obszarów miejskich - Restauracja zespołu pałacowego w Goszczu - remont dachów i elewacji	Gmina Twardogóra	2014	2021	6 567 650,00	100 000,00	1 485 000,00	1 210 000,00	1 055 000,00	765 000,00

Limit 2021	Limit 2022	Limit 2023	Limit zobowiązań
0,00	0,00	0,00	800 000,00
0,00	0,00	0,00	1 500 000,00
1 895 000,00	0,00	0,00	6 510 000,00

OBJAŚNIENIA

1. **W zakresie dochodów ogółem** zwiększono ich kwotę o 5.484.095,- w zakresie dochodów bieżących i majątkowych.
  - 1.1. **W zakresie dochodów bieżących** zwiększono ich kwotę o 5.415.621,-, w tym:
    - a) w dziale 85215 zwiększono § 2010 o kwotę 2.621,- z przeznaczeniem na wypłatę zryczałtowanych dodatków energetycznych za I kwartał 2016 roku;
    - b) w dziale 85295 zwiększono § 2010 o kwotę 5.413.000,- z przeznaczeniem na realizację *Programu Rodzina 500 Plus*;
  - 1.2. **W zakresie dochodów majątkowych** zwiększono ich kwotę o 68.474,-, w tym:
    - a) zmniejszono rozdział 01010 § 6207 o kwotę 187.323,- w zakresie rozliczenia końcowego zadania „Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Goszcz i Grabowno Wielkie”;
    - b) zwiększono rozdział 90017 § 6207 o kwotę 255.797,- w zakresie rozliczenia końcowego zadania „Przebudowa miejskiej oczyszczalni ścieków przy ul. Lipowej w Twardogórze”.
2. **W zakresie wydatków ogółem** zwiększono ich kwotę o 6.885.190,- w zakresie wydatków bieżących i majątkowych:
  - 2.1. **W zakresie wydatków bieżących** zwiększono ich kwotę o 6.490.190,- zł
    - a) dział 85215 zwiększono o kwotę 2.621,- z przeznaczeniem na wypłatę zryczałtowanych dodatków energetycznych za I kwartał 2016 roku;
    - b) dział 85295 zwiększono o kwotę 5.413.000,- z przeznaczeniem na realizację *Programu Rodzina 500 Plus*;
    - c) w ramach funduszu sołeckiego Sosnówka zmniejszono rozdział 90095 o kwotę 2.000,-
    - d) rozdział 75022 zwiększono o kwotę 20.200,- w pozycji „Ryczałt dla sołtysów”;
    - e) zwiększono rozdział 75095 o kwotę 200.000,- pozycję: „Zakup usług związanych z optymalizacją VAT”;
    - f) rozdział 75818 zwiększono o kwotę 630.494,-, pozycję „Rezerwa ogólna” zwiększono o kwotę 81.369,-, pozycję „Rezerwa celowa- pomoc zdrowotna dla nauczycieli” zmniejszono o kwotę 875,- natomiast pozycję „Rezerwa celowa –koszty wprowadzenia zmian w zakresie oświaty” zwiększono o kwotę 550.00,-;
    - g) zwiększono budżet SP Nr 2 o kwotę 875,- z przeznaczeniem na wypłaceni pomocy zapomogi zdrowotnej dla nauczyciela emeryta,
    - h) rozdział 85154 zwiększono o kwotę 25.000,- w pozycji: „Remonty świetlic środowiskowych na terenie gminy”;
    - i) rozdział 92120 zwiększono o kwotę 100.000,- z przeznaczeniem na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami;
    - j) rozdział 75085 zwiększono się o kwotę 100.000,- z przeznaczeniem na działalność Centrum Usług Wspólnych -;
  - 2.2. **W zakresie wydatków majątkowych** zwiększono ich kwotę o 395.000,- w następujących pozycjach:

- a) rozdział 75412 zwiększono o kwotę 70.000,- z przeznaczeniem na „Zakup samochodu pożarniczego dla OSP Grabowno Wielkie”;
- b) rozdział 75818 zmniejszono o kwotę 6.600,- w pozycji: „Rezerwa celowa - dofinansowanie realizowanych zadań inwestycyjnych w ramach środków funduszu sołeckiego”;
- c) w dziale 90095 zwiększono środki w ramach funduszu sołeckiego o kwotę 8.600,- (fundusz sołecki Sosnówka zwiększono o kwotę 6.000,- oraz fundusz sołecki Chelstówek zwiększono o kwotę 2.600,-);
- d) rozdział 01010 zwiększono o kwotę 100.000,- w pozycji „Budowa przyłączy kanalizacyjnych na terenach wiejskich”;
- e) rozdział 60013 § 6050 zwiększono się o kwotę 1.130.000,- przy czym pozycję: „Przebudowa pasa drogi powiatowej nr 448 w m.Moszyce w zakresie budowy chodnika” zwiększa się o kwotę 75.000,-; pozycję : „Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 448 (ul. Twardogórska), drogi powiatowej nr 1490D (ul. Sycowska) i drogi gminnej nr 101926 (ul. Rynek) w miejscowości Goszcz” zwiększono o 750.000,- oraz pozycję „Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 448 Goszcz – Moszyce” zwiększono o 305.000,- ;
- f) rozdział 60016 zmniejszono o kwotę 1.055.000,- przy czym pozycję: „Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 448 (ul. Twardogórska), drogi powiatowej nr 1490D (ul. Sycowska) i drogi gminnej nr 101926 (ul. Rynek) w miejscowości Goszcz” zmniejszono o 750.000,- oraz pozycję „Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 448 Goszcz – Moszyce” zmniejszono o 305.000,-;
- g) rozdział 71035 zwiększono o kwotę 50.000,- w pozycji „Rozbudowa cmentarza komunalnego w Twardogórze”;
- h) rozdział 75412 zwiększono o kwotę 50.000,- w pozycji „Wymiana pokrycia dachowego remizy OSP w Grabownie Wielkim”;
- i) rozdział 80101 zwiększono o kwotę 48.000,- w pozycji: „Wymiana stolarki okiennej i drzwi w budynku Szkoły Podstawowej Nr 1 przy ul. Św. Jadwigi w Twardogórze”

3. Przychody zwiększono o kwotę 1.401.095,- w tym z tytułu wprowadzenia wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 6 ustawy

4. Obsługa długu - nie dokonano żadnych zmian.

5. Przychody nie zwiększające długu pozostają na niezmiennym poziomie.

6. W zakresie prognozy kwoty długu nie dokonano żadnych zmian.

7. Rozchody budżetu nie dokonano żadnych zmian.

8. Wynik budżetu – deficyt gminy wynosi 1.070.645,- i zostanie pokryty przychodami pochodzącymi z wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jst.

9. W zakresie załącznika Nr 2 dotyczącego przedsięwzięć realizowanych w latach 2016-2023 nie dokonano następujących zmian:

9.1 w zakresie wydatków na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust.1 pkt. 2 i 3

a) w zakresie wydatków bieżących – nie dokonano żadnych zmian

b) w zakresie zadań majątkowych: - nie dokonano żadnych zmian

9.2 w zakresie wydatków pozostałych

a) w zakresie wydatków bieżących – nie dokonano żadnych zmian

b) w zakresie zadań majątkowych – wprowadzono zadanie:

- „Rozbudowa drogi gminnej Sądroyce – Dąbrowa wraz z przebudową skrzyżowań z drogami powiatowymi nr 1470D i 1480D” o łącznych nakładach wynoszących 3.700.000,- przy limicie w 2016 roku wynoszącym 55.000,- .

Przewodniczący Rady Miejskiej

Witold Szydelko

UCHWAŁA NR 2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia ..... 2016 r.

w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania pn.: „Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 448 Goszcz – Moszyce”

Na podstawie art. 10 ust. 2 oraz 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.¹⁾) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Udziela się z budżetu Gminy Twardogóra pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego w postaci nakładów finansowych w wysokości 100% na opracowanie dokumentacji projektowej zadania pn. „Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 448 Goszcz – Moszyce”.

§ 2. W budżecie Gminy Twardogóra na rok 2016 na opracowanie dokumentacji projektowej, o której mowa w § 1 zostały zabezpieczone środki finansowe w dziale 600, rozdziale 60013, paragrafie 6050, w wysokości 26.445,- zł (słownie: dwadzieścia sześć tysięcy czterysta czterdzieści pięć złotych)

§ 3. W celu realizacji zadania wymienionego w § 1 zostanie zawarte stosowne porozumienie pomiędzy Województwem Dolnośląskim, a Gminą Twardogóra określające obowiązki stron, sposób dokonywania płatności oraz sposób rozliczenia zadania.

§ 4. Zmiana nazwy zadania i zmiana wartości zadania bez zmiany zakresu zadania nie wymaga zmiany uchwały.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. BURMISTRZA

Aleksander Król
Kierownik Referatu
Infrastruktury Technicznej

Sporządził: .....

Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko

RADCA PRAWNY

Beata Bukor
Rada Miejska
nr upr. 1440

Sprawdził pod względem prawnym: .....

Z up. BURMISTRZA

Zatwierdził: .....

Ryszard Gąsior
Zastępca Burmistrza

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i poz. 1646, z 2014 r. poz. 379, poz. 911, poz. 1146, poz. 1626 i poz. 1877 oraz z 2015 r. poz. 238, poz. 532, poz. 1045, poz. 1117, poz. 1130, poz. 1189, poz. 1190, poz. 1269, poz. 1358, poz. 1513, poz. 1830, poz. 1854, poz. 1890 i poz. 2150.

Uzasadnienie

Niniejsza uchwała dotyczy zawarcia porozumienia pomiędzy Województwem Dolnośląskim, a Gminą Twardogóra w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego. Realizacja porozumienia i wspólne działanie pozwoli na opracowanie dokumentacji projektowej zadania pn. „Budowa ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 448 Goszcz – Moszyce”. Gmina Twardogóra w ramach pomocy rzeczowej pokryje 100% kosztów związanych z opracowaniem dokumentacji projektowej.

**UCHWAŁA NR 2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia ..... 2016 r.**

w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania pn.: „Rozbudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 448 (ul. Twardogórska), drogi powiatowej nr 1490 D (ul. Sycowska) i drogi gminnej nr 101926 D (ul. Rynek) w miejscowości Goszcz na skrzyżowanie typu rondo”

Na podstawie art. 10 ust. 2 oraz 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.¹⁾) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Udziela się z budżetu Gminy Twardogóra pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego w postaci nakładów finansowych w wysokości 100% na opracowanie dokumentacji projektowej zadania pn. „Rozbudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 448 (ul. Twardogórska), drogi powiatowej nr 1490 D (ul. Sycowska) i drogi gminnej nr 101926 D (ul. Rynek) w miejscowości Goszcz na skrzyżowanie typu rondo”.

§ 2. W budżecie Gminy Twardogóra na rok 2016 na opracowanie dokumentacji projektowej, o której mowa w § 1 zostały zabezpieczone środki finansowe w dziale 600, rozdziale 60013, paragrafie 6050, w wysokości 43.050,- zł (słownie: czterdzieści trzy tysiące pięćdziesiąt złotych)

§ 3. W celu realizacji zadania wymienionego w § 1 zostanie zawarte stosowne porozumienie pomiędzy Województwem Dolnośląskim, a Gminą Twardogóra określające obowiązki stron, sposób dokonywania płatności oraz sposób rozliczenia zadania.

§ 4. Zmiana nazwy zadania i zmiana wartości zadania bez zmiany zakresu zadania nie wymaga zmiany uchwały.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. BURMISTRZA

Aleksander Król
Kierownik Referatu
Infrastruktury Technicznej

Sporządził: .....

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko**

RADCA PRAWNY

Barbara Borkowska

Sprawdził pod względem prawnym: .....nr 1490..

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i poz. 1646, z 2014 r. poz. 379, poz. 911, poz. 1146, poz. 1626 i poz. 1877 oraz z 2015 r. poz. 238, poz. 532, poz. 1045, poz. 1117, poz. 1130, poz. 1189, poz. 1190, poz. 1269, poz. 1358, poz. 1513, poz. 1830, poz. 1854, poz. 1890 i poz. 2150.

Z up. BURMISTRZA

Zatwierdził: ..... *Ryszard Gąsior*
Zastępca Burmistrza

Uzasadnienie

Niniejsza uchwała dotyczy zawarcia porozumienia pomiędzy Województwem Dolnośląskim, a Gminą Twardogóra w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego. Realizacja porozumienia i wspólne działanie pozwoli na opracowanie dokumentacji projektowej zadania pn. „Rozbudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 448 (ul. Twardogórska), drogi powiatowej nr 1490 D (ul. Sycowska) i drogi gminnej nr 101926 D (ul. Rynek) w miejscowości Goszcz na skrzyżowanie typu rondo”. Gmina Twardogóra w ramach pomocy rzeczowej pokryje 100% kosztów związanych z opracowaniem dokumentacji projektowej.

UCHWAŁA NR 2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia ..... 2016 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania pn.: „Przebudowa pasa drogi wojewódzkiej nr 448 Twardogóra – Chelstówek”

Na podstawie art. 10 ust. 2 oraz 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.¹⁾) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Zmienia się Uchwałę nr XII.115.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 listopada 2015 roku w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania pn.: „Przebudowa pasa drogi wojewódzkiej nr 448 Twardogóra – Chelstówek” **w ten sposób, że § 2 otrzymuje nowe brzmienie :**

„W budżecie Gminy Twardogóra na rok 2016 na opracowanie dokumentacji projektowej, o której mowa w § 1 zostały zabezpieczone środki finansowe w dziale 600, rozdziale 60013, paragrafie 6050, w wysokości 69.495,- zł (słownie: sześćdziesiąt dziewięć tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt pięć złotych).”

§ 2. Zmiana nazwy zadania i zmiana wartości zadania bez zmiany zakresu zadania nie wymaga zmiany uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. BURMISTRZA

Aleksander Król
 Burmistrz Gminy Twardogóra

Sporządził: .....

Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko

RADCA PRAWNY

Bolesław Bryl
 Bolesław Bryl
 Radca Prawny

Sprawdził pod względem prawnym: .....

Z up. BURMISTRZA

Zatwierdził: .....

Ryszard Gąsior
 Zastępca Burmistrza

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i poz. 1646, z 2014 r. poz. 379, poz. 911, poz. 1146, poz. 1626 i poz. 1877 oraz z 2015 r. poz. 238, poz. 532, poz. 1045, poz. 1117, poz. 1130, poz. 1189, poz. 1190, poz. 1269, poz. 1358, poz. 1513, poz. 1830, poz. 1854, poz. 1890 i poz. 2150.

Uzasadnienie

Niniejsza uchwała dotyczy zawartego w 2015 roku porozumienia pomiędzy Województwem Dolnośląskim, a Gminą Twardogóra w sprawie powierzenia do realizacji Gminie Twardogóra zadania własnego Województwa Dolnośląskiego pn.: „Przebudowa pasa drogi wojewódzkiej nr 448 w m. Moszyce w zakresie budowy chodnika” w zakresie opracowania dokumentacji projektowej i realizacji robót budowlanych oraz przyjęcia pomocy rzeczowej na rzecz Województwa Dolnośląskiego od Gminy Twardogóra. Ze względu na przesunięcie terminu zakończenia robót budowlanych na 2016 rok, a co za tym idzie konieczność rozliczenia przedmiotowego zadania w bieżącym roku budżetowym niezbędne okazało się podjęcie uchwały w sprawie zabezpieczenia środków finansowych na ten cel.

UCHWAŁA NR 2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia ..... 2016 r.

w sprawie udzielenia dotacji celowej dla Handlowo Produkcyjnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” na dofinansowanie robót budowlanych przy budynku nr 1a i 1b przy ul. Ratuszowej w Twardogórze

Na podstawie art. 18 ust. 2 oraz 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) i 81 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2014 r. poz. 1446) oraz § 2 ust. 2 Uchwały nr XXX/212/09 z dnia 24 kwietnia 2009r. w sprawie: określenia zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2009r. poz. 1823) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Udziela się z budżetu Gminy Twardogóra dotacji celowej dla Handlowo Produkcyjnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” z siedzibą ul. Ratuszowa 1 w Twardogórze z przeznaczeniem na remont elewacji frontowej (od strony Pl. Piastów i ul. Ratuszowej) budynku nr 1a i 1 b przy ul. Ratuszowej w Twardogórze.

§ 2. Dotacja celowa, o której mowa w § 1 zostanie udzielona ze środków budżetu na 2016 rok w wysokości 300 tys. zł.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko

Z up. BURMISTRZA

Sporządził: *Aleksander Król* .....
Kierownik Referatu
Infrastruktury Technicznej

Sprawdził pod względem prawnym: .....
RADA MIEJSKA

Zatwierdził: .....
Z up. BURMISTRZA
Ryszard Gąsior
Zastępca Burmistrza

Uzasadnienie

Na podstawie Uchwały Nr XXX/212/09 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 24 kwietnia 2009 roku w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, wnioskodawca Handlowo Produkcyjna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” wystąpił z wnioskiem o udzielenie dotacji celowej na remont elewacji frontowej budynku przy ul. Ratuszowej 1A i 1B w Twardogórze.

Wniosek zawierał wszystkie niezbędne załączniki wymienione w § 3 pkt 3 uchwały tj.:

1. wyrys z mapy ewidencyjnej i wypis z rejestru gruntów,
2. karta adresowa gminnej ewidencji zabytków wraz z potwierdzeniem o wpisie zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków,
3. harmonogram realizacji prac,
4. kosztorys całkowity,
5. wykaz prac wykonywanych przy tym zabytku w okresie ostatnich 5 lat z podaniem wysokości wydatków poniesionych na ich przeprowadzenia,
6. dokumentacja fotograficzna odzwierciedlająca stan zachowania zabytku,
7. kopia Decyzji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o pozwoleniu na prowadzenie prac i robót przy zabytku nr 866/2010 z dnia 25.06.2010 r.,
8. kopia zgłoszenia budowy (robót budowlanych) obejmujących remont wraz z termomodernizacją obiektu i wymianą pokrycia dachu budynków wraz z klauzulą o braku sprzeciwu Starostwa Powiatowego w Oleśnicy w sprawie zamiaru rozpoczęcia robót objętych zgłoszeniem.

Wniosek został sprawdzony pod względem formalnym i pozytywnie zaopiniowany przez Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra.

Z up. BURMISTRZA
Ryszard Gosiór
Zastępca Burmistrza

UCHWAŁA Nr .....
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia ..... r.

w sprawie ustalenia zasad i trybu postępowania przy udzielaniu dotacji celowej ze środków budżetu Gminy Twardogóra na dofinansowanie kosztów budowy przyłączy kanalizacyjnych na terenie gminy Twardogóra w 2016 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 i 1890), w związku z art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.¹⁾) oraz art. 221 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 ze zm.²⁾) **uchwała się co następuje:**

§ 1. Ustala się zasady i tryb udzielania dotacji celowej, zwanej dalej dotacją, w formie dofinansowania kosztów budowy przyłączy kanalizacyjnych do gminnej kanalizacji sanitarnej wybudowanej na terenie gminy Twardogóra w miejscowościach Goszcz i Grabowno Wielkie.

§ 2. 1. Dofinansowanie może obejmować koszty kwalifikowane wynikające z:

- a) zakupu materiałów, który ma wpływ na uzyskanie efektu ekologicznego,
- b) robót budowlano-montażowych związanych z usługą wykonania podłączeń budynków do sieci kanalizacji sanitarnej,
- c) nadzorów,
- d) obsługi geodezyjnej.

2. Przez budowę przyłącza należy rozumieć wykonanie przyłącza kanalizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zapiatrzeniu w wodę i odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2015 r. poz. 139), na podstawie dokumentacji projektowej zatwierdzonej, zgodnie z przepisami prawa budowlanego.

3. Przez budynki/obiekty użyteczności publicznej należy rozumieć budynki użyteczności publicznej w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422).

§ 3. 1. Dofinansowaniu podlega budowa przyłącza realizowana na nieruchomościach spełniających łącznie następujące warunki:

- 1) zabudowanych budynkami mieszkalnymi, w tym położonych na nieruchomościach zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe oraz obiektami użyteczności publicznej i w gospodarstwach agroturystycznych,
  - 2) zabudowanych budynkami, o których mowa w pkt 1) użytkowanymi lub których użytkowanie rozpoczęte zostanie zgodnie z przepisami prawa budowlanego do dnia rozliczenia wykorzystania środków dofinansowania uzyskanych przez Gminę, o których mowa w § 3 ust. 3 uchwały.
2. O udzielenie dofinansowania może ubiegać się podmiot, który spełnia łącznie następujące warunki, z zastrzeżeniem ust. 3:
- 1) jest osobą fizyczną, wspólnotą mieszkaniową, spółdzielnią mieszkaniową, władającym lub zarządzającym nieruchomością,
  - 2) jest właścicielem nieruchomości lub posiada zgodę właściciela nieruchomości

na wykonanie zadania,

- 3) złoży w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze (dalej UMiG) prawidłowo wypełniony formularz zgłoszeniowy,
- 4) podpisze umowę cywilno-prawną z Gminą Twardogóra na wykonanie w jego imieniu podłączenia do sieci kanalizacyjnej,
- 5) wniesie wkład własny na warunkach określonych w umowie cywilno-prawnej zawartej z Gminą Twardogóra.

3. Udzielenie dofinansowania na podstawie niniejszej uchwały uzależnione jest od uzyskania przez Gminę Twardogóra dofinansowania wykonania podłączeń budynków do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej (grawitacyjnej, ciśnieniowej i podciśnieniowej) z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (WFOŚiGW).

4. Wysokość dotacji stanowi różnicę pomiędzy kosztami kwalifikowanymi budowy przyłącza, a sumą wkładu własnego ubiegającego się o dofinansowanie, w wysokości 25 zł za 1 metr bieżący przyłącza i uzyskanego dofinansowania z WFOŚiGW.

§ 4. 1. Dofinansowaniu podlega również budowa przyłącza na nieruchomościach zabudowanych budynkami, w których prowadzona jest działalność gospodarcza, o ile ubiegający się o dofinansowanie podmiot prowadzący działalność gospodarczą spełnia następujące warunki, z zastrzeżeniem ust. 2:

- 1) jest właścicielem nieruchomości lub posiada zgodę właściciela nieruchomości na wykonanie zadania,
- 2) złoży w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Twardogóra, prawidłowo wypełniony formularz zgłoszeniowy,
- 3) podpisze umowę cywilno-prawną z Gminą Twardogóra na wykonanie w jego imieniu podłączenia do sieci kanalizacyjnej,
- 4) wniesie wkład własny na warunkach określonych w umowie cywilno-prawnej zawartej z Gminą Twardogóra.

2. Udzielenie dofinansowania uzależnione jest od realizacji budowy przyłączy określonych w § 3. ust. 1 niniejszej uchwały.

3. Wysokość dotacji stanowi różnicę pomiędzy kosztami kwalifikowanymi budowy przyłącza, a wkładem własnym ubiegającego się o dofinansowanie, stanowiącym sumę 45% kosztów budowy przyłącza i 25 zł za 1 metr bieżący przyłącza.

§ 5. 1. W przypadku ubiegania się o dotację na dofinansowanie kosztów budowy przyłączy kanalizacyjnych budynków do zbiorowego systemu kanalizacyjnego przez podmiot prowadzący działalność gospodarczą, udzielone dofinansowanie będzie stanowić pomoc de minimis w rozumieniu rozporządzenia Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013r., str.1)

2. Podmiot ubiegający się o udzielenie dotacji na dofinansowanie kosztów budowy przyłączy kanalizacyjnych budynków do zbiorowego systemu kanalizacyjnego, która stanowi pomoc de minimis, zobowiązany jest do dostarczenia wraz z formularzem zgłoszeniowym wszystkich zaświadczeń, oświadczeń oraz informacji, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. poz. 404, z 2008r. poz. 585, z 2010r. poz. 99, z 2011r. poz. 1381 oraz z 2015r. poz. 1830) lub informacji określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis (Dz. U. z 2010 r. poz. 311, z 2013r. poz. 276 oraz z 2014r. poz. 1543).

§ 6. Długość przyłącza kanalizacyjnego zostanie określona na podstawie pomiaru geodezyjnego.

§ 7. Formularze zgłoszeniowe zamieszczone są na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Twardogóra.

§ 8. Dofinansowanie przez Gminę Twardogóra budowy przyłączy kanalizacyjnych pochodzić będzie ze środków własnych Gminy Twardogóra.

§ 9. W zakresie, w jakim niniejsza uchwała przewiduje udzielanie pomocy de minimis, jej przepisy obowiązują do dnia 31 grudnia 2020 r.

§ 10. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Twardogóra.

§11. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko

Sporządził: *Kamila Andrzejewska*

WALCA PRAWNY

Sprawdził pod względem prawnym.....

Bede Byłko
nr upr. 1400

Zatwierdził.....
Z up. BURMISTRZA

Ryszard Gąsior
Zastępca Burmistrza

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 1238, z 2014 r. poz. 40, 47, 457, 822, 1101, 1146, 1322, 1662 oraz z 2015 r. poz. 122, 151, 277, 478, 774, 881, 933, 1045, 1223, 1434, 1593, 1688 i 2278.

²⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646, z 2014 r. poz. 379, 911, 1146, 1626, 1877 oraz z 2015 r. poz. 238, 532, 1045, 1117, 1130, 1189, 1190, 1269, 1358, 1513, 1830, 1854, 1890 i 2150.

UZASADNIENIE

Ochrona środowiska naturalnego jest naszym wspólnym obowiązkiem. Rozwój sieci kanalizacji sanitarnej jest jednym z działań wynikających z troski o najbliższe otoczenie.

W związku z podjęciem przez Gminę Twardogóra decyzji o dofinansowaniu budowy przyłączy kanalizacyjnych do gminnej kanalizacji sanitarnej wybudowanej na terenie miejscowości, tj.: Chelstów, Chelstówek, Dąbrowa, Drogoszowice, Goszcz, Grabowno Wielkie, Moszyce, Sądrożyce i Sosnówka, zaszła konieczność podjęcia przedmiotowej uchwały, która zgodnie z art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.) określa zasady udzielenia w/w dofinansowania.

Rozbudowa sieci kanalizacyjnych związana jest z coraz wyższymi wymaganiami środowiskowymi Unii Europejskiej, którym sprostać musi również Polska. Niewywiązanie się z zobowiązań akcesyjnych będzie skutkowało wysokimi karami finansowymi dla samorządów.

W świetle powyższego podjęcie przedmiotowej uchwały jest uzasadnione.

**UCHWAŁA NR 2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

w sprawie zmiany nazwy jednostki budżetowej Miejskiego Przedszkola z Oddziałem Małego Dziecka w Twardogórze

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 58 i 59 ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 poz. 35 i 64) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Zmienia się nazwę jednostki budżetowej Miejskiego Przedszkola z Oddziałem Małego Dziecka w Twardogórze na Miejskie Przedszkole w Twardogórze.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko**

inspektor ds. oświaty

Wioletta Cijka

Sporządził: *Wioletta Cijka*

Sprawdził pod względem prawnym: *Beata Szydelko*

RADCA PRAWNY

Beata Szydelko
nr upr. 1409

Zatwierdził: *Zbigniew Potyrała*
BURMISTRZ

Zbigniew Potyrała

UZASADNIENIE

Zmiana przepisów dotycząca funkcjonowania żłobków wprowadzona ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. Nr 45, poz. 235 ze zm.) nakłada obowiązek na gminy tworzenia i prowadzenia żłobków. Wobec powyższego zachodzi konieczność zaktualizowania nazewnictwa przedszkola w uchwale.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie uchwały uważa się za zasadne.

UCHWAŁA NR 2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia sieci prowadzonych przez gminę Twardogóra publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) i art. 14a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35 i 64) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. W uchwale Nr XX/144/08 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 27 czerwca 2008 roku w sprawie ustalenia sieci prowadzonych przez gminę Twardogóra publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych §1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Ustala się sieć prowadzonych przez gminę Twardogóra publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych:

- 1) Miejskie Przedszkole w Twardogórze, Twardogóra ul. Grunwaldzka 1,
- 2) Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Goszczu, Goszcz ul. Szkolna 1,
- 3) Oddział Przedszkolny w Szkole Podstawowej w Grabowni Wielkim, Grabowno Wielkie 139a”.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Inspektor ds. oświaty

Wioletta Cijka

Sporządził: ....*Wioletta Cijka*.....

Sprawdził pod względem prawnym:.....

RAJCA PRAWNY

Sęd. Bykowski
Beata Bykowska
nr upr. 1489

Zatwierdził:.....
BURMISTRZ
Zbigniew Potyrała

Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydełko

UZASADNIENIE

W związku ze zmianą nazwy jednostki budżetowej Miejskiego Przedszkola z Oddziałem Małego Dziecka w Twardogórze na Miejskie Przedszkole w Twardogórze zachodzi konieczność zaktualizowania nazewnictwa przedszkola w uchwale.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie uchwały uważa się za zasadne.

**UCHWAŁA NR XV.....2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

zmieniająca Uchwałę w sprawie podziału miasta i gminy Twardogóra na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w okręgu wyborczym

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890), art. 13 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Kodeks Wyborczy (Dz. U. z 2011 r. poz. 113 z późn. zm.¹⁾) i art. 421 w związku z art. 419 § 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. poz. 112 z późn. zm.²⁾), **uchwała się, co następuje:**

§ 1. 1. W uchwale Nr XVIII.118.2012 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie podziału miasta i gminy Twardogóra na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w okręgu wyborczym, w związku z utworzeniem nowej ulicy, zmienia się opis granicy okręgu wyborczego Nr 9 poprzez dodanie w załączniku do uchwały:

- w okręgu wyborczym nr 9 ul. Świerkowa.

2. Załącznik, o którym mowa w ust. 1 otrzymuje brzmienie zgodne z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego oraz podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty poprzez umieszczenie na tablicach ogłoszeń i opublikowanie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Twardogóra.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko**

Sporządził ..... *J. Sobis* .....

Sprawdził pod względem prawnym .....

RADCA PRAWNY

Beata Bryk
Beata Brykowska
nr ogł. 1400

BURMISTRZ

Zatwierdził ..... *Zbigniew Potyrała* .....

Zbigniew Potyrała

¹⁾ zmiany wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2011 r. poz. 588, 881, 889, z 2012 r. poz. 1399 oraz z 2014 r. poz. 1072.

²⁾ zmiany wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2011 r. poz. 134, 550, 588, 777, 881, 889, 1061 i 1281, z 2012 r. poz. 849, 951 i 1529, z 2014 r., poz. 179, 180, 1072 oraz z 2015 r. poz. 1043, 1044, 1045 i 2281.

*Załącznik
do uchwały Nr XV... 2016
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia ..... 2016 r.*

Numer okręgu wyborczego	Granice okręgu	Liczba radnych w okręgu
1.	Sołectwo: Grabowno Wielkie.	1
2.	Sołectwa: Bukowinka, Grabowno Małe, Olszówka.	1
3.	Sołectwo: Goszcz.	1
4.	Sołectwa: Domasławice, Drożdżęcín, Łazisko.	1
5.	Sołectwa: Dragów, Nowa Wieś Goszczańska.	1
6.	Sołectwa: Chelstów, Gola Wielka, Moszyce.	1
7.	Sołectwa: Chelstówek, Dąbrowa, Drogoszowice, Sądroyce, Sosnówka.	1
8.	Twardogóra – ulice: Poprzeczna, Ratuszowa, Rynek.	1
9.	Twardogóra – ulice: Akacyjowa, Bolesława Krzywoustego, Brzozowa, Bukowa, Dębowa, Hugona Kołłątaja, Kasztanowa, Klonowa, Lipowa, Młyńska, Polna, Sportowa, Stanisława Staszica, Świerkowa, Topolowa, Wielkopolska, Wierzbowa,	1
10.	Twardogóra – ulice: Długa, Gdańska, Grunwaldzka, Henryka Dąbrowskiego, Ludwika Waryńskiego, Partyzantów, Róż, Spokojna, Szkolna, Świętej Jadwigi, Tulipanów, Władysława Jagiełły.	1
11.	Twardogóra – ulice: 1-Maja, Aleje, Bydgoska, Ignacego Paderewskiego, Krótka, Plac Piastów, Plac Targowy, Powstańców, Stefana Żeromskiego, Toruńska, Wojska Polskiego.	1
12.	Twardogóra – ulice: Adama Asnyka, Adama Mickiewicza, Boczna, Bolesława Prusa, Cypriana Kamila Norwida, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Juliusza Słowackiego, Oleśnicka, Plac Kolejowy, Przyjaciół Żołnierza, Stolarska.	1
13.	Twardogóra – ulice: Henryka Sienkiewicza, Mikołaja Kopernika, Ogrodowa.	1
14.	Twardogóra – ulice: Borówkowa, Grzybowa, Jagodowa, Krucza, Leśna, Malinowa, Sosnowa, Tadeusza Kościuszki, Trzebnicka, Wrocławska.	1
15.	Twardogóra – ulice: Bolesława Chrobrego, Jagienki, Jana Kilińskiego, Kazimierza Wielkiego, Kmicica, Krzywa, Księcia Henryka Wiernego, Leśne Domy, Okrężna, Osiedle, Poznańska, Rzemieślnicza, Stefana Batorego, Władysława Łokietka, Władysława Warneńczyka, Wołodyjowskiego, Zagłoby, Zbyszka.	1

Uzasadnienie

W dniu 30 września 2015 r. Rada Miejska w Twardogórze podjęła uchwałę Nr X.94.2015 w sprawie nadania nazwy ulicy w miejscowości Twardogóra, na mocy której drodze oznaczonej numerem ewidencyjnym jako działka 40 AM 24, nadano nazwę „Świerkowa”. W związku z powyższym nową ulicę należy ująć w uchwale w sprawie: podziału miasta i gminy Twardogóra na okręgi wyborcze, ustalenia ich granic i numerów oraz liczby radnych wybieranych w okręgu wyborczym.

**UCHWAŁA NR XV.....2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

zmieniająca Uchwałę w sprawie utworzenia stałych obwodów głosowania, ich granic i numerów oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890), art. 12 § 2, § 3, § 11 i § 12 oraz art. 13 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. poz. 112 z późn. zm.¹⁾), **uchwala się, co następuje:**

§ 1.1. W Uchwale Nr XIX.123.2012 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie utworzenia stałych obwodów głosowania, ich granic i numerów oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych, w związku z utworzeniem nowej ulicy, zmienia się opis granicy obwodu głosowania Nr 2, poprzez dodanie w załączniku do uchwały:

- w obwodzie głosowania Nr 2 ul. Świerkowa.

2. Załącznik, o którym mowa w ust. 1 otrzymuje brzmienie zgodne z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego oraz podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty poprzez umieszczenie na tablicach ogłoszeń i opublikowanie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Twardogóra.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydełko**

Sporządził ..... *J. Sobis* .....

RADCA PRAWNY

Beata Brzozowska
Beata Brzozowska
nr ogw. 1189...

Sprawdził pod względem prawnym .....

BURMISTRZ

Zatwierdził ..... *Zbigniew Potyrała* .....

Zbigniew Potyrała

¹⁾ zmiany wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2011 r. poz. 134, 550, 588, 777, 881, 889, 1061 i 1281, z 2012 r. poz. 849, 951 i 1529, z 2014 r. poz. 179, 180, 1072 oraz z 2015 r. poz. 1043, 1044, 1045 i 2281.

Załącznik
do uchwały Nr XV.....2016
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia ..... 2016 r.

Numer obwodu głosowania	Granice obwodu głosowania	Siedziba obwodowej Komisji Wyborczej
1.	Miasto Twardogóra - ulice: Bolesława Chrobrego, Borówkowa, Grzybowa, Henryka Sienkiewicza, Jagienki, Jagodowa, Jan Kilińskiego, Kazimierza Wielkiego, Kmicica, Mikołaja Kopernika, Krucza, Krzywa, Księcia Henryka Wiernego, Leśna, Leśne Domy, Malinowa, Ogrodowa, Okrężna, Osiedle, Poznańska, Rzemieślnicza, Sosnowa, Stefana Batorego, Tadeusza Kościuszki, Trzebnicka, Władysława Łokietka, Władysława Warneńczyka, Wołodyjowskiego, Wrocławska, Zagłoby, Zbyszka.	Gimnazjum nr 1 im. Polskich Olimpijczyków ul. Stefana Batorego 5 Twardogóra
2.	Miasto Twardogóra - ulice: 1 Maja, Akacyjowa, Aleje, Bolesława Krzywoustego, Brzozowa, Bukowa, Bydgoska, Długa, Dębowa, Gdańska, Grunwaldzka, Henryka Dąbrowskiego, Hugona Kołłątaja, Ignacego Paderewskiego, Kasztanowa, Klonowa, Krótka, Lipowa, Ludwika Waryńskiego, Młyńska, Partyzantów, Plac Piastów, Plac Targowy, Powstańców, Polna, Róż, Spokojna, Stanisława Staszica, Sportowa, Stefana Żeromskiego, Szkolna, Świętej Jadwigi, Świerkowa, Topolowa, Tulipanów, Toruńska, Wielkopolska, Wierzbowa, Władysława Jagiełły, Wojska Polskiego	Szkoła Podstawowa nr 1 im. Polskich Noblistów ul. Świętej Jadwigi 7 Twardogóra
3.	Miasto Twardogóra - ulice: Adama Asnyka, Adama Mickiewicza, Boczna, Bolesława Prusa, Cypriana Kamila Norwida, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Juliusza Słowackiego, Oleśnicka, Plac Kolejowy, Przyjaciół Żołnierza" Stolarska. Sołectwa: Chełstów, Chełstówek, Dąbrowa, Drogoszowice, Gola Wielka, Moszyce, Sądroyce, Sosnówka.	Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji ul. 1 Maja 2 Twardogóra
4.	Miasto Twardogóra - ulice: Poprzeczna, Ratuszowa, Rynek. Sołectwa: Bukowinka, Grabowno Małe, Olszówka.	Gimnazjum nr 1 im. Polskich Olimpijczyków ul. Stefana Batorego 5 Twardogóra
5.	Sołectwa: Domasławice, Dragów, Drożdżęcin, Goszcz, Łazisko, Nowa Wieś Goszczańska.	Szkoła Podstawowa ul. Szkolna 1 Goszcz
6.	Sołectwo: Grabowno Wielkie.	Szkoła Podstawowa Grabowno Wielkie 139a

Uzasadnienie

W dniu 30 września 2015 r. Rada Miejska w Twardogórze podjęła uchwałę Nr X.94.2015 w sprawie nadania nazwy ulicy w miejscowości Twardogóra, na mocy której drodze oznaczonej numerem ewidencyjnym jako działka 40 AM 24, nadano nazwę „Świerkowa”. W związku z powyższym nową ulicę należy ująć w uchwale w sprawie: utworzenia stałych obwodów głosowania, ich granic i numerów oraz siedzib obwodowych komisji wyborczych.

**UCHWAŁA NR XV.....2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

zmieniająca Uchwałę z dnia 29 września 2003 roku w sprawie Statutu Miasta i Gminy Twardogóra

Na podstawie art. 3 ust. 1, art. 18 ust. 2 pkt 1, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. W uchwale nr XI/69/03 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 września 2003 roku w sprawie Statutu Miasta i Gminy Twardogóra (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 893) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2:

a) w pkt 6 ppkt 1 otrzymuje brzmienie: „1. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Twardogórze.”,

b) w pkt 6 ppkt 4 otrzymuje brzmienie: „4. Miejskie Przedszkole w Twardogórze.”,

c) w pkt 6 po ppkt 11 dodaje się ppkt 12 o treści: „12. Centrum Usług Wspólnych Gminy Twardogóra.”,

d) w pkt 7 dodaje się ppkt 3 o treści: „3. Zakład Gospodarki Komunalnej Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w Twardogórze.”,

2) w § 14 ust. 1 po lit. c kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d o treści: „d) Komisję Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych.”,

3) w § 16 po ust. 2 dodaje się ust.3 o treści: „3. Do zadań Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych należy wyrażanie opinii w sprawach przedstawianych przez Burmistrza lub skierowanych przez Radę Miejską dotyczących oświaty, kultury, sportu i innych spraw społecznych na terenie gminy.”

§ 2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego, z wyjątkiem § 1 pkt 1 lit. c, który wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2016 r.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko**

Sporządził ..... *Y. Sobis* .....

Sprawdził pod względem prawnym .....

Zatwierdził .....

BURMISTRZ
Zbigniew Potyrała

RADCA PRAWNY

Jacek Bykowski
Dział Prawny
Urząd Miasta

Uzasadnienie

Na mocy uchwały Nr X.101.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 30 września 2015 r. nastąpiło przekształcenie gminnej jednostki organizacyjnej „Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej” poprzez likwidację i utworzenie „Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej” oraz samorządowej osoby prawnej o nazwie: „Zakład Gospodarki Komunalnej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Podejmując Uchwałę Nr XIII.128.2015 z dnia 17 grudnia 2015 r. Rada Miejska w Twardogórze postanowiła o utworzeniu gminnej jednostki organizacyjnej „Centrum Usług Wspólnych Gminy Twardogóra”.

Dodatkowo do Statutu Miasta i Gminy Twardogóra wprowadza się zapisy dotyczące powołania stałej komisji Rady, jaką na mocy uchwały Nr II.6.2014 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 19 grudnia 2014 roku została Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych. W Statucie należy ująć również zmienioną nazwę jednostki budżetowej: „Miejskiego Przedszkola z Oddziałem Małego Dziecka w Twardogórze” na „Miejskie Przedszkole w Twardogórze”.

**UCHWAŁA NR XV.....2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

zmieniająca Uchwałę w sprawie przyjęcia Statutu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze

Na podstawie art. 18 ust.1, art. 40 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. W Statucie Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze przyjętego uchwałą nr XXXIV/221/05 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 30 czerwca 2005 r. w sprawie przyjęcia Statutu Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz.894) w § 3 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) punkt 9 otrzymuje brzmienie: „9) ustawą z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. poz. 1864 oraz z 2015r. poz. 1359),”
- 2) po punkcie 9 dodaje się punkt 10 w następującym brzmieniu: „10) ustawą z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. poz. 195) i aktami prawnymi wydanymi na jej podstawie.”

§ 2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko**

KIEROWNIK
Miejsko – Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
Sporządził ..... *Tomasz Duda* .....
Przewodniczący Zarządu
Sprawdził pod względem prawnym ..... *Beata Brykowska* .....
Zatwierdził ..... **BURMISTRZ** .....
Zbigniew Półtyrała

UZASADNIENIE

Konieczność dokonania zmian w Statucie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika z faktu, że z dniem 1 stycznia 2015 roku utraciła moc uchwała Nr 85 Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 roku w sprawie ustanowienia rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 755 z późn. zm.) a weszła w życie ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014 poz. 1863) oraz z przekazania Ośrodkowi nowych zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci - świadczenie wychowawcze Program „Rodzina 500+”.

W tym stanie rzeczy podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.

**UCHWAŁA NR 2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia ..... 2016 r.**

w sprawie odwołania członka Rady Społecznej Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz 48 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 618 ze zm.¹⁾) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Odwołuje się ze składu Rady Społecznej Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze, Pana Dariusza Skrzypczyńskiego – przedstawiciela Wojewody Dolnośląskiego.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko**

Sporządził: *Stefan Gorgula*

RADCA PRAWNY

Beata Brykacz

Adwokat w Twardogórze

Sprawdził pod względem prawnym.....

Zatwierdził..... Zup. BURMISTRZA

Janina Czekajło
Sekretarz Miasta i Gminy

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w : Dz. U. z 2015 r. poz. 788, 905, 1640, 1697, 1844, 1887, 1918 i 1991.

UZASADNIENIE

Art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 618 ze zm.), stanowi, że w podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą działa rada społeczna, która jest organem inicjującym i opiniodawczym podmiotu tworzącego oraz doradczym kierownika. Radę społeczną powołuje i odwołuje podmiot tworzący.

Uchwałą Nr III.26.2015 z dnia 12 lutego 2015 r. Rada Miejska w Twardogórze powołała radę społeczną, w skład której wszedł wyznaczony przez Wojewodę Dolnośląskiego jego przedstawiciel – Pan Dariusz Skrzypczyński.

W związku z pismem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 05.02.2016 r. (wpł. do tutejszego Urzędu w dniu 11.02.2016 r.) oraz w nawiązaniu do pisma z dnia 22.02.2016 r. (wpł. 24.02.2016 r.), Wojewoda Dolnośląski poinformował Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra o tym, że odwołuje Pana Dariusza Skrzypczyńskiego z obowiązku reprezentowania go w pracach Rady Społecznej SZPZOZ w Twardogórze.

Wobec powyższego podjęcie uchwały o odwołaniu Pana Dariusza Skrzypczyńskiego ze składu Rady Społecznej SZPZOZ w Twardogórze jest zasadne.

**UCHWAŁA NR 2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia ..... 2016 r.**

w sprawie powołania członka Rady Społecznej Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz 48 ust. 1, ust. 5 i ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 618 ze zm.¹⁾) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Powołuje się w skład Rady Społecznej Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze, Panią Barbarę Gabryelską – przedstawiciela Wojewody Dolnośląskiego.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko**

Sporządził: *Łukasz Gorgule*

RADCA PRAWNY
Beata Bąpała
Beata Bąpała
Radca Prawny

Sprawdził pod względem prawnym.....

Zatwierdził.....
Zup. BURMISTRZA
Janina Czekajło
Sekretarz Miasta i Gminy

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w : Dz. U. z 2015 r. poz. 788, 905, 1640, 1697, 1844, 1887, 1918 i 1991.

UZASADNIENIE

Art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 618 ze zm.), stanowi, że w podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą działa rada społeczna, która jest organem inicjującym i opiniodawczym podmiotu tworzącego oraz doradczym kierownika. Radę społeczną powołuje i odwołuje podmiot tworzący.

Uchwałą Nr III.26.2015 z dnia 12 lutego 2015 r. Rada Miejska w Twardogórze powołała radę społeczną, w skład której wszedł wyznaczony przez Wojewodę Dolnośląskiego jego przedstawiciel – Pan Dariusz Skrzypczyński.

W związku z pismem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 05.02.2016 r. (wpł. do tutejszego Urzędu w dniu 11.02.2016 r.) oraz w nawiązaniu do pisma z dnia 22.02.2016 r. (wpł. 24.02.2016 r.), Wojewoda Dolnośląski poinformował Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra o tym, że odwołuje Pana Dariusza Skrzypczyńskiego z obowiązku reprezentowania go w pracach Rady Społecznej SZPZOZ w Twardogórze, a na jego miejsce wyznacza Panią Barbarę Gabryelską.

Wobec powyższego podjęcie uchwały o odwołaniu Pana Dariusza Skrzypczyńskiego ze składu Rady Społecznej SZPZOZ w Twardogórze jest zasadne.

**UCHWAŁA NR 2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia ..... r.**

w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta i gminy Twardogóra w 2016 roku

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) i art. 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856, z 2014 r. poz. 1794 oraz z 2015 r. poz. 266) **uchwała się co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta i gminy Twardogóra w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała nr IV.35.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie: przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta i gminy Twardogóra w 2015 roku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od 01.01.2016 r.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydełko**

Sporządził: Justyna Piątek

Sprawdził pod względem prawnym .....

ZATWIERDZIŁ
Beda Bykowski
Zastępca Burmistrza
10.01.2016

Zatwierdził ~~Burmistrza~~ .....

~~Ryszard Gąsior
Zastępca Burmistrza~~

Uzasadnienie:

Opieka nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt stanowi zadanie własne Gminy.

Zgodnie z zapisem ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856 z późn. zm) corocznie do dnia 31 marca należy uchwalić program, który przewiduje między innymi:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów; sterylizacja i kastracja z dofinansowaniem Gminy;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W programie wskazano wysokość środków finansowych planowanych na ich realizację. Program został opracowany po zasięgnięciu opinii:

- 1) Powiatowego Lekarza Weterynarii w Oleśnicy,
- 2) organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt,
- 3) dzierżawców i zarządców obwodów łowieckich działających na obszarze Miasta i Gminy Twardogóra.

Środki na realizację Programu zostały w ramach możliwości zabezpieczone w budżecie Miasta i Gminy Twardogóra w kwocie 50000,00 zł.

Środki te przeznaczone są na:

- zakup karmy dla zwierząt objętych opieką,
- zakup wyposażenia i materiałów dla zwierząt objętych opieką,
- poszukiwanie dotychczasowego lub znalezienie nowego właściciela dla zwierząt bezdomnych, edukację, wyłapywanie, transport i opiekę nad bezdomnymi zwierzętami do czasu umieszczenia ich w schronisku,
- opiekę weterynaryjną obejmującą między innymi: leczenie zwierząt biorących udział w zdarzeniach drogowych lub innych objętych opieką na mocy programu, sterylizację, kastrację, eutanazję ślepych miotów,
- przekazanie bezdomnych zwierząt do schroniska lub gospodarstwu rolnego i opiekę nad nimi.

projekt

Załącznik
do Uchwały nr..... 2016
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia ..... 2016 r.

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta i gminy Twardogóra w 2016 roku

WPROWADZENIE

Program określa ogólne wytyczne dotyczące zapewnienia opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt poprzez określenie celów, zadań realizowanych w roku 2016 w ramach programu wraz ze wskazaniem realizujących je podmiotów.

Rozdział 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) **Gminie**, należy przez to rozumieć Gminę Twardogóra;
- 2) **Programie**, należy przez to rozumieć „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta i gminy Twardogóra w 2016 roku”;
- 3) **Schronisku**, należy przez to rozumieć schronisko dla zwierząt bezdomnych, z którym Gmina Twardogóra ma podpisaną umowę na odbiór bezdomnych zwierząt, wyłonione zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- 4) **Zwierzętach bezdomnych**, należy przez to rozumieć definicję określoną w art. 4 pkt 16 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. z 2013 roku, poz. 856 ze zm.);
- 5) **Zwierzętach domowych**, należy przez to rozumieć definicję określoną w art. 4 pkt 17 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. z 2013 roku, poz. 856 ze zm.);
- 6) **Zwierzętach gospodarskich**, należy przez to rozumieć definicję określoną w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz. 921 ze zm.);
- 7) **Kotach wolno żyjących**, należy przez to rozumieć koty urodzone lub żyjące na wolności w stanie dzikim, w otoczeniu człowieka.

§ 2

Realizację zadań w ramach programu prowadzą:

- 1) **Gmina Twardogóra** w zakresie koordynowania zadań realizowanych w ramach programu;
- 2) **Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o.** w Twardogórze w zakresie odławiania na terenie miasta i gminy Twardogóra bezdomnych zwierząt oraz sprawowania opieki do

czasu odnalezienia właściciela, znalezienia nowego właściciela lub umieszczenia zwierząt w schronisku;

- 3) **Organizacje Społeczne, Stowarzyszenia, Fundacje**, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt;
- 4) **Jednostki Organizacyjne Gminy Twardogóra** w zakresie edukacji dotyczącej opieki nad zwierzętami i zapobieganiu bezdomności zwierząt.

Rozdział 2

CELE PROGRAMU

§ 3

Celem programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie miasta i gminy Twardogóra jest:

- 1) Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom;
- 2) Zapobieganie bezdomności zwierząt;
- 3) Zmniejszanie populacji bezdomnych zwierząt;
- 4) Edukacja mieszkańców miasta i gminy Twardogóra w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt;
- 5) Zapewnienie miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 6) Opiekę nad wolno żyjącymi kotami.

Rozdział 3

REALIZACJA ZADAŃ

§ 4

1. Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom realizowane jest poprzez:

- 1) Odlawianie z terenu miasta i gminy Twardogóra zwierząt bezdomnych, w pierwszej kolejności takich, które stanowią zagrożenie dla zdrowia mieszkańców;
- 2) Odnalezienie dotychczasowego właściciela, poszukiwanie dla nich nowych właścicieli;
- 3) Zawarcie stosownej umowy z Fundacją „Zwierzyniec” z siedzibą w Szczytach – ul. Wieluńska 108, 98-355 Działoszyn, w celu zapewnienia miejsca w schronisku, w przypadku nie odnalezienia dotychczasowego właściciela lub nie znalezienia nowego;
- 4) Zawarcie stosownej umowy z podmiotem B.G. VET s.c. Marek Balicki, Grzegorz Grobelny z siedzibą ul. Długa 30, 56-416 Twardogóra, celu zapewnienia opieki weterynaryjnej zwierzętom bezdomnym, w tym również w przypadkach zdarzeń drogowych, losowych lub będących wynikiem działań innych czynników z udziałem zwierząt bezdomnych;
- 5) Współpracę z organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami lub fundacjami w zakresie wskazanym w § 4 ust. 1, pkt 2.

2. Odlawianie bezdomnych zwierząt oraz rozstrzyganie o dalszym postępowaniu z nimi:

- 1) Odlawianie na terenie miasta i gminy Twardogóra bezdomnych zwierząt realizowane będzie przez Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Twardogórze;

- 2) Odławianiu podlegać będą zwierzęta bezdomne tj. zwierzęta domowe i gospodarskie, w szczególności groźne, które uciekły, zabłąkały się, zostały porzucone lub nie istnieje możliwość ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką zwierzę dotychczas pozostawało;
- 3) Odławianie zwierząt bezdomnych ma charakter stały w zależności od zgłoszonych i zweryfikowanych potrzeb;
- 4) Czynności związane z odławianiem bezdomnych zwierząt z terenu miasta i gminy Twardogóra prowadzone będą przez Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. niezwłocznie po otrzymaniu pisemnego lub telefonicznego zgłoszenia takiej potrzeby przez Gminę;
- 5) Odławianie bezdomnych zwierząt odbywać się będzie za pomocą specjalistycznego sprzętu, który nie będzie stwarzał zagrożenia dla życia i zdrowia wyłapywanych zwierząt. Przewiezienie zwierzęcia do bazy Zakładu Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Twardogórze nastąpi celem umieszczenia w specjalnej klatce (kojcu) do czasu odbioru zwierzęcia przez właściciela bądź przez schronisko dla bezdomnych zwierząt;
- 6) Odławiane z terenu miasta i gminy Twardogóra zwierzęta bezdomne przekazywane będą na zlecenie gminy schronisku dla bezdomnych zwierząt, z którym Gmina ma zawartą umowę, z wyjątkiem zwierząt, które pogryzły ludzi lub, których zachowanie wskazywało na podejrzenie o wściekliznę - te umieszczane będą w lecznicy dla zwierząt w Twardogórze w celu przeprowadzenia obowiązkowej obserwacji;
- 7) Zwierzęta umieszczone w klatce (kojcu) w Zakładzie Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. mogą być odbierane przez właścicieli w ciągu 7 dni od czasu ich złapania, bądź przekazane nowemu opiekunowi;
- 8) Odłowione zwierzę zostanie wydane osobie, która udowodni swoje prawo własności do zwierzęcia, w przypadku upływu terminu o którym mowa w pkt 7, odbiór zwierzęcia przez właściciela będzie możliwy ze schroniska do którego przekazano zwierzę;
- 9) Wydawanie zwierząt odbywać się będzie na zasadach określonych w regulaminie Zakładu Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Twardogórze dotyczącym szczegółowych zasad wyłapywania bezdomnych zwierząt;
- 10) Koszty związane z odłowieniem zwierząt, karmieniem do czasu odbioru przez schronisko, leczeniem oraz przekazaniem do schroniska ponosić będzie Gmina Twardogóra.

§ 5

Zapobieganie bezdomności zwierząt oraz zmniejszanie populacji bezdomnych zwierząt realizowane jest poprzez:

- 1) Propagowanie wśród mieszkańców miasta i gminy Twardogóra ograniczania i kontroli rozrodczości zwierząt domowych w szczególności psów i kotów;
- 2) Propagowanie wśród mieszkańców miasta i gminy Twardogóra możliwości znakowania i rejestracji zwierząt domowych;
- 3) Współpracę z organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami lub fundacjami, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt w zakresie promowania przeciwdziałania bezdomności zwierząt;
- 4) Edukację i propagowanie sterylizacji chirurgicznej zwierząt;
- 5) Zamieszczanie na stronach internetowych Gminy, tablicach ogłoszeń lub w inny sposób zwyczajowo przyjęty treści związanych z bezdomnymi zwierzętami;

- 6) Egzekwowanie obowiązujących przepisów prawa, w tym również lokalnego, w zakresie obowiązków właścicieli wobec utrzymywanych zwierząt domowych;
- 7) Obligatoryjną sterylizację i kastrację bezdomnych zwierząt, przeprowadzoną przez schronisko, do którego przekazano bezdomne zwierzę na podstawie i w granicach umowy zawartej przez Gminę ze schroniskiem.

§ 6

Edukacja mieszkańców miasta i gminy Twardogóra w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt realizowane jest poprzez:

- 1) Działania edukacyjne w zakresie odpowiedzialnej i właściwej opieki nad zwierzętami, ich humanitarnego traktowania a także adopcji zwierząt bezdomnych;
- 2) Współpracę z organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami lub fundacjami, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt w organizowaniu akcji, konkursów, prelekcji lub innych przedsięwzięć, których celem jest propagowanie właściwego stosunku do zwierząt;
- 3) Zamieszczanie na stronach internetowych Gminy, tablicach ogłoszeń lub w inny sposób zwyczajowo przyjęty treści propagujących humanitarny i odpowiedzialny stosunek do zwierząt.

§ 7

Opieka nad wolno żyjącymi kotami realizowana jest poprzez:

- 1) Propagowanie wśród zarządców i właścicieli nieruchomości na terenie miasta i gminy Twardogóra umożliwienia schronienia wolno żyjącym kotom na terenie nieruchomości, którymi władają;
- 2) Udzielanie społecznym opiekunom pomocy w przypadku konieczności leczenia wolno żyjących kotów, które zachorowały lub uległy wypadkowi;
- 3) Umożliwianie społecznym opiekunom bezpłatnego usypiania przez lekarza weterynarii „ślepych miotów” oraz sterylizacji i kastracji wolno żyjących kotów w oparciu o stosowną umowę zawartą przez Gminę z lekarzem weterynarii;
- 4) Pomoc w dokarmianiu przez społecznych opiekunów, członków organizacji społecznych, stowarzyszeń lub fundacji, wolno żyjących kotów w ramach posiadanych środków finansowych;
- 5) Współpracę z organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami lub fundacjami, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.

§ 8

Zapewnienie miejsca dla bezdomnych zwierząt gospodarskich:

- 1) Odłowione na terenie miasta i gminy Twardogóra bezdomne zwierzęta gospodarskie będą umieszczane w gospodarstwie rolnym położonym w miejscowości Drągówek 6;
- 2) Wskazane gospodarstwo rolne zapewnia odpowiednie schronienie oraz wyżywienie;
- 3) Koszty związane z zapewnieniem opieki bezdomnym zwierzętom gospodarskim, które z różnych przyczyn utraciły swoje dotychczasowe schronienie ponosi Gmina Twardogóra.

ROZDZIAŁ 4

FINANSOWANIE PROGRAMU

§ 9

1. Finansowanie działań wynikających z Programu realizowane będzie ze środków wskazanych w budżecie Gminy Twardogóra na 2016 r., w kwocie 50000,00 złotych.
2. Podział środków finansowych, o których mowa w § 9 ust. 1 programu, na realizację zadań z niego wynikających przedstawia się następująco:
  - zakup karmy dla zwierząt objętych opieką .....7000,00 złotych;
  - zakup wyposażenia i materiałów dla zwierząt objętych opieką .....3000,00 złotych;
  - poszukiwanie dotychczasowego lub znalezienie nowego właściciela dla zwierząt bezdomnych, edukacja, wyłapywanie, transport i opieka nad bezdomnymi zwierzętami do czasu umieszczenia ich w schronisku .....6000,00 złotych;
  - opieka weterynaryjna obejmująca między innymi: leczenie zwierząt biorących udział w zdarzeniach drogowych lub innych objętych opieką na mocy programu, sterylizacja, kastracja, eutanazja ślepych miotów .....8000,00 złotych;
  - przekazanie bezdomnych zwierząt do schroniska lub gospodarstwa rolnego i dalsza opieka nad nimi .....26000,00 złotych;

Razem:50000,00 złotych;

3. Środki finansowe wydatkowane będą poprzez zlecenie świadczenia usług i dostaw, zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (t.j. z 2015 r., poz. 2164).

NA DOŁĄCZENIU

Beata Ziobła
Beata Ziobła
dyktant

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia .....r.

w sprawie zaopiniowania projektu uznania lasów za ochronne na terenie gminy Twardogóra

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2100) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Opiniuje się pozytywnie wniosek przedłożony przez Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych we Wrocławiu z dnia 26.01.2016 r. w sprawie uznania za ochronne Lasów Nadleśnictwa Milicz, położonych w obrębie leśnym Kubryk, w części dotyczącej oddziałów i pododdziałów: 304 c, j, l-p, w-x, 305 a-d, 306 a-c, 308 d-g, 309 b-g, 310 b-f, 313 k, 314 c, usytuowanych na działkach oznaczonych ewidencyjnie nr 321, 323, 324, 325, 327, 328, 330, obręb Grabowno Małe i nr 669, 672, 673, obręb Grabowno Wielkie - lasy wodochronne o łącznej powierzchni 84,42 ha.

§ 2. Integralną częścią uchwały są załączniki mapowe (załącznik nr 1 i nr 2) odzwierciedlające położenie oddziałów, pododdziałów (załącznik nr 1) i działek (załącznik nr 2) w terenie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko

Sporządził: *Michał Proch*.....

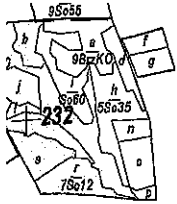
RADCA PRAWNY

Witold Szydelko
Witold Szydelko
nr upr. 1489

Sprawdził pod względem prawnym .....

Zatwierdził: ~~BURMISTRZA~~.....

~~Ryszard Gąsior~~
~~Zastępca Burmistrza~~

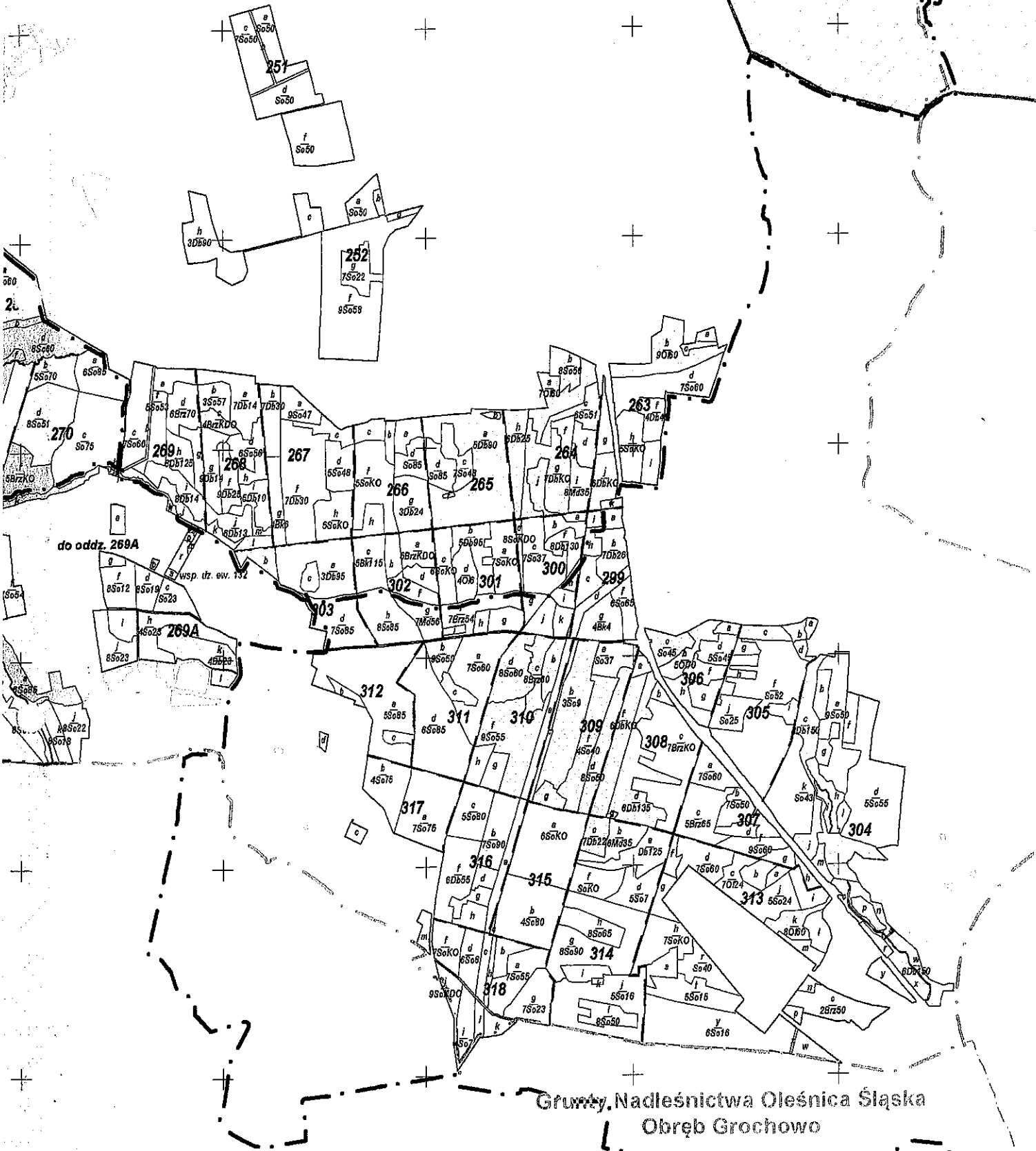

ZATACZNIK NR 1

do oddz. 107

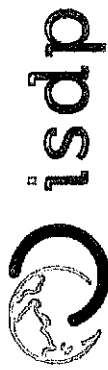
do oddz. 105

OZW Ostoja nad Ba

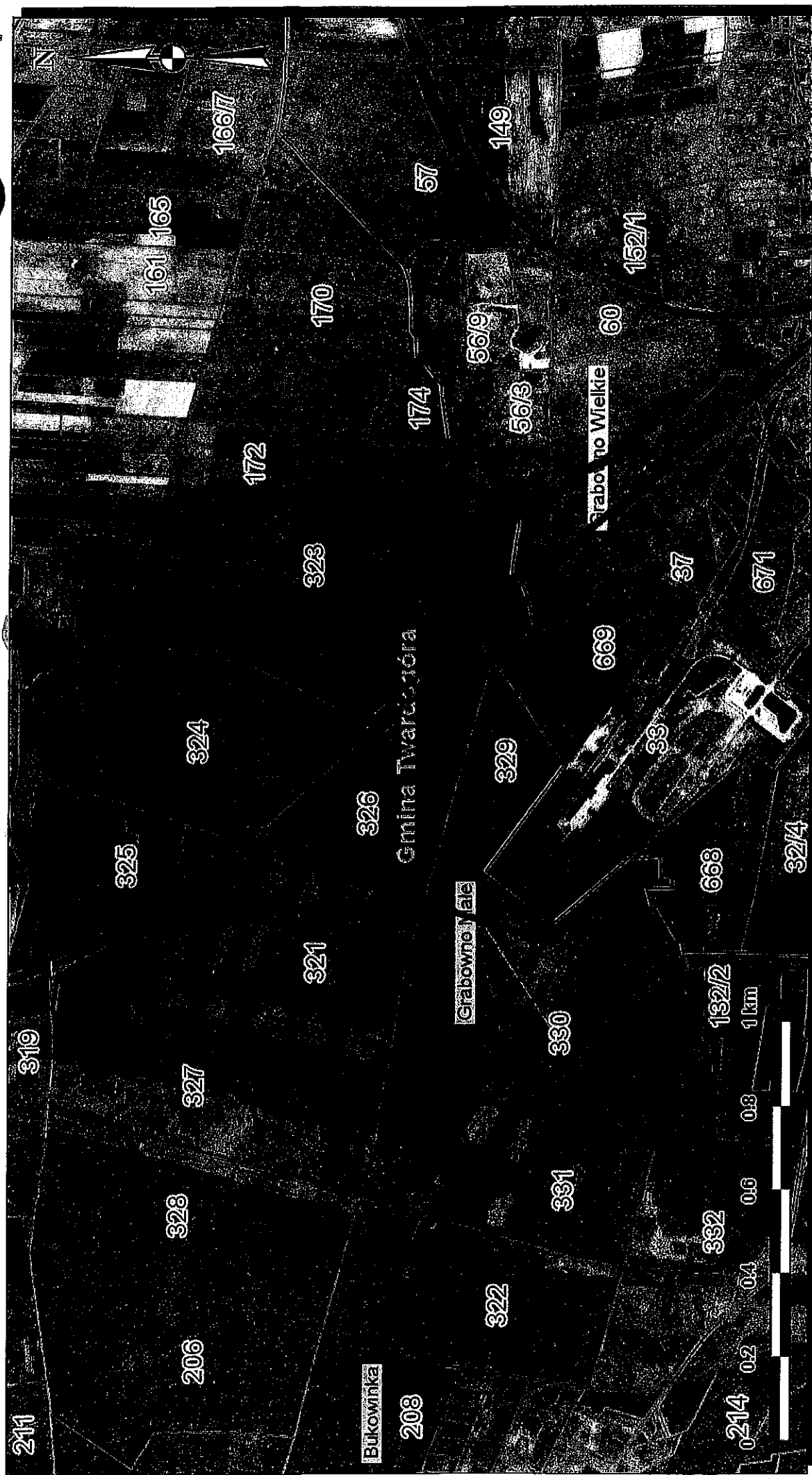
Grunt. Nadleśnictwa Oleśnica Śląska
Obręb Grochowo

Skala 1 : 12652

mapa przygotowana przy użyciu
Internetowego Serwera Danych Przestrzennych

Załącznik NR 2

Udostępniane informacje nie są dokumentami w postępowaniach administracyjnych i innych.

Dokumenty należy zamawiać w Wydziale Geodezji co podlega opłatom zgodnie z rozporządzeniem z dnia 19 lutego 2004r. w sprawie wysokości opłat za czynności geodezyjne i kartograficzne oraz udzielanie informacji, a także za wykonywanie wyrysów i wypisów z operatu ewidencyjnego (Dz.U. Nr 37 poz.333).

Uzasadnienie :

a) cel uznania:

- funkcje wodochronne, lasy położone w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych stanowiących dopływy rzeki Barycz,
- ochrona źródlisk i siedlisk wilgotnych,

b) skutki społeczne:

- poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez utrzymanie korzystnego wpływu lasu na warunki klimatyczne i wodne,
- poprawa zabezpieczenia przeciwpowodziowego, poprzez zachowanie i utrzymanie retencyjnych właściwości lasów,
- utrzymanie odpowiedniej jakości wody pobieranej na cele spożywcze,
- zaspokajanie potrzeb rekreacyjnych społeczeństwa,

c) skutki przyrodnicze:

- regulacja stosunków hydrologicznych w zlewni,
- ochrona źródlisk i prakoryt rzek,
- zachowanie ciągłej zdolności lasów do pełnienia przez nie specyficznych funkcji ochronnych, między innymi, ochrony bogactwa przyrodniczego lasów, ich walorów krajobrazowych, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych,
- utrzymanie zdolności lasów do zmniejszania negatywnych skutków powodzi,
- powiększanie różnorodności biologicznej,
- zachowania trwałości i zwiększania odporności na czynniki destrukcyjne,

d) skutki ekonomiczne:

- ograniczenia funkcji gospodarczych na rzecz ochrony lasów zlewni rzeki Baryczy,
- wzrost kosztów zagospodarowania lasu.

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia .....r.

w sprawie przyjęcia „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Twardogóra”

Na podstawie art. 18 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz w związku z uchwałą Nr VIII.73.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do opracowania i wdrażania Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Twardogóra, **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Twardogóra” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko

Sporządził: *Kamila Andrusiewicz*

WIGILANTY
Beata Brykowska
Beata Brykowska

Sprawdził pod względem prawnym .....

Zatwierdził ~~.....~~
Z up. BURMISTRZA...

Ryszard Gąsior
Zastępca Burmistrza

Uzasadnienie

Podstawą formalną opracowania Planu jest Uchwała Nr VIII.73.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie: wyrażenia woli przystąpienia do opracowania i wdrażania Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Twardogóra. Plan gospodarki niskoemisyjnej obejmuje cały obszar naszej gminy. Celem przedmiotowego dokumentu jest określenie wizji rozwoju gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, pozwalającej osiągnąć długofalowe korzyści środowiskowe, społeczne i ekonomiczne. Ważnym punktem Planu jest wyznaczenie celów strategicznych i szczegółowych, realizujących określoną wizję gminy w zakresie zwiększenia efektywności energetycznej, zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych oraz wdrożenia nowych technologii zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Działania operacyjne w nim zawarte obejmują okres do 2020 roku.

Konieczność opracowania Planu wiązała się z ratyfikowanym przez Polskę Protokołem z Kioto oraz przyjętym przez Komisję Europejską w grudniu 2008 r. pakietem klimatyczno-energetycznym, które skutkują szeregiem obowiązków, w tym w szczególności koniecznością redukcji emisji gazów cieplarnianych i zużycia energii, a także zwiększenia udziału wykorzystania energii z odnawialnych źródeł. Opracowanie planu wynika także z założeń Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej, przyjętego przez Radę Ministrów 16 sierpnia 2011 r.

Opracowany Plan będzie niezbędnym dokumentem, umożliwiającym ubieganie się o przyznanie środków pomocowych z budżetu Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej na lata 2014-2020. Przedmiotowy dokument przyczynia się do możliwości uzyskania finansowania inwestycji obejmujących m.in. termomodernizację budynków publicznych i mieszkalnych, modernizację źródeł ciepła, instalację OZE i zwiększenie efektywności energetycznej.

Plan gospodarki niskoemisyjnej ma służyć wszystkim mieszkańcom gminy poprzez poprawę jakości powietrza oraz zmniejszenia kosztów zużycia energii.

IMECONSULTING

INVESTMENT MANAGEMENT ENVIRONMENT
CONSULTING

ul. Warsztatowa 47 55-010 Biestrzyków
e-mail: biuro@imeconsulting.com.pl

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY TWARDOGÓRA

**Zamawiający:
Gmina Twardogóra**

**Zespół autorski pod kierunkiem
dr inż. Marii Stanisławskiej**

Twardogóra, styczeń 2016

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE OGÓLNE – OTOCZENIE PGN	5
1. STRESZCZENIE OPRACOWANIA.....	5
2. MATERIAŁY KIERUNKOWE_DOKUMENTY_OPRACOWANIA	6
3. DOKUMENTY STRATEGICZNE - OPRACOWANIA	7
3.1. Polityka energetyczna kraju	7
3.2. Polityka ekologiczna Polski.....	8
3.3. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego	8
3.4. Program ochrony powietrza dla strefy dolnośląskiej.....	9
3.5. Programy i strategie lokalne. Dokumenty planistyczne.....	9
3.5.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Twardogóra	9
3.5.2. Dokumenty strategiczne.	10
II. OGÓLNA STRATEGIA.....	11
1. CELE STRATEGICZNE I SZCZEGÓŁOWE PLANU.....	11
1.1. Cele strategiczne	11
1.2. Cele szczegółowe.....	12
2. STAN OBECNY.....	13
2.1. Charakterystyka gminy w obszarach istotnych dla tematyki planu	13
2.1.1. Położenie. Opis ogólny	13
2.1.2. Demografia	13
2.1.3. Zasoby mieszkaniowe.....	14
2.1.4. Obiekty publiczne	19
2.1.5. Struktura gospodarki.....	19
2.1.6. Charakterystyka sieci komunikacyjnej	20
2.2. Infrastruktura techniczna powiązana z sektorem energetycznym	23
2.2.1. Gazociągi	23
2.2.2. Sieć ciepła	24
2.2.3. Zakłady i instalacje produkujące energię elektryczną, ciepło lub chłód.	24
2.2.4. Zaopatrzenie gminy w ciepło.....	24
2.3. Uwarunkowania przestrzenne i środowiskowe dla rozwoju OZE.	25
3. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	26
4. ZAPOTRZEBOWANIE CIEPŁA JAKO WYZNACZNIK WIELKOŚCI EMISJI	27
4.1. Zapotrzebowanie na energię w budynkach	27
4.2. Analiza zużycia ciepła na potrzeby budownictwa mieszkaniowego	28
III. WYNIKI BAZOWEJ INWENTARYZACJI EMISJI DWUTLENKU WĘGLA (BEI 2014)	31
1. WYBÓR ROKU BAZOWOWEGO.....	31

2. WSKAŹNIKI ZANIECZYSZCZEŃ PRZYJĘTE DO OBLICZEŃ EMISJI KOMINOWEJ W PGN	31
2.1. Wskaźniki emisji CO ₂	31
2.2. Wskaźniki emisji innych gazów i pyłu	31
3. BAZOWA INWENTARYZACJA EMISJI WG SEKTORÓW	32
3.1. Emisja z sektora mieszkaniowego (BMI mieszk. 2014)	32
3.2. Obiekty o charakterze publicznym (urzędy, szkoły, inne)	35
Wielkość emisji z obiektów publicznych w roku 2014	36
3.3. Wielkość emisji z obiektów produkcyjnych w roku 2014	38
3.4. Niska emisja z sektora transportowego. Emisje komunikacyjne	39
3.5. Niska emisja z innych sektorów	41
IV. ŁĄCZNA BAZOWA INWENTARYZACJA EMISJI (BMI - 2014)	42
1. Niska emisja CO ₂ w roku bazowym	42
2. Zużycie energii finalnej	43
3. Udział OZE	43
V. DZIAŁANIA, ZADANIA I ŚRODKI ZAPLANOWANE NA CAŁY OKRES OBJĘTY PLANEM	44
1. DŁUGOTERMINOWA STRATEGIA - CELE I ZOBOWIĄZANIA	44
1.1. Cel w zakresie redukcji zużycia energii finalnej	44
1.2. Cel w zakresie zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	44
1.3. Cel w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych do roku 2020	45
2. MIERNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW	45
VI. ASPEKTY FINANSOWE. BUDŻET. PROPOZYCJE ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA INWESTYCJI	46
1. FUNDUSZE ZEWNĘTRZNE PREDYSPONOWANE DLA REALIZACJI PLANU	47
1.1. Przy inwestycjach własnych Gminy	47
1.2. Przy inwestycjach właścicieli budynków mieszkalnych	47
1.3. Przy inwestycjach właścicieli budynków mieszkalnych wielorodzinnych	47
1.4. Przy inwestycjach podmiotów gospodarczych i przedsiębiorstw	47
2. MODEL ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA ZADAŃ	47
VII. ASPEKTY ORGANIZACYJNE, WDRAŻANIE	55
1. Struktury organizacyjne, zasoby ludzkie	55
2. Koncepcja wdrażania i zarządzania PGN	57
3. Strategia komunikacji	59
4. Zaangażowane strony. Interesariusze planu	60
VIII. KIERUNKI DZIAŁAŃ W LATACH 2016-2020	61
1. DZIAŁANIA DOTYCZĄCE OBIEKTÓW I TERENÓW PUBLICZNYCH	61
1.1. Ranking potrzeb dla obiektów publicznych Gminy - Wyniki ankietowania	61
1.2. Inwestycje planowane do realizacji w obiektach publicznych Gminy Twardogóra	63
2. DZIAŁANIA W ZAKRESIE BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO	63

2.1. Zmiana systemu grzewczego (źródła ciepła)	63
2.2. Obniżenie zużycia ciepła - Termomodernizacja	64
2.3. Wprowadzanie rozwiązań opartych o odnawialne źródła energii	65
3. DZIAŁANIA NA RZECZ RACJONALIZACJI ZUŻYCIA ENERGII ELEKTRYCZNEJ	65
3.1. Oświetlenie ulic	65
3.2. Oświetlenie wewnątrz budynków	67
3.3. Inne odbiory energii elektrycznej w obiektach publicznych	69
IX. DZIAŁANIA KRÓTKO- i ŚREDNIOTERMINOWE 2016-2020	69
1. WŁADZE GMINY TWARDOGÓRA	69
1.1. Działania Gminy Twardogóra na rzecz budynków i obiektów publicznych	69
1.2. Działania Gminy Twardogóra na rzecz budownictwa mieszkaniowego	70
2. INNE PODMIOTY – INTERESARIUSZE PLANU	70
2.1. Mieszkańcy gminy	70
2.2. Wspólnoty mieszkaniowe	70
2.3. Właściciele MŚP, Przedsiębiorcy	71
X. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W LATACH 2016-2020. ZADANIA. FINASOWANIE. ODPOWIEDZIALNOŚĆ	71
1. Opis ogólny	71
2. Szczegółowy harmonogram zadań do 2020r.	72
XI. PROPOZYCJE DZIAŁAŃ POZAINWESTYCYJNYCH	73
1. DZIAŁANIA EDUKACYJNO – INFORMACYJNE	73
2. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA W PLANOWANIU PRZESTRZENNY I PRAWIE MIEJSCOWYM	76
3. ZAMÓWIENIA PUBLICZNE	77
4. PROPOZYCJA MONITOROWANIA REALIZACJI PLANU	77
4.1. Wskaźniki monitorowania	77
4.2. Podstawowe elementy monitorowania	77
4.3. Pozyskiwanie danych do raportowania i monitoringu PGN	78
XII. WERYFIKACJA I AKTUALIZACJA PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ	80
XIII. ROZWIĄZANIA CHRONIĄCE ŚRODOWISKO W CZASIE REALIZACJI PLANU	80
XIV. ZAŁĄCZNIKI	83
XV. WYKAZ SKRÓTÓW	83
XVI. LITERATURA - MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	84

I. INFORMACJE OGÓLNE – OTOCZENIE PGN

1. STRESZCZENIE OPRACOWANIA

„Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Twardogóra” to dokument strategiczny, przedstawiający koncepcję działań na rzecz zrównoważonego energetycznie i ekologicznie rozwoju gminy. Wyznacza kierunki przemian w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, poprawy efektywności energetycznej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

W ramach prac nad Planem, podjęto się diagnozy aktualnej sytuacji w zakresie charakteru i struktury źródeł niskiej emisji występujących na przedmiotowym obszarze, z uwzględnieniem uwarunkowań urbanistycznych i dostępności do infrastruktury energetycznej (sieć gazowa, ciepła) oraz ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Przywołano rys formalno-prawny, wskazujący na szereg zaleceń i obowiązków związanych z działaniami na rzecz ochrony powietrza atmosferycznego, skierowanych zarówno do posiadaczy dużych instalacji i źródeł energetycznych, jak również do władz państwowych i samorządowych.

Opisano stan środowiska naturalnego i inne aspekty lokalne istotne z punktu widzenia rozwoju określonych rodzajów wytwarzania energii.

W ramach opracowania przeprowadzono ankietyzację źródeł ciepła w ujęciu indywidualnym (skierowaną do mieszkańców) oraz zbiorowym (wśród zarządców budynków wielorodzinnych) i instytucjonalnym (dotyczącą budynków publicznych i podmiotów gospodarczych).

Do udziału w projektowaniu dokumentu poprzez ogłoszenia i bezpośrednie wystąpienia zaproszono szereg różnych interesariuszy m.in.: zarządców obiektów publicznych (Gmina i jej jednostki organizacyjne, Powiat), wspólnoty mieszkaniowe, wszystkich mieszkańców, podmioty usługowe i produkcyjne, administratorów oświetlenia gminnego itp.

W wyniku bardzo dużego odzewu ze strony interesariuszy zgromadzono ponad tysiąc ankiet. W oparciu o uzyskane tak bardzo szczegółowe dane ustalono m.in. obecną strukturę procentową zużycia paliw energetycznych na obszarze i parametry energetyczne budynków mieszkalnych. Wybadano także oczekiwania różnych grup w zakresie działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej, czy wprowadzania rozwiązań opartych o odnawialne źródła energii.

Pozyskane dane uzupełniono informacjami ogólnodostępnymi i literaturowymi oraz statystycznymi, co okazało się niezbędne dla dokonania szacunkowych obliczeń energetycznych i emisyjnych.

Za rok bazowy zgodnie z sugestiami jednostek finansujących gospodarkę niskoemisyjną (NFOŚiGW, Urząd Marszałkowski) przyjęto 2014r.

Kierując się wytycznymi ogólnokrajowymi przed władzami i społeczeństwem gminy postawiono następujące cele strategiczne zmierzające do osiągnięcia w perspektywie długoterminowej do 2035r.:

1. Obniżenia emisji CO₂ o co najmniej 20% względem 2014r.
2. Wykorzystania energii z OZE w ilości co najmniej 15% całkowitej konsumpcji energii
3. Redukcji zużycia energii finalnej o 20% względem 2014r..

W dokumencie przedstawiono harmonogram wdrożenia na terenie Gminy zmian w zakresie działań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych w takich obszarach, jak zaopatrzenie w ciepło i energię, termomodernizacja, energooszczędne budownictwo publiczne.

Harmonogram proponowanych działań na rzecz obniżenia niskiej emisji określono z podziałem na sektory:

- publiczny,
- budownictwo indywidualne,
- budownictwo wielorodzinne.
- podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

Inne sektory (np. MŚP) zostały ujęte na większym poziomie ogólności gdyż na etapie ankietowania i gromadzenia informacji szczegółowe zamierzenia wpłynęły od dwóch podmiotów. Kierowano się zasadą, iż taki dokument nie powinien wyznaczać celów dla obszarów i podmiotów, na które Gmina nie ma bezpośredniego wpływu.

Całkowity budżet wdrażania zadań prognozowanych do realizacji w ramach PGN do roku 2020 może wynieść ok. 26,4 mln PLN (w tym środki własne Gminy ok. 2,3 mln PLN). **Wydatki te zostaną poniesione przez Gminę tylko i wyłącznie w przypadku skutecznego pozyskiwania środków zewnętrznych w postaci dotacji.**

Oszacowane koszty mają charakter czysto teoretyczny, gdyż Gmina nie ma realnego wpływu na wydatki po stronie innych właścicieli obiektów, bądź nieruchomości (w tym mieszkańców), choćby z tego względu, iż obecne zapisy większości funduszy preferują wymianę źródeł węglowych na sieci ciepłownicze i gazowe lub OZE – pompy ciepła. Są to kierunki nierealne do wykonania dla większości mieszkańców terenów wiejskich.

W Planie przedstawiono również zbiór potencjalnych źródeł finansowania działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji i spadku jednostkowego zużycia energii oraz jej bardziej efektywnego i ekologicznego wytwarzania. Opisano przede wszystkim te programy i fundusze, które dostępne będą od roku 2016. Ubieganie się o wiele z nich związane jest wprost z koniecznością ujęcia stosownych zamierzeń w „Planie gospodarki niskoemisyjnej”.

W dalszej części opracowania zaproponowano plan działań operacyjnych wraz ze wskazaniem formuły zarządzania realizacją PGN do roku 2020. Przygotowano także listę wskaźników monitorowania rezultatów Planu, jego efektów rzeczowych oraz ekologicznych – z podziałem na poszczególne obszary społeczno-gospodarcze i dziedziny interwencji.

2. MATERIAŁY KIERUNKOWE_DOKUMENTY_OPRACOWANIA

W ramach prac nad niniejszymi założeniami wykorzystano informacje, dane, wskaźniki lub prognozy wynikające m.in. z szeregu opracowań branżowych, gospodarczych lub strategicznych, które przywołano poniżej. Wśród tych dokumentów występują zarówno te, które mają charakter ogólnokrajowy lub regionalny, jak i lokalny.

Część z przywołanych materiałów ma istotne znaczenie dla analizy określonych zagadnień dotyczących niskiej emisji w ujęciu branżowym: transport, elektro-energetyka, OZE czy szeroko pojęta ochrona środowiska.

Wszystkie źródła literaturowe i publikacje wykorzystane podczas prac nad planem zestawiono na końcu opracowania. Najważniejsze dokumenty strategiczne przywołano poniżej.

1. Polityka energetyczna Polski do 2030 roku. Rada Ministrów, listopad 2009

2. Drugi Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski 2011 Ministerstwo Gospodarki, Warszawa, 10 sierpnia 2011
3. Strategia „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” Perspektywa 2020, PROJEKT z dnia 16 września 2011 Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Środowiska
4. Polityka Klimatyczna Polski. Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020
5. „Krajowa mapa drogowa odnawialnych źródeł energii dla Polski. 15% do 2020 r.” Polska Izba Gospodarcza Energii Odnawialnej
6. „Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego do 2020 roku” Wrocław, listopad 2005, Załącznik do Uchwały Nr XLVIII/649/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2005
7. Program ochrony powietrza dla województwa dolnośląskiego (Uchwała nr XLVI/1544/14 Sejmiku województwa dolnośląskiego z dnia 12 lutego 2014 r.)
8. Program ochrony powietrza dla strefy dolnośląskiej- Plan Działań Krótkoterminowych. Biuro Studiów i Pomiarów Proekologicznych - „EKOMETRIA” Sp. z o.o., Gdańsk

3. DOKUMENTY STRATEGICZNE - OPRACOWANIA

W ramach prac nad niniejszymi założeniami wykorzystano informacje, dane, wskaźniki lub prognozy wynikające m.in. z szeregu opracowań branżowych, gospodarczych lub strategicznych, które przywołano poniżej. Wśród tych dokumentów występują zarówno takie, które mają charakter ogólnokrajowy lub regionalny, jak i lokalny. Dokumenty te wylistowano w rozdziale „Materiały źródłowe. Dokumenty. Opracowania”.

Część z przywołanych tam materiałów ma istotne znaczenie dla analizy określonych zagadnień w relacji do oceny ich wpływu na środowisko. Najważniejsze, kierunkowe dokumenty scharakteryzowano poniżej.

3.1. Polityka energetyczna kraju

Jednym z najważniejszych krajowych dokumentów, będących przyczynkiem dla tworzenia na poziomach gmin planów gospodarki niskoemisyjnej jest polityka energetyczna Polski. Głównym dokumentem programowym jest „**Polityka energetyczna Polski do 2030 roku**”, będąca załącznikiem do uchwały nr 202/2009 Rady Ministrów z dnia 10 listopada 2009 r.

Polityka energetyczna wyznacza główne obszary działań na najbliższe 20 lat oraz zapewnia zgodność działań naszego Państwa z kierunkami wytyczonymi przez Unię Europejską.

W ramach zobowiązań ekologicznych Unia Europejska wyznaczyła na 2020 rok cele ilościowe, tzw. „3 x 20 %”. Polegają one na:

- zmniejszeniu emisji gazów cieplarnianych o 20 % w stosunku do roku 1990,
- zmniejszeniu zużycia energii o 20 % w porównaniu z prognozami dla UE na 2020 r.,
- zwiększeniu udziału odnawialnych źródeł energii do 20 % całkowitego zużycia energii, w tym zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w transporcie do 10 %.

Polska, jako kraj członkowski Unii Europejskiej, czynnie uczestniczy w tworzeniu wspólnotowej polityki energetycznej, a także dokonuje implementacji jej głównych celów w specyficznych warunkach krajowych, biorąc pod uwagę ochronę interesów odbiorców, posiadane zasoby energetyczne oraz uwarunkowania technologiczne wytwarzania i przesyłu energii.

W związku z powyższym, podstawowymi kierunkami polskiej polityki energetycznej są:

- poprawa efektywności energetycznej,
- wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii,

- dywersyfikacja struktury wytwarzania energii elektrycznej poprzez wprowadzenie energetyki jądrowej,
- rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biopaliw,
- rozwój konkurencyjnych rynków paliw i energii,
- ograniczenie oddziaływania energetyki na środowisko.

3.2. Polityka ekologiczna Polski

Polityka ekologiczna państwa powstała i funkcjonuje w oparciu o zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z nimi polityka ochrony środowiska to zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Najistotniejszym, ramowym dokumentem z tego zakresu jest przyjęta przez Radę Ministrów „Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012, z perspektywą do roku 2016” (M.P. 2009 nr 34 poz. 501).

Polityka ekologiczna to świadoma i celowa działalność państwa, samorządów terytorialnych i podmiotów gospodarczych w zakresie gospodarowania środowiskiem, czyli użytkowania jego zasobów i walorów, ochrony i kształtowania ekosystemów lub wybranych elementów biosfery. Celem polityki ekologicznej jest zapewnienia wysokiej jakości życia i zdrowia ludzi poprzez skuteczną ochronę środowiska.

W dokumencie tym mocno zaakcentowano, iż Polska musi sprostać trudnym zadaniom związanym z ochroną atmosfery i przeciwdziałaniu zmianom klimatu. Dokument kładzie duży nacisk na promocję rozwoju odnawialnych źródeł energii i szybką modernizację przemysłu energetycznego.

3.3. Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020 – stanowi załącznik do Uchwały Nr XXXII/932/13 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 lutego 2013 r.

W dokumencie tym funkcjonują zapisy związane m.in. z ochroną środowiska i planowaniem energetycznym w gminach. M.in. wśród ustanowionych celów szczegółowych znajduje się **Cel 4 - Ochrona środowiska naturalnego, efektywne wykorzystanie zasobów oraz dostosowanie do zmian klimatu i poprawa poziomu bezpieczeństwa.**

Ustalone w nim priorytety, które znajdują odzwierciedlenie w „Planie gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Twardogóra” dotyczą przede wszystkim działu: INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA i są to:

1.1.11. Wprowadzenie energooszczędnych rozwiązań (transport, budownictwo) oraz wspieranie gospodarki przyjaznej środowisku.

1.1.12. Zmniejszenie niskiej emisji poprzez budowę i rozbudowę systemów ciepłowniczych i gazowniczych w obszarach o dużej gęstości zaludnienia oraz miejscowościach turystycznych i uzdrowiskowych.

1.1.13. Zwiększenie (z zachowaniem racjonalnych proporcji w stosunku do posiadanych zasobów) udziału źródeł odnawialnych w produkcji energii (...).

Przedsięwzięcia wymienione w Strategii Województwa, jako te których realizacja umożliwi osiągnięcie wskaźników ustalonych dla Celu 4 to:

1.4.32. Wspieranie rozbudowy i modernizacji obiektów i sieci gazowych (...).

1.4.34. Realizacja polityki rządowej w zakresie wspierania inwestycji dotyczących odnawialnych źródeł energii.

1.4.39. Wdrażanie polityk oszczędnościowych w zakresie zużycia energii.

1.4.41. Działania związane z inwestycjami w zakresie ograniczenia emisji i obniżenia zużycia energii w obiektach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym.

3.4. Program ochrony powietrza dla strefy dolnośląskiej

Program ochrony powietrza dla strefy dolnośląskiej opracowany został przez Zarząd Województwa w związku z przekroczeniem poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀, tlenku węgla oraz poziomów docelowych jakości powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i ozonu. Podstawowym dokumentem wskazującym na konieczność wykonania Programu ochrony powietrza w strefie dolnośląskiej jest „Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2013 rok”, wykonana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu, w której strefa dolnośląska została zakwalifikowana do klasy C pod względem ochrony zdrowia mieszkańców. Program ochrony powietrza jest dokumentem, który wskazuje istotne powody (źródła) występowania przekroczeń ww. zanieczyszczeń powietrza, a także znajduje skuteczne i możliwe do zrealizowania działania, których wdrożenie spowoduje obniżenie poziomów tych zanieczyszczeń, co najmniej do poziomów dopuszczalnych/docelowych, przy czym działania te powinny być uzasadnione finansowo i technicznie.

Jak wynika z powyższych dokumentów teren gminy Twardogóra nie był - w okresie ostatnich kilku lat - objęty indywidualną formą działań monitoringowych. Nie jest on też sam w sobie regionem, który wnosiłby istotne ilości zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. Obszar gminy został w sposób automatyczny (zgodnie z położeniem geograficznym) zaliczony do tzw. strefy dolnośląskiej.

Gmina Twardogóra wylistowana została w Tabeli nr 6 na str. 685-690 "POP dla strefy dolnośląskiej" wśród gmin, gdzie stwierdzono przekroczenie benzo(a)pirenu. Nie została zaś wymieniona w grupie o przekroczonych poziomach PM₁₀.

Gmina Twardogóra podejmując się stworzenia PGN włącza się aktywnie w realizację wszystkich celów stawianych w Programie ochrony powietrza samorządom lokalnym położonym na obszarze strefy dolnośląskiej, do której należy.

W Planie uwzględniono szereg działań, które docelowo przyczynią się do ograniczenia emisji pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu.

Pomijając te bezpośrednio związane ze zmianą paliw na niskoemisyjne, najistotniejsze dotyczą poprawy struktury energetycznej budynków mieszkalnych i publicznych zlokalizowanych na obszarze gminy, poprzez ich głęboką termomodernizację.

Gmina poprzez udział w PGN realizować będzie m.in. zobowiązania zawarte w POP. Konkretnie działania dla samorządów lokalnych z horyzontem czasowym realizacji do 2023r. wymieniono w Rozdziale 1.6.10 tego dokumentu pt. „Harmonogram rzeczowo-finansowy w formie tabelarycznego zestawienia działań naprawczych zmierzających do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza pyłem zawieszonym PM₁₀, benzo(a)pirenem oraz CO określonych w POP dla strefy dolnośląskiej”. Właściwe dla gminy Twardogóra przywołano w niniejszym Programie.

3.5. Programy i strategie lokalne. Dokumenty planistyczne.

3.5.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Twardogóra

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wprost do problematyki ochrony środowiska w obszarze powietrza atmosferycznego i klimatu nawiązuje dział piąty.

5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

5.1. Ustala się wytyczne modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej na obszarze gminy, o ile plany miejscowe nie ustalą inaczej:

- planuje się rozbudowę i budowę sieci gazowej na obszarze planu, dla zaopatrzenia w gaz terenów zabudowanych istniejących i planowanych pod zabudowę;
- zaopatrzenie w energię ciepłą z indywidualnych instalacji, z możliwością wykorzystania paliw: gazu, oleju opałowego, drewna oraz innych paliw przy zachowaniu dopuszczalnych norm emisji zanieczyszczeń powietrza i sprawności energetycznej;
- dopuszcza się budowę obiektów i montaż urządzeń dla wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym energii słonecznej i geotermalnej, o ile nie wpłynie to negatywnie na stan środowiska przyrodniczego, a w szczególności na gatunki ptaków, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, oraz będzie zgodne z warunkami ochrony konserwatorskiej obiektów i obszarów zabytkowych;

3.5.2. Dokumenty strategiczne.

Strategia Rozwoju Gminy Twardogóra na lata 2014-2020

W aktualnej strategii rozwoju Gminy ustalono wprost zadania, których realizację urzeczywistnia niniejszy Plan gospodarki niskoemisyjnej.

IV.3.1. Cel operacyjny II.1 - Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej na terenie Gminy

Zadanie. Działania na rzecz ograniczania niskiej emisji i poprawy efektywności energetycznej

„... koniecznym jest podjęcie działań w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania na energię elektryczną i ciepłą zarówno w sektorze prywatnym jak i publicznym. Dokonać się to może poprzez szereg działań takich jak: wymianę niskosprawnych i nieekologicznych kotłów na nowoczesne urządzenia grzewcze, szersze zastosowanie odnawialnych źródeł energii – poprzez montaż instalacji solarnych i/lub pomp ciepła oraz szeroko rozumianej termomodernizacji, tj.: ocieplenie ścian zewnętrznych, ocieplenie dachu/stropu nad ostatnią kondygnacją, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej (zewnętrznej).

Ważnym też jest prowadzenie działań informacyjnych uświadamiających mieszkańcom Gminy zagrożenia środowiskowe wynikające z prowadzenia nieracjonalnej gospodarki energetycznej w budynkach poprzez:

- wskazanie kierunków działań prowadzących do optymalizacji zużycia energii na cele grzewcze,
- wskazanie korzyści ekonomicznych na etapie eksploatacji wysokosprawnych urządzeń,
- rozważenie mechanizmu zachęt finansowych dla przyspieszenia procesu modernizacyjnego (pod względem energetycznym) w budynkach.”

Strategia Rozwoju Powiatu Oleśnickiego do roku 2015

Sfera przestrzenna

PRIORYTET II - POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Działania: rozbudowa i modernizacja systemów grzewczych z uwzględnieniem alternatywnych źródeł ciepła, wspieranie gmin powiatu na rzecz dalszej rozbudowy sieci gazowniczej w miastach i na wsiach(...).

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Twardogóra

Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Twardogóra, co oczywiste, jest w pełni komplementarny z odpowiednimi obszarami tematycznymi ujętymi wcześniej w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Twardogóra i w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Oleśnickiego.

Plan ten jest bowiem jednym ze szczegółowych narzędzi, których wykorzystanie prowadzi przy systematycznej realizacji do rozwiązania problemu nadmiernego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, a docelowo do poprawy jego stanu. Realizacja założeń tego dokumentu odbywać będzie się na płaszczyźnie inwestycyjnej, organizacyjnej i edukacyjnej z pełnym poszanowaniem warunków środowiskowych i na ich rzecz.

W dotychczasowym „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Twardogóra” w rozdziale 7.1. „Ochrona powietrza atmosferycznego” ujęto następujące zapisy.

„Jako długofalowe cele i kierunki działań na rzecz poprawy stanu czystości powietrza w gminie wskazać można:

- wprowadzenie zakazu spalania odpadów przemysłowych; wskazanie innych sposobów unieszkodliwiania tych odpadów (głównie pochodzących z produkcji meblarskiej i tapicerskiej) (...)
- opracowanie programu i harmonogramu przedsięwzięć termoizolacyjnych oraz ich sukcesywna realizacja; *realizator: miasto i gmina (programy) przy ewentualnym współudziale powiatu, a w zakresie realizacji: właściciele/zarządcy budynków przy współudziale gminy i powiatu z wykorzystaniem środków z Funduszu Termoizolacji Krajowego Banku Gospodarczego*
- sukcesywna modernizacja lokalnych systemów ogrzewania; *realizator: właściciele/zarządcy obiektów przy wyparciu gminy*
- sukcesywna modernizacja (lub przeniesienie/likwidacja) zakładów o nadmiernych emisjach zanieczyszczeń powietrza (na wniosek „pokontrolny” i pod nadzorem Starostwa).”

II. OGÓLNA STRATEGIA

1. CELE STRATEGICZNE I SZCZEGÓŁOWE PLANU

Plan gospodarki niskoemisyjnej (dalej także: Plan lub PGN) ma na celu przygotowanie władz lokalnych do podjęcia w kolejnych latach działań istotnych dla obniżenia na terenie gminy Twardogóra jednostkowej emisji CO₂ oraz innych zanieczyszczeń gazowych i pyłowych pochodzących ze źródeł niskiej emisji. Głównym celem realizacji Planu jest poprawa stanu powietrza atmosferycznego, czyli ochrona środowiska i zdrowia ludzi.

Jednocześnie, mając na uwadze konieczność powiązania efektu ekologicznego z racjonalnymi wskaźnikami ekonomicznymi, Plan przewiduje rozwiązania, które zmierzają do obniżenia zużycia energii finalnej, poprawy sprawności jej wytwarzania oraz zwiększenia udziału energii odnawialnej. Działania takie wpisują się w pełni w zalecenia wynikające z pakietu energetyczno-klimatycznego, przyjętego przez Polskę z perspektywą do 2020 r.

1.1. Cele strategiczne

Kierując się sugestiami NFOŚiGW za rok bazowy przyjęto 2014r.

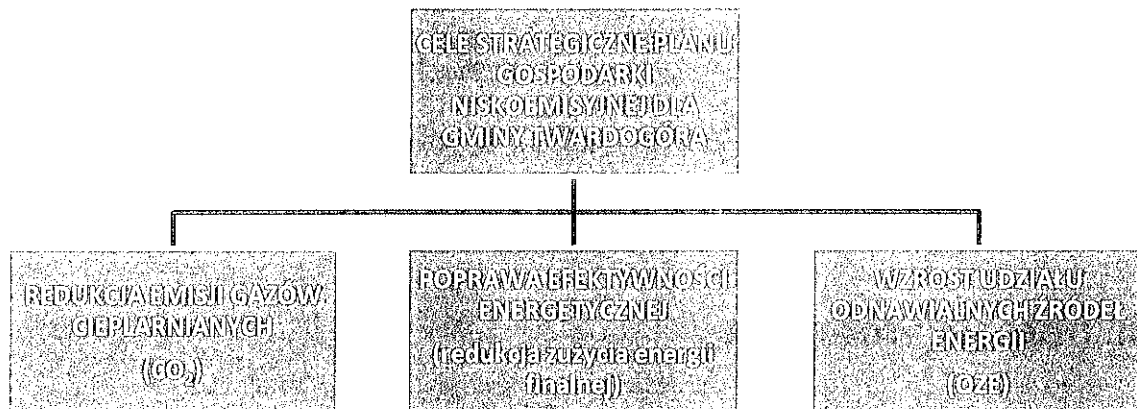
Ustalono, że w roku bazowym (2014):

- na terenie gminy nie wykorzystywano energii elektrycznej z OZE, ale powstawała energia z OZE w wyniku spalania biomasy leśnej ($OZE_{2014} = 23\,623$ MWh)
- oszacowana wielkość emisji dwutlenku węgla wynosiła: $CO_2 = 58\,260$ Mg,
- zużycie energii oscylowało na poziomie ok. 270 300 MWh.

Bazując na harmonogramie zadań zaproponowanych do realizacji w perspektywie średnioterminowej przed władzami i społeczeństwem gminy postawiono następujące cele strategiczne zmierzające do osiągnięcia w 2020r.:

- Obniżenia emisji CO_2 o co najmniej 7,9% względem 2014r. (Redukcja $CO_2 = 4600$ Mg), co odpowiada redukcji w sektorze budynków na poziomie około 14%.
- Wytwarzania energii z OZE w ilości zwiększonej o co najmniej 0,6% (tj. o 1760 MWh) co pozwoli na jej uzyskiwanie na poziomie 9% całkowitej konsumpcji energii elektrycznej w 2020r. (czyli jej wytwarzanie w ilości łącznej ok. 25 400 MWh)
- Obniżenie zużycia energii finalnej o 2,9% względem 2014r. (Redukcja na poziomie 7800 MWh).

Schemat 1. Struktura wyznaczonych celów strategicznych.

1.2. Cele szczegółowe

Cele szczegółowe jakie postawiono w PGN dla obszaru gminy Twardogóra do roku 2020 - na podstawie zgromadzonych danych, ustaleń w zakresie stanu rzeczywistego oraz po uwzględnieniu otoczenia infrastrukturalnego i społeczno-gospodarczego, w tym poziomu dochodów mieszkańców:

- obniżenie niskiej emisji CO_2 z sektora mieszkaniowego o ok. 3 000 Mg względem roku bazowego,
- obniżenie niskiej emisji CO_2 z obiektów publicznych co najmniej 300 Mg względem roku bazowego,

3. obniżenie zużycia energii finalnej w budynkach w skali całej gminy o **5,7% względem roku bazowego**,
4. wytwarzanie i wykorzystanie energii z OZE w ilości **co najmniej o 760 MWh wyższej niż w 2014r** z pominięciem przemysłowych instalacji jej wytwarzania,
5. radykalna zmiana starych, węglowych źródeł ciepła na kotły wysokosprawne,
6. wymiana kotłów węglowych na kotły gazowe kondensacyjne (na obszarach zgazyfikowanych) lub kotły opalane biomasą drzewna (np. na pelet),
7. zdecydowana poprawa parametrów cieplnych w istniejących budynkach mieszkalnych co najmniej do poziomu obecnych standardów energetycznych (tj. poniżej 120 kWh/ m²*rok),
8. poprawa efektywności energetycznej w sektorze oświetlenia obiektów i terenów publicznych,
9. wdrożenie rozwiązań związanych z produkcją energii elektrycznej z OZE, głównie w systemach solarnych (fotowoltaika).

Cele te, na poziomie Gminy, realizowane będą poprzez usystematyzowane działania inwestycyjne, organizacyjne i edukacyjne, nakierowane przede wszystkim na te obszary i sektory, na które ma bezpośredni lub pośredni wpływ samorząd gminny.

2. STAN OBECNY

2.1. Charakterystyka gminy w obszarach istotnych dla tematyki planu

2.1.1. Położenie. Opis ogólny

Gmina Twardogóra to gmina miejsko-wiejska. Położona jest w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie oleśnickim.

Gmina Twardogóra graniczy od strony północno - wschodniej z wielkopolską gminą Sośnie (na długości 6,5 km), po stronie północno - zachodniej z dolnośląską gminą Krośnice (na odcinku o długości 25,2 km) oraz z czterema gminami powiatu oleśnickiego: od wschodu z gminą Międzybórz (długość granicy 10,0 km), od południowego - wschodu z gminą Syców (długość granicy 4,4 km), od południa z gminą Oleśnica (długość granicy 10,8 km), od południowego - zachodu z gminą Dobroszyce (długość granicy 21,2 km).

Miasto Twardogóra położone jest w linii prostej 16 km od Oleśnicy (siedziba władz powiatu) i około 40 km od Wrocławia (stolicy województwa).

Zdecydowana część gminy leży na terenie Wzgórz Twardogórskich wchodzących w skład Wału Trzebnickiego. Część północna należy do Kotliny Milickiej, charakteryzującej się dużą ilością stawów hodowlanych. Na południu gmina Twardogóra styka się z Równiną Oleśnicką.

Centralnie zlokalizowane miasto Twardogóra z siedzibą władz miasta i gminy jest głównym ośrodkiem gospodarczym, oświatowym i kulturowym. Tutaj także działa i ma swoje siedziby duża ilość firm i zakładów produkcyjnych. Ze względu na lokalizację w rejonie o bardzo dużym zalesieniu na obszarze całej gminy funkcjonują liczne zakłady meblarskie i stolarskie.

2.1.2. Demografia

Całą gminę na dzień 31.12.2014r. zamieszkiwało 12922 osób, w tym w mieście 6707, a na obszarach wiejskich 6215 osób. Przy powierzchni 159,39 km² daje średnią gęstość zaludnienia 81 mieszkańców na 1 km² ogółem i 39 mieszkańców na 1 km² na terenach wiejskich.

Gminę tworzy miasto Twardogóra oraz 18 sołectw, które wraz przysiółkami i koloniami stanowią 33 jednostki osadnicze.

Tabela 1 Nazwy i skład poszczególnych sołectw zestawiono poniżej.

Lp.	Nazwa sołectwa	Nazwa wsi (kolonii, przysiółków) wchodzących w skład sołectwa
1	Bukowinka	Bukowinka
2	Chełstów	Chełstów
3	Chełstówek	Chełstówek, Leśniczówka Chełstów Mały
4	Dąbrowa	Dąbrowa
5	Domasławice	Domasławice, Czwórka
6	Drągów	Drągów, Zakrzów, Drągówek
7	Drogoszowice	Drogoszowice, Michałki, Nowa Piła, Drewniany Młyn
8	Drozdzięcín	Drozdzięcín, Będzin, Pajęczak, Grabek
9	Goła Wielka	Goła Wielka
10	Goszcz	Goszcz, Kuźnia Goszczańska, Kuźnia Goszczańska, Dąbrowka, Troska, Szczodrak
11	Grabowno Małe	Grabowno Małe, Brodowce
12	Grabowno Wielkie	Grabowno Wielkie, Grabowno Wielkie Kolonia, Piaski, Nikodemów, Zielony Kąt
13	Łazisko	Łazisko, Poręby, Brzezina, Jezioro, Pustkowie
14	Moszyce	Moszyce, Wesołka
15	Nowa Wieś Goszczańska	Nowa Wieś Goszczańska, Świniary, Kalinów, Kuźnia Stara
16	Olszówka	Olszówka, Trzy Chałupy, Gola Mała
17	Sądrożyce	Sądrożyce
18	Sosnówka	Sosnówka, Kolonia Sosnówka

2.1.3. Zasoby mieszkaniowe

Według danych GUS, na terenie gminy Twardogóra znajduje się 3367 mieszkań, z tego 1890 w mieście Twardogóra, które powstały do końca 2002r. Dla obiektów tych, w oparciu o spis powszechny, określono przedziały lat, w jakich je wybudowano, z przyporządkowaniem na poziomie konkretnej miejscowości. Niestety w latach 2003 -2008 zaniechano takich badań. Z danych GUS można jedynie wyczytać ile budynków powstało w miastach a ile na terenie całej gminy. Dlatego też dla miasta Twardogóra przyjęto dane z GUS, natomiast budynki i mieszkania oddane do użytkowania w tym okresie w poszczególnych wsiach przypisano, określając procentowy udział tychże w liczbie nowopowstałych mieszkań w latach 2008-2013 a wartość powierzchni użytkowej pojedynczego mieszkania przyjęto jako średnią powierzchnię mieszkań powstających w latach 2003-2008 na terenach wiejskich w gminie.

Poniższa tabela prezentuje zestawienie ilości mieszkań powstałych w poszczególnych latach.

Tabela 2 Ilość oraz powierzchnia użytkowa mieszkań wg okresu budowy budynków.

Okres budowy budynku	Ilość mieszkań	Powierzchnia użytkowa
	szt.	m ²
Przed 1918	647	41043,0
1918 - 1944	964	68725,0
1945 - 1970	359	22332,0
1971 - 1978	403	31165,0
1979 - 1988	501	53459,0
1989 - 2002	475	51716,0
2003-2007	237	27791,8
2008-2013	299	40595,0

Z powyższej tabeli wynika, że pod względem wieku zabudowy ponad 40% stanowią obiekty powstałe w pierwszej połowie ubiegłego wieku. Dynamikę zmian w zakresie nowo powstających lokali mieszkaniowych przedstawia Rycina.

Ze szczegółowych danych dotyczących wieku zabudowy dla konkretnych miejscowości zlokalizowanych na terenie gminy Twardogóra wynika, że najstarsza zabudowa występuje w miejscowościach Drożdżecin, Gola Wielka i Łazisko gdzie udział budynków powstałych po roku 1970 jest stosunkowo niewielki.

Natomiast najwięcej nowych budynków powstaje w Moszycach, Goszczy Grabownie i Sądorżycach. Dużo nowych mieszkań powstało w ostatnich latach także w Twardogórze lecz ich liczba w stosunku do wszystkich mieszkań jest już niewielka.

Szczegółowe dane dotyczące wieku zabudowy na terenie miejscowości zlokalizowanych w granicach gminy Twardogóra, a konkretnie ilości oraz całkowitej powierzchni użytkowej mieszkań pochodzących z poszczególnych okresów budowy budynków przedstawia tabela poniżej.

Zarówno w tabeli poniżej jak i w dalszych rozważaniach przyjęto tylko miejscowości występujące w danych GUS, tzn. traktując niektóre mniejsze miejscowości jako składowe części miejscowości występujących w zestawieniach GUS. I tak w skład miejscowości Domasławie wchodzi Czwórka; Drągów obejmuje Drągówek i Zakrzów; Drożdżecin wieś Będzin, Grabek i Pajęczek; Goszcz - Kuźnię Goszczańską i Troskę; Grabowno Małe ze wsią Brodowce; Grabowno Wielki z Dąbrową i Grabownem Wielkim Kolonia; Łazisko z miejscowościami Brzezina, Jezioro, Poręby oraz Pustkowie; Moszczące ze wsią Wesółka; Nowa Wieś Goszczyńska ze Świniarami; Olszówka z wsiami Gola Mała i Trzy Chałupy.

Tabela 3 Mieszkania zamieszkane według okresu budowy budynków. Ilość i łączna powierzchnia użytkowa [m²].

	Waldorfia	Bukowina	Góralce	Chmielnik	Drozdów	Gołda	Gradowo	Mielnik	Lubiszew	Majdan	Niechajów	Opatówek	Sadkowice	Sosnowka					
Przed 1918	mieszk	301	29	11	6	29	5	13	10	9	88	24	51	15	13	8	11	19	5
	pow.	15811	2147	862	580	1976	532	1035	950	700	6438	1657	2990	1241	989	597	882	1308	348
1918-1944	mieszk	378	2	25	13	42	32	19	8	13	95	39	129	13	19	55	34	19	29
	pow.	24248	160	2116	1160	3219	2385	1599	591	1171	6593	3415	8274	1460	1560	3773	3242	1465	2294
1945-1970	mieszk	248	0	7	1	5	12	2	3	2	12	12	10	9	18	8	7	0	3
	pow.	14712	0	539	80	374	647	154	312	304	856	825	731	510	904	609	639	0	136
1971-1978	mieszk	273	0	1	8	2	3	0	0	0	10	3	71	1	11	11	0	7	2
	pow.	22169	0	109	980	164	280	0	0	0	585	350	3617	90	1059	909	0	607	246
1979-1988	mieszk	338	0	1	13	2	5	2	0	0	47	3	34	3	35	4	3	9	2
	pow.	32593	0	160	1781	223	910	400	0	0	5973	178	2962	434	5237	766	470	1138	234
1989-2002	mieszk	339	0	2	21	1	5	0	0	1	34	9	22	1	15	3	7	14	1
	pow.	32949	0	170	3048	210	614	0	0	89	5056	1145	3093	49	1961	505	978	1749	100
2003-2007*	mieszk	74	6	7	11	8	6	17	0	2	17	3	20	3	24	3	3	19	14
	pow.	8678	703,6	820,9	1290	938,1	703,6	1994	0	234,5	1994	351,8	2345	351,8	2814	351,8	351,8	2228	1642
2008-2013	mieszk	95	7	9	14	10	7	21	0	2	22	4	25	4	30	4	4	24	17
	pow.	12635	875	1121	1898	1172	904	2481	0	238	3162	520	3477	473	4081	527	637	3924	2470
RAZEM	mieszk	2046	44	63	87	99	75	74	21	29	325	97	362	49	165	96	69	111	73
	pow.	163795	3886	5898	1081	8276	6976	7663	1853	2737	3065	8442	2748	4609	1860	8038	7200	1241	7470

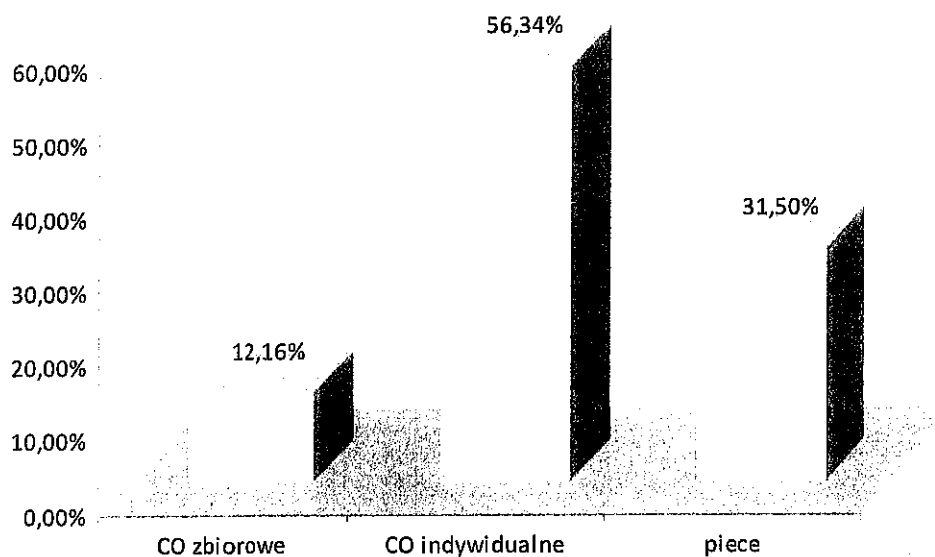

Struktura wyposażenia budynków mieszkalnych w źródła ciepła jest zróżnicowana. Większość mieszkań posiada indywidualne ogrzewanie centralne. Na drugim miejscu, jako źródło ciepła, plasują się piece, a najmniejszy udział ilościowy ma zbiorowe ogrzewanie centralne, szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 4 Sposób ogrzewania mieszkań na terenie gminy Twardogóra.

ŹRÓDŁO CIEPŁA		
c.o. zbiorowe	c.o. indywidualne	piece
Ilość mieszkań		
szt.	szt.	szt.
403	1867	1044
Powierzchnia użytkowa		
m ²	m ²	m ²
21976	185321	60402

Ryc.1. Procentowy udział poszczególnych źródeł ciepła stosowanych do ogrzewania mieszkań zlokalizowanych na terenie gminy Twardogóra

Z zestawienia tego wynika, iż dominującym systemem ogrzewania w gminie Twardogóra są indywidualne instalacje CO. Ich udział w przeliczeniu na mieszkania stanowi ponad 55%, a w przeliczeniu na powierzchnię użytkową prawie 70%. Stosunkowo dużą ilość stanowią piece indywidualne z udziałem na poziomie 30%. Najmniej jest rozwiązań opartych o zbiorowe systemy CO, które występują przede wszystkim w Twardogórze i Grabownie Wielkim. Są to głównie instalacje w budynkach wielorodzinnych, gdyż w gminie nie ma ciepłowni i kotłowni osiedlowych.

Tabela 5 Mieszkania zamieszkane według sposobu ich ogrzewania – z podziałem na kolejne miejscowości gminy Twardogóra.

	Twardogóra	Bukowinka	Chełstów	Chełstówek	Domasławice	Dragów	Dobroszówice	Drozdziecin	Gola Wielka	Gószczy	Grabowo Małe	Grabowo Wielkie	Kazisko	Moszyce	Nowa Wieś Goszczańska	Olszówka	Sądziejce	Sosnowka
MIESZKANIA ZAMIESZKANE STAŁE																		
ogółem	1872	31	48	63	79	62	36	21	25	286	88	312	41	112	89	63	68	42
CO zbiorowe	347	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	56	0	0	0	0	0	0
CO indywidualne	988	15	28	55	52	37	20	9	10	183	44	153	35	86	40	44	43	25
piece	519	16	20	8	27	25	16	12	15	101	44	101	5	26	49	18	25	17
POWIERZCHNIA UŻYTKOWA – MIESZKANIA ZAMIESZKANE STAŁE (m²)																		
ogółem	142729	2307	4086	7739	6002	5368	3188	1853	2264	25501	7480	21566	3710	11860	7159	6391	6267	3358
CO zbiorowe	19340	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2636	0	0	0	0	0	0
CO indywidualne	96572	1249	2520	7061	4235	3846	2119	672	1164	18886	4222	13413	3452	10463	3949	4936	4441	2171
piece	26105	1058	1566	678	1767	1522	1069	1231	1100	6366	3258	5495	212	1397	3210	1355	1826	1187

2.1.4. Obiekty publiczne

Obiekty publiczne na terenie Twardogóry obejmują sektor oświaty i wychowania, usługi zdrowia i opieki społecznej, usługi kultury oraz usługi administracji publicznej.

Wystarczająca jest sieć szkół i przedszkoli oraz obiektów kulturalno-sportowych, takich jak ośrodek kultury, hala sportowa.

Tabela 6 Główne obiekty użyteczności publicznej na obszarze gminy Twardogóra.

Obiekty użyteczności publicznej		
1.	Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze	ul. Ratuszowa 14, 56-416 Twardogóra
2.	Miejskie Przedszkole z Oddziałem Małego Dziecka	ul. Grunwaldzka 1, 56-416 Twardogóra
3.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Wrocławska 6, 56-416 Twardogóra
4.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Staszica 3, 56-416 Twardogóra
5.	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Twardogóra (ZGKiM)	ul. Wrocławska 15, 56-416 Twardogóra
6.	Zespół Szkół Specjalnych	ul. Plac Piastów 24, 56-416 Twardogóra
7.	Gimnazjum Nr 1 im. Polskich Olimpijczyków	ul. Batorego 5, 56-416 Twardogóra
8.	Szkoła Podstawowa w Goszczu	ul. Szkolna 1, 56-416 Twardogóra
9.	Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim	Grabowno Wielkie 139a, 56-416 Twardogóra
10.	ZGKiM Miejska Oczyszczalnia Ścieków (Budynek socjalno-administracyjny)	56-416 Twardogóra
11.	SZPZOZ Przychodnia	ul. Waryńskiego 10, 56-416 Twardogóra
12.	Świetlica środowiskowa	Damasławice
13.	Świetlica środowiskowa	Łazisko
14.	Świetlica środowiskowa	Sosnówka
15.	Świetlica środowiskowa	Grabowno Małe
16.	Świetlica środowiskowa	Bukowinka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UMIG.

2.1.5. Struktura gospodarki

Działalność produkcyjna większych podmiotów gospodarczych na obszarze gminy Twardogóra nastawiona jest na zaspokojenie nie tylko potrzeb lokalnych (gmina i powiat), regionalnych, ale także (Wrocław) i krajowych.

Największym pracodawcą na terenie gminy Twardogóra jest Fabryka Mebli Bodzio Poland Sp. z o.o. - firma projektująca, produkująca i sprzedająca nowoczesne meble. Zatrudnia ona ponad 1000 osób.

Do najważniejszych i największych zakładów produkcyjnych na terenie Twardogóry należą :

- Fabryka Mebli BODZIO - Goszcz - produkcja mebli
- Ilpea – produkcja uszczelek do chłodziarek
- Spółdzielnia SPAMEL - branża elektryczna

Wśród ważnych dla gospodarki lokalnej zakładów wymienić można:

- Zakład Produkcyjny TAPPOL - produkcja tworzyw sztucznych
- Zakład Tworzyw Sztucznych DREWPLAST- produkcja tworzyw sztucznych
- Zakład Produkcyjny GIERUS MEBLE - produkcja mebli

- Stolarstwo Meblowe s.c. GAŁA - produkcja mebli
- Poza dużym zakładem meblarskim w miejscowości Goszcz, pozostałe tereny zabudowy przemysłowej i składowej zlokalizowane są głównie w mieście Twardogóra.

W gminie rozwija się także sektor MŚP oraz rynek lokalnych usług i handlu. W znacznej mierze dotyczy on pozostałych miejscowości poza Twardogórą. Ważnym czynnikiem determinującym rozwój usług jest gospodarka rybacka i turystyka, wykorzystująca lokalne walory przyrodnicze (zbiorniki wodne, lasy, tereny przyrodniczo cenne).

2.1.6. Charakterystyka sieci komunikacyjnej

Sieć komunikacji drogowej

Przez teren gminy Twardogóra przebiega ok. 151 km dróg. Z tego 68 km to drogi gminne, 67 km – powiatowe i 16 km – droga wojewódzka nr 448 relacji Milicz – Syców. Droga wojewódzka biegnie przez centrum miasta Twardogóra.

Tabela 7 Droga wojewódzka i drogi powiatowe na terenie gminy Twardogóra.

Lp.	Nr drogi	Lokalizacja drogi	Długość dróg w Gminie, km
WOJEWÓDZKIE			
1	448D	Milicz - Syców	16,049
POWIATOWE			
2	1470D	Od granicy z gminą Oleśnica/Sosnowka/- Drogoszewice – miasto Twardogóra	5,982
3	1465D	Od drogi wojewódzkiej/Chełstówek/-Chełstów granica z gminą Oleśnica/kier. na drogę krajową 25/	7,500
4	1480D	Od granicy z gm. Dobroszyce- Sądziejce – miasto Twardogóra	5,200
5	1478D	Od granicy z gminą Dobroszyce- Bukowinka- Grabowno Wielkie	6,060
6	1451D	Od granic z powiatem milickim- Grabowno Małe- Twardogóra /do skrzyżowania z drogą wojew./	6,650
7	1479D	Od centrum m. Twardogóra/skrzyżowanie z dr. wojewódzką/- Olszówka	4,570
8	1482D	Nowa Wieś Goszczańska-Goszcz/skrzyżowanie z drogą wojew./	4,816
9	1490D	Od granicy z gm. Międzybórz- Domasławice- Goszcz-do drogi wojewódzkiej	3,970
10	1487D	Z Domasławic-na Cieszyn/granica z gminą Sośnie/	1,903
11	1484D	Domasławice/do drogi 1486/-granica z gminą Sośnie	4,900
12	1485D	Domasławice Łaziska- do drogi 1436	4,306
13	1486D	Od drogi 1484- Brzeziny-granicy z gminą Sośnie	1,006
14	1436D	Od drogi wojewódzkiej- Drogów - Drożdżęcín-do granicy z powiatem milickim	5,690
15	1483D	Od drogi 1436/Drożdżęcín-do granicy z gminą Sośnie	3,779
16	1481D	Dojazd do stacji kolejowej w m. Grabowno Wielkie(od dr. pow.1480D do dr.1478D)	1,049
POWIATOWE RAZEM			67,381
OGÓŁEM			81,430

Źródło: STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Tabela 8 Długość dróg gminnych na terenie gminy Twardogóra.

Lp.	Obszar	Długość, km
1	Miasto Twardogóra	22,485
2	Goszcz	27,476
3	Obręb Bukowinka	1,375
4	Obręb Chełstów	3,886
5	Obręb Chełstówek	2,488
6	Obręb Dąbrowa	4,818
7	Obręb Domasławice	3,512
8	Obręb Drągów	2,09
9	Obręb Drogoszowice	3,382
10	Obręb Drożdżęcin	0,927
11	Obręb Goła Wielka	2,148
12	Obręb Grabowno Małe	2,428
13	Obręb Grabowno Wielkie	5,461
14	Obręb Łazisko	0,215
15	Obręb Moszyce	3,709
16	Obręb Nowa Wieś Goszczańska	1,598
17	Obręb Olszówka	5,49
18	Obręb Sądrożyce	0,73
19	Obręb Sosnówka	3,917

Źródło: Urząd Miasta i Gminy Twardogóra

Transport kolejowy

Przez teren gminy biegnie linia kolejowa jednotorowa relacji Oleśnica - Grabowno Wielkie - Milicz - Krotoszyn, od Grabowna W. w kierunku Pn. i drugie odgałęzienie tej linii zaczynając od Grabowna W. w kierunku na wschód, do Twardogóry - Ostrowa Wlkp.- Warszawy. Linia ta jest zelektryfikowana. Obciążenie linii to ok. 6 par pociągów osobowych i 6 par pociągów pośpiesznych na dobę na każdej z tych dwóch linii. Ilość ta systematycznie maleje.

Łącznie z pociągami towarowymi na każdej z linii ruch nie przekracza 30 pociągów na dobę.

Linia ta jest najkrótszym połączeniem kolejowym Wrocławia z Warszawą. Nie przewiduje się obecnie rozbudowy linii o drugi tor.

W Grabownie Wielkim znajduje się bocznicę do obsługi znajdujących się tam magazynów Paliwowych.

Dworzec Kolejowy PKP, zlokalizowany jest przy Placu Kolejowym 1 w Twardogórze. Przez Gminę kursują pociągi w kierunku Wrocławia, Warszawy, Białegostoku, Jeleniej Góry, Kalisza, Kłodzka, Legnicy, Łodzi, Oleśnicy, Ostrowa Wielkopolskiego oraz Wałbrzycha.

Dworzec PKS, zlokalizowany przy ul. Wojska Polskiego w Twardogórze umożliwia połączenia autobusowe do poszczególnych miejscowości Gminy oraz odleglejszych miast, np. Wrocławia oraz Ostrowa Wielkopolskiego.

Transport publiczny

Transport zbiorowy zapewniają autobusy PKS w Ostrowie Wielkopolskim i POLBUS S.A. z Wrocławia.

Najłatwiej z Twardogóry dostać się do Sycowa i do Oleśnicy. Brakuje dostatecznej ilości bezpośrednich połączeń z Wrocławiem. Bezpośredniego dojazdu do Wrocławia nie zapewnia także

kolej. Z Twardogóry koleją można podróżować w kierunku Oleśnicy (i dalej do Wrocławia) i Ostrowa Wielkopolskiego. Z Grabowna Wielkiego dodatkowo w stronę Krotoszyńska.

Liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie gminy Twardogóra w podziale na poszczególne kategorie została wskazana w tabeli poniżej.

Tabela 9 Liczba pojazdów zarejestrowanych na terenie gminy Twardogóra.

Lp.	Rodzaj pojazdu	Ilość zarejestrowanych pojazdów
1	Samochody osobowe	7 400
2	Samochody ciężarowe	1 194
3	Autobusy	2
4	Ciągniki	486
5	Przyczepy i naczepy	984
6	Motocykle	774

Źródło: Dane ze Starostwa Powiatowego w Oleśnicy (Wydział Komunikacji i Dróg)

W skład taboru samochodowego należącego do Gminy lub jej jednostek organizacyjnych wchodzi pojazdy, których zestawienie zostało przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 10 Samochody i specjalistyczne pojazdy należące do Gminy Twardogóra.

Lp.	Rodzaj pojazdu	Rok produkcji	Ładowność pojazdu	Pojemność silnika cm ³	Przeznaczenie pojazdu	Rodzaj paliwa
1	Fiat Scudo	2009	1200 kg	1997	Przewóz materiałów i osób	diesel
2	Star Piaskarka PS-28 Specjalistyczny	1984	6000 kg	6842	Posypywanie ulic	diesel
3	Star kontenerowiec SMW-20 Specjalistyczny	1995	6000 kg	6842	Wywóz nieczystości stałych	diesel
4	Star Zamiatarka ZM-7 Specjalistyczny	1988	3,6 m ³	6230	Oczyszcz. ulic	diesel/benzyna
5	MAN Asenizacyjny Specjalistyczny	1996	7500 kg	6871	Wywóz nieczyst. płynnych	diesel
6	Białoruś JUMZ-6KM	1989	-----	4940	Do prac ziemnych	diesel
7	Przyczepa niskopodwóz.	1984	8 t	-----	Transport pojazdów	
8	Przyczepa D-47	1976	4000 kg	-----	Transport materiałów	
9	Przyczepa Wywr. T-056 agromet	1990	2500 kg	-----	Transport materiałów	
10	Przyczepa PRONAR T653/2	2011	6000 kg	----	Transport materiałów	
11	Ciągnik C360 3 p	1985	-----	2502	Prace transport.	diesel
12	Ciągnik C360 3 p	1985	-----	2502	Prace transport.	diesel
13	Ciągnik New Holland TD5030	2010	-----	3202	Prace transport.	diesel diesel

Lp.	Rodzaj pojazdu	Rok produkcji	Ładowność pojazdu	Pojemność silnika cm ³	Przeznaczenie pojazdu	Rodzaj paliwa
14	Śmieciarka Jelcz Specjalistyczny	2000	16000 cm ³	7700	Wywóz nieczyst. stałych	
15	Fiat Ducato	2000	985 kg	1905	Transport materiałów oraz osób	diesel
16	Polonez Truck	1998	875 kg	1900	Transport materiałów oraz osób	diesel
17	Przyczepa D-45S	1968	3000 kg	-----	Transport materiałów	
18	Przyczepa NEPTUN	2007	551 kg	-	Transport materiałów	
20	Iveco Daily	2007	3500 kg	2998	Transport materiałów oraz segregacji	diesel
21	Koparko ładowarka typ 9.50	2007	-	4485	Do prac ziemnych	diesel
22	OPEL VIVARO	2011		2000	Transport materiałów oraz osób	diesel
23	Peugeot Bipper	2010		1400		diesel
24	KIA Cee'd Hatchback 09	2010		1582	przewóz osób	diesel
25	KOMPAKTOR HSW STAŁOWA WOLA typ 534E	2008		350000	rozgniatanie, rozdrabnianie i zagęszczanie podłoża składowiska	diesel

2.2. Infrastruktura techniczna powiązana z sektorem energetycznym

2.2.1. Gazociągi

Przez obszar gminy przebiega sieć rozdzielcza średniego ciśnienia, rozbudowywana od 2001 roku. Siecią gazową na terenie gminy Twardogóra zarządza GEN - GAZ S.A. Sieć rozdzielcza jest ułożona w następujących miejscowościach: Chełstów, Chełstówek, Goszcz, Grabowno Małe, Grabowno Wielkie, Moszyce, Nowa Wieś Goszczańska, Sądrowice oraz w mieście Twardogóra. Na terenie Gminy nie ma stacji redukcyjno-pomiarowej. Sieć jest zasilana ze stacji w miejscowości Złotów (SRP Czeszów w gminie Zawonia). Łącznie na obszarze miejskim i wiejskim gminy jest 507 szt. czynnych przyłączy gazowych.

Tabela 11 Charakterystyka sieci gazowej na terenie Gminy Twardogóra w 2013r.(wg GUS).

Parametr	Jednostka	Wielkość	
		miasto	obszar wiejski
długość czynnej sieci ogółem w m	m	26202	49532
długość czynnej sieci przesyłowej w m	m	0	0
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	m	26202	49532
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieskalnych	szt.	338	169
odbiorcy gazu	gosp.	440	174
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	347	165
zużycie gazu	tys.m ³	618,0	315,4
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys.m ³	606,1	313,3
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	1382	566

Źródło: Dane GUS.

Na koniec 2014r. długość sieci gazowej w gminie wyniosła 75,7 km. Z sieci gazowej na potrzeby ogrzewania korzysta ponad 500 gospodarstw.

2.2.2. Sieć ciepła

Na terenie miasta i gminy Twardogóra nie ma zakładu ciepłowniczego, a co za tym idzie także sieci ciepłowniczej.

Nie ma także planów co do realizacji takiej infrastruktury w przyszłości.

2.2.3. Zakłady i instalacje produkujące energię elektryczną, ciepło lub chłód.

Na terenie gminy Twardogóra nie ma żadnych zakładów wytwarzających prąd lub chłód. Gmina nie planuje realizacji takich zakładów. Nie są one uzasadnione wobec charakteru i wielkości gminy.

Jedynie obiekty o pokrewnym charakterze (tj. instalacje wytwarzające energię elektryczną, ale niebędące zakładem), które być może wystąpią na terenie gminy to planowana, przemysłowa instalacja solarna w rejonie wsi Goszcz. Przedsięwzięcie to jest wzmiankowane w dokumencie, a ewentualny bilans energii wytworzonej w tej instalacji ujęto w zestawieniu tabelarycznym na temat celu w zakresie wykorzystania OZE do 2020r.

Jest to jednak przedsięwzięcie komercyjne poza wpływem lokalnych władz, dla którego inwestor nie wnosił żadnych uwag i wniosków do Planu (brakuje informacji o przewidywanym czasookresie realizacji i potencjalnych kosztach inwestycji).

2.2.4. Zaopatrzenie gminy w ciepło

Ogólna charakterystyka istniejących źródeł ciepła

Zapotrzebowanie na ciepło w gminie Twardogóra dotyczy trzech głównych grup odbiorców, którymi są:

- gospodarstwa domowe występujące głównie w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej (grupa dominująca w sensie ilościowym), a na obszarze miasta wielorodzinnych,
- obiekty usług publicznych (szkoły, przedszkola, urząd, obiekty służby zdrowia, instytucje kultury i sportu, inne)
- obiekty przemysłowe, produkcyjne i usługowe

Dominuje systemy zaopatrzenia w ciepło z własnych, indywidualnych źródeł ciepła.

Struktura paliw. Wyniki ankietowania interesariuszy.

Na obszarach pozbawionych dostępu do sieci gazowej wiodącą rolę odgrywają kotły na paliwa stałe. Paliwa te stanowią głównie różne sortymenty węgla kamiennego (miał, groszek, brykiet, koks). Istotne znaczenie – ze względu na łatwy dostęp do biomasy leśnej – odgrywa też drewno. W nowym budownictwie jest ono spalane głównie w kominkach, w zabudowie starszego typu w paleniskach indywidualnych.

W nowszej lub termo modernizowanej zabudowie tendencja jest nieco odmienna i mocno powiązana z lokalnymi uwarunkowaniami infrastrukturalnymi. Stosowane tu kotły na paliwa stałe to w dużej mierze nowoczesne urządzenia przystosowane do spalania ekogroszku z zastosowaniem automatycznych podajników paliwa. Pojawiają się też rozwiązania oparte o spalanie oleju opałowego.

Kotły na paliwa stałe montowane w budynkach powstających po roku 2000 charakteryzują się przede wszystkim dużo lepszymi parametrami (nawet rzędu 90%) w zakresie sprawności oraz rozwiązaniami dotyczącymi efektywnego spalania paliw (np. zgazowanie drewna, automatyka pogodowa). W wielu przypadkach są to konstrukcje wykluczające możliwość współspalania innych materiałów, w tym odpadów (kotły retortowe, z podajnikami).

Coraz liczniejszą grupę źródeł ciepła w budownictwie jednorodzinnym stanowią rozwiązania oparte w całości o odnawialne źródła energii (pompy ciepła, kotły na biomasę, w tym pelet) lub układy hybrydowe, w których OZE stanowią uzupełnienie dla rozwiązań tradycyjnych (np. kolektory słoneczne). Źródła ciepła o największych mocach termicznych zainstalowane są w dużych obiektach pełniących funkcje publiczne (głównie szkoły) oraz w zakładach produkcyjnych.

2.3. Uwarunkowania przestrzenne i środowiskowe dla rozwoju OZE.

Energia słarna.

Wg map obrazujących skalę ekspozycji poszczególnych obszarów Polski na promieniowanie słoneczne o odpowiednim poziomie nasłonecznienia w ciągu roku teren gminy Twardogóra położony jest w strefie o stosunkowo słabych zasobach energii słonecznej. Wielkość natężenia promieniowania słonecznego, które dociera do każdego metra kwadratowego powierzchni na tym obszarze nie sięga ok. 1150 – 1200 kWh energii rocznie, podczas gdy w rejonach środkowego wybrzeża oraz w najwyższych partiach gór są to wartości sięgające 1300 kWh/m². Nie mniej jednak wobec uwarunkowań przestrzennych (duże otwarte powierzchnie z ekspozycją na południe) istnieją tu możliwości dla rozwoju farm solarnych.

Geotermia.

Obszar ten nie ma potencjału do wprowadzenia i korzystania z energii geotermalnej. Znajduje się bowiem poza rejonami oznaczonymi przez Państwowy Instytut Geologiczny jako zasobne w gorące wody termalne, występujące na głębokościach uzasadniających ich wydobycie.

Energia wiatru.

Teren gminy należy do rejonów kraju średnio uprzywilejowanych pod względem zasobów wiatru. Wg map IMGW jest to obszar "korzystny" dla lokalizacji turbin wiatrowych. Jednakże uwarunkowania przestrzenne gminy – liczne tereny przyrodnicze prawnie chronione (w tym obszar ochrony ptaków w ramach sieci Natura 2000) i zwarte kompleksy leśne – wykluczają posadowienie na tym terenie masztów energetyki wiatrowej. Stanowiły by one bardzo istotne zagrożenie dla przyrody i nieuprawnioną ingerencję w krajobraz lokalny.

Energetyka wodna.

Układ hydrologiczny w gminie jest niekorzystny dla rozwoju siłowni wodnych. Bardzo małe przepływy oraz znikomy spadek koryta rzek wyklucza racjonalne zagospodarowanie wód na cele energetyczne. Rzeki na terenie gminy wchodzą jednocześnie w skład zlewni chronionych w ramach obszarów Natura 2000. Ponadto zdecydowana część cieków występujących w gminie wykorzystywana jest na cele gospodarki rybackiej – dla której energetyka wodna jest konkurencyjna.

Biomasa.

Na terenie gminy przy okazji produkcji leśnej możliwe jest wytwarzanie biomasy. Biomasa ta (tj. drewno inne niż przydatne dla gospodarki i przemysłu) jest w chwili obecnej bardzo intensywnie wykorzystywana w indywidualnych źródłach spalania paliw przez właścicieli nieruchomości z terenu gminy (drewno opałowe). Nie przewiduje się zmiany tego trendu.

Biomasa rolna nie powstaje w ilościach stanowiących potencjał dla wytwarzania jej bazie energii z OZE.

3. IDENTYFIKACJA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

W wyniku analizy uwarunkowań społeczno-gospodarczych i terenowych występujących na obszarze gminy Twardogóra, uwzględniając informacje pochodzące z bardzo szerokiego ankietowania różnych interesariuszy (ponad 1000 wypełnionych ankiet) stwierdzono, iż:

- Głównym obszarem problemowym w zakresie niskiej emisji jest wytwarzanie ciepła na potrzeby ogrzewania dla budownictwa mieszkaniowego, obiektów publicznych oraz podmiotów gospodarczych.
- W dalszej kolejności problem stanowią emisje z sektora komunikacyjnego (transport lokalny).
- Niewielkie w skali są emisje bezpośrednie CO₂ powiązane z sektorem produkcji. W obszarze gospodarczym dużo powszechniejsze jest występowanie tzw. emisji pośrednich (CO₂ ekwiwalentnego) będących wynikiem zużycia znacznych ilości energii elektrycznej. Emisja CO₂ z tego typu procesów następuje w miejscu wytwarzania energii konwencjonalnej.

Główną przyczyną powstawania zanieczyszczeń powietrza jest spalanie paliw kopalnych, w tym:

- w procesach energetycznego spalania paliw (w celu wytworzenia energii cieplnej lub energii elektrycznej),
- w silnikach spalinowych napędzających pojazdy i maszyny robocze.

Emisja niska to emisja dotycząca przede wszystkim odprowadzania gazów i pyłów ze źródeł energetycznego spalania paliw o małej mocy. Zanieczyszczenia wprowadzane są do środowiska poprzez emitery o wysokości od kilku do kilkunastu metrów (nie więcej niż 40 m). Dodatkową cechą tej emisji jest to, iż w ujęciu indywidualnym nie stanowi ona większego problemu środowiskowego. Pojawia się on wówczas, gdy obok siebie funkcjonuje większa ilość tego typu emitorów. Sytuacja taka występuje standardowo w większości polskich miejscowości, gdzie nie ma kompleksowego zasilania zabudowań w energię z ciepłowni.

Emisja komunikacyjna związana jest z zastosowaniem środków transportu i maszyn roboczych. Występuje ona głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych, na parkingach, w miejscach manewrowych oraz na obszarach wykonywania prac wymagających zastosowania pojazdów napędzanych silnikami spalinowymi. Emisje te charakteryzują się niezwykle dużą zmiennością w zakresie wielkości i składu odprowadzanych zanieczyszczeń. Ze względu na urządzenia powodujące emisje (silniki w pojazdach) nie są one powiązane z konkretnym miejscem.

W ramach ustalonych obszarów problemowych na terenie miasta i gminy Twardogóra można wyróżnić następujące czynniki mające wpływ na niskie emisje:

Dominacja spalania paliw węglowych.

Dane takie potwierdzają m.in. zebrane ankiety. Powodem jest:

- brak środków finansowych na droższe nośniki energii (nawet w obszarach posiadających dostęp do sieci stosowane są głównie piece na opał stały),
- brak alternatywy (na większości obszaru gminy nie ma sieci gazowej),
- brak środków finansowych na wymianę posiadanego źródła grzewczego na jednostkę nowoczesną lub niskoemisyjną (w przypadku wymiany kotłów stałopalnych na gazowe

dochodzą także koszty dodatkowe tj. przyłącze gazowe, wkłady kominowe, odbiory specjalistyczne).

Stara infrastruktura grzewcza.

Większość mieszkańców poza obszarami z dostępem do gazu ziemnego stosuje kotły rzemieślnicze lub z dolną komorą spalania, rzadkością są kotły z podajnikami. W wielu przypadkach nadal stosowane są piece w izbach (kaflowe, żeliwne, kozy).

Złe lub bardzo złe parametry energetyczne budynków starszego typu.

Dane takie potwierdzają m.in. symulacje obliczeniowe przeprowadzone na podstawie zebranych ankiet, w których interesariusze oprócz charakteru i ilości zużytego paliwa określili także powierzchnie ogrzewanych mieszkań/domów. Z wyliczeń tych wynika, iż w wielu przypadkach standardy energetyczne budynków są ponad dwukrotnie gorsze od obecnie wymaganych (przekraczają $240 \text{ kWh/m}^2 \cdot \text{rok}$). Nie rzadko wskaźnik ten przekroczony jest 3-krotnie.

Niestety ze względu na charakter budynków z okresu przed- i powojennego nie można ich łatwo dostosować do niskotemperaturowych systemów ogrzewania (np. ogrzewanie podłogowe) lub ocieplić (charakter zabytkowy, bardzo zły stan ścian nośnych).

4. ZAPOTRZEBOWANIE CIEPŁA JAKO WYZNACZNIK WIELKOŚCI EMISJI

Podstawowym czynnikiem, który na poziomie lokalnym ma wpływ na wielkość niskiej emisji jest zużycie energii cieplnej, która musi zostać wytworzona bezpośrednio w miejscu jej wykorzystania (indywidualne źródła ciepła) lub w stosunkowo bliskiej odległości (lokalne i centralne źródła ciepła).

Zapotrzebowanie na ciepło w gminie Twardogóra dotyczy trzech głównych grup odbiorców, którymi są:

- gospodarstwa domowe - występujące głównie w budynkach wielorodzinnych i w zabudowie jednorodzinnej,
- obiekty usług publicznych - takie jak budynki administracji samorządowej, szkoły, przedszkola, obiekty służby zdrowia, kultury (biblioteki i świetlice), sportu (hale),
- obiekty działalności gospodarczej - produkcyjne i usługowe.

4.1. Zapotrzebowanie na energię w budynkach

Energia w budynkach wykorzystywana jest głównie do podtrzymywania odpowiednich warunków klimatycznych w pomieszczeniach (ogrzewanie i wentylacja), oświetlenia pomieszczeń, ogrzewania wody, do celów sanitarnych, gotowania posiłków, napędu urządzeń elektrycznych i AGD. W określonych sytuacjach (występujących poza zabudową mieszkalną) energia wykorzystywana jest także na potrzeby chłodzenia.

Główne czynniki, mające wpływ na zużycie energii w budynkach są następujące:

- charakterystyka zewnętrznej bryły budynku, w tym stan techniczny przegród (ocieplenie, szczelność budynku, brak mostków cieplnych, powierzchnia i orientacja powierzchni szklanych względem kierunków nasłonecznienia),
- geometria budynku i typ konstrukcji (budynki zwarte, rozłożyste, podpiwniczone, na płycie itd.),
- rodzaj ogrzewania i wentylacji,
- sprawność instalacji technicznych, istotnych z punktu widzenia dystrybucji ciepła lub wentylacji (rodzaj grzejników, zawory termostacyjne, sterowanie),

- sprawność urządzeń wytwarzających energię i poziom ich zautomatyzowania,
- zachowanie użytkowników budynku (np. niekontrolowane przewietrzanie pomieszczeń),
- jakość obsługi i serwisu instalacji technicznych (okresowe przeglądy i bieżąca konserwacja),
- możliwość korzystania z zysków ciepła w zimie i ograniczanie ich latem (właściwa strategia zapewnienia komfortu w okresie letnim,
- rozkład funkcjonalny budynku (wydzielenie w budynku części pomocniczych od obszarów bytowych),
- możliwość korzystania z naturalnego oświetlenia,
- efektywność urządzeń elektrycznych (ich klasa energetyczna) i oświetlenia.

Uwaga: W konsekwencji wykorzystania odnawialnych źródeł energii nie nastąpi zmniejszenie zużycia energii, jednak ich zastosowanie ograniczy wpływ paliw konwencjonalnych na środowisko.

W niektórych rejonach gminy Twardogóra jedyne obiekty wymagające zaopatrzenia w ciepło to budynki mieszkalne.

Dotychczas brakowało precyzyjnych danych o wielkości potrzeb grzewczych w poszczególnych domach lub lokalach mieszkalnych oraz dokładnych informacji na temat stanu technicznego budynków w kontekście ich potrzeb energetycznych (poziom ocieplenia, usprawnienia termo-modernizacyjne). W ramach prac nad PGN podjęto próbę zebrania takich informacji poprzez odpowiednio przygotowane ankiety, skierowane do mieszkańców. Ponadto odrębne ankietowanie zaproponowano poszczególnym jednostkom publicznym i usługowym zlokalizowanym na terenie gminy.

W wyniku zaangażowania pracowników urzędu oraz sołtysów i radnych gminy akcja zyskała bardzo pozytywny odzew ze strony mieszkańców.

Do Urzędu Miasta i Gminy spłynęło ponad 1000 ankiet od właścicieli domów i lokali mieszkalnych oraz osób prowadzących działalność gospodarczą.

Ponadto zgromadzono informacje sporządzone dla większości obiektów publicznych zlokalizowanych na terenie gminy Twardogóra (m.in. budynki urzędu, szkoły, przedszkola, obiekty służby zdrowia, obiekty zakładu komunalnego). Ponad 20 ankiet złożyły także podmioty z sektora działalności gospodarczej.

Tabela 12 Wyniki ankietowania interesariuszy z obszaru gminy Twardogóra.

Lp.	Interesariusze	Ilość ankiet	Uwagi
1.	Mieszkańcy, w tym:	920*	Ilość ankiet, dla których wskazano adres nieruchomości (umożliwiający identyfikację). Łącznie złożono ich znacznie ponad 1000.
1.1.	z terenu miasta	326	
1.2.	z obszarów wiejskich	594	
2.	Zarządcy obiektów publicznych	18	Obiekty Gminy Twardogóra i jej jednostek organizacyjnych oraz obiekty Powiatu Oleśnickiego
3.	Podmioty prowadzące działalność gospodarczą	21	W jednym przypadku część wytwarzanej energii cieplnej konsumowana jest na potrzeby technologiczne.

4.2. Analiza zużycia ciepła na potrzeby budownictwa mieszkaniowego

Ankiety dotyczące zabudowy mieszkaniowej (wobec ich znacznej ilości) dały dość wyraźny obraz sytuacji w zakresie rzeczywistego stanu budynków i ich zaopatrzenia w ciepło.

Tabela 13 Wyniki z ankietowania w zakresie standardów energetycznych budynków mieszkalnych.

Parametry energetyczne budynków	Razem Miasto	Razem obszar wiejski	Gmina ogółem
ankiety niezerowe	270	538	808
<=120 kWh/m ² *rok	16	17	33
	6%	3%	4%
>120 kWh/m ² *rok > 240 kWh/m ² *rok	80	134	214
	30%	25%	26%
>240 kWh/m ² *rok, z czego:	174	387	561
	64%	72%	69%
> 360 kWh/m ² *rok	80	222	302

Wobec powyższego szacunkowe zużycie paliw przez gospodarstwa domowe w gminie ustalono na podstawie informacji statystycznych i własnych założeń wyjściowych niezbędnych do dokonania stosownych obliczeń będących efektem analiz przedłożonych ankiet.

Tabela 14 Wyniki ankietowania mieszkańców gminy Twardogóra w zakresie stosowanych paliw.

Lp.	Rodzaj paliwa	Twardogóra miasto	Twardogóra obszary wiejskie
1	Węgiel kamienny	60%	51%
2	Ekogroszek	6%	8%
3	Gaz sieciowy	17%	8%
4	Gaz LPG	2%	4%
5	Olej opałowy	1%	1%
6	Drewno*	17%	35%
7	Pelet	0%	1%

*Drewno jest jednocześnie surowcem powszechnie stosowanym jako drugie, wspomagające paliwo zarówno w zabudowie starszego typu (spalane bezpośrednio w piecach, kottach), jak i w budownictwie nowym (spalane głównie w kominkach).

W oparciu o tak uzyskane dane, w kolejnym kroku ustalono teoretyczne wartości poszczególnych zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska w wyniku niskiej emisji.

Niezbędne dane, które wykorzystano dla nieco szerszego rozpoznania potrzeb energetycznych to przede wszystkim ilość budynków/lokalii/mieszkalnych z podziałem na lata, kiedy były one wybudowane wraz z wielkością powierzchni użytkowych.

Interpolowano je w oparciu o informacje publikowane przez GUS.

Następnie wyselekcjonowano i zgrupowano w tabelach, umieszczonych w rozdziale opisującym zasoby mieszkaniowe gminy Twardogóra. Biorąc pod uwagę specyfikę np. zabudowy starszego typu oraz układ wewnętrzny budynków, jakie powstały przed 1980 r. (w tym kamienic), zakładać należy, że powierzchnia mieszkań w gminie Twardogóra nie odzwierciedla rzeczywistej powierzchni użytkowej, ogrzewanej.

Ponadto, na potrzeby obliczeniowe, dokonano licznych założeń dotyczących stanu technicznego substancji budowlanej pod kątem energochłonności i przyjęto określone wielkości ulepszeń termomodernizacyjnych, jakie musiały wystąpić przynajmniej w okresie ostatnich 10 lat. Jest to

okres, kiedy dość powszechna stała się wiedza na temat zależności zużycia ciepła od stanu technicznego przegród budowlanych oraz urządzeń i instalacji grzewczych.

Dla porównania, wyliczono zużycie ciepła w sektorze mieszkaniowym dla tzw. stanu zerowego (rok bazowy 1990) opisującego sytuację, w której wszystkie budynki posiadają wskaźnik zużycia energii do celów grzewczych zgodne z rokiem ich budowy oraz dla stanu aktualnego (rok 2014), uwzględniającego działania ulepszące i naprawcze. Przyjęto m.in., że w wyniku dotychczasowych działań termomodernizacyjnych, znaczna część starych budynków „przeszła” do grupy o lepszych standardach cieplnych, zgodnie z poniższą tabelą.

Na bazie zgromadzonych danych, w oparciu o średnie wskaźniki jednostkowego zużycia energii dokonano obliczeń w zakresie aktualnego zapotrzebowania na ciepło w budynkach mieszkalnych.

Poniżej przedstawiono ustalone na podstawie tych obliczeń wielkości globalne dotyczące rocznego zapotrzebowania na ciepło.

Dane te są istotne dla dalszych rozważań na temat emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, jakie emitowane są na obszarze gminy w wyniku oddziaływania energetycznych źródeł spalania paliw w układzie zindywidualizowanym (wg miejscowości).

Tabela 15 Zapotrzebowanie na ciepło w poszczególnych miejscowościach gminy Twardogóra. Budownictwo mieszkalne.

Lp.	Miejscowość	Zapotrzebowanie ciepła wg miejscowości		Ilość mieszkańców na 31.12.2014	Zapotrzebowanie ciepła w 2014 "per capita"
		stan historyczny (1990)	stan aktualny (2014)		
		GJ	GJ		GJ/mk
1	Twardogóra	136 465,8	130 805,9	6707	19,5
2	Bukowinka	3 865,7	3 749,2	129	29,1
3	Chełstów	4 818,8	4 672,4	237	19,7
4	Chełstówek	7 477,8	7 307,9	273	26,8
5	Domastawice	7 210,2	6 978,9	327	21,3
6	Drągów	5 860,1	5 681,9	276	20,6
7	Drogoszowice	5 026,6	4 905,6	165	29,7
8	Drozdzięcín	1 639,7	1 579,4	64	24,7
9	Goła Wielka	2 219,0	2 145,4	108	19,9
10	Goszcz	35 366,4	34 265,1	1241	27,6
11	Grabowno Małe	7 745,9	7 493,8	381	19,7
12	Grabowno Wielkie	22 388,6	21 721,4	1271	17,1
13	Lazisko	4 240,5	4 099,0	167	24,5
14	Moszyce	13 296,1	12 961,0	569	22,8
15	Nowa Wieś	7 478,6	7 478,6	308	24,3
16	Olszówka	6 435,3	6 435,3	291	22,1
17	Sądrożyce	7 911,1	7 911,1	242	32,7
18	Sosnówka	5 011,3	5 011,3	166	30,2

Obliczenia własne na podstawie danych GUS oraz zgromadzonych ankiet.

III. WYNIKI BAZOWEJ INWENTARYZACJI EMISJI DWUTLENKU WĘGLA (BEI 2014)

1. WYBÓR ROKU BAZOWEGO.

- Kierując się zaleceniami instytucji pośredniczących w udzielaniu wsparcia finansowego na realizację gospodarki niskoemisyjnej konieczny stał się wybór 2014r. jako roku bazowego dla inwentaryzacji niskiej emisji CO₂ (BEI).

Wytyczne donatorów środków unijnych są w tym zakresie jednoznaczne. Wskazują że bazowa inwentaryzacja emisji powinna być sporządzana w oparciu o poradnik SEAP dla wszystkich branż i sektorów na terenie gminy – bez względu na to czy Gmina w ogóle planuje działania w danym obszarze i czy ma jakikolwiek wpływ na określone obszary.

Instytucje te bezwzględnie oczekują uwzględnienia szerokiego wachlarza sektorów odpowiedzialnych za emisję. W tym sektora produkcji, gospodarki odpadami, transportu, a także zużycia energii elektrycznej. Analiza historyczna tych zagadnień jest całkowicie nieracjonalna, a w określonych wcześniej założeniach wręcz niemożliwa.

Ze względów praktycznych, społecznych i ekologicznych zdecydowano o okazaniu, tam gdzie to możliwe poziomu emisji wszystkich najważniejszych gazów i pyłów powstających w wyniku niskiej emisji. Dość powszechne jest, iż dla wielu osób dużo większą mobilizację do działań naprawczych stanowi efekt w postaci wykluczenia zapylenia czy emisji benzo-a-pirenu (substancja kancerogenna) niż kwestie – ciągle jednak dyskusyjne – związane z emisjami gazów cieplarnianych pochodzenia antropogenicznego (głównie CO₂).

2. WSKAŹNIKI ZANIECZYSZCZEŃ PRZYJĘTE DO OBLICZEŃ EMISJI KOMINOWEJ W PGN

2.1. Wskaźniki emisji CO₂.

Do wyliczeń bazowej - wyjściowej inwentaryzacji emisji (BEI) w ujęciu całej Gminy zastosowano wskaźniki i wytyczne wynikające z poradnika SEAP. Do stosowania tego opracowania obligują polskie samorządy zalecenia przyszłych donatorów środków unijnych.

Podstawową zasadą metodologii prezentowanej przez SEAP jest ustalanie emisji tylko i wyłącznie CO₂ poprzez jej wyliczanie z pozycji zużycia energii i źródła w jakim ona powstała. Część wskaźników emisyjnych i energetycznych tam prezentowanych odbiega od stosowanych dotychczas w Polsce wobec czego **nie można porównywać wyliczeń stosowanych tymi dwiema metodami.**

Wyniki bazowej inwentaryzacji emisji ujęto w Załączniku A do Planu stworzonego jako zestawienie sugerowane w poradniku SEAP.

2.2. Wskaźniki emisji innych gazów i pyłu

Na potrzeby obliczenia poziomów niskiej emisji na obszarze gminy Twardogóra wszystkich rodzajów zanieczyszczeń posłużono się wskaźnikowymi wartościami emisji różnych zanieczyszczeń gazowych oraz stałych lotnych, których wielkość uzależniona jest od rodzaju zastosowanego paliwa. Kierując się

zaleceniami z opracowania „Programy ochrony powietrza, programy poprawy jakości powietrza, programy ograniczania emisji - Sposoby obliczania stanu wyjściowego i efektu ekologicznego”. Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii, Katowice 2010, przyjęto trzy rodzaje źródeł informacji na temat przedmiotowych wskaźników:

- Dla oleju opałowego i gazu - wskaźniki do obliczeń emisji zanieczyszczeń opracowane przez Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (obecnie Ministerstwo Środowiska) w Materiałach informacyjno-instruktażowych MOŚZNiL 1/96,
- Dla paliw węglowych - średnie arytmetyczne wskaźników emisji dla kotłów węglowych komorowych, a także retortowych, zaczerpnięte z opublikowanych pod patronatem Marszałka Województwa Śląskiego przez Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla w Zabrzu materiałów seminaryjnych „Czysta i zielona energia - czyste powietrze w województwie śląskim” (autorzy opracowania: Krystyna Kubica, Jerzy Raińczak),
- Dla drewna - wskaźniki z literatury zagranicznej wg publikacji U.S. Environmental Protection Agency No AP-42.

UWAGA: Wyliczenia o charakterze zindywidualizowanym (w odniesieniu do obiektów lub miejscowości) **zostały wykonane jedynie na potrzeby wewnętrzne władz Gminy Twardogóra.** W relacji do donatorów środków unijnych i instytucji zewnętrznych należy posługiwać się tabelami BEI ujmującymi kwestie emisji CO₂ w ujęciu całej gminy.

3. BAZOWA INWENTARYZACJA EMISJI WG SEKTORÓW

3.1. Emisja z sektora mieszkaniowego (BMI mieszk. 2014)

W oparciu o tabele obejmujące prognozowane wielkości zapotrzebowania na ciepło ustalono szacunkowy poziom emisji zanieczyszczeń gazów i pyłów dla „roku bazowego 2014”, w którym uwzględniono aktualne parametry i wszelkie dostępne dane dla różnych sektorów. Informacje te pochodzą m.in. bezpośrednio z Urzędu Gminy, z publikatorów GUS, zbiorczych danych o informacjach o środowisku z Urzędu Marszałkowskiego czy z wydziału komunikacji Starostwa Oleśnickiego.

Jednocześnie dokonano szacunkowych założeń w kwestii prawdopodobnego udziału poszczególnych paliw w strukturze ogrzewania indywidualnego w gminie Twardogóra (kierując się informacjami na temat dostępnej infrastruktury, a przede wszystkim wynikami ankiet złożonych przez znaczną grupę mieszkańców i właścicieli nieruchomości).

Na tej podstawie przeprowadzono symulację niskiej emisji z sektora mieszkaniowego, w ujęciu ogólnym i w przeliczeniu na ilość mieszkańców. Ich wyniki przedstawiono w kolejnych tabelach.

Założenia wstępne do analizy niskiej emisji w budownictwie mieszkalnym w 2014r.

Opierając się na wynikach ankiet licznie wypełnionych przez mieszkańców i właścicieli nieruchomości (16% gospodarstw w Twardogórze i 33% w pozostałych miejscowościach gminy) do rozważań emisyjnych przyjęto następujące założenia:

- W Twardogórze dominuje węgiel kamienny spalany w paleniskach tradycyjnych. Ważnym paliwem jest gaz ziemny dostarczany poprzez sieć, a także drewno i ekogroszek. W znikomym procencie uwzględniono olej opałowy (pojawiający się w ankietach).
- W pozostałych miejscowościach gminy struktura zużycia paliw jest do siebie podobna. Tu także dominuje węgiel kamienny lecz drugim co do stopnia użycia paliwem jest powszechnie dostępne drewno. Ponadto stosowanymi paliwami są ekogroszek i gaz ziemny oraz sporadycznie pelet (biomasa OZE) i olej opałowy.

B(a)P	pył	CO ₂	CO	NO ₂	SO ₂	
4,49	21 165	15 418 449	326 023	25 116	69 077	
0,15	729	495 962	11 280	797	1 917	
0,19	908	618 088	14 058	993	2 389	
0,30	1 420	966 640	21 985	1 554	3 736	
0,29	1 356	923 232	20 998	1 484	3 568	
0,23	1 104	751 535	17 093	1 208	2 905	
0,20	953	648 952	14 760	1 043	2 508	
0,07	307	208 888	4 751	336	807	
0,09	417	283 839	6 456	456	1 097	
1,41	6 658	4 532 602	103 088	7 285	17 518	
0,31	1 456	991 230	22 544	1 593	3 831	
0,89	4 221	2 873 263	65 348	4 618	11 105	
0,17	797	542 246	12 333	872	2 096	
0,53	2 518	1 714 443	38 993	2 756	6 626	
0,30	1 405	956 475	21 754	1 537	3 697	
0,26	1 211	824 162	18 745	1 325	3 185	
0,32	1 504	1 024 018	23 290	1 646	3 958	
0,20	950	646 581	14 706	1 039	2 499	

Tabela 16 Wielkość niskiej emisji gazów i pyłów z sektora mieszkalnego w 2014r., w kolejnych miejscowościach gminy Twardogóra [kg/rok].

Tabela 17 Roczna wielkość niskiej emisji z sektora mieszkalnego w 2014r. w ujęciu per capita [kg/mieszkańca].

	B(a)p	pył	CO ₂	CO	NO ₂	SO ₂
Twardogóra	0,0007	3,16	2 299	48,61	3,74	10,30
Bukowinka	0,0012	5,65	3 845	87,44	6,18	14,86
Chełstów	0,0008	3,83	2 608	59,31	4,19	10,08
Chełstówek	0,0011	5,20	3 541	80,53	5,69	13,68
Domasławice	0,0009	4,15	2 823	64,21	4,54	10,91
Drągów	0,0008	4,00	2 723	61,93	4,38	10,52
Drogoszowice	0,0012	5,78	3 933	89,45	6,32	15,20
Drozdzieln	0,0010	4,79	3 264	74,23	5,25	12,61
Gola Wielka	0,0008	3,86	2 628	59,77	4,22	10,16
Goszcz	0,0011	5,37	3 652	83,07	5,87	14,12
Grabowo Małe	0,0008	3,82	2 602	59,17	4,18	10,06
Grabowo Wielkie	0,0007	3,32	2 261	51,41	3,63	8,74
Kazisko	0,0010	4,77	3 247	73,85	5,22	12,55
Moszyce	0,0009	4,43	3 013	68,53	4,84	11,65
Nowa Wieś Goszczańska	0,0010	4,56	3 105	70,63	4,99	12,00
Olszówka	0,0009	4,16	2 832	64,41	4,55	10,95
Sądrożyce	0,0013	6,22	4 231	96,24	6,80	16,35
Sosnówka	0,0012	5,72	3 895	88,59	6,26	15,06

3.2. Obiekty o charakterze publicznym (urzędy, szkoły, inne)

Obiekty użyteczności publicznej i usług dla ludności występujące w gminie Twardogóra to m.in:

- urzędy administracji (m.in. Urząd Miasta i Gminy Twardogóra),
- szkoły (podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne),
- obiekty Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowe,
- obiekty służby zdrowia,
- obiekty kultury, sportu i rekreacji.

Obiekty te wylistowano szczegółowo we wcześniejszej części niniejszego Planu obejmującej opis gminy.

Zauważyć należy, że obiekty publiczne różnią się zdecydowanie specyfiką w zakresie potrzeb cieplnych i okresów wykorzystania ciepła:

- placówki szkolne są obiektami o znacznym zużyciu ciepła i w zasadzie ciągłym zapotrzebowaniu na ciepło w sezonie grzewczym oraz znacznym zapotrzebowaniu na wodę użytkową w pozostałym okresie (wyłączając wakacje, ferie i inne przerwy w roku szkolnym),
- świetlice wiejskie, osiedlowe i środowiskowe są budynkami o znikomym i chwilowym zużyciu ciepła (ogrzewane są jedynie w okresie bezpośredniego wykorzystywania na potrzeby działań statutowych lub w okresach ich wynajmu dla osób zewnętrznych),
- obiekty sportowe mają swój specyficzny charakter, ogrzewane są często w szerszym zakresie niż np. obiekty szkół, gdyż funkcjonują także w okresach weekendowych, w trakcie wakacji i w ferie (najem okazjonalny, zielone szkoły, półkolonie, sekcje sportowe itd.)
- urzędy, przychodnie zdrowia i inne jednostki usług publicznych pracują w określonych godzinach dnia, po czym pozostają niewykorzystane – a systemy grzewcze działają na zasadzie czuwania lub bezpiecznej rezerwy mocy.

Prawie wszystkie obiekty, należące do samorządu lub zarządzane przez jednostki organizacyjne Gminy (poza świetlicami środowiskowymi), korzystają z indywidualnych źródeł wytwarzania ciepła działających w oparciu o gaz ziemny. Jedynym obiektem publicznym, gdzie pracuje kotłownia spalająca węgiel kamienny to Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych przy ul. Wrocławskiej 6 - należący do Powiatu Oleśnickiego.

Poniżej, w formie tabeli, przedstawiono wyniki dotyczące sposobu zaopatrzenia w ciepło i dokonanych w ostatnim dziesięcioleciu działań termomodernizacyjnych, opracowane na podstawie danych uzyskanych w drodze ankietowania poszczególnych jednostek.

Tabela 18 Rodzaje źródeł ciepła i informacja o prowadzonych działaniach termomodernizacyjnych w obiektach publicznych na terenie gminy Twardogóra (wyniki ankietyzacji).

Tabela 18 Rodzaje źródeł ciepła i informacja o prowadzonych działaniach termomodernizacyjnych w obiektach publicznych na terenie gminy Twardogóra (wyniki ankietyzacji).					
Lp. kolejno					
Nazwa obiektu					
Adres obiektu					
Źródło ciepła					
Ciepłota w okresie zimowym					
Rok wykonania					
1	Gimnazjum Nr 1 im. Polskich Olimpijczyków	ul. Batorego 5, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	nie	
2	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Wrocławska 6, 56-416 Twardogóra	węgiel kamienny	tak	2007
3	Zespół Szkół Specjalnych	ul. Plac Piastów 24, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	tak	2007

Lp.	Nazwa obiektu	Adres	Paliwo	Czy obiekt był poddany w ostatnich 10 latach termomodernizacji?	
4	ZGKiM Twardogóra	ul. Wrocławska 15, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	nie	
5	Miejskie Przedszkole z Oddziałem Małego Dziecka	ul. Grunwaldzka 1, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	tak	2005-2006
6	SZPZOZ Przychodnia (wraz z SZPZOZ Obiekt Biurowy)	ul. Waryńskiego 10, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	tak	2006
7	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Staszica 3, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	tak	2005-2007
8	ZGKiM Oczyszczalnia Ścieków (Budynek socjalno-administracyjny)	56-416 Twardogóra	gaz ziemny	nie	
9	Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze	ul. Ratuszowa 14, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	tak	2005-2007
10	Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim	Grabowno Wielkie 139a, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	nie	
11	Szkoła Podstawowa w Goszczu	ul. Szkolna 1, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	częściowo	

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet przekazanych przez zarządców obiektów

Wielkość emisji z obiektów publicznych w roku 2014

Tabela 19 Emisje zanieczyszczeń gazowych i pyłowych z obiektów publicznych w gminie Twardogóra w roku 2014 - na podstawie danych rzeczywistych [w kg].

Obiekt publiczny	Adres	Rodzaj źródła	SO ₂	NO ₂	CO	CO ₂	pył	B(a)P
Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze	ul. Ratuszowa 14, Twardogóra	gaz ziemny	0,00	24,63	6,93	37795,22	0,29	0,00
Miejskie Przedszkole z Oddziałem Małego Dziecka	ul. Grunwaldzka 1, Twardogóra	gaz ziemny	0,00	39,74	11,18	60978,27	0,47	0,00
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Wrocławska 6, Twardogóra	węgiel kamienny	1076,77	283,36	4420,42	182336,00	283,36	0,06
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Staszica 3, Twardogóra	gaz ziemny	0,00	63,00	17,72	96658,26	0,74	0,00
ZGKiM Twardogóra	ul. Wrocławska 15, Twardogóra	gaz ziemny	0,00	30,24	8,51	46401,46	0,35	0,00
Zespół Szkół Specjalnych	ul. Plac Piastów 24, Twardogóra	gaz ziemny	0,00	27,42	7,71	42074,77	0,32	0,00
Gimnazjum Nr 1 im. Polskich Olimpijczyków	ul. Batorego 5, Twardogóra	gaz ziemny	0,00	350,17	98,49	537293,44	4,10	0,00
Szkoła Podstawowa w Goszczu	ul. Szkolna 1, Goszcz	gaz ziemny	0,00	30,25	8,51	46413,25	0,35	0,00
Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim	Grabowno Wielkie 139a,	gaz ziemny	0,00	34,82	9,79	53426,69	0,41	0,00
ZGKiM Oczyszczalnia Ścieków (Budynek socjalno-administracyjny)	Twardogóra	gaz ziemny	0,00	10,20	2,87	15647,19	0,12	0,00
SZPZOZ Przychodnia (wraz z SZPZOZ Obiekt Biurowy)	ul. Waryńskiego 10, Twardogóra	gaz ziemny	0,00	22,28	6,27	34179,49	0,26	0,00
Świetlica środowiskowa	Damaśławice	węgiel/drewno	21,85	5,75	89,70	3700,00	5,75	0,00
Świetlica środowiskowa	Łazisko	węgiel/drewno	71,01	18,69	291,53	12025,00	18,69	0,00
Świetlica środowiskowa	Sosnówka	drewno	7,5	7,5	5	0	20	0

Opracowanie własne na podstawie przekazanych ankiet.

3.3. Wielkość emisji z obiektów produkcyjnych w roku 2014

Po wystąpieniu do Starosty Oleśnickiego w kwestii pozwoleń emisyjnych otrzymano informację, że na terenie gminy istnieje kilka zakładów posiadających pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza lub punktów działalności gospodarczej, które zgłosiły posiadanie instalacji powodującej emisję gazów lub pyłów objętych niniejszym opracowaniem.

Ponadto w Gminie działa kilkadziesiąt małych i średnich podmiotów usługowych.

W wyniku ankietowania różnych interesariuszy - także z sektora produkcyjnego uzyskano ponad 20 ankiet, co pozwoliło na oszacowanie emisji pochodzącej z obszaru produkcyjnego. Przy czym tylko w dwóch przypadkach ankietowani wskazali, iż posiadane przez nich źródła wytwarzania energii cieplnej pracują na potrzeby technologiczne. W pozostałych przypadkach są to kotły wytwarzające ciepło na potrzeby c.o. i c.w.u. Zestawienie emisji wyliczonych na podstawie rzeczywistych danych przedstawiono w kolejnej tabeli, nie ujawniając poszczególnych firm. Tych użytkowników środowiska podzielono wg rodzaju spalanej paliwa i tak ich zgrupowano.

Tabela 20 Roczne emisje gazów i pyłów wprowadzanych do powietrza w zakresie emisji: CO₂, pył, SO₂, NO_x, B(a)P z zakładów zlokalizowanych na terenie gminy Twardogóra, które przekazały ankietę.

Rodzaj paliwa stosowanego w zakładzie	Emisja roczna [kg/rok]					
	SO ₂	NO ₂	CO	CO ₂	pył	B(a)P
drewno	2276	2276	1517	0	6068	0
węgiel	2535	667	10405	429200	667	0,14
gaz ziemny	0	15	4	22576	0	0
olej opałowy	19	20	2	6600	7	0
Razem [Mg]	4,83	2,98	11,93	458,38	6,74	0,0001

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet.

Dla wszystkich odbiorców z sektora działalności gospodarczej emisję do BEI oszacowano na podstawie danych z bazy Urzędu Marszałkowskiego na temat ilości paliw (z podziałem na rodzaje) wykorzystanych przez podmioty zobowiązane do składania informacji o korzystaniu ze środowiska. Ujęto z tych danych globalnych wielkości ustalone bezpośrednio dla podmiotów publicznych (komunalnych).

3.4. Niska emisja z sektora transportowego. Emisje komunikacyjne

Wobec braku planowanych zmian komunikacyjnych (przebudowy istniejących lub budowy nowych dróg, usprawnień w ruchu, wdrożenia inteligentnych systemów sterowania ruchem) na głównych drogach tego rejonu (droga wojewódzka i drogi powiatowe) w Planie nie uwzględniono emisji z tranzytu. Dodatkowym argumentem przemawiającym za takim podejściem jest fakt, iż Gmina nie ma praktycznie żadnego wpływu na emisje pochodzące z taboru pojazdów przemieszczających się po głównych drogach Twardogóry.

Celem w analizowanym obszarze niskiej emisji z sektora transportu jest zaplanowanie zadań służących ograniczeniu emisji do powietrza, w tym CO₂, pochodzących z komunikacji lokalnej. Działania takie obejmują obszary, na które ma wpływ samorząd lokalny i gdzie planuje się podjąć kroki zmierzające do ograniczenia emisji dwutlenku węgla.

Metodykę obliczenia emisji z sektora transportu oparto na szacunkach zużycia paliwa na terenie Gminy. Jako dane wyjściowe wykorzystano oszacowania następujących wartości:

- liczby kilometrów przejechanych przez pojazdy na terenie Gminy;
- pozyskanych w Starostwie Powiatowym w Oleśnicy informacji o liczbie pojazdów w Gminie w podziale na kategorie (samochody osobowe, samochody ciężarowe, autobusy itd.). Dane te zamieszczono w rozdziale 2.1.6;
- średniego zużycia paliwa dla poszczególnych typów pojazdów.

Zużycie paliwa dla każdego rodzaju pojazdu wyliczono wykorzystując równanie:

$\text{Zużycie paliwa [kWh]} = \text{liczba przejechanych kilometrów [km]} \times \text{średnie zużycie paliwa [l/km]} \times \text{współczynnik przeliczeniowy [kWh/l]}$

Współczynnik przeliczeniowy dla benzyny wynosi 9,2 kWh/l, dla oleju napędowego 10 kWh/l.

Przemnażając zużycie paliwa w transporcie drogowym przez wskaźnik emisji CO₂ otrzymujemy emisję dwutlenku węgla.

Paliwo	Wskaźnik emisji CO ₂ , Mg/MWh
Olej napędowy	0,267
Benzyna silnikowa	0,249
LPG	0,227

Tabela 21 Obliczenie emisji CO₂ z transportu lokalnego w Gminie Twardogóra.

Zastosowane paliwo	Samochody osobowe	Samochody ciężarowe	Autobusy	Ciągniki	Motocykle	Suma
Liczba przejechanych kilometrów (km w roku)						
	4 000	2 500	2 500	800	400	10 200
Liczba pojazdów w Gminie						
	7 400	1 194	2	486	412	-
Rozkład pojazdów w zależności od rodzaju paliwa						
Benzyna	5 300	0	0	0	412	
Olej napędowy	1 500	1 194	2	486	0	
LPG	600	0	0	0	0	
Średnie zużycie paliwa (l/100 km)						

Zastosowane paliwo	Samochody osobowe	Samochody ciężarowe	Autobusy	Ciągniki	Motocykle	Suma
Benzyna	10	-	-	-	3	
Olej napędowy	8	35	25	40	-	
LPG	14	-	-	-	-	
Wyliczona liczba przejechanych kilometrów (w roku)						
Benzyna	21 200 000,00	0,00	0,00	0,00	164 800,00	21 364 800,00
Olej napędowy	6 000 000,00	2 985 000,00	5 000,00	388 800,00	0,00	9 378 800,00
LPG	2 400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 400 000,00
Wyliczone zużycie paliwa (litr)						
Benzyna	2 120 000,00	0,00	0,00	0,00	4 944,00	2 124 944,00
Olej napędowy	480 000,00	1 044 750,00	1 250,00	155 520,00	0,00	1 681 520,00
LPG	336 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	336 000,00
Wyliczone zużycie paliwa (MWh)						
Benzyna	19 504,00	0,00	0,00	0,00	45 484,80	64 988,80
Olej napędowy	4 800,00	10 447 500,00	12 500,00	1 555 200,00	0,00	12 020 000,00
LPG	336,00	0,00	0,00	0,00	0,00	336,00
Wyliczona emisja CO ₂ (Mg)						
Benzyna	4 856,50	0,00	0,00	0,00	11 325,72	16 182,21
Olej napędowy	1 281,60	2 789 482,50	3 337,50	415 238,40	0,00	3 209 340,00
LPG	76,27	0,00	0,00	0,00	0,00	76,27
SUMA	6 214,37	2 789 482,50	3 337,50	415 238,40	11 325,72	3 225 598,48

Obliczenia własne autorów opracowania

Tabela 21a Obliczenie emisji rocznej zanieczyszczeń innych niż CO₂ z transportu lokalnego w Gminie Twardogóra.

CO [kg/rok]	C ₆ H ₆ [kg/rok]	HC [kg/rok]	HCal [kg/rok]	HCar [kg/rok]	NO _x [kg/rok]	TSP [kg/rok]	Pb [kg/rok]	SO _x [kg/rok]
234354,62	2087,969574	49452,058	34616,45	10384,94	118885,3	6450,608	20,5548	8740,275

Obliczenia własne autorów opracowania

Na poziomie Gminy możliwe jest również określenie działań, które pozwolą na zmniejszenie emisji komunikacyjnej. Wśród podstawowych elementów w tym obszarze wymienić należy:

- Nowe inwestycje drogowe,
- Modernizacje istniejącej sieci dróg oraz związanej z nimi struktury towarzyszącej (zmiana nawierzchni, chodniki, ścieżki rowerowe),
- Wymiana taboru, którym dysponuje Gmina,
- Zachowania komunikacyjne użytkowników systemu transportowego.

Gmina Twardogóra nie planuje w okresie perspektywicznym do roku 2020 żadnych działań inwestycyjnych w obszarze zużycia energii w transporcie, w tym również poprzez realizację polityki mobilności czy też wdrażanie systemów organizacji ruchu.

Na terenie Gminy nie ma gminnego transportu publicznego i nie jest planowane jego utworzenie.

W zakresie gminnego taboru eksploatowanych pojazdów nie realizuje się obecnie ani nie planuje w kolejnych latach żadnych działań inwestycyjnych. Gmina nie posiada żadnych informacji o takich działaniach, które miałyby być wdrożone w obszarze transportu prywatnego i komercyjnego.

Podsumowanie

W przypadku Gminy Twardogóra nie da się wyznaczyć celu redukcji emisji z sektora transportu bowiem władze Gminy nie mają, poza własnym taborzem, którego nie planują wymieniać w perspektywie roku 2020, żadnego wpływu na zmniejszenie emisji.

Bezsprzecznie też Gmina nie ma żadnego wpływu na wybór mieszkańców w zakresie nabywanych pojazdów (ich rocznika i stanu technicznego) oraz stosowanych w nich paliw. Zupełnie poza jakimkolwiek realnym wpływem władz samorządowych pozostaje wielkość tranzytu przemieszczającego się przez obszar Gminy. Z tego względu wyliczanie emisji z tego sektora oraz zagadnienie walki z niską emisją komunikacyjną powinno dotyczyć jedynie dużych miast z rozwiniętym transportem publicznym, a w pozostałym zakresie zostać przesunięte całkowicie na poziom rządowy.

3.5. Niska emisja z innych sektorów.

Kierując się wytycznymi z poradnika SEAP dokonano analizy ewentualnych emisji CO₂ lub emisji ekwiwalentnej (jako pochodnej z emisji innych gazów cieplarnianych) z innych potencjalnych źródeł (sektorów) występujących na obszarze gminy Twardogóra.

Produkcja i usługi. Sektor MŚP.

Z obliczeń dokonanych na potrzeby BEI (Załącznik A do PGN) wynika, iż udział emisji CO₂ z sektora gospodarczego związanego z produkcją i usługami na terenie gminy jest dosyć niski. Stanowi on około 4% emisji ogółem. Ma na to wpływ przede wszystkim charakter zapotrzebowania tego sektora na energię cieplną – brak na obszarze gminy zakładów wymagających znacznych ilości ciepła do celów technologicznych.

Emisje dla tego sektora ustalono w oparciu o dane z bazy Urzędu Marszałkowskiego prowadzonej na potrzeby informacji o korzystaniu ze środowiska (ujmując z tych danych sektor publiczny – również składający stosowne sprawozdania).

Rolnictwo. Hodowla.

Ze względu na występowanie w gminie hodowli zwierząt i produkcję rolną na gruntach ornych oszacowano - w oparciu o wskaźniki IPPC - ekwiwalentną emisję z hodowli (fermentacja jelitowa, emisja z odchodów) oraz wyznaczono – na podstawie danych GUS emisje ze spalania paliw w maszynach i pojazdach rolniczych wykorzystywanych w czasie upraw polowych (sektor rolniczy).

Gospodarka odpadami.

W gminie znajduje się składowisko odpadów w Grabownie Wielkim.

Wobec powyższego bazując na proponowanym współczynniku emisji metanu dla odpadów składowanych [24,676 kg CH₄/Mg] ustalono w oparciu o ilość składowanych odpadów emisję

ekwiwalentną CO₂ związaną z sektorem gospodarki odpadami. Obecnie składowisko zostało zamknięte i zgłoszone do dużego regionalnego projektu rekultywacji takich obiektów na Dolnym Śląsku.

Zużycie energii elektrycznej.

Na podstawie danych pośrednich od operatora i dystrybutora energii elektrycznej działającego na obszarze gminy Twardogóra oszacowano jej roczną konsumpcję.

Na tej podstawie - kierując się wskaźnikiem z SEAP (współczynnik emisji CO₂ dla energii elektrycznej niewytwarzanej lokalnie [0,8315 t/MWh] wyznaczono emisję CO₂ powstającą w źródle konwencjonalnymi. Emisję tę ujęto w Załączniku A pomimo, iż nie powstaje ona na terenie gminy. Nie ma tu konwencjonalnych źródeł wytwarzania energii elektrycznej.

Z tego jednak powodu nie uwzględniano jej przy obliczaniu procentu redukcji CO₂. Nie ma ku temu żadnego uzasadnienia wobec stawianego celu redukcji niskiej emisji na obszarze gminy Twardogóra.

IV. ŁĄCZNA BAZOWA INWENTARYZACJA EMISJI (BMI - 2014)

1. Niska emisja CO₂ w roku bazowym.

W ujęciu globalnym emisje bazowe zostały zaprezentowane w standardowym formularzu sugerowanym w poradniku SEAP – Załącznik A do PGN. Poniżej przedstawiono wyciąg najważniejszych informacji z niego płynących.

Tabela 22 Niska emisja w gminie Twardogóra w roku bazowym BMI 2014r.

Sektor (obszar problemowy)	Emisje CO ₂ /CO ₂ e	Udział %	
	[Mg]	bez energii elektrycznej	z energią elektryczną
Budynki, wyposażenie i urządzenia publiczne	1 243	2%	1%
Budynki mieszkalne	29 715	51%	30%
Budynki, wyposażenie i urządzenia (produkcja i usługi)	3 851	7%	4%
Transport lokalny	20 575	35%	21%
Inne (odpady, hodowla, maszyny rolnicze)	2 875	5%	3%
RAZEM	58 259	100%	
Energia elektryczna*, w tym oświetlenie publiczne	39271		40%
OGÓŁEM	97 530		100%

*Emisja z wykorzystania energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych nie powstaje na terenie gminy (brak tu zakładów wytwarzających prąd). Emisja z oświetlenia ulic wynosi ok. 708 Mg CO₂.

Komentarz:

Z powyższego zestawienia wynika, iż ujmowanie w problematyce niskiej emisji na poziomie gminy - emisji z wykorzystywania energii elektrycznej nie ma uzasadnienia. Udział emisji CO₂ z tego sektora szczególnie w gminach o znacznym potencjale gospodarczym staje się dominujący. Jednocześnie redukcja zużycia energii elektrycznej zupełnie nie ma znaczenia dla ograniczania niskiej emisji w gminie Twardogóra. Efekt ten powstanie w rejonie, gdzie znajduje się konwencjonalne źródło jej produkcji (np. w Bogatyni, Bęczatowie lub Kozienicach).

Zauważyć przy tym należy, że:

- nie są to źródła niskiej emisji kominowej
- nie są to podmioty, którym zależy na zmniejszeniu zapotrzebowania na energię elektryczną po stronie konsumentów,
- źródła grzewcze oparte o energię elektryczną są promowane jako bez emisyjne(?).

Stąd model promowany w poradniku SEAP wydaje się mocno dyskusyjny w relacji do gmin, na których terenie nie występują konwencjonalne zakłady produkujące energię elektryczną.

2. Zużycie energii finalnej.

Zużycie energii finalnej ustalone zostało w oparciu o zużycie paliw i energii elektrycznej w poszczególnych sektorach problemowych i szczegółowo zestawione w Tabeli 2 Załącznika A do PGN.

Obliczenia te dokonane zostały na podstawie danych GUS,, danych z UM i ankiet, informacji z Urzędu Marszałkowskiego oraz wskaźników zużycia energii proponowanych w poradniku SEAP.

Tabela 23 Zużycie energii finalnej w roku bazowym.

Zużycie energii 2014	MWh
Budynki, wyposażenie i urządzenia publiczne	5669
Budynki mieszkalne	111900
Budynki, wyposażenie i urządzenia (produkcja i usługi)	20700
Energia elektryczna	47229
Transport lokalny	78758
Inne (rolnictwo, hodowla, maszyny rolnicze)	6064
RAZEM	270319

3. Udział OZE.

W oparciu o szacunkowe dane przekazane przez operatorów energii - tylko dla całego powiatu i dla miast w nim położonych oraz z ograniczeniem tych informacji tylko do odbiorców, którymi są gospodarstwa domowe – oszacowano poziom zużycia energii elektrycznej w gminie. Wielkość ta stanowi podstawę do wyznaczenia ilościowego wskaźnika dla udziału energii z OZE w globalnie konsumowanej energii w gminie (obejmującej także energię ciepłą i energię z transportu).

Prognozowane w 2020r. zużycie energii w gminie ok. 283 835 MWh.

Oszacowany na podstawie harmonogramu zadań **przyrost OZE do 2020r wyniesie 1760 MWh**. W ilości tej uwzględniono inwestycję komercyjną – budowę farmy solarnej koło miejscowości Goszcz.

Wraz z energią wytwarzaną aktualnie w wyniku spalania biomasy udział OZE na rok 2020 może osiągnąć blisko 9% zużycia energii, czyli jej produkcję w OZE w ilości 25384 MWh.

V.DZIAŁANIA, ZADANIA I ŚRODKI ZAPLANOWANE NA CAŁY OKRES OBJĘTY PLANEM

1. DŁUGOTERMINOWA STRATEGIA - CELE I ZOBOWIĄZANIA

Uwzględniając przedstawione w niniejszym dokumencie zasady działania na rzecz ograniczania niskiej emisji oraz mechanizmy finansowe i prawne, przeprowadzono symulację obniżenia wielkości emisji, jakiej można się spodziewać w wyniku realizacji PGN do 2020r.

Dla jej wyznaczenia konieczne stało się przyjęcie odpowiednich i wymiernych założeń w zakresie celów Planu, w kontekście wybranego roku bazowego istotnego dla poziomu redukcji emisji gazów cieplarnianych, do której należy odnieść się m.in. wobec szerszych, międzynarodowych zobowiązań klimatycznych Polski.

Cele główne Planu przyjęto w oparciu o zgromadzone dane na temat struktury budowlanej, sytuacji społeczno-gospodarczej oraz dostępności określonej infrastruktury technicznej w gminie Twardogóra.

Bardzo optymistycznie założono bardzo dużą skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na gospodarkę niskoemisyjną zarówno po stronie podmiotów prawnych, jak i mieszkańców gminy (osób fizycznych).

Przyjęto także, iż zdecydowanie wzrasta obecnie świadomość obywateli na temat zależności pomiędzy odpowiednim systemem grzewczym i stanem technicznym budynku, a kosztami eksploatacyjnymi związanymi z wykorzystaniem energii. Czynniki te będą więc stymulować do działań ograniczających jednostkowe zużycie energii z wykorzystaniem jedynie środków własnych oraz pożyczek i kredytów, które spłacane będą w przyszłości z uzyskanych oszczędności.

1.1. Cel w zakresie redukcji zużycia energii finalnej

Na podstawie stworzonego harmonogramu zadań, który zaprezentowano w **Załączniku B do Planu** zakłada się, że w wyniku działań dotyczących termomodernizacji budynków oraz ulepszeń i modernizacji w zakresie instalacji grzewczych zużycie energii finalnej w budynkach i obiektach mieszkalnych, komercyjnych i publicznych spadnie średnio w skali gminy o ok. 2,9% w relacji do roku 2014 – tj. o 7 800 MWh.

Taka redukcja zużycia energii odniesiona jedynie do sektora budynków (mieszkalnych, komercyjnych i publicznych) daje wskaźnik redukcji na poziomie 5,7%.

1.2. Cel w zakresie zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

Cel strategiczny w zakresie zwiększenia do roku 2020 udziału energii pochodzącej z OZE założono ostrożnie na poziomie 0,6% w relacji do całkowitego zużycia energii na obszarze gminy. Łącznie z ustalonym obecnie bilansem energii wytwarzanej w wyniku dość powszechnie spalanej biomasy leśnej (drewno opałowe) pozwoli na uzyskanie udziału energii wytwarzanej z OZE w ilości 25 380 MWh, co daje ok. 9% oszacowanego zużycia energii w 2020r.

Cel na poziomie wzrostu o 0,6% względem 2014r. osiągnięty zostanie gdy moc kolejnych zainstalowanych instalacji OZE do roku 2020 pozwoli na wytworzenie co najmniej 1760 MWh/rok.

Cel ten urealni się (a nawet zostanie zdecydowanie przekroczony) w przypadku realizacji planowanych farm fotowoltaicznych oraz pojawienia się doświadczeń dotyczących rzeczywistego funkcjonowania programu Prosumenci i innych funduszy związanych z dofinansowaniem rozwoju OZE.

1.3. Cel w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych do roku 2020

Jako optymalny i realny do osiągnięcia przyjęto cel redukcji CO₂ o ok. 7,90% względem roku bazowego, tj. obniżenie emisji tego gazu o: 4600 Mg.

Wpływa na to:

- dostępność dużej części gminy do sieci gazowej,
- udokumentowana, znaczna ilość działań remontowych i termomodernizacyjnych przeprowadzonych na obszarze gminy w latach 1990-2014, szczególnie w budynkach publicznych,
- bardzo żywe zainteresowanie mieszkańców działaniami z zakresu termomodernizacji obiektów budowlanych w przypadku uruchomienia źródeł zewnętrznego dofinansowania w formie dotacji
- wzrost zainteresowania odnawialnymi źródłami energii (w tym pompami ciepła i kotłami specjalistycznymi opalanymi biomasą drzewną w formie peletu na osiedlach domków jednorodzinnych),
- zdecydowanie nowy trend w zakresie wykonywania i remontów budynków z uwzględnieniem najwyższych możliwych wymagań dotyczących ich energochłonności (poparty zmianami przepisów budowlanych obowiązującymi dla nowych budynków),
- planowany w ankietach przyrost instalacji OZE wykorzystywanych na potrzeby produkcji c.w.u. poza sezonem grzewczym (głównie kolektory solarne),
- zdecydowane zróżnicowanie względem roku 1990 w wykorzystywaniu paliw mniej emisyjnych (np. znaczny udział ekogroszku),
- bardzo obszerny pakiet potencjalnych środków zewnętrznych na dofinansowanie inwestycji związanych z ograniczaniem niskiej emisji i działaniami na rzecz ochrony klimatu, jaki został przedstawiony dla okresu 2014-2020.

Wyliczenia emisji przeprowadzone z uwzględnianiem powyższych założeń wskazują na poziom redukcji CO₂ wyższy od postawionych założeń. Przy czym w obliczeniach zbyt dużą rolę odgrywały liczne dane statystyczne, przez co są one mocno szacunkowe.

2. MIERNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW

Mierniki rzeczowe osiągnięcia celu w zakresie redukcji emisji CO₂, pyłu i b(a)p:

- ✓ wymiana określonej liczby kotłów pracujących na opał stały – węglowy
  - ✓ zamiana konwencjonalnych źródeł energii cieplnej na OZE (pompy ciepła, kotły na biomasę)
- co skutkować będzie ustaleniem postępów w realizacji Planu na podstawie wskaźnika:
- obniżenia emisji CO₂ w Mg/rok i % - w relacji do roku 2014.

Mierniki rzeczowe osiągnięcia celu w zakresie redukcji zużycia energii finalnej:

- ✓ głęboka termomodernizacja ogrzewanych budynków zamierzająca do radykalnej poprawy ich standardu energetycznego [szt. ; powierzchnia ogrzewana],
- ✓ wymiana kotłów na urządzenia o zdecydowanie wyższej sprawności [szt.],
- ✓ zmiana przyzwyczajęń i odpowiednie rozwiązania organizacyjno-techniczne w zarządzaniu energią w budynkach (automatyka, monitorowanie, sezonowanie)
- ✓ budowanie nowych obiektów o najwyższych uzasadnionych ekonomicznie parametrach energetycznych (m.in. budynki pasywne)

co skutkować będzie ustaleniem postępów w realizacji Planu na podstawie wskaźnika określającego:

- obniżeniem zapotrzebowania na energię wyrażonego w MWh oraz w % - w relacji do roku 2014
- obniżenie rocznego zużycia energii w MWh.

Mierniki rzeczowe osiągnięcia celu w zakresie wzrostu produkcji i wykorzystania **odnawialnych źródeł energii (OZE)**:

- ✓ realizacja przemysłowych źródeł OZE i ich moc [MWh],
- ✓ wykonywanie indywidualnych instalacji OZE na zasadzie mikro-źródeł do produkcji energii elektrycznej w budynkach mieszkalnych jedno- i wielorodzinnych oraz na obiektach publicznych [szt. ; MWh],
- ✓ wprowadzanie kotłów dedykowanych na biomasę (szczególnie w regionach pozbawionych dostępu do sieci gazowej i ciepłowniczej),
- ✓ budowanie nowych obiektów pasywnych zasilanych wyłącznie z OZE (pompy ciepła, fotowoltaika, kolektory słoneczne)

co skutkować będzie ustaleniem postępów w realizacji Planu na podstawie wskaźnika określającego::

- wzrostu ekwiwalentu mocy energetycznej pozyskanej/wytworzonej z OZE w MWh/rok oraz w % - w relacji do całkowitej konsumpcji energii w gminie.

VI. ASPEKTY FINANSOWE. BUDŻET. PROPOZYCJE ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA INWESTYCJI.

Budżet realizacji „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Twardogóra” składać się będzie z następujących, głównych filarów finansowych:

1. Środków z budżetu Gminy - na wkład własny przy inwestycjach w obiektach i instalacjach Gminy oraz na potrzeby koordynacji, zarządzania i monitorowania Planu.
2. Środków finansowych mieszkańców gminy i innych interesariuszy (np. MŚP) niezbędnych przy sięganiu po dofinansowanie, gdzie od razu wymagany jest wkład własny. [Część uruchamianych źródeł zewnętrznych przewiduje wsparcie do 100% kosztów w formie dotacji uzupełnionej pożyczką].
3. Środków zewnętrznych w formie dotacji i preferencyjnych pożyczek z różnych funduszy i programów nastawionych w latach 2016-2020 na wspieranie gospodarki niskoemisyjnej.

Zakładane w ramach Unii Europejskiej znaczne obniżenie emisji zanieczyszczeń z konwencjonalnych instalacji spalania paliw oraz zdecydowane zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych znajduje odzwierciedlenie w priorytetach dotyczących przeznaczania środków z funduszy unijnych i wspierających je funduszy krajowych.

Przy realizacji założeń wynikających z „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Twardogóra”, istotną rolę odgrywać będzie dofinansowanie zewnętrzne, które ułatwi i rozszerzy możliwości poszczególnych jednostek w kwestii wdrażania zmian na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

W kolejnych podrozdziałach przedstawiono potencjalne źródła finansowania różnych działań i inwestycji na rzecz szeroko pojętego ograniczania niskiej emisji w gminie Twardogóra, które mają być dostępne w perspektywie kolejnych lat (do 2020r.) wraz z opisem charakteru i zakresu projektów podlegających wsparciu.

1.FUNDUSZE ZEWNĘTRZNE PREDYSPONOWANE DLA REALIZACJI PLANU

Uwzględniając warunki społeczno-gospodarcze gminy Twardogóra, jej wielkość oraz kwestie infrastrukturalne oraz mając na uwadze szczegółowe warunki brzegowe wskazane w powyższych programach wydaje się, że preferowanymi źródłami finansowania inicjatyw związanych z realizacją programu Gospodarki Niskoemisyjnej powinny być:

1.1. Przy inwestycjach własnych Gminy

- RPO WD 2014-2020. (Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym oraz Wdrażanie strategii niskoemisyjnych),
- NFOŚiGW. (GIS - system zielonych inwestycji oraz LEMUR– Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej),
- POIiŚ 2014-2020. Poddziałanie 1.3.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej

1.2.Przy inwestycjach właścicieli budynków mieszkalnych

- RPO WD 2014-2020 (Wdrażanie strategii niskoemisyjnych),
- Bank Ochrony Środowiska. (PROSUMENT bezpośrednio dla osób fizycznych – Linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii
- NFOŚiGW (RYŚ) – termomodernizacja budynków jednorodzinnych.

1.3. Przy inwestycjach właścicieli budynków mieszkalnych wielorodzinnych

- RPO WD 2014-2020. (Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym oraz Wdrażanie strategii niskoemisyjnych)
- WFOŚiGW. (PROSUMENT – Linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii).

1.4.Przy inwestycjach podmiotów gospodarczych i przedsiębiorstw

- POIiŚ 2014-2020. Działanie 1.2 Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach
- RPO 2014-2020 (Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych. Efektywność energetyczna i użycie OZE w przedsiębiorstwach. Wdrażanie strategii niskoemisyjnych),
- BOCIAN – rozproszone, odnawialne źródła energii.

2.MODEL ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA ZADAŃ

Na potrzeby zintensyfikowania działań w sektorze ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu w latach 2016-2020 założono, że zdecydowana ich ilość wystąpi tylko i wyłącznie, gdy możliwe będzie uzyskanie na ich realizację wsparcia finansowego ze źródeł zewnętrznych (przede wszystkim takich, gdzie co najmniej część stanowią dotacje bezzwrotne jeżeli uzyskany zostanie stosowny efekt ekologiczny / energetyczny).

Tabela 24 Ogólny model źródeł finansowania zadań z zakresu Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Twardogóra w latach 2016-2020 wraz ze wskazaniem zakresu wskaźników jakie zostaną osiągnięte w poszczególnych obszarach działań.

Nr	Nazwa i opis ogólnych zadań	Potencjalne źródła i charakter dofinansowania PGN				Wskaźniki istotne dla osiągnięcia celów PGN		
		Donator środków	Dotacja do		Pożyczka do	Wkład własny	Spadek emisji CO ₂ w gminie	Spadek zużycia energii (konwencjonalnej)
			%	PLN	%	%		
		Program				PLN		Przyrost energii z OZE
1	Realizacja programu Prosument z NFOSIGW, WFOSIGW lub poprzez Banki (inwestycje w OZE). Instalacje OZE wytwarzające energię elektryczną i/lub ciepłą.	NFOŚiGW PROSUMENT Energia elektryczna z OZE	40%	60%	0%	0%	TAK	TAK
2	Usprawnienie energetyczne w budynkach mieszkańców gminy Twardogóra w zakresie wymiany kotłów oraz inwestycji w OZE	NFOŚiGW PROSUMENT Energia ciepła z OZE	20%	80%	0%	0%	TAK	TAK
3	Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej	RPO WD 2014-2020. Działanie 3.4.1. "Wdrażanie strategii niskoemisyjnych"	85%	0%	15%	15%	TAK (min. 30%)	TAK (min. 30%, preferowane 60%)
4	Projekty związane z kompleksową modernizacją energetyczną budynków mieszkalnych wielorodzinnych	RPO WD 2014-2020. Działanie 3.3. "Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej"	85%	0%	15%	15%	TAK (min. 30%)	TAK (min. 30%, preferowane 60%)
5	Termomodernizacja budynków mieszkalnych jednorodzinnych	RPO WD 2014-2020. Działanie 3.3. "Efektywność energetyczna (...) w sektorze mieszkaniowym"	85%	0%	15%	15%	TAK (min. 30%)	TAK (min. 30%, preferowane 60%)
6	System Zielonych Inwestycji (GIS- Green Investment Scheme) - Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej	BANKI wskazane przez NFOŚiGW - Program RYŚ	40%	20%	40%	40%	TAK	TAK
7	Budowa nowych energooszczędnych budynków użyteczności publicznej oraz zamieszkania zbiorowego	NFOŚiGW. Program GIS	50%	45%	5%	5%	TAK	TAK
		NFOŚiGW. LEMUR- Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej		umarzalna do 60%			TAK	TAK

8	Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej	POIŚ 2014-2020. Poddziałanie 1.3.1	85%	0%	15%	TAK (min. 30%, preferowane 60%)	TAK
9	Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach	POIŚ 2014-2020. Działanie 1.2	wsparcie na poziomie 85% kosztów kwalifikowanych			TAK	TAK

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych i uszczegółowień Projektów wg informacji dostępnych w internecie.

Tabela 25 Rodzaj i charakter projektów mogących uzyskać dofinansowanie w zakresie działań na rzecz PGN z w/w źródeł zewnętrznych.

Nr	Donator środków. Nazwa Programu i działania	Działania/przedsięwzięcia możliwe do dofinansowania w ramach określonego programu (wybór)
1	Realizacja programu PROSUMENT z NFOSIGW, WFOSIGW lub poprzez Banki (inwestycje w OZE). Instalacje OZE wytwarzające energię elektryczną i/lub ciepłą.	Przedsięwzięcie polegające na zakupie i montażu małych instalacji lub mikroinstalacji odnawialnych źródeł do produkcji energii elektrycznej lub do produkcji ciepła i energii elektrycznej, na potrzeby istniejących lub będących w budowie budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub wielorodzinnych. Finansowane będą następujące instalacje do produkcji energii elektrycznej lub do produkcji ciepła i energii elektrycznej: • źródła ciepła opalane biomasą - o zainstalowanej mocy cieplnej do 300 kWt, • pompy ciepła - o zainstalowanej mocy cieplnej do 300 kWt, • kolektory słoneczne - o zainstalowanej mocy cieplnej do 300 kWt, • systemy fotowoltaiczne - o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40kWp, • małe elektrownie wiatrowe - o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40kW, • mikrokogeneracja - o zainstalowanej mocy elektrycznej do 40 kW, przeznaczone dla budynków mieszkalnych znajdujących się na terenie jednostki samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego będącej beneficjentem programu.
2	RPO WD 2014-2020. Działanie 3.4.1. "Wdrażanie strategii niskoemisyjnych" Usprawnienie energetyczne w budynkach mieszkańców gminy Twardogóra w zakresie wymiany kotłów oraz inwestycji w OZE	Typ B Ograniczona niska emisja kominowa w ramach kompleksowych strategii niskoemisyjnych Wszystkie projekty dotyczące zwalczania emisji kominowej muszą być zgodne z gminnymi Planami Gospodarki Niskoemisyjnej. Ponadto, mając na uwadze wnioski i zalecenia wynikające z Programu Ochrony Powietrza dla województwa dolnośląskiego interwencja będzie skierowana głównie na wymianę i dostosowanie do wybranych rodzajów paliw, źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych. Wsparcie może zostać udzielone na inwestycje w: 1) modernizację systemów grzewczych obejmującą wymianę źródła ciepła: na podłączenie do sieci ciepłowniczej/chłodniczej

Nr	Donator środków. Nazwa Programu i działania	Działania/przedsięwzięcia możliwe do dofinansowania w ramach określonego programu (wybór)
		lub, instalację kotłów spalających biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, ale jedynie w szczególności uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególne potrzeby. Wymianie źródła ciepła mogą towarzyszyć uzasadnione modernizacje systemu grzewczego pozostające w związku przyczynowo - skutkowym ze zmianą źródła ciepła, np. wymiana wysokotemperaturowej instalacji ogrzewania na niskotemperaturową. Wsparcie może dotyczyć również systemów monitoringu i zarządzania energią (termostaty, czujniki temperatury, pogodowe, obecności, sterowniki, automatyczne układy regulacji, aplikacje komputerowe, gotowe systemy, urządzenia pomiarowe itp.) mające na celu zmniejszenie zużycia energii poprzez dostosowanie mocy urządzeń do chwilowego zapotrzebowania. Inwestycje mogą być uzupełnione poprzez instalacje OZE, jeśli wynika to z audytu. W przypadku instalacji do produkcji energii elektrycznej np. fotowoltaicznej czy wykorzystującej siłę wiatru dopuszcza się mikroinstalacje których moc powinna być obliczona na zaspokojenie zapotrzebowania na energię elektryczną w modernizowanym budynku, na podstawie średniorocznego zużycia za poprzedni rok i uwzględniającego oszczędności uzyskane w wyniku realizacji projektu. Dopuszcza się oddawanie („akumulację”) do sieci energetycznej okresowych nadwyżek. Inwestycje muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii. W związku z tym, głównym zadaniem będzie sukcesywna likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła, wymiana na nowe a tym samym zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Wspierane będą działania związane z modernizacją systemów grzewczych (wymiana źródła ciepła wraz z podłączeniem, połączona z odchodem od wysokoemisyjnych paliw stałych), mających na celu redukcję emisji „kominowej” w budynkach jednorodzinnych, które mogą być uzupełniane poprzez instalację OZE (z wyłączeniem źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji) na potrzeby modernizowanych budynków. Wsparcie będzie realizowane w ramach programów o charakterze prosumenckim (odbiorcą końcowym pomocy byłoby wówczas mieszkańcy), inicjowanych przez JST lub innych beneficjentów.
3	BANKI wskazane przez NFOŚiGW - PROGRAM RYS Termomodernizacja budynków mieszkalnych <u>jednorodzinnych.</u>	Rodzaje przedsięwzięć: • Grupa I: prace termomodernizacyjne (ocieplenie ścian, ocieplenie dachu / stropodachu, ocieplenie podłogi / stropu nad piwnicą, wymiana okien) • Grupa II: instalacje wewnętrzne (wentylacja mechaniczna z odzyskiem ciepła, modernizacja c.o i c.w.u) • Grupa III: źródła ciepła (kocioł kondensacyjny, węzeł ciepły, kolektory słoneczne, pompa ciepła, kocioł na biomasę)

Nr	Donator środków. Nazwa Programu i działania	Działania/przedsięwzięcia możliwe do dofinansowania w ramach określonego programu (wybór)
4	Projekty związane z kompleksową modernizacją energetyczną budynków <u>mieszkalnych wielorodzinnych</u> RPO WD 2014-2020. Działanie 3.3. "Efektywność energetyczna (...) w sektorze mieszkaniowym"	Projekty związane z kompleksową modernizacją energetyczną budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych wielorodzinnych opartych o system zarządzania energią dotyczące m.in.: • ocieplenia (termomodernizacji) obiektów (ocieplenie ścian, stropów, fundamentów, stropodachów lub dachów, modernizacja lub wymiana stolarki okiennej i drzwiowej lub wymiana oszkleń w budynkach na efektywne energetycznie, likwidacja liniowych i punktowych mostków cieplnych montaż urządzeń zacieniających okna (np. rolety, żaluzje); • modernizacji systemów grzewczych (izolacja ciepła, równoważenie hydrauliczne lub kompleksowa modernizacja instalacji ogrzewania lub przygotowania ciepłej wody użytkowej) wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła, np. podłączenie do sieci ciepłowniczej/ chłodniczej, instalacja kotłów spalających biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieje szczególnie pilne potrzeby. Inwestycje muszą przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii. Wymiana kotła może zostać wsparta jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione ekonomicznie; • modernizacja przyłącza do sieci ciepłowniczej, w przypadku gdy właścicielem ww. infrastruktury jest wnioskodawca projektu, • modernizacji systemów wentylacji (w tym z odzyskiem ciepła), modernizacji i/lub instalacji systemów klimatyzacji, • instalacji OZE – jeśli wynika z audytu (z wyłączeniem źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji) na potrzeby modernizowanych energetycznie budynków. W przypadku instalacji do produkcji energii elektrycznej np. fotowoltaicznej czy wykorzystującej siłę wiatru dopuszcza się mikroinstalacje, których moc powinna być obliczona na zaspokojenie zapotrzebowania na energię elektryczną w modernizowanym budynku, na podstawie średniorocznego zużycia za poprzedni rok i uwzględniającego oszczędności uzyskane w wyniku realizacji projektu. Dopuszcza się oddawanie („akumulację”) do sieci energetycznej okresowych nadwyżek energii. • instalacja systemów monitoringu i zarządzania energią ciepłą i elektryczną (termostaty, czujniki temperatury, pogodowe, obecności, sterowniki, automatyczne układy regulacji, aplikacje komputerowe, gotowe systemy, urządzenia pomiarowe itp.) mające na celu zmniejszenie zużycia energii poprzez dostosowanie mocy urządzeń do chwilowego zapotrzebowania; • element uzupełniający projektu (którego wartość nie przekroczy 10% wartości wydatków kwalifikowalnych) może stanowić wymiana oświetlenia i innych urządzeń stanowiących wyposażenie budynku (np. windy, napędy urządzeń i instalacji, pompy w instalacjach C.O. i C.W.U) na energooszczędne w tym także usprawnienia systemu poprzez np. inteligentne zarządzanie oświetleniem i wdrażanie systemów oświetlenia o regulowanych parametrach (natężenie, wydajność, sterowanie) w zależności od potrzeb użytkowych (czujniki natężenia światła, czujniki ruchu, oprawy oświetleniowe zwiększające efektywność oświetlenia, wyłączniki czasowe itp.) oraz stosowanie energooszczędnych systemów zasilania
5	Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej RPO WD 2014-2020. Działanie 3.3. "Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej"	

Nr	Donator środków. Nazwa Programu i działania	Działania/przedsięwzięcia możliwe do dofinansowania w ramach określonego programu (wybór)
6	NFOŚiGW. PROGRAM LEMUR- Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej .	Budowa nowych energooszczędnych budynków użyteczności publicznej oraz zamieszkania zbiorowego
7	POLIŚ 2014-2020. Poddziałanie 1.3.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej	Wsparcie mogą otrzymać projekty inwestycyjne dotyczące głębokiej kompleksowej modernizacji energetycznej budynków publicznych obejmującej takie elementy jak: • ocieplenie przegród zewnętrznych obiektu, w tym ścian zewnętrznych, podłóg, dachów i stropodachów, wymiana okien, drzwi zewnętrznych; • wymiana oświetlenia na energooszczędne; • przebudowa systemów grzewczych (lub podłączenie bardziej efektywnego źródła ciepła); • instalacja/przebudowa systemów chłodzących, w tym również z zastosowaniem OZE; • budowa i przebudowa systemów wentylacji i klimatyzacji, zastosowanie automatyki pogodowej; • zastosowanie systemów zarządzania energią w budynku; • budowa lub przebudowa wewnętrznych instalacji odbiorczych oraz likwidacja dotychczasowych nieefektywnych źródeł ciepła; • instalacja mikrokogeneracji lub mikrotrigeneracji napotrzeby własne; • instalacja OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, jeśli to wynika z przeprowadzonego audytu energetycznego; • opracowanie projektów modernizacji energetycznej stanowiących element projektu inwestycyjnego; • instalacja indywidualnych liczników ciepła, chłodu oraz ciepłej wody użytkowej; • instalacja zaworów podpionowych i termostatów, tworzenie zielonych dachów i „żyjących, zielonych ścian”; • przeprowadzenie audytów energetycznych jako elementu projektu inwestycyjnego; • modernizacja instalacji wewnętrznych ogrzewania i ciepłej wody użytkowej.
8	RPO WD 2014-2020. Działanie 3.2. "Efektywność energetyczna w MŚP" Zwiększona efektywność energetyczna w małych i średnich przedsiębiorstwach	Głęboka modernizacja energetyczna obiektów, w tym wymiana lub modernizacja źródeł energii, mająca na celu zwiększenie efektywności energetycznej poprzez zmniejszenie strat ciepła oraz zmniejszenie zużycia energii elektrycznej z ewentualnym uwzględnieniem OZE (z wyłączeniem źródeł w układzie wysokosprawnej kogeneracji i trigeneracji). Pod warunkiem że: a) W przypadku wszystkich inwestycji efektem realizacji będzie oszczędność energii na poziomie nie mniejszym niż 25%. b) W przypadku inwestycji w urządzenia do ogrzewania wsparcie: - może zostać udzielone na inwestycje w odnawialne źródła energii oraz w kotły spalające biomasę lub ewentualnie paliwa gazowe, ale jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy osiągnięte zostanie znaczne zwiększenie efektywności energetycznej oraz gdy istnieją szczególnie pilne potrzeby; - może zostać udzielone jedynie w przypadku, gdy podłączenie do sieci ciepłowniczej na danym obszarze nie jest uzasadnione

Nr	Donator środków. Nazwa Programu i działania	Działania/przedsięwzięcia możliwe do dofinansowania w ramach określonego programu (wybór)
		ekonomicznie. - musi przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO₂ i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii. W przypadku inwestycji dotyczących źródeł ciepła, wsparte projekty muszą skutkować: redukcją CO₂ w odniesieniu do istniejących instalacji (o co najmniej 30% w przypadku zamiany spalanego paliwa).
9	POIiŚ 2014-2020. Działanie 1.2. Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach	Wsparcie przebudowy lub wymiany urządzeń i instalacji technologicznych, energetycznych oraz oświetlenia budynków przedsiębiorstwa, hal produkcyjnych i terenu przedsiębiorstwa, a także elementów (lub całych) ciągów transportowych mediów (ciepło, chłód, woda, gaz ziemny, sprężone powietrze, powietrze wentylacyjne, energia elektryczna) oraz ciągów transportowych linii produkcyjnych skutkujących oszczędnością w zakresie zapotrzebowania na energię elektryczną, ciepło lub chłód). Przewiduje się także wsparcie systemów automatyki i monitoringu mediów energetycznych. Ponadto, gdy wynika to z przeprowadzonego audytu energetycznego przedsiębiorstwa, wsparciem może zostać objęta tzw. głęboka kompleksowa modernizacja energetyczna budynków, a także modernizacja/wymiana lokalnych źródeł ciepła na bardziej efektywne energetycznie (w tym wymiana na instalację OZE).
10	NFOŚiGW. PROGRAM BOCIAN – rozproszone, odnawialne źródła energii.	Rodzaje przedsięwzięć: • budowa, rozbudowa lub przebudowa instalacji odnawialnych źródeł energii o mocach mieszczących się w konkretnych przedziałach, • w ramach programu mogą być realizowane instalacje hybrydowe, przy czym ich moce muszą mieścić się w określonych kryteriach, • w ramach programu mogą być dodatkowo wspierane systemy magazynowania energii towarzyszące inwestycjom OZE o mocach nie większych niż 10-krotność mocy zainstalowanej dla każdego ze źródeł OZE, w szczególności: ○ magazyny ciepła, ○ magazyny energii elektrycznej.

Opracowanie własne.

Tabela 26 Szacunkowy podział kosztów jednostkowych dla właściciela nieruchomości – budynku jednorodzinnego przy korzystaniu z dostępnych źródeł wsparcia.

Nr	Nazwa i opis ogólny zadania	Potencjalne źródła i charakter dofinansowania				Wkład własny interesariusza		Uwagi
		Donator środków Program	Przewidywana wartość projektu PLN	Dotacja %	Pożyczka %	PLN	PLN	
Mieszkańcy za pośrednictwem Gminy								
1	Usprawnienie energetyczne w budynkach mieszkańców gminy w zakresie wymiany kotłów oraz inwestycji w OZE	RPO WD 2014-2020	12 500	10 625	-	1 875		Montaż kotła gazowego kondensacyjnego lub retortowego na pelet_ (biomasa)
		Działanie 3.4.1. "Wdrażanie strategii niskoemisyjnych"	60 000	51 000	-	9 000		Instalacja pompy ciepła z sondami pionowymi
Mieszkańcy indywidualnie. Domy jednorodzinne.								
2	Program Prosument poprzez Banki. Instalacje OZE wytwarzające energię elektryczną.	NFOŚiGW. BOŚ BANK	32 500	13 000	19 500	-		Instalacja fotowoltaiczna o mocy 5kW
		PROSUMENT	19 500	7 800	11 700	-		Instalacja fotowoltaiczna o mocy 3kW
3	Termomodernizacja budynków jednorodzinnych - Program Ryś. (Głęboka termomodernizacja budynku)	BANKI wskazane przez NFOŚiGW	50 000	40%	20%	40%		Termomodernizacja (ściany, dachy, stolarka) + instalacje wew.
		RYŚ		20 000	10 000	20 000		Poziom dotacji uzależniony od rodzaju wykonanych prac i ich zgrupowania.
4	Termomodernizacja budynków jednorodzinnych - Program Ryś. (Wymiana źródła ciepła na OZE)	BANKI wskazane przez NFOŚiGW	60 000	20%	60%	20%		Wymiana źródła ciepła na pompę ciepła z sondami pionowymi.
		RYŚ		12 000	36 000	12 000		
5	Termomodernizacja budynków jednorodzinnych - Program Ryś. (Wymiana źródła ciepła na OZE)	BANKI wskazane przez NFOŚiGW	12 500	20%	60%	20%		Wymiana źródła ciepła na kocioł na biomas (pelet).
		RYŚ		2 500	7 500	2 500		

Opracowanie własne.

VII. ASPEKTY ORGANIZACYJNE, WDRAŻANIE.

1. Struktury organizacyjne, zasoby ludzie.

Przy dość obszernej strukturze działań, jakie należy przeprowadzić do 2020r. na rzecz ograniczenia niskiej emisji na obszarze gminy Twardogóra planowane jest powołanie Koordynatora Planu.

Koordynatorem Planu będzie pracownik Gminy z komórki ds. ochrony środowiska.

Jego osoba powiązana będzie z grupą merytorycznych komórek (stanowisk) organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy, które zobowiązane będą z nim współpracować. Do grupy tej zaliczyć należy pracowników do spraw:

- funduszy zewnętrznych
- budownictwa i inwestycji
- gospodarki przestrzennej i budownictwa
- gospodarki nieruchomościami
- promocji i rozwoju gminy

Obowiązki Koordynatora podzielić można na kilka obszarów, obejmujących różne zakresy. Propozycje kompetencji Koordynatora w poszczególnych zakresach tematycznych przedstawiono poniżej.

1.1. W zakresie inwestycji Gminy:

- Udział w wyborze źródeł dofinansowania, do których Gmina będzie aplikować o środki zewnętrzne (współdziałanie z osobą ds. funduszy zewnętrznych).
- Nadzór nad wykonaniem dokumentacji wstępnej dla obiektów wytypowanych w Planie do modernizacji energetycznej lub termomodernizacji i wyposażenia w OZE (współdziałanie z osobą ds. inwestycji). Do dokumentacji takiej należą audyty energetyczne i termomodernizacyjne, koncepcje, studium wykonalności.
- Udział w wyborze wykonawcy projektów wykonawczych i budowlanych - o ile takie będą wymagane (współdziałanie z osobą ds. zamówień publicznych).
- Współudział w opracowaniu wniosków o dofinansowanie (współdziałanie z osobą ds. funduszy zewnętrznych).

1.2. W zakresie inwestycji dotyczących mieszkańców:

- Propagowanie idei Planu i możliwych korzyści z udziału w nim (współdziałanie z osobą ds. promocji i rozwoju gminy).
- Wskazanie odpowiednich źródeł dofinansowania dotyczących niskiej emisji kominowej.
- Zbieranie wniosków o dotacje na wymianę źródeł ciepła.
- Gromadzenie informacji i zgłoszeń od osób, które samodzielnie zdecydowały się na udział w Projekcie Prosument – za pośrednictwem banków.
- W przypadku ujmowania zabudowy mieszkaniowej we wspólnym wniosku o dofinansowanie opracowanie Regulaminu w sprawie dofinansowania lub współfinansowania działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji w Gminie Twardogóra”.
- Przygotowanie umów określających zakres wzajemnych relacji (praw i obowiązków) na osi Gmina - Beneficjenci „Planu”.
- Udział w wyborze dostawców i instalatorów urządzeń grzewczych, negocjacje warunków realizacji prac i cen urządzeń z dystrybutorami, sprzedawcami i dostawcami (współdziałanie z osobą ds. inwestycji).
- Bieżący nadzór nad harmonogramem wykonywania działań objętych dofinansowaniem realizowanych w ramach Planu na obszarze gminy.
- Udział w komisjach powołanych do odbioru zadań objętych dofinansowaniem (współdziałanie z osobą ds. inwestycji; budownictwa).

- Udział w rozliczeniu rzeczowym i finansowym poszczególnych etapów realizacji „Planu”.

1.3. W zakresie inwestycji innych podmiotów:

- Zbieranie informacji o wnioskach w/s dotacji na wymianę źródeł ciepła lub podłączenie do sieci gazowniczej w ramach termomodernizacji budownictwa wielolokalowego.

1.4. W zakresie zarządzania:

- Bieżąca aktualizacja bazy danych o emisjach i jej uzupełnienie do poziomu 100%. Rozprowadzanie ankiet. Zbieranie informacji na temat posesji, gdzie nie ustalono rzeczywistych danych (zalecana współpraca z radnymi, sołtysami, inkasentami spółki komunalnej).
- Pozyskiwanie danych od Wspólnot Mieszkaniowych, które zdecydują się na samodzielne występowanie o środki finansowe z Programu Postument za pośrednictwem WFOŚiGW.
- Ustalanie - we współpracy z organem administracji geologicznej - miejsc wykonywania pomp ciepła z sondami pionowymi.
- Zabieganie o informacje na temat działań z zakresu efektywności energetycznej przeprowadzanych przez podmioty prawne.
- Zbieranie wniosków od mieszkańców zainteresowanych udziałem w kolejnych edycjach realizacji Planu w sektorze budownictwa mieszkaniowego.
- Koordynowanie edukacji ekologicznej mieszkańców i innych użytkowników energii na terenie gminy Twardogóra w zakresie działań i postaw na rzecz obniżania niskiej emisji gazów i pyłów (współpraca z działem oświaty).
- Aktualizacja lub korekta harmonogramu działań krótko- i długoterminowych.
- Ustalenie strategii dalszej realizacji Planu w oparciu o zebrane informacje, po uwzględnieniu stosownych zmian w uwarunkowaniach zewnętrznych.
- Promowanie Planu przez cały okres jego funkcjonowania. Doradztwo dla mieszkańców. Zachęcanie do przekazywania danych istotnych dla kompletności bazy emisyjnej (współdziałanie z osobą ds. promocji i rozwoju gminy).

1.5. W zakresie monitorowania:

- Stworzenie edytowalnej, elektronicznej matrycy do bieżącego prowadzenia monitorowania Planu (tabela zadań wraz z porównaniem wskaźników osiągnięcia celu w układzie „przed” i „po” realizacji zadania) - „Zbiorcza tabela monitorowania PGN”.
- Wprowadzenie szczegółowych danych bieżących do przyszłego raportu z wykonania Planu na etapie „przed”.
- Wypełnianie matrycy wskaźników rezultatu – po etapie realizacji („po”).
- Ustalanie efektów ekologicznych i energetycznych będących wynikiem przeprowadzonych w danym okresie działań inwestycyjnych (organizacyjnych) lub technicznych (porównanie wielkości ze stanu wyjściowego „przed” ze stanem osiągniętym w wyniku zakończonych inwestycji „po”) przynajmniej w trzech podstawowych wskaźnikach:
  - redukcja CO₂
  - spadek zużycia energii finalnej
  - wzrost zastawiania energii z OZE
- Opracowanie raportów i ocena kolejnych etapów wdrożenia Planu.
- Okresowe raportowanie realizacji poszczególnych zadań objętych Planem do władz Gminy.
- Sukcesywne – bieżące uzupełnianie danych w elektronicznej bazie o emisjach.

2. Koncepcja wdrażania i zarządzania PGN.

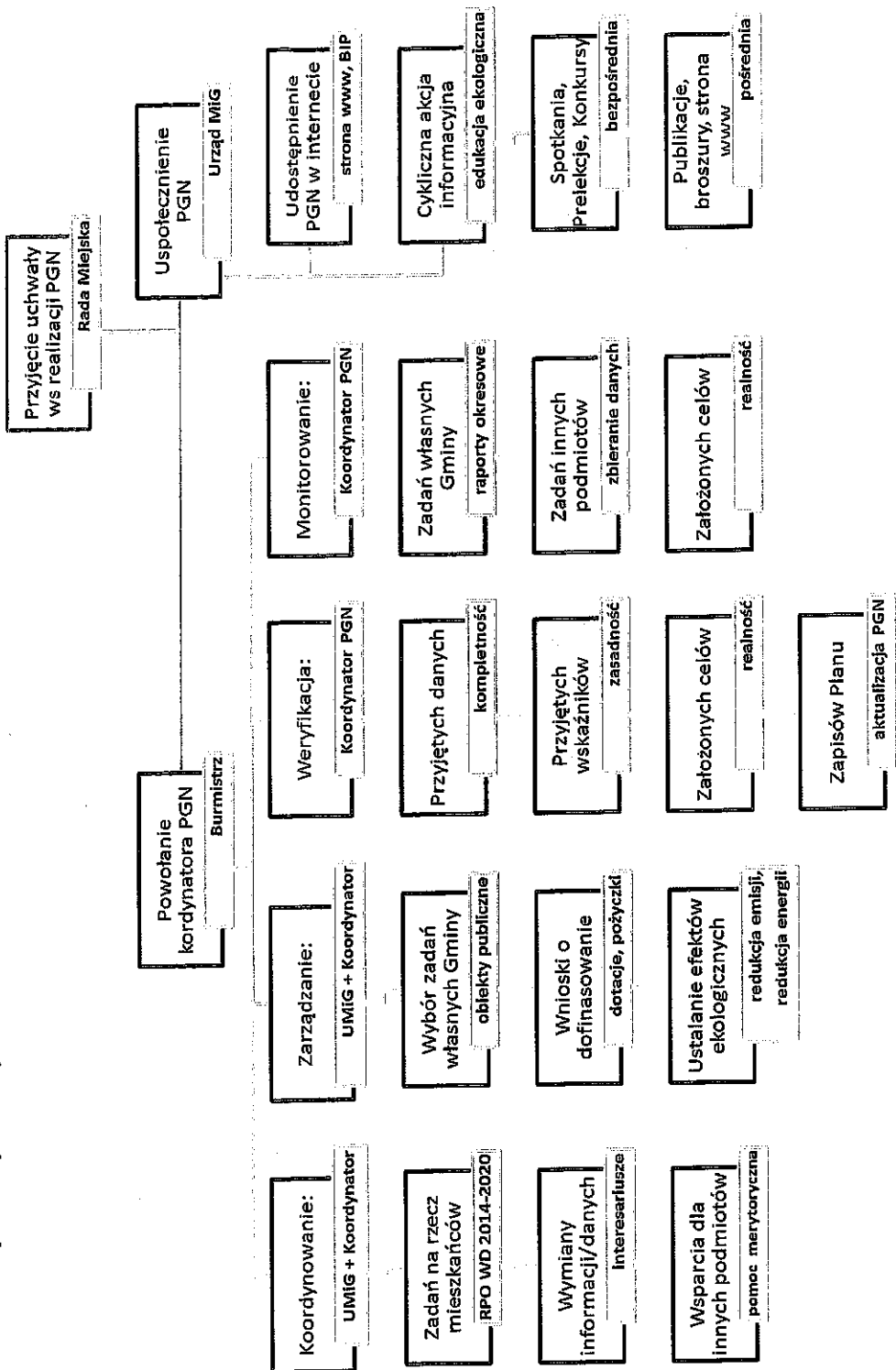
Realizacja zapisów „Planu niskiej emisji...” wymaga zaangażowania różnych podmiotów, jednostek i grup społecznych, których funkcjonowanie lub inne rodzaje działań związane są z powstawaniem niskiej emisji gazów i pyłów.

Podział odpowiedzialności w zakresie skutecznego przeprowadzenia i wdrożenia wszystkich sugerowanych w niniejszym dokumencie inwestycji lub rozwiązań technicznych bądź organizacyjnych rozkłada się na wszystkich interesariuszy.

Koordinacja i zarządzanie przedmiotowym Planem spoczywa w pełni na władzach Gminy.

Poniżej w formie schematycznej przedstawiono strukturę wdrażania i realizacji Planu w gminie Twardogóra. W kolejnych podrozdziałach opisano szczegółowo poszczególne obszary tego schematu.

Ryc. 3. Proponowany schemat wdrażania i realizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN) w gminie Twardogóra.

3. Strategia komunikacji.

W okresie relacji PGN podstawową zasadą będzie zwiększanie zaufania obywateli i podmiotów prawnych do idei gospodarki niskoemisyjnej oraz wiedzy na jej temat.

Gmina - jako koordynator PGN - wykorzystując wstępne doświadczenia z etapu tworzenia dokumentu oraz mając na uwadze znaczny potencjał środków zewnętrznych dostępnych w okresie 2016-2020 na potrzeby gospodarki niskoemisyjnej strategię komunikacji realizować będzie w trzech obszarach:

1. Współpracy na rzecz poprawy warunków energetycznych i ekologicznych w sektorze budownictwa.
2. Edukacji ekologicznej w zakresie odpowiednich postaw konsumpcyjnych.
3. Promocji wdrażania efektywnych energetycznie i niskoemisyjnych rozwiązań w produkcji, dystrybucji i świadczeniu usług.

W obszarze współpracy – po uruchomieniu środków zewnętrznych dotyczących poszczególnych odbiorców (mieszkańcy, podmioty publiczne, firmy) Gmina prowadzić będzie pośrednictwo organizacyjne i techniczne, a w zakresie projektów zindywidualizowanych informacyjne (na osi konsument – donator środków).

Podstawowym obszarem działań będzie wykazanie zależności pomiędzy wyborem paliw, źródeł ich spalania oraz stanu technicznego obiektów budowlanych na rzecz, których następuje wytwarzanie energii, a skutkami środowiskowymi, zdrowotnymi i ekonomicznymi. Następnie zaś przedstawienie możliwych działań i środków powodujących pozytywne efekty w przyszłości.

Jeżeli środki zewnętrzne, które obecnie się intensywnie reklamuje – staną się realnie dostępne – ten sektor komunikacji na rzecz gospodarki niskoemisyjnej będzie najbardziej efektywny ekologicznie z punktu widzenia gmin o dominującej, węglowej strukturze paliw w obszarze wytwarzania energii.

Niezwykle istotną rolę mogą tu odegrać także atrakcyjne mechanizmy wsparcia na rzecz odnawialnych źródeł energii, szczególnie w zakresie wytwarzania energii elektrycznej w tzw. mikroźródłach.

W obszarze edukacji proekologicznej stworzony zostanie - głównie poprzez system szkół i organizacji pozarządowych - cykl szkoleń i spotkań informacyjnych lub prezentacji na temat relacji pomiędzy wyborem produktu i/lub usługi, a wielkością potencjalnych emisji.

Oczywiście - wszelkie narzędzia i formy przekazu tworzone będą w sposób dobrany do konkretnej grupy odbiorców (odpowiedni stopień szczegółowości i przystępności zagadnień). W pierwszym etapie będą to zagadnienia najbardziej czytelne i namacalne dla konsumentów, w przyszłości także te o pewnym „abstrakcyjnym” na dziś wydźwięku (jak np. „pojęcie śladu węglowego”).

Ważną rolę odegrają tu zagadnienia techniczne związane z energochłonnością maszyn i urządzeń (klasa energetyczna, optymalny dobór mocy do potrzeb konsumenta, jednostkowe bądź powierzchniowe zużycie energii w zależności od rodzaju odbiornika).

Równocześnie zaś komunikacja dotyczyć będzie wskazań możliwych oszczędności w zużyciu energii z punktu widzenia codziennych zachowań i postaw – (np. wymiana źródeł oświetlenia, wyłączanie funkcji „stand by”, szybkie wietrzenie pomieszczeń, zarządzanie energią poprzez sterowanie, czy tak prozaiczne - jak przykrywanie garnka z gotującą się potrawą czy dobór jego średnicy do zastosowanego palnika).

W grupie tej podejmowane będą próby odwrócenia dość nowych trendów związanych z przemieszczaniem się obywateli środkami transportu. Już nie tylko w kwestii powrotu do komunikacji zbiorowej, ale nawet w obszarze wspólnego przemieszczania się samochodami większej ilości osób. Obecnie dominuje zindywidualizowany model dojazdu do miejsc pracy, handlu lub zamieszkania.

Oczywiście model edukacji ekologicznej na rzecz gospodarki niskoemisyjnej to także wywarzona, ale zdecydowanie czytelna kampania związana z tematyką odnawialnych źródeł energii (od tych zindywidualizowanych po zbiorcze i przemysłowe).

Promocja wdrażania efektywnych energetycznie i niskoemisyjnych rozwiązań w produkcji, dystrybucji i

świadczeniu usług.

Ze względu na specjalistyczny charakter tych zagadnień Gmina w tym obszarze tematycznym przyjmować będzie rolę pośrednika, tworzącego warunki dla pozyskiwania odpowiedniej wiedzy przez przedsiębiorców i osoby prowadzące działalność usługową lub transportową.

Uwzględniając charakter dominujących form produkcji (obróbka drewna, meblarstwo, obróbka tworzyw sztucznych), czy usług (w tym np. turystyka) Gmina zmierzać będzie do pozyskiwania firm szkoleniowych lub konsultacyjnych działających ściśle na rzecz efektywności energetycznej i gospodarki niskoemisyjnej w takich sektorach. W tym optymalizacji procesów produkcji w relacji do czynników energetycznych i ekologicznych.

Ze swojej strony Gmina realizować będzie także politykę zamówień publicznych w powiązaniu z ideą śladu węglowego - pozwalającego dokładnie poznać wpływ danej działalności wytwórczej na środowisko (klimat).

W obszarze komunikacji realizowane będą instrumenty miękkie (nieinwestycyjne) o których wspomniano w kolejnych podrozdziałach.

4. Zaangażowane strony. Interesariusze planu.

Podobnie jak na etapie tworzenia planu, tak i w czasie jego realizacji w kolejnych latach konieczne jest zaangażowanie różnych stron (interesariuszy).

Uwzględniając planowane zasady dofinansowania zadań z zakresu gospodarki niskoemisyjnej na poziomie gminy Twardogóra ustalono następujący ich krąg:

1. Gmina Twardogóra i jej jednostki organizacyjne.
2. Powiat Oleśnicki jako właściciel kilku obiektów publicznych na obszarze miasta Twardogóra.
3. Mieszkańcy. Właściciele budynków jednorodzinnych oraz samodzielnych mieszkań w budynkach wielorodzinnych posiadających indywidualne źródła grzewcze.
4. Wspólnoty mieszkaniowe.
5. Mali i średni przedsiębiorcy planujący inwestycje w zakresie poprawy efektywności energetycznej w swoich firmach.
6. Podmioty prawne (zewnętrzne) planujące budowę przemysłowych OZE (w tym zakresie do dokumentu wpisano realnie zarysowane już przedsięwzięcia).
7. Duże zakłady zmierzające do obniżenia energochłonności procesów produkcyjnych.

Do wszelkich użytkowników ciepła i energii wystosowano informację o możliwości włączenia się do zapisów Planu m.in. poprzez wypełnienie specjalnie opracowanych ankiet. Można je było pobrać ze strony internetowej Gminy jak i pozyskać bezpośrednio w urzędzie lub poprzez sołtysów/radnych.

Ze względu na dobrowolny charakter udziału w Planie zebrano ponad 1000 ankiet. Głównie od właścicieli domów jednorodzinnych oraz kilka od zarządców budynków wielorodzinnych. Część to ankiety dla obiektów publicznych i podmiotów gospodarczych.

Zakres uczestnictwa interesariuszy zaproponowano w Tabelach na temat harmonogramu działań w latach 2016-2020.

Nikt z mieszkańców ani podmiotów prawnych nie podjął żadnych zobowiązań, a raczej wyraził wolę wszelkich działań termomodernizacyjnych, technicznych i inwestycyjnych mogących mieć pozytywny wpływ na niską emisję gazów i pyłów – o ile będzie to racjonalne ekonomicznie.

Wykonanie określonych czynności należeć będzie odpowiednio:

- w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych do właścicieli nieruchomości (osób fizycznych),
- w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych do zarządców nieruchomości (spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot, a w przypadku budynków komunalnych do władz Gminy),

- w zakresie inwestycji dotyczących budynków publicznych do ich zarządców (Gmina Twardogóra, Powiat Oleśnicki),
- w zakresie rozbudowy sieci infrastrukturalnych do ich właścicieli (zakłady gazownicze)
- w zakresie poprawy efektywności energetycznej i jednostkowego spadku zużycia energii elektrycznej w ramach działalności gospodarczej - do podmiotów gospodarczych i jednostek usługowych,
- w zakresie oświetlenia zewnętrznego i komunikacji do zarządców dróg, parkingów i placów,
- w sektorze mikroźródeł OZE - do wszystkich wyżej wymienionych,
- w sektorze przemysłowych instalacji OZE do przedsiębiorców i innych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Jednakże ze względu na planowaną strukturę dokumentu gromadzenie informacji o przygotowaniu konkretnych inwestycji do realizacji oraz zbieranie danych o późniejszych efektach przeprowadzonych działań należy do Urzędu Miasta i Gminy (szczególnie w przypadkach, gdy dofinansowanie zewnętrzne uzależnione jest od wpisu danego przedsięwzięcia w treści Planu lub od pośrednictwa - ewentualnie współudziału - Gminy).

VIII. KIERUNKI DZIAŁAŃ W LATACH 2016-2020

1. DZIAŁANIA DOTYCZĄCE OBIEKTÓW I TERENÓW PUBLICZNYCH

1.1. Ranking potrzeb dla obiektów publicznych Gminy - Wyniki ankietowania

W wyniku analizy zużycia ciepła w konkretnym objęcie (na podstawie przekazanych ankiet) możliwe stało się stymulowanie zmian w emisjach zanieczyszczeń w przypadku ewentualnej zmiany paliw lub przy określonych i/lub zalecanych działaniach termomodernizacyjnych oraz wyliczanie rocznych oszczędności, jakie można osiągnąć przy redukcji zapotrzebowania na energię.

Na podstawie obliczeń własnych i danych przedstawionych w ankietach ustalono swoisty ranking potrzeb w zakresie działań na rzecz obniżenia niskiej emisji poprzez inwestycje w obiektach publicznych, w tym własnych Gminy. Wnosi on bardzo istotne ukierunkowanie dla dalszych decyzji inwestycyjnych Gminy w oparciu o konkretne kryteria.

Wobec braku bezpośredniego wpływu Gminy Twardogóra na plany inwestycyjne innych podmiotów w zestawieniu podkreślono pozycje obejmujące budynki do nich należące (np. szkoły ponadgimnazjalne).

Tabela 27 Ranking potrzeb ekologiczno-energetyczny w obiektach Gminy Twardogóra (na podstawie ankiety wg danych za 2014r.).

Lp.	Nazwa obiektu	Adres	Paliwo	Powierzchnia	CO ₂	CO ₂ jedn.	Jedn. zużycie energii
				[m ²]	[Mg]	[Mg/m ²]	[kWh/m ²]
1	Gimnazjum Nr 1 im. Polskich Olimpijczyków	ul. Batorego 5, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	5431	537,29	0,099	505,58
2	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Wrocławska 6, 56-416 Twardogóra	węgiel kamienny	2094	182,34	0,087	297,07
3	Zespół Szkół Specjalnych	ul. Plac Piastów 24, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	600	42,07	0,070	358,37
4	ZGKiM Twardogóra	ul. Wrocławska 15, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	778	46,40	0,060	304,64
5	Miejskie Przedszkole z Oddziałem Matego Dziecka	ul. Grunwaldzka 1, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	1258	60,98	0,048	247,72
6	SZPZOZ Przzychodnia (wraz z SZPZOZ Obiekt Biurowy)	ul. Waryńskiego 10, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	575	34,18	0,059	303,78
7	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Staszica 3, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	2785	96,66	0,035	177,37
8	ZGKiM Miejska Oczyszczalnia Ścieków (Budynek socjalno-administracyjny)	56-416 Twardogóra	gaz ziemny	336	15,65	0,047	237,89
9	Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze	ul. Ratuszowa 14, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	1025	37,80	0,037	188,53
10	Szkoła Podstawowa w Grabownie Wielkim	Grabowno Wielkie 139a, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	1700	53,43	0,031	160,61
11	Szkoła Podstawowa w Goszczu	ul. Szkolna 1, 56-416 Twardogóra	gaz ziemny	2390	46,41	0,019	99,26

Oczywiście ze względu na szereg różnych czynników dodatkowych, które należy uwzględniać podczas podejmowania decyzji o inwestycjach w sektorze publicznym, ustalona kolejność nie powinna być traktowana jako jednoznacznie wiążąca. Daje ona jednak obraz, które z budynków znajdują się w grupie istotnej dla realizacji celów Planu, a które można traktować jako drugorzędne, a nawet nieistotne.

Po wyselekcjonowaniu pewnej ilości obiektów do działań w okresie krótkoterminowym należy dla nich wykonać stosowne audyty energetyczne, które pozwolą dodatkowo ustalić niezbędne koszty inwestycyjne oraz wskażą czas zwrotu nakładów, w wyniku uzyskanych oszczędności.

Na obecnym etapie – przy wyborze działań naprawczych i modernizacyjnych dla obiektów o podobnym poziomie emisji - warto skorzystać także z innych danych zebranych podczas ankietowania. Należą do nich m.in. informacje bezpośrednich zarządców o oczekiwaniach w zakresie termomodernizacji budynków, potrzeb dotyczących usprawnienia źródła ciepła czy też kwestii zastosowania OZE. Niezwykle istotne z energetycznego i ekonomicznego punktu widzenia są także dane przedstawione w przedostatniej kolumnie dotyczące jednostkowego zużycia energii. Wskazują one w dużym uproszczeniu na obecny standard energetyczny budynku.

1.2. Inwestycje planowane do realizacji w obiektach publicznych Gminy Twardogóra

Na podstawie danych zebranych w kwestii stanu infrastruktury energetycznej i substancji budowlanej w obiektach publicznych ustalono następującą główną grupę działań Gminy w sektorze, na który ma ono bezpośredni wpływ:

- Głęboka termomodernizacja Gimnazjum Nr 1 w Twardogórze (obejmująca ocieplenie ścian i dachu, wymianę stolarki okiennej oraz montaż OZE).
- Głęboka termomodernizacja budynku ZGKiM Twardogóra (obejmująca ocieplenie ścian i dachu, wymianę stolarki okiennej oraz zastosowanie OZE).
- Termomodernizacja budynku socjalno-administracyjnego Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Twardogórze.
- Częściowa termomodernizacja budynków Szkół Podstawowych w Goszczu i Grabownie Wielkim.
- Ocieplenie dachu budynku Urzędu Miasta i Gminy w Twardogórze.
- Ewentualna głęboka termomodernizacja Szkoły Ponadgimnazjalnej i Szkoły Specjalnej w Twardogórze (obejmująca ocieplenie ścian, wymianę stolarki okiennej oraz wymianę źródła ciepła na niskoemisyjne – wysokosprawny kocioł na gaz).
- Modernizacja punktów oświetlenia zewnętrznego na energooszczędne (wymiana tradycyjnych punktów świetlnych, wprowadzenie sterowania) na ulicach i drogach publicznych wewnątrz miejscowości oraz na terenach publicznych.

W oparciu o uwarunkowania przedstawione we wcześniejszych rozdziałach - uwzględniając najważniejsze współczynniki, które będą brane pod uwagę przez instytucje dofinansowujące gospodarkę niskoemisyjną oraz mając na uwagę sugestie Gminy - w kolejnym rozdziale uszeregowano najpilniejsze działania w obiektach publicznych w latach 2016-2020.

2. DZIAŁANIA W ZAKRESIE BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO

2.1. Zmiana systemu grzewczego (źródła ciepła)

Zmiana na źródło zasilane innym paliwem.

Uwzględniając lokalne uwarunkowania infrastrukturalne stwierdzono, że najważniejszym działaniem na rzecz obniżenia niskiej emisji w gminie Twardogóra powinno być wyeliminowanie z układów

wytwarzania energii cieplnej węgla, jako paliwa powodującego największą jednostkową emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych.

Zdecydowaną dywersyfikację w zakresie paliw podstawowych na obszarze Gminy rozłożyć należy w czasie obserwując przede wszystkim ewentualny spadek cen innych nośników energii.

Kierując się potrzebą obniżania emisji zanieczyszczeń gazowych oraz mając na uwadze szanse na pozyskanie znacznych dotacji zewnętrznych do roku 2020, zaleca się szersze wprowadzanie w zabudowie jednorodzinnej (poza zasięgiem sieci gazowej) kotłowni automatycznych opalanych peletem (biomasa - OZE).

Kierując się jedynie kryterium ekologicznym, możliwe są następujące warianty zmiany obecnych źródeł energii na opalane innym paliwem:

- Wariant I - zmiana kotłowni węglowych na gazowe (obszary z dostępem do gazociągów),
- Wariant II - zmiana kotłowni węglowych na kotłownię na biomasę (głównie pelet),
- Wariant III - zmiana kotłowni węglowych i gazowych na OZE inne niż biomasa (pompy ciepła).

Zmiana palenisk węglowych na źródła o wyższej sprawności.

Analizując stan techniczny istniejących kotłowni i wiek większości z nich, jako bardzo realną dla obniżenia emisji - z globalnego (w skali gminy) punktu widzenia - rozważyć należy zmianę źródła poprzez modernizację lub wymianę jednostki grzewczej na opalaną takim samym rodzajem paliwa, ale pracującą ze znacznie wyższą sprawnością. Bezdyskusyjnie najlepsze pole działania występuje w przypadku pieców oraz starych palenisk węglowych mających ponad 20 lat. Piece stosowane w układach izbowych to urządzenia o sprawnościach nieprzekraczających często 40-50%. Z kolei kotły tradycyjne, typu rzemieślniczego charakteryzują się często sprawnością rzeczywistą na poziomie poniżej 60%.

Wymiana takich urządzeń na zautomatyzowane kotły opalane „ekogroszkiem” z palnikami retortowymi pozwala zwiększyć sprawność spalania do poziomu ponad 85% (sprawność teoretyczna podawana przez producentów sięga nawet 90%). Przekłada się to wprost na spadek zużycia paliw, o co najmniej 20-30%, a często nawet 40%. Uwzględniając fakt, iż ekogroszek jest dodatkowo zaliczany do lepszych sortymentów węgla kamiennego, zabieg taki pozwala obniżyć emisję zanieczyszczeń znacznie powyżej 30%. Niezwykle cenną z punktu widzenia ochrony środowiska zaletą tych kotłów jest wykluczenie możliwości spalania w nich jakichkolwiek innych frakcji stałych (w tym odpadów).

Podobnie jest także w przypadku zmiany kotłów gazowych starszego typu na popularne obecnie kotły kondensacyjne o sprawności powyżej 100% (odzysk ciepła ze skroplin). Zabieg taki poprawia efektywność spalania co najmniej o kilkanaście a najczęściej o kilkadziesiąt %.

2.2. Obniżenie zużycia ciepła - Termomodernizacja

Z danych statystycznych, jak i rozpoznania w formie ankiet wynika, że duża ilość budynków w gminie Twardogóra ma słabe parametry w zakresie wymagań energetycznych. Wiele nie wypełnia obecnych parametrów ustalonych dla budynków o standardowym zapotrzebowaniu ciepła (od 100-120 kWh/m²*rok), nie wspominając o wartościach określonych dla domów energooszczędnych czy pasywnych.

W budynkach takich wszelkie działania związane z wymianą lub modernizacją źródła ciepła muszą być poprzedzone lub prowadzone równolegle z inwestycjami na rzecz ograniczenia strat ciepła.

Za szczególnie zasadne wskazać należy działania z zakresu głębokiej termomodernizacji, obejmujące:

- ocieplenie przegród zewnętrznych (ściany, stropodachy i dachy),
- wymianę stolarki okiennej i drzwiowej,
- izolacje podłóg na gruncie i/lub piwnic,
- wykonanie systemów c.o. w budynkach, gdzie ich brak,
- modernizację kotłowni, w tym wprowadzanie zasobników c.w.u.,

- modernizację i automatyzację instalacji oraz systemów rozprowadzania ciepła (grzejniki, przewody, zawory termostatyczne itd.),
- usprawnianie systemów wentylacji, w tym zastosowanie rekuperacji i odzysku ciepła.

2.3. Wprowadzanie rozwiązań opartych o odnawialne źródła energii

Jednym z bardzo istotnych działań na rzecz poprawy efektywności w sektorze energii elektrycznej jest jej produkcja w lokalnych, odnawialnych źródłach energii, szczególnie w przypadkach, gdy jest ona równocześnie konsumowana w miejscu wytworzenia. Warunki te można osiągnąć przy zastosowaniu ogniw fotowoltaicznych.

Wpływ na wybór rodzaju systemu fotowoltaicznego mają:

- sposób wykorzystania wyprodukowanej energii;
- posiadana powierzchnia do montażu ogniw (fasada bądź dach budynku i orientacja na południe, wielkość działki, itp.);
- wielkość produkowanej energii, jaką chcemy uzyskać z instalacji;
- zapotrzebowanie energetyczne urządzeń, które ma obsłużyć powstający układ.

Wobec zapisów ustawy o odnawialnych źródłach energii dość atrakcyjne wydają się rozwiązania związane z tzw. mikroźródłami o mocy do 40kW.

Pozwalają one na wytwarzanie i konsumpcję energii elektrycznej z OZE, przez osoby fizyczne bez konieczności uzyskiwania koncesji oraz ze znacznie uproszczoną ścieżką formalno-prawną w kwestiach przyłączenia do sieci elektroenergetycznych. Założeniem podstawowym tego rozwiązania jest umożliwienie mieszkańcom produkcji energii przede wszystkim na potrzeby własne i zbywanie nadwyżki do dystrybutorów zewnętrznych, po ustalonych (gwarantowanych) cenach rynkowych.

3. DZIAŁANIA NA RZECZ RACJONALIZACJI ZUŻYCIA ENERGII ELEKTRYCZNEJ

Na poszczególne elementy systemu energetycznego, którego energochłonność może ulec znaczącej redukcji składają się - w obiektach i na nieruchomościach należących do Gminy Twardogóra - przede wszystkim:

- Oświetlenie zewnętrzne ulic, a także oświetlenie placów, skwerów, itp;
- Pobór energii elektrycznej w placówkach publicznych, za które odpowiada Gmina;
- Maszyny i urządzenia zaliczane do infrastruktury technicznej, w tym np. obiekty gospodarki komunalnej takie jak ujęcia wody, oczyszczalnia ścieków, pompownie itp.

3.1. Oświetlenie ulic

Jednym z ważniejszych elementów infrastruktury elektro-energetycznej Gminy jest jej oświetlenie obejmujące głównie ulice, czasem także place i skwery publicznej dostępne. Oświetlenie zewnętrzne powinno funkcjonować racjonalnie, pozwalając na wygodną i bezpieczną komunikację. W wielu przypadkach dla osiągnięcia takiego stanu konieczna jest kompleksowa modernizacja oświetlenia. Na przeprowadzenie tej dosyć kosztownej inwestycji stać tylko nieliczne miejscowości. Większość decyduje się na modernizację stopniową, rozłożoną w czasie, finansując kolejne etapy z oszczędności.

W obszarze modernizacji oświetlenia zaleca się przestrzeganie kolejności działań podzielonych na etapy tak, aby w jak najmniejszym stopniu obciążać budżet Gminy. W przeciwnym razie wdrażana niezgodnie z zarysowanym planem inwestycja nie przyniesie pożądaných oszczędności i w związku z tym długo się amortyzuje.

Poniżej przedstawione są poszczególne etapy wdrażanych zmian:

- ETAP 0 – zmiana taryfy rozliczeniowej;
- ETAP 1 – wymiana systemu sterowania na CPA (zalecana wszystkim inwestorom – niewielkie koszty, największe oszczędności);
- ETAP 2 – wymiana opraw i/lub źródeł światła, redukcja mocy;
- ETAP 3 – dodatkowe oszczędności związane z usprawnieniem nadzoru i konserwacji oświetlenia.

Na podstawie udostępnionych danych dotyczących oświetlenia ulicznego (tabelaryczne zestawienia) wykonano pewne obliczenia zakładając, że większość punktów zewnętrznych działa w oparciu o lampy sodowe o mocach 70 i 100 W.

Tabela 28 Zestawienie ilościowe istniejących punktów świetlnych na terenie gminy Twardogóra.

szt.	1958	1663	295
%	100%	85%	15%

Z przedstawionego przez TAURON Dystrybucja S.A. zestawienia wynika, iż roczne zużycie energii na cele oświetlenia zewnętrznego oscyluje na poziomie 852 MWh.

Zakładając wymianę dotychczasowych lamp sodowych na ich zamienniki LED o mocach 20W można uzyskać średnią redukcję zużycia energii na poziomie 75%.

Tabela 29 Porównanie zużycia energii przez lampy sodowe i ich zamienniki typu LED.

W	W	%
100	20	67%
70	20	71%

W wyniku takiego działania możliwe będzie więc uzyskanie spadku zapotrzebowania na moc energetyczną na potrzeby oświetlenia dróg i ulic o blisko 595 MWh.

Odpowiada to ekwiwalentowi redukcji emisji CO₂ w wysokości **495 MgCO₂** (współczynnik wg IPPC = 0,8315 MgCO₂/MWh).

Przy średnim jednostkowym koszcie wymiany samych punktów świetlnych (bez ingerencji w oprawy itd.) na poziomie 320 zł/szt. i założeniu, iż udział lamp 100W i 70W jest równy wymian tych źródeł oscylować będzie na poziomie wskazanym w tabeli poniżej.

Tabela 30 Szacowany koszt wymiany istniejących punktów świetlnych – zewnętrznych na terenie gminy Twardogóra.

ogółem	626 560	532 160	94 400
w równych etapach rocznych 2016-2020	125 312	106 432	18 880

Powyższe wyliczenia, choć nie odzwierciedlają kompletnego stanu faktycznego (nie jest podany typ opraw, nie określono stopnia ich zużycia, ustawień automatyki, miejsc oświetlenia – chodnik, czy ulica lub jedno i drugie, itp.), umożliwiają ukazanie pewnego schematu działań w kierunku zmniejszenia opłat na cel związany z oświetleniem ulic; unaoczní to różnice pomiędzy stanem obecnym, a możliwymi do uzyskania oszczędnościami.

ETAP 3 polega na dodatkowych oszczędnościach związanych z usprawnieniem nadzoru i konserwacji oświetlenia ulicznego. Przy wdrażaniu rozwiązań mających na celu redukcję kosztów związanych z utrzymaniem oświetlenia ulicznego należy wziąć pod uwagę szereg rozwiązań, które mogą przyczynić się do racjonalnego użytkowania energii spożytkowanej na ten cel przy zachowaniu bezpieczeństwa na drogach respektując aktualne przepisy. Powyższe etapy to nie jedyne sposoby na redukcję kosztów utrzymania oświetlenia ulicznego.

Inne rozwiązania, które można zastosować to:

- wymiana (np. podczas modernizacji lub remontu) nawierzchni dróg. Np. przyjmując za realne zmianę rodzaju stosowanego tłucznia na jasny można dla stworzenia tej samej wartości średniej luminancji jezdni zmniejszyć strumień świetlny stosowanych źródeł światła o 14÷30% – średnio 22%.
- oświetlenie poszczególnych części składowych ulicy zgodnie z potrzebami ich użytkowników. W wielu instalacjach oświetlenia ulicznego droga traktowana jest jako monolit, który powinien być oświetlony zgodnie z potrzebami zmotoryzowanych. Stosuje się więc wymagania zgodne z potrzebami kierowców również dla: chodników, ścieżek rowerowych, parkingów wzdłuż ulic, trawników itp.
- zmniejszenie strumienia świetlnego oświetlającego drogę (zmieniając klasę oświetlenia zgodnie z normą PN-EN 13201) w określonych grupach godzin nocnych o niższym obciążeniu ruchu.

3.2.Oświetlenie wewnątrz budynków

Oświetlenie wewnątrz budynków można usprawnić poprzez zastosowanie zarówno nowszych opraw (bardziej skutecznych) jak też wymienić przestarzałe żarówki na bardziej nowoczesne źródła LED-owe, a także zainstalować nowoczesny system sterowania oświetlenia polegający na pomiarze natężenia oświetlenia w zależności od umiejscowienia źródeł światła w stosunku do tzw. „przestrzeni otwartej”, tj. okien, przeszkleń, itp.

Tabela 31 Skuteczność różnych źródeł światła w stosunku do żarówki żarowej.

Źródło światła	Skuteczność światła [lm/W]	Źródło światła	Skuteczność światła [lm/W]
Żarówka	11–19 [lm/W]	Świetlówka kompaktowa (CFL)	30–65 lm/W
		Lampa LED	35–80 lm/W
		Lampa halogenowa	15–30 lm/W

Źródło: obliczenia własne

Świetlówki kompaktowe (CFL) cieszą się coraz większym zainteresowaniem, gdyż można je bez trudu zaadaptować do istniejącej instalacji. Ze względu na zawartość rtęci konieczne jest dobrze zaplanowane zarządzanie recyklingiem tych lamp.

Zamiennik świetlówki w postaci lampy LED jest jeszcze bardziej oszczędnym rozwiązaniem pomimo, iż jej koszt jest większy od ceny zwykłej żarówki. Uwzględniając stale zmniejszający się koszt produkcji żarówek LED wartość opraw, w których zastosowane są te źródła światła także maleje. Można śmiało przyjąć, że w najbliższym czasie ceny źródeł oświetlenia opartego na żarówkach LED zmniejszą się i opłacalność wymiany tradycyjnych źródeł światła będzie jeszcze większa.

Z pozyskanych danych wynika, że w pomieszczeniach budynków zaliczanych do jednostek publicznych na terenie gminy Twardogóra najliczniejszym źródłem światła są świetlówki, których jest co najmniej 3689

sztuk. Dominują te o mocy 30W (2213 szt.). W obliczeniach nie uwzględniono żarówek LED, których moc jest znikoma w stosunku do pozostałych źródeł światła. Ponadto nie wymagają one wymiany.

Tabela 32 Dane dotyczące wymiany tradycyjnych źródeł światła na zamienniki LED w oświetleniu wewnętrznym w budynkach publicznych.

Źródło światła	Moc [W]	Przebieg żywotności [h]	Przebieg żywotności [lat]	Przebieg żywotności [miesiące]	Przebieg żywotności [dni]	Przebieg żywotności [godziny]
	[W]	[W]	[szt.]	[zł.]	[zł.]	[zł.]
żarówki żarowe	40	4,5	180	15	2700	283730
	60	7	213	25	5325	
światłówki	18	9	847	53	44891	
	28	18	80	66	5280	
	30	18	2213	66	146058	
	36	18	403	66	26598	
	38	24	0	93	0	
	40	24	77	93	7161	
	58	24	69	93	6417	
halogeny	50	5	7	20	140	
sodowe	250	80	44	890	39160	

Źródło: Na podstawie ankiet otrzymanych od Urzędu Gminy Twardogóra – obliczenia własne. (Dane cenowe – Internet)

Zakładając, że średni dobowy czas wykorzystywania oświetlenia w takich obiektach to 4h/d wymiana źródeł doczasowych na zamienniki LED doprowadzi do redukcji zużycia energii o 48% tj. o około 104 MWh.

Odpowiada to ekwiwalentowi redukcji emisji CO₂ w wysokości **86 MgCO₂** (współczynnik wg IPPC = 0,8315 MgCO₂/MWh).

Istotne jest, iż wymiana żarówek i świetlówek na ich zamienniki typu LED nie wiąże się z wymianą lub przeróbką opraw oświetleniowych; w lampach jarzeniowych wystarczy tylko nie wpinać nowych lamp w obwód układu zapłonowego. Ważna jest też przy tej okazji ocena stanu technicznego danych opraw oświetleniowych pod kątem ich sprawności. W sytuacji, gdzie oprawa oświetleniowa (bardziej dotyczy to opraw świetlówkowych) jest w złym stanie technicznym (wypalony odbłyśnik, zmatowiałe szkło, itp.) wówczas należałoby rozważyć wymianę całej oprawy.

Tabela 33 Skuteczność różnych źródeł światła w stosunku do żarówki żarowej.

Źródło światła	Moc [W]	Przebieg żywotności [h]	Przebieg żywotności [lat]	Przebieg żywotności [miesiące]
Skuteczność świetlna [lm/W]	15	22,5	47,5	57,5
Strumień świetlny [lm]	900	900	900	900
Moc [W] = zużycie energii na godzinę kWh]	60	40	18,9	15,6
Zaoszczędzona energia [%]	----	33,3	68,5	74

Źródło: obliczenia własne

Sterowniki oświetlenia są to urządzenia, które regulują działanie systemu oświetlenia w odpowiedzi na zewnętrzny sygnał (dotyk, obecność, zegar, natężenie światła). Efektywne energetycznie systemy regulacji obejmują:

- przełącznik ręczny;
- sterowanie oświetleniem w zależności od obecności osób;
- sterowanie oświetleniem przy wykorzystaniu programatora czasowego;
- sterowanie oświetleniem w zależności od ilości światła dziennego.

Właściwie dobrane sterowniki oświetlenia mogą przynieść znaczne oszczędności energii zużywanej na cele oświetleniowe. W biurach zwykle można w ten sposób zredukować zużycie energii na cele oświetleniowe o 30% do 50%. Prosty okres zwrotu inwestycji często wynosi 2–3 lata.

3.3. Inne odbiory energii elektrycznej w obiektach publicznych

Należy pamiętać, że oświetlenie to nie jedyne odbiorniki energii elektrycznej w obiektach publicznych. Główne oszczędności energii w zasilaniu innych urządzeń elektrycznych i elektronicznych jest:

- wymiana przestarzałych urządzeń na nowe - energooszczędne;
- wyłączanie zbędnych urządzeń;
- nie pozostawianie urządzeń na tzw. biegu jałowym;
- odpowiednie sterowanie i automatyzacja procesów.

Do innych urządzeń elektrycznych i elektronicznych w obiektach podległych Urzędowi Gminy należy zaliczyć przede wszystkim wszelkiego typu urządzenia biurowe takie jak komputery, drukarki, kopiarki, telewizory, a także czajniki, mikrofalówki, ekspresy do kawy, itp. Z roku na rok urządzenia te wytwarzane zostają w coraz to lepszej (wyższej) klasie, tzw. **A** z jej wielokrotnością i znacznikiem „+” co przyczynia się do ograniczenia mocy pobieranej z sieci elektrycznej. Racjonalne wykorzystanie sprzętu RTV i AGD też może zmniejszyć wydatki za energię.

Sposobem na ograniczenie wydatków z tego tytułu może być m.in. ustawienie wygaszacza ekranu w monitorach na optymalny czas, zredukowanie liczby drukarek i kopiarek do niezbędnego minimum.

IX. DZIAŁANIA KRÓTKO- I ŚREDNIOTERMINOWE 2016-2020.

1. WŁADZE GMINY TWARDOGÓRA

1.1. Działania Gminy Twardogóra na rzecz budynków i obiektów publicznych

1. Wykonanie audytów energetycznych dla wszystkich obiektów publicznych o gorszych parametrach ekologiczno- energetycznych.
2. Opracowanie wniosków o dofinansowanie dla wybranych zadań spośród nierealizowanych, a wyliczonych dla okresu 2015-2018 lub korzystniejszych ekologicznie i ekonomicznie (wyniki audytów) obiektów z lat 2017-2020.
3. Przygotowanie – po pozytywnych wynikach prac koncepcyjnych /audytach/ - kompleksowej dokumentacji projektowej dla konkretnego zadania.
4. Opracowanie wniosków o dofinansowanie z RPO WD 2014-2020 i innych funduszy - dla zadań najbardziej efektywnych ekologicznie i ekonomicznie.
5. Dokonanie zmian w budżecie Gminy wskazujących na przygotowanie wkładu własnego dla inwestycji skierowanych do Konkursów o dofinansowanie.
6. Realizacja wybranego (-ych) zadań (-ań), które otrzymały dofinansowanie zewnętrzne.
7. Odbiór zadania. Rozliczenie dotacji zewnętrznej.

1.2. Działania Gminy Twardogóra na rzecz budownictwa mieszkaniowego

Lata 2016-2017:

1. Stworzenie regulaminu w/s dofinansowania, dla osób fizycznych, inwestycji zmierzających do obniżenia niskiej emisji - bezpośrednio z budżetu Gminy lub pośrednio poprzez budżet Gminy ze środków zewnętrznych.
2. Zebranie wstępnych deklaracji dotyczących działań planowanych przez mieszkańców w przypadku ewentualnych szans na pozyskanie dotacji na „niską emisję kominową”.
3. Stworzenie wniosków o dofinansowanie i realizacja gospodarki niskoemisyjnej w oparciu o zasady RPO 2014-2020 (Działanie 3.4.2.) po uzyskaniu odpowiedniej ilości wstępnych wniosków od właścicieli nieruchomości mieszkalnych. Konkurs planowany do uruchomienia w 2016r.
4. Zapewnienie wkładu własnego Gminy np. na pokrycie kosztów manipulacyjnych i projektowych (audyty).
5. Koordynacja realizacji zadania i jego rozliczenie.

Lata 2016-2018:

1. Przeprowadzenie naboru deklaracji od mieszkańców Gminy Twardogóra zainteresowanych udziałem w programie Prosument, o ile władze Gminy zdecydują w ramach aktualizacji Planu o uruchomieniu tego mechanizmu w układzie „poza_bankowym”.
2. Kontynuacja „niskiej gospodarki kominowej” w przypadku dobrych efektów w latach poprzednich (etap II).
3. Ujęcie w budżecie odpowiednich zapisów uwzględniających wkład własny lub pośrednictwo Gminy w przekazaniu środków zewnętrznych dla mieszkańców.
4. Przedłożenie wniosków do instytucji pośredniczących.
5. Uruchomienie II etapu działań PGN dla osób fizycznych po uzyskaniu dofinansowania.
6. Nadzór i koordynacja projektów. Wybór wykonawców w drodze przetargu. Rozliczenie zadania.
7. Ustalenie rzeczywistych efektów ekologicznych i ekonomicznych zrealizowanych działań. Ewentualna korekta dotychczasowych założeń.

Lata 2019-2020:

Uruchomienie III etapu działań PGN przeprowadzanych dla mieszkańców z uwzględnieniem dotychczasowych doświadczeń własnych Gminy i osób, które wzięły udział w pierwszej i drugiej edycji.

2. INNE PODMIOTY – INTERESARIUSZE PLANU

2.1. Mieszkańcy gminy

Lata 2015-2020:

- Samodzielne działania na rzecz ograniczania zużycia energii cieplnej w gospodarstwach domowych, w ramach posiadanych środków finansowych, w kierunku równoczesnego obniżenia niskiej emisji (m.in. Program RYŚ)
- Wprowadzanie rozwiązań opartych o OZE (m.in. PROSUMENT).
- Przygotowanie wkładu własnego do projektów, gdzie możliwe jest pozyskanie środków zewnętrznych w formie dotacji poprzez Gminę (RPO 2014-2020).
- Stałe obniżanie emisji z procesów spalania paliw m.in. poprzez świadomy zakup paliw stałych o najlepszych parametrach jakościowych.
- Aktywny udział w programach inicjowanych lub koordynowanych przez Gminę na rzecz redukcji niskiej emisji kominowej.

2.2. Wspólnoty mieszkaniowe

Lata 2016-2018:

- Wykonanie audytów energetycznych dla zarządzanych obiektów, w których wyraźnie dostrzegalne są słabe parametry z zakresu energochłonności budynku lub tam, gdzie kotłownia jest źródłem nadmiernych emisji zanieczyszczeń.
- Przygotowanie - na podstawie wyników z audytu - dokumentacji projektowej wraz z niezbędnymi uzgodnieniami dla procesu głębokiej termomodernizacji.
- Wytypowanie obiektów, w których zasadne jest skorzystanie z rozwiązań programu Prosument. Przygotowanie wniosku i jego złożenie do WFOŚiGW w okresie lepszych warunków dofinansowania tj. do końca 2016r.
- Opracowanie wniosków o dofinansowanie dla zadań najbardziej efektywnych energetycznie i ekologicznie np. pod kątem programu RPO 2014-2020 (Działanie 3.3.)
- Przeprowadzenie analizy możliwości ubiegania się o premię termomodernizacyjną.
- Realizacja działań dofinansowanych w ramach programu Prosument (wytworzenie z OZE energii elektrycznej lub energii elektrycznej i ciepła).

Lata 2016-2020:

- Stałe obniżanie emisji z procesów spalania paliw m.in. poprzez świadomy zakup paliw o najlepszych parametrach jakościowych.
- Stałe podnoszenie standardów cieplnych w zarządzanych budynkach.
- Wprowadzanie OZE opartych na systemach solarnych w obiektach, gdzie w okresach letnich występuje znaczne zapotrzebowanie na c.w.u.
- Systematyczne wykluczanie z funkcjonowania lub usprawnianie kotłowni zbiorczych pracujących w oparciu o paliwa węglowe.

2.3. Właściciele MŚP, Przedsiębiorcy.

Lata 2015-2018:

- Przygotowanie analiz energetycznych dla wykorzystywanych obiektów.
- Opracowanie wniosków o dofinansowanie np. z RPO 2014-2020 (Działanie 3.2.) lub PO IIŚ
- Realizacja wybranego i dofinansowanego zadania (-ań).

Lata 2015-2020:

- Stałe obniżanie emisji z procesów spalania paliw m.in. poprzez świadomy zakup paliw o najlepszych parametrach jakościowych i/lub wprowadzanie odpowiednich ulepszeń organizacyjnych.

X.HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W LATACH 2016-2020. ZADANIA. FINASOWANIE. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

1. Opis ogólny.

W horyzoncie czasowym do roku 2018 uwzględniono przede wszystkim działania, dla których zarządcy w przekazanych ankietach wskazali istotne potrzeby termomodernizacyjne, a zarazem parametry energetyczne danych obiektów i/lub instalacji zwiększają szansę na uzyskanie odpowiednich wskaźników realizacji.

Inwestycje te w sposób oczywisty rzutować będą na ograniczenie emisji CO₂, spadek jednostkowego zużycia energii finalnej oraz wzrost wykorzystania OZE w relacji do roku danych rzeczywistych (2014) oraz roku bazowego (1990).

W sektorze mieszkańców przyjęte plany inwestycyjne wynikają zarówno z informacji jakie przedstawili oni w ankietach, ale także z harmonogramu dostępności najbardziej atrakcyjnych środków finansowych w formie dotacji. Część programów proponuje bowiem wyższe dotacje w pierwszych latach funkcjonowania (np. Prosument do końca 2016r.) później zmniejszając ich udział procentowy (tu o 10%).

Zdecydowana ilość zewnętrznych źródeł finansowania skonstruowana została w sposób wykluczający pośrednictwo Gminy - częściowo w kwestii mieszkańców i całkowicie w przypadku podmiotów gospodarczych.

Tym samym działania Gminy z zakresu gospodarki niskoemisyjnej dotyczące mieszkańców koncentrować się powinny:

- W odniesieniu do budynków jednorodzinnych - na wspieraniu inwestycji i działań modernizacyjnych dedykowanych zainteresowanym rodzinom. Przy czym muszą one opierać się na aspektach ekonomicznych i ekologicznych, w powiązaniu z ogólnymi preferencjami znajdującymi odzwierciedlenie w funduszach zewnętrznych.
Uwzględniając zapisy ogłoszonych już programów finansowania, do mieszkańców należy skierować propozycje udziału w inicjatywach na rzecz redukcji niskiej emisji z indywidualnych źródeł ciepła w działaniu na rzecz niskiej emisji kominowej w RPO WD2014-2020 oraz inwestycji w rozwiązania prosumenckie, w obszarze wytwarzania energii elektrycznej na bazie OZE (PROSUMENT).
Istotne będzie także promowanie wśród mieszkańców budynków indywidualnych nowo uruchamianego przez NFOŚiGW programu RYŚ.
- W odniesieniu do obszarów zwartej zabudowy wielorodzinnej, dodatkowym działaniem będzie włączanie mieszkańców do inicjatyw prowadzonych w ramach propagowania zamiany palenisk węglowych na opalane gazem (z włączeniem zainteresowanych właścicieli do działania „niska emisja kominowa” w ramach RPO WD) lub wprowadzenie OZE (Prosument poprzez WFOŚiGW).

W odniesieniu do podmiotów gospodarczych rola Gminy jest zdecydowanie pośrednia i koncentrować się będzie na edukacji oraz promocji dostępnych rozwiązań o charakterze najbardziej przydatnym dla użytkowników energii z terenu gminy Twardogóra. Ponadto Gmina w ramach pilnowania przestrzennego uwzględniac będzie optymalne lokalizacje dla potencjalnych, przemysłowych instalacji OZE.

W oparciu o powyższe uwarunkowania, uwzględniając najważniejsze współczynniki, które będą brane pod uwagę przez instytucje dofinansowujące gospodarkę niskoemisyjną, poniżej uszeregowano koncepcję działań w latach 2016-2020 z podziałem na podmiot odpowiedzialny tj. realizujący lub współuczestniczący.

Na początku okresu 2018-2020 przeprowadzona będzie duża aktualizacja Planu w oparciu o zebrane doświadczenia, kolejne urealnione dane i uwarunkowania zewnętrzne, w tym o praktyczne zasady funkcjonujących dofinansowań zewnętrznych. W aktualizacji tej uszczegółowione i doprecyzowane zostaną informacje przedstawione obecnie z poziomu pewnej koncepcji.

2.Szczegółowy harmonogram zadań do 2020r.

Harmonogram zadań wraz z szacowanymi efektami ekologicznymi jakie zostaną uzyskane w wyniku ich realizacji przedstawiono w formie tabelarycznej w Załączniku B do PGN pt. „Harmonogram działań w ramach PGN. Podmioty odpowiedzialne Koszty, źródła dofinansowania i roczne efekty ekologiczno-energetyczne”.

XI. PROPOZYCJE DZIAŁAŃ POZAINWESTYCYJNYCH

1. DZIAŁANIA EDUKACYJNO – INFORMACYJNE

Głównym problemem dla skutecznej realizacji Planu będą koszty inwestycyjne związane z tym procesem, a czasem (w sytuacjach odstąpienia od paliw węglowych) zmiany w wydatkach eksploatacyjnych.

Ponadto istnieje bardzo istotny problem informacyjno-społeczny dotyczący m.in. wiedzy na temat wielkości strat energii występujących w źle wykonanych, ocieplonych lub ogrzewanych budynkach.

Z zebranych ankiet wynika, że w gminie Twardogóra dominują budynki o wskaźnikach energetycznych ponad 2-krotnie niższych od obecnych standardów (określonych na poziomie 100-120 kWh/m²). W grupie tej zidentyfikowano 67% wszystkich przypadków.

Wydaje się, iż taki stan rzeczy wynika głównie z braku informacji na temat zależności pomiędzy sprawnością kotłów, jakością paliw i standardem termomodernizacyjnym budynków, a rocznymi kosztami ciepła. Dlatego też należy podjąć skuteczne działania informacyjno-edukacyjne w celu zlikwidowania takich zjawisk i wykluczenia złych praktyk w obszarze ogrzewania budynków i obiektów.

Tematyka niskiej emisji jest obecnie bardzo szeroko omawiana w mediach lokalnych i ogólnopolskich. Pojawia się ona zarówno w telewizji, w radio, jak i w licznych publikacjach prasowych. Wydaje się, że fakt szkodliwości niskiej emisji gazów i pyłów dla zdrowia ludzi i środowiska jest raczej znany. Niestety czasami - ze względu na branżowe i specjalistyczne słownictwo - edukacja tego typu nie przynosi oczekiwanych efektów. Do odbiorców nie trafiają istotne, prawne i techniczne aspekty problematyki niskiej emisji. Także, dlatego że zbyt rzadko stosowne informacje oparte są na analizach ekonomicznych, uwzględniających m.in. czas zwrotu poszczególnych wydatków (w formie późniejszych oszczędności).

Edukacja ekologiczna mieszkańców.

Z w/w powodu - w ocenie autorów Planu - edukacja na szczeblu gminy Twardogóra powinna mieć zupełnie inny charakter. Informacje przekazywane mieszkańcom powinny koncentrować się na najistotniejszych elementach tej problematyki, a w sprawie zagadnień szczegółowych odsyłać do lektury opracowań o charakterze krajowym, bądź regionalnym oraz licznych periodyków i poradników branżowych przede wszystkim zaś stron internetowych poświęconych tej tematyce. W tym celu należy przy istniejącej już na stronie www Gminy fiszce „Ekologiczna strona gminy” dołożyć zakładkę która będzie intrygowiała np. „Zmniejsz emisję i swoje koszty ogrzewania”.

W zakładce tej należy budować informacje łączące obszar „środowisko” z obszarem „ekonomia” (komfort życia).

Informacja kierowana do mieszkańców gminy musi być konkretna, niezbyt rozbudowana, a przede wszystkim zrozumiała dla przeciętnego odbiorcy.

Należy unikać zbyt specjalistycznego nazewnictwa oraz odwołań do problemów klimatycznych w szerszej skali (światowej czy europejskiej). Argumenty ekologiczne, ekonomiczne i energetyczne powinny dotyczyć sfery najbliższej dla odbiorcy w układzie „ja – moi sąsiedzi – moja okolica”.

Działania informacyjno-edukacyjne proponuje się skoncentrować na czterech filarach:

1. Zapobieganie emisji poprzez świadomy dobór paliw i wzrost udziału OZE.
2. Zachęta do korzystania z możliwych mechanizmów wsparcia finansowego na poprawę systemów grzewczych lub wdrażanie OZE. (*Działanie wymagające zaangażowania środków własnych przez posiadacza*).

3. Informowanie o korzyściach ekonomicznych i środowiskowych płynących z usprawnienia energetycznego budynków - po stronie struktury budowlanej i na poziomie źródła grzewczego. *(Działanie związane z wydatkami, które w przyszłości zwrócą się w wyniku oszczędności).*
4. Informowanie o bieżących działaniach Gminy w obiektach i na obszarach publicznych, które przyczyniają się do obniżenia emisji CO₂ i gazów toksycznych.

Należy wykluczyć działanie Urzędu Gminy Twardogóra poprzez media o szerszym zakresie (telewizja, radio lub prasa regionalna), gdyż informacja taka nie dotrze skutecznie do mieszkańców konkretnych wsi, ulic czy osiedli. Do celów informacyjno-edukacyjnych należy wykorzystać tablice ogłoszeniowe Gminy rozstawione w poszczególnych częściach miejscowości oraz stronę internetową Urzędu Gminy. Na stronie internetowej warto wprowadzić zakładki do innych ogólnopolskich źródeł informacji na temat niskiej emisji.

W przypadku uruchomienia kolejnych mechanizmów dofinansowania lub podczas realizacji konkretnych projektów na rzecz ograniczenia niskiej emisji zaleca się okresowe prowadzenie akcji informacyjnej z wykorzystaniem ulotek rozdawanych poprzez sołtysów, radnych lub organizacje pozarządowe. Ulotki takie można także wyłożyć w lokalnych punktach handlowych oraz obiektach administracji.

W sytuacjach takich warto ponadto skorzystać z lokalnej prasy, gdzie w artykule poświęconym danej inwestycji należy przypomnieć o miejscach, gdzie informacje o Planie gospodarki niskoemisyjnej są dostępne, na co dzień.

Akcje bezpośrednie nastawione na mieszkańców należy bezwzględnie skoordynować z działaniami organizacyjnymi Urzędu na rzecz pozyskania, pośrednictwa lub udostępnienia środków finansowych na obniżanie niskiej emisji kominowej. Informacje rozprowadzane przez Gminę powiązane powinny być w pierwszej kolejności z zachętą do podejmowania określonych działań w zamian za wsparcie organizacyjne i/lub finansowe ze strony samorządu.

W broszurach informacyjnych należy podkreślić jednoznacznie, jakich przypadków dotyczy ewentualne dofinansowanie i które elementy usprawnienia energetycznego traktowane są, jako kwalifikowane do wsparcia w formie dotacji.

Absolutnie nie można doprowadzić do sytuacji, w której mieszkańcy poczują się oszukani bo np. przeprowadzili termomodernizację ścian i stolarki, a ta nie jest objęta dofinansowaniem.

Może się także zdarzyć, iż wobec uwarunkowań zewnętrznych akcję informacyjną w określonej części – np. dotyczącej źródeł wsparcia - trzeba będzie chwilowo zaniechać.

Żadna akcja informacyjna bez wsparcia w postaci „zachęty” finansowej w fazie inwestycji lub na etapie eksploatacji nie przyniesie oczekiwanego skutku. Co gorsza może doprowadzić do zubożnienia na tematykę, której dotyczy.

Zaleca się więc skoordynowanie akcji informacyjno-edukacyjnej Gminy z działaniami w postaci pomocy w uzyskaniu dofinansowania dla przypadków szczególnie pilnych oraz dla osób dobrze przygotowanych do wykonania termomodernizacji (ścian, dachów) ; wymiany źródeł grzewczych lub montażu OZE.

Jeżeli Gmina Twardogóra stanie przed szansą pozyskania środków na pokrycie w znacznym zakresie kosztów wymiany starych kotłów wówczas oprócz w/w form rozprowadzania informacji można wykorzystać także punkty leczenia, zakład usług komunalnych, parafie i inne obiekty życia publicznego (szkoły, dom kultury), gdzie należy wywieszać krótkie, ale czytelne informacje o datach, terminach oraz podstawowych zasadach korzystania z dofinansowywanego programu likwidacji niskiej emisji oraz miejscach składania wniosków.

Dla osób zainteresowanych i zakwalifikowanych do najbliższej edycji akcji warto zorganizować bezpośrednie spotkanie informacyjne. W zależności od ilości uczestników powinno się ono odbyć bezpośrednio w Urzędzie Gminy lub na poszczególnych osiedlach, w świetlicach lub w szkołach.

Na spotkaniu takim należy:

- rozdać ewentualne druki formalne, jakie każdy uczestnik musi wypełnić w celu uwzględnienia go w Projekcie (deklaracje o wkładzie własnym, tytuł władania nieruchomością itd.),
- określić najważniejsze warunki dotyczące udziału w Projekcie,
- poinformować o planowanych terminach realizacji działań,
- przypomnieć o zasadach, jakie obowiązywać będą firmy wykonujące daną usługę,
- poinstruować, że działanie na rzecz ograniczenia niskiej emisji w danym budynku zostanie uznane za przyjęte do rozliczenia, gdy protokolarnego odbioru prac dokona właściciel wraz ze stosowną komisją z Urzędu Miasta i Gminy.

Edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży.

Działania edukacyjno-informacyjne skierowane do dzieci lub młodzieży powinny mieć charakter prewencyjny i w prostych sformułowaniach akcentować szkodliwość gazów i pyłów pochodzących ze spalania paliw. Istotą takiej kampanii jest zwrócenie uwagi na zagrożenia dla dróg oddechowych i zdrowia ludzi oraz negatywnych skutków emisji, jakie wystąpić mogą w niektórych komponentach środowiska. Warto także – szczególnie wśród starszej młodzieży ukazywać te kwestie w powiązaniu z możliwymi do osiągnięcia zyskami ekonomicznymi i społecznymi

Kierowanie takiej kampanii do młodego pokolenia - które nie ma przecież bezpośredniego wpływu na decyzje o wydatkach remontowych, czy zakupach paliw energetycznych - jest zasadne, gdyż to dzieci mają często szanse skierować myślenie rodziców na sprawy uykające im na co dzień.

Oczywiście w przypadku starszych grup wiekowych kreowanie edukacji ekologicznej na temat ograniczania niskiej emisji w korelacji z ekonomią i lokalną energetyką może przyczynić się w niedalekiej przyszłości do bardziej racjonalnych wyborów w ich dorosłym życiu. Zwiększy się ich świadomość, jako przyszłych konsumentów ciepła, inwestorów budowlanych, najemców lokali mieszkalnych, ale także pracowników różnych branż, gdzie wiedza taka jest bardzo przydatna itp.

Edukacja ekologiczna – zasady ogólne.

W całej działalności edukacyjno-informacyjnej dotyczącej niskiej emisji należy zachować umiar. Mnożenie narzędzi oddziaływania jest często równoznaczne z powielaniem tych samych treści i pomimo ponoszonych kosztów oraz znacznego zaangażowania władz i pracowników gminy, wcale nie będzie prowadzić do zwiększania efektywności. Poza tym specyfika tematyki może w nadmiarze nudzić i docelowo osłabiać zainteresowanie najistotniejszymi elementami „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Twardogóra”.

Wobec tego skuteczna komunikacja z poziomu Urzędu powinna koncentrować się na zaakcentowaniu kilku elementów:

1. Przy wyborze kotła na paliwa stałe należy kierować się jego sprawnością, a nie tylko ceną.
2. Dobry kocioł to zdecydowane oszczędności w przyszłej jego eksploatacji.
3. Najlepszy kocioł nie rozwiąże problemu, gdy ogrzewany budynek nie zostanie wykonany w jak najlepszym standardzie cieplnym.
4. Pełna termomodernizacja budynków starego typu gwarantuje spadek rocznych kosztów ogrzewania nawet kilkukrotnie.
5. Odnawialne źródła energii (OZE) odpowiednio dobrane do potrzeb użytkowników to darmowa i czysta energia w przyszłości.
6. W budynkach wielolokalowych należy wykonywać systemy grzewcze zintegrowane z OZE w miejsce rozwiązań indywidualnych.
7. W okresie do 2020 pojawiają się różne źródła dofinansowania skierowane na usprawnienie systemów wytwarzania energii, także u osób fizycznych. Głównym warunkiem sięgania po nie jest aspekt ekologiczny.

2. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA W PLANOWANIU PRZESTRZENNY I PRAWIE MIEJSCOWYM

Biorąc pod uwagę krajowy system prawny zauważyć należy, iż aktualne przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska wprowadzają stosowne uwarunkowania prawne dotyczące pozwoleń emisyjnych jedynie dla kotłów o mocy > 1MWt. W przypadku takich kotłów konieczne jest dokonanie co najmniej zgłoszenia instalacji.

Poprzez tak wysoko ustawioną granicę mocy cieplnej zdecydowana większość urządzeń grzewczych wymyka się z pod jakiegokolwiek nadzoru prawnego. Samorządy nie mają także narzędzi prawnych, na podstawie których mogłyby regulować kwestię montowania urządzeń grzewczych określonego rodzaju choćby w nowo powstających budynkach.

Dotychczas – raczej pośrednio – sprawy te próbowano regulować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Przy czym zapisy proponowane przez urbanistów – i akceptowane przez nadzór prawny – miały najczęściej charakter zaleceń. Ich przykładowe brzmienie to „...zaopatrzenie w ciepło, w oparciu o źródła energii cieplnej o wysokiej sprawności grzewczej i niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery...”

Takie zapisy planów są nieweryfikowalne na etapie procesu inwestycyjnego lub budowlanego, gdyż nie mają dookreślonych wartości, co to jest wysoka sprawność i kiedy mówimy o niskiej emisji.

W październiku 2015r. Prezydent podpisał tzw. ustawę antysmogową – czyli stosowną nowelizację Prawa ochrony środowiska, która umożliwi m.in. zastosowanie na szczeblu lokalnym prawnych rozwiązań, dla poprawy jakości powietrza. Władze lokalne (sejmik województwa), uwzględniając potrzeby zdrowotne mieszkańców oraz oddziaływanie na środowisko, będą mogły wprowadzać na konkretnym obszarze normy techniczne, emisyjne i jakościowe dla instalacji spalania paliw.

Takie rozwiązania pozwolą na transponowanie określonych ograniczeń do aktów prawa miejscowego na poziomie poszczególnych miast i gmin. Podstawowymi aktami tego typu na poziomie Gminy Twardogóra są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Jednak już teraz proponuje się wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów:

1. Stanowiących, że dla wszystkich nowo wybudowanych obiektów, ewentualne ogrzewanie na opał stały musi opierać się o paleniska wyposażone w automatyczne podajniki retortowe, bądź rusztowe.

Warunek taki (ograniczający stosowanie kotłów zasypowych ręcznych) w rezultacie:

- wymusza stosowanie lepszej jakości paliw (nawet w sorcie węgla kamiennego),
- wyklucza spalanie odpadów w palenisku,
- doprecyzowuje w pewnym sensie zapis „o niskiej emisji zanieczyszczeń i wysokiej sprawności” oraz pozwala uchwycić go na etapie zatwierdzenia projektu budowlanego i pozwolenia na budowę.

2. Określających wprost minimalną sprawność teoretyczną kotłów na poziomie nie mniejszym niż:

a) 85% we wszystkich nowych budynkach oraz w obiektach przebudowywanych lub remontowanych w zakresie zasilania w ciepło, z wyjątkiem opisanym w lit.b)

b) 80% dla kotłowni w obiektach przebudowywanych lub remontowanych, w których istniejący układ budynku/pomieszczenia kotłowni wyklucza zainstalowanie paleniska wyposażonego w automatyczne podajniki retortowe, bądź rusztowe.

3. Zobowiązujących przyszłych posiadaczy nieruchomości do wykorzystania gazu sieciowego lub pochodzącego z OZE, ale tylko wówczas, jeżeli na danym obszarze gminy w momencie uchwalania planu tego typu infrastruktura już istnieje.

Być może w kontekście uchwalonej w 2015r. tzw. ustawy smogowej nadzór prawny wojewody nie wniesie do takich zapisów zastrzeżeń. Nadal bowiem pozostawiają one mieszkańcom swobodę wyboru

kotłów/źródeł ciepła, ale w określonych grupach parametrów.

3. ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

W ramach realizacji zamówień publicznych obejmujących zakupy, dostawy oraz roboty budowlane zaleca się wdrożenie – w sektorach, których może to dotyczyć – dodatkowego kryterium ekologicznego pod nazwą „niskoemisyjność”, w następujących zakresach:

- uwzględnienie poziomu efektywności elektroenergetycznej urządzeń (klasa energetyczna urządzeń) w przypadku zakupu elektro-sprzętu z zakresu urządzeń biurowych, informatycznych i agd;
- uwzględnienie norm emisyjnych dla silników spalinowych (norma Euro) w przypadku zakupu samochodów służbowych, pojazdów transportu publicznego lub maszyn roboczych dla zakładów budżetowych lub spółek miejskich,
- uwzględnienie norm emisyjnych dla silników spalinowych w przypadku przetargu dla podmiotów zewnętrznych realizujących usługi transportu na rzecz Gminy (np. przewóz uczniów),
- zakupu paliw silnikowych o najniższych poziomach zanieczyszczeń,
- zakupu paliw energetycznych z uwzględnieniem ich najwyższej jakości ekologicznej (minimalna zawartość popiołu i siarki) oraz wartości opałowej,
- zakupu dostaw energii elektrycznej od dostawców gwarantujących znaczny udział energii z OZE,
- zakup punktów świetlnych o niskim zużyciu energii i wysokiej sprawności wytwarzania światła,
- uwzględnienie wskaźników przenikania ciepła dla przegród zewnętrznych i stolarki okiennej w oparciu o zapisy ustalone w tym zakresie w niniejszym dokumencie dla okresu po 2018r.

W przypadku zakupu urządzeń, instalacji i maszyn „niskoemisyjność” w zamówieniach publicznych powinna obejmować głównie kwestię ograniczenia jednostkowej emisji CO₂ na etapie ich późniejszego wykorzystywania.

Uwaga: Mając na uwadze racjonalność wydatków publicznych wprowadzenie kryterium ekologicznego (niskoemisyjnego) każdorazowo powinno uwzględniać ewentualny wzrost kosztów rozwiązań tego typu w relacji do efektów uzyskanych na etapie eksploatacji (efekty ekonomiczne, środowiskowe i społeczne).

4. PROPOZYCJA MONITOROWANIA REALIZACJI PLANU

4.1. Wskaźniki monitorowania

Podstawowe wskaźniki monitorowania to:

- poziom redukcji emisji CO₂ w stosunku do roku bazowego (lub stanu istniejącego przed podjęciem działania wyrażony w % i Mg CO₂,
- poziom redukcji zużycia energii finalnej w stosunku do roku bazowego wyrażony w % i MWh.
- udział zużytej energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych jako stosunek ilości energii wytworzonej w OZE do ilości energii konsumowanej aktualnie w obiekcie lub całej gminie wyrażony w % oraz MWh.

4.2. Podstawowe elementy monitorowania

1. Gromadzenie wszelkich danych o uruchamianych inwestycjach oraz ewentualnych kopii wniosków o dofinansowanie działań z zakresu gospodarki niskoemisyjnej w układzie:
  - a. zadania dotyczące obiektów publicznych

- b. zadania dotyczące wspólnot i spółdzielni (budynki wielorodzinne)
  - c. zadania dotyczące osób indywidualnych
- 2. Zakładanie dla każdego przypadku „karty zadania” i wprowadzenie go do zbioru kart.
- 3. Wpisanie danych na podstawie „karty zadania” do „Zbiorczej tabeli monitorowania PGN” - po uzyskaniu efektu ekologicznego wykonanej inwestycji.
- 4. Tworzenie corocznych podsumowań dotyczących skuteczności dotychczasowych działań wyrażonych w głównych miernikach osiągnięcia celów – Podsumowanie zbiorczej karty monitorowania.
- 5. Analiza - w okresach dwuletnich - realności wypełnienia postawionych celów, a na jej podstawie:
  - ewentualna korekta celów w oparciu o rzeczywisty rozwój sytuacji,
  - wzmocnienie działań, które mogą doprowadzić do poprawy sytuacji w kolejnych latach.
- 6. Raportowanie i aktualizacja Planu po okresie działań krótkoterminowych.

4.3. Pozyskiwanie danych do raportowania i monitoringu PGN.

Dane do monitorowania wobec rozdrobnienia kompetencji oraz braku przepisów prawnych zobowiązujący do raportowania działań z poziomu osób fizycznych lub firm należy uzyskiwać w sposób następujący:

- A. w zakresie inwestycji i działań w obiektach publicznych - poprzez zobowiązanie przez Wójta jednostek organizacyjnych do przedkładania stosownych corocznych informacji przez zarządców budynków, obiektów komunalnych
- B. w zakresie osób fizycznych objętych wnioskiem grupowym („gospodarka niskoemisyjna”) z danych komórki pośredniczącej w pozyskaniu środków z RPO WD 2014-2020
- C. w zakresie osób które skorzystały z Programu RYŚ lub PROSUMENT poprzez wystawienie do życzliwych w tej sprawie jednostek nadzorujących rozdział środków poprzez banki tj. do NFOŚiGW (RYŚ) oraz NFOŚiGW oraz WFOŚiGW (PROSUMENT).
- D. w zakresie podmiotów prawnych, które skorzystały z Programu RPO WD – poprzez prośbę o raportu z poziomu Urzędu Marszałkowskiego.

Gmina nie ma żadnych narzędzi prawnych, aby obowiązek raportowania i informowania o zmianach związanych z PGN nałożyć bezpośrednio na beneficjentów.

Z powyższego wynika, że jedynie pełna współpraca ze strony Urzędu Marszałkowskiego, NFOŚiGW i WFOŚiGW pozwoli na skuteczne i kompleksowe monitorowanie realizacji planu. Wydaje się, że w/w jednostki z pełną otwartością (jako donatorzy środków m.in. na PGN) wspomogą przyszłe monitorowanie Planu.

Dla potrzeb monitorowania na poziomie gminy zaproponowano wzór „Zbiorczej tabeli monitorowania PGN”, która prowadzona będzie w formie arkusza kalkulacyjnego przedstawiono poniżej. Formułę uniwersalną (i edytowalną) wraz z przykładem „Karty zadań” będących podstawą informacji dla monitorowania obiektów przedstawiono w **Załączniku C do Planu**. Każdorazowo arkusz „tabeli monitorowania” powinien być zintegrowany w Excelu z „kartami zadań” dla poszczególnych inwestycji. Wówczas wypełnienie kolejnych rubryk tabeli monitorowania następuje automatycznie po uzupełnieniu „karty zadania”.

Dodatkowe wskaźniki do monitorowania Planu gospodarki niskoemisyjnej zaproponowano, jako szeroką listę, z której - po uruchomieniu konkretnych działań i przy znajomości ich zakresu – proponuje się wybrać najbardziej miarodajne. Wówczas przy ewentualnej aktualizacji dokumentu w tabeli wskaźników należy pozostawić te, które znalazły zastosowanie.

Tabela 34 Wskaźniki monitorowania Planu z podziałem na obszary związane z niską emisją.

1	Budownictwo mieszkaniowe	Uzyskany spadek emisji CO ₂ .	Mg
2		Ilość kotłów wymienionych na kotły opalane paliwami niskoemisyjnymi lub biomasą.	szt.
3		Powierzchnia użytkowa budynków, w których wymieniono w/w kotły.	m ²
4		Powierzchnia budynków przyłączonych do sieci gazowej na potrzeby ciepła.	m ²
5		Powierzchnia lub moc zamontowanych paneli fotowoltaicznych.	m ² lub kW
6		Powierzchnia lub moc zamontowanych kolektorów słonecznych.	m ² lub kW
7		Ilość budynków zasilanych tylko energią z OZE (pompy ciepła lub biomasą).	szt.
8		Spadek zużycia energii.	GJ (kWh)
9		Ilość nowych budynków wybudowanych, jako wysokoenergetyczne lub pasywne.	szt.
10		Moc zainstalowanych mikroelektrowni.	kWh
11	Obiekty i tereny publiczne	Jednostkowy spadek zużycia energii	GJ/m ³ ; GJ/m ²
12		Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	kWh/rok
13		Ilość wymienionych punktów oświetleniowych wewnątrz obiektów.	szt.
14		Ilość wymienionych punktów oświetleniowych na zewnątrz obiektów.	szt.
15		Ilość obiektów, gdzie wymieniono kotły na opalane paliwami niskoemisyjnymi lub biomasą.	szt.
16		Ilość obiektów przyłączonych do sieci ciepłej.	szt.
17		Ilość nowych budynków wybudowanych, jako wysokoenergetyczne lub pasywne.	szt.
18		Liczba budynków zmodernizowanych energetycznie	szt.
19		Powierzchnia lub moc zamontowanych paneli fotowoltaicznych.	m ² lub kW
20		Powierzchnia lub moc zamontowanych kolektorów słonecznych.	m ² lub kW
21		Roczny spadek emisji gazów cieplarnianych.	Mg CO ₂
22	Inne	Długość nowych odcinków sieci ciepłowniczej.	m
23		Ilość wymienionych urządzeń elektrycznych w ramach poprawy efektywności energetycznej.	szt.
24		Oszczędność energii uzyskana w wyniku poprawy efektywności energetycznej.	kWh
25		Ilość energii elektrycznej wytwarzanej na terenie gminy z OZE	MW
26		Udział produkcji energii elektrycznej z OZE w produkcji energii elektrycznej ogółem	%
27	Transport i komunikacja	Długość zmodernizowanych odcinków dróg.	m
28		Długość wybudowanych ścieżek rowerowych.	m
29		Ilość nowych pojazdów wykorzystywanych w sektorze publicznym.	szt.
30		Ilość nowych połączeń w zakresie transportu publicznego	szt.

XII. WERYFIKACJA I AKTUALIZACJA PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ

Aktualizacja planu gospodarki niskoemisyjnej powinna odbywać się w okresach, co najmniej 2-3 letnich, szczególnie w przypadkach:

- pojawienia się nowych obiektów mających wpływ na produkcję ciepła lub energii elektrycznej,
- wykonania określonej ilości inwestycji, które wpływają na poprawę wskaźników emisyjnych i dotychczasowe ustalenia w zakresie niskiej emisji,
- pojawienia się informacji o nowych obszarach dofinansowania, wymuszających uszczegółowienie dokumentu,
- gdy założenia planu stają się nierealne wobec rzeczywistego tempa zmian (korekta zbyt ambitnych założeń),
- gdy nastąpią istotne zmiany na rynku paliw i energii, szczególnie w zakresie ich kosztów
- gdy pojawią się nowe rozwiązania i technologie istotne dla ograniczania emisji,
- wystąpienia zewnętrznych czynników mogących mieć duży wpływ na obecnie zaproponowane działania (rozbudowa sieci gazowej przez jej operatora, kłopoty demograficzne wymuszające likwidację lub łączenie placówek oświatowych i wychowawczych),
- gdy dane z uszczegółowionej i coraz bardziej kompleksowej bazy danych o niskiej emisji wykażą przeszacowanie lub niedoszacowanie tej emisji na etapie opracowania planu
- problemów w zakresie struktury montażu finansowego (problemy budżetowe, brak wkładu własnego mieszkańców).

W pierwszym okresie funkcjonowania Planu niezbędne może stać się przeprowadzenie jego częściowej aktualizacji już w roku 2017. Wynika to z niedostępności na obecnym etapie do wielu danych istotnych do precyzyjnego ujęcia w dokumencie. Brakuje m.in.:

- szczegółowych danych o niektórych konkursach związanych z dofinansowaniem niskiej emisji ze środków Unii Europejskiej czy NFOŚiGW;
- audytów energetycznych dla poszczególnych obiektów publicznych, z których wynikałyby dokładne koszty inwestycji,
- uchwały o dotowaniu lub dofinansowaniu osób fizycznych ze środków publicznych,
- odpowiednich zapisów budżetowych zapewniających udział własny Gminy w określonych działaniach,
- szczegółowych danych o źródłach emisji od wielu podmiotów oraz osób fizycznych (będą one uzupełniane w ramach bieżących prac nad bazą danych o emisjach).

Aktualizację ta można dokonać jednak tylko w kilku obszarach wprost powiązanych z tymi informacjami, czyli w rozdziałach dotyczących finansowania, harmonogramu działań, listy inwestycji priorytetowych, zarządzania Planem.

XIII. ROZWIĄZANIA CHRONIĄCE ŚRODOWISKO W CZASIE REALIZACJI PLANU

Wśród istotnych przedsięwzięć, jakie przewidywane są do realizacji w okresie obowiązywania Planu bezpośrednio przez Gminę lub z jej inspiracji (na terenie budynków mieszkalnych osób fizycznych), znajdują się głównie inwestycje punktowe (termomodernizacje budynków, modernizacja urządzeń i sieci grzewczych, wykonanie indywidualnych instalacji OZE).

Podstawowym i ogólnymi środkami zmniejszającym oddziaływanie planowanych inwestycji

na środowisko na etapie budowy powinny być:

- odpowiedni wybór wariantów realizacji przedsięwzięcia w sposób ograniczający ingerencję w środowisko przyrodnicze,
- właściwy dobór terminów realizacji prac w przypadku podejrzenia występowania gniazd gatunków chronionych w/na budynkach przewidzianych do usprawnień termomodernizacyjnych,
- właściwa organizacja robót minimalizująca wycinki drzew i zniszczenia terenów zielonych oraz wykluczająca kumulowanie się hałasu maszyn, urządzeń i pojazdów roboczych,
- odpowiednie postępowanie z odpadami powstałymi w trakcie rozbiórek/demontażu (instalacje, kotły grzewcze, tynki z elewacji budynków, stolarka okienna i drzwiowa) oraz ziemią i innymi rodzajami odpadowego urobku wytworzonymi w czasie wykonywania wykopów
- optymalny dobór lokalizacji i nachylenia paneli solarnych w sposób wykluczający ich negatywne oddziaływanie na otaczający krajobraz.

W projektach budowlanych lub zgłoszeniach prac remontowych należy uwzględnić wszelkie zalecenia z niniejszej prognozy oraz wytyczne z odpowiednich poradników branżowych (np. w kwestii termomodernizacji budynków, gdzie mogą bytować ptaki lub nietoperze) oraz z ewentualnych wskazań jednostki zarządzającej realizacją Planu (koordynator PGN).

Wśród istotnych przedsięwzięć, jakie przewidywane są do realizacji w okresie obowiązywania Planu nie ma inwestycji mogących pogorszyć jego stan. Wystąpią jedynie określone czynności techniczne:

Po stronie przygotowania do prac modernizacyjnych:

- demontaż obecnych urządzeń i sieci grzewczych (wewnątrz budynków),
- skucie tynków z elewacji planowanych do ocieplenia (na zewnątrz budynku),
- usunięcie dotychczasowej stolarki okiennej i/lub drzwiowej (na zewnątrz budynku),
- przemieszczenie w/w elementów bezpośrednio na podstawione środki transportu lub do miejsc magazynowania odpadów:
  - powinny to być kontenery na odpady remontowo- budowlane KP5 lub KP7,
  - w przypadku magazynowania tynków zaleca się okrywanie kontenerów plandekami/foliami ochronnymi,
- załadunek na pojazdy transportowe,
- wywóz z miejsca prowadzenia prac do miejsc przetwarzania lub punktów ich zbierania.

Po stronie wykonania usprawnień energetycznych:

- montaż nowych urządzeń grzewczych (wewnątrz budynków),
- wykonanie odnawialnych źródeł ciepła, np. pompy ciepła (wewnątrz i na zewnątrz budynku – prace wiertnicze) lub montaż kolektorów słonecznych (głównie na poszyciach dachów),
- instalacja systemów fotowoltaicznych (na zewnątrz budynku),
- wstawienie nowej stolarki okiennej i/lub drzwiowej (wewnątrz i na zewnątrz budynku),
- ocieplenie przegród zewnętrznych odpowiednią warstwą materiałów izolacyjnych (na zewnątrz budynku),
- wykonanie usprawnień w zakresie wentylacji z wprowadzeniem rekuperacji (wewnątrz budynków),
- doprowadzenie przyłączy gazowych lub rozbudowa sieci gazowniczej i ciepłej w celu zapewnienia paliwa (ciepła) dla nowych odbiorców (roboty w przestrzeni otwartej – wykopy wąskoprzestrzenne).

Podstawowymi i ogólnymi środkami zmniejszającym oddziaływanie planowanych inwestycji na środowisko na etapie likwidacji/demontażu dotychczasowych urządzeń i instalacji grzewczych oraz remontu/rozbiórki elementów obiektów budowlanych powinny być:

- odpowiedni wybór wykonawcy prac demontażowych posiadających właściwe uprawnienia

- i gwarantujących profesjonalne wykonywanie stosownych prac,
- wyposażenie terenu prac termomodernizacyjnych w odpowiednie pojemniki do magazynowania odpadów,
- stosowanie osłon ochronnych na rusztowaniach w przypadku remontów elewacji o znacznych rozmiarach,
- właściwa organizacja harmonogramu robót minimalizująca przemieszczanie się maszyn roboczych lub środków transportu obsługujących budowę,
- wyznaczanie tras przebiegu przyłączy gazowych i sieci ciepłowniczych w sposób minimalizujący ich występowanie na terenach zagospodarowanych przyrodniczo,
- bieżący monitoring i nadzór ze strony Urzędu (lub wybranego koordynatora realizacji Planu) nad wykonawcami poszczególnych prac,
- analiza odpowiedniego postępowania przez wykonawcę prac z odpadami powstałymi w trakcie rozbiórek/demontażu poprzez gromadzenie dokumentów obrotu odpadami (ilość wytworzona, ilość przekazana do przetwarzania /unieszkodliwiania),
- dążenie w ramach wyboru wykonawcy prac do pozyskania podmiotu gwarantującego kompleksowe załatwienie kwestii całego procesu (demontaż, montaż, załadunek, transport, zabezpieczenie placu budowy, przekazanie odpadów specjalistycznym podmiotom do dalszego zagospodarowania) z wykluczeniem podwykonawców itp.

W przypadku realizacji planowanych zadań we właściwie ustalonym harmonogramie, z profesjonalną organizacją miejsca, czasu i zasad pracy oraz po uzyskaniu, a następnie uwzględnianiu stosownych uzgodnień i decyzji branżowych (konserwator zabytków, służby ochrony środowiska, administracja budowlana) **realizacja Planu nie będzie miała negatywnego wpływu na środowisko.**

Prognozuje się, że ze względu na miejsca występowania prac termomodernizacyjnych i usprawnień energetycznych (elewacje, dachy i wnętrza budynków na terenach zabudowanych) ewentualne, chwilowe uciążliwości dostrzegalne będą jedynie przez określone grupy społeczne, głównie mieszkańców i użytkowników budynków położonych w miejscu lub sąsiedztwie realizowanych prac.

Przy czym, w zestawieniu z zyskami społeczno-gospodarczymi (poprawa stanu środowiska na terenie miasta, usunięcie lub obniżenie zagrożenia dla zdrowia ludzi, większa estetyka wyremontowanych budynków, zyski ekonomiczne w zakresie kosztów ogrzewania) w ujęciu ogólnym całość oddziaływań związanych z realizacją Planu (negatywne i pozytywne) wypada zdecydowanie na korzyść tych drugich.

Ponadto w konsekwencji realizacja Planu doprowadzi do znacznej poprawy stanu powietrza atmosferycznego.

Wypełnienie zapisów „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Twardogóra” przyczyni się do bardzo pozytywnych zmian w sektorze budownictwa mieszkaniowego i publicznego, energetyki ciepłej, transportu, ochrony środowiska i zdrowia ludzi oraz ograniczy potencjalny, niekorzystny wpływ emisji gazów i pyłów na wszelkie komponenty przyrodnicze.

XIV. ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik A pt. „Bazowa - wyjściowa inwentaryzacja emisji” opracowany zgodnie z wytycznymi poradnika SEAP,
- Załącznik B „pt. „Harmonogram działań w ramach PGN. Podmioty odpowiedzialne Koszty, źródła dofinansowania i roczne efekty ekologiczno-energetyczne”.
- Załącznik C i C1. Wzór „Zbiorczej tabeli monitorowania PGN” , wraz z przykładem „Karty zadań”
- Załącznik D. Rodzaje zobowiązań z sektora ochrony powietrza wynikające z POP dla strefy dolnośląskiej.

XV. WYKAZ SKRÓTÓW

PGN – plan gospodarki niskoemisyjnej

OZE – odnawialne źródła energii (w literaturze czasem także: OŹE)

c.w.u. – ciepła woda użytkowa

c.o. – centralne ogrzewanie

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

RPO WD – Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego (także: RPO WD 2012)

PROSUMENT – Program dofinansowania na działania związane z tzw. energetyką prosumencką, czyli taką gdzie producent energii z OZE jest równocześnie jej konsumentem (mikroelektrownie).

PO IIŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

PS – Polityka Spójności

MŚP – małe i średnie przedsiębiorstwa

PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

TOE – tona oleju ekwiwalentnego; 1 toe odpowiada energii, jaką uzyskuje się z 1 tony ropy naftowej, co równa się 41 868 MJ

KOBIZE - Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami

MOŚZNIL – Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nazwa resortu środowiska w latach 90-tych, obecnie Ministerstwo Środowiska)

SDR - średni dobowy ruch pojazdów silnikowych

CPA – cyfrowy programator astronomiczny

CO – tlenek węgla

CO₂ – dwutlenek węgla

C₆H₆ - benzen

NMLZO - niemetanowe lotne związki organiczne

NO₂ - dwutlenek azotu

NO_x - tlenki azotu

Pb - ołów

PM₁₀ - pył zawieszony o średnicy aerodynamicznej poniżej 10 µm

PM_{2,5} - pył zawieszony o średnicy aerodynamicznej poniżej 2,5 µm

SO₂ - dwutlenek siarki

b(a)p - benzoapiren

TSP - całkowity pył zawieszony

HC - węglowodory

HCal - węglowodory alifatyczne

HCar - węglowodory aromatyczne

WWA – wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne

kWh- kilo wato godzina

kWp- kilowat energii elektrycznej (kilowat „prądowy”)

GJ – giga dżul

XVI. LITERATURA - MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Publikacja GUS „Efektywność wykorzystania energii w latach 1999-2009”, Warszawa 2011
2. Prognoza oddziaływania na środowisko strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko” FUNDEKO Łukasz Szkudlarek
3. Zielona Księga "Europejska strategia na rzecz zrównoważonej, konkurencyjnej i bezpiecznej energii"
4. „Wartości opałowe (WO) i wskaźniki emisji CO₂ (WE) w roku 2011 do raportowania w ramach Wspólnotowego Systemu Handlu Uprawnieniami do Emisji za rok 2014”, KOBIZE, Warszawa
5. Oficjalny serwis Gminy Twardogóra - [http:// www.twardogora.pl /](http://www.twardogora.pl/)
6. Bank Danych Lokalnych (GUS) - <http://stat.gov.pl>
7. Biuletyn Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu - <http://wroclaw.rdos.gov.pl>
8. Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2014 - <http://rpo.dolnyslask.pl>
9. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - <http://nfosigw.gov.pl>
10. Portal Funduszy Europejskich - <http://pois.gov.pl>
11. Ekoportal - <http://ekoportal.gov.pl>
12. Wytyczne MOŚZNIŁ w/s jednostkowych wskaźników emisji, Warszawa 1996
13. „Programy ochrony powietrza, programy poprawy jakości powietrza, programy ograniczania emisji - Sposoby obliczania stanu wyjściowego i efektu ekologicznego”. Fundacja na rzecz Efektywnego Wykorzystania Energii, Katowice 2010
14. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2017 z perspektywą do 2012r., BBF Sp. z o.o. Poznań 2014
15. Ocena poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za 2013 rok; WIOŚ Wrocław
16. „Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody” PTOP Salamandra, Poznań 2009
17. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków na budynkach, podczas wykonywania prac modernizacyjnych – wytyczne RDOŚ w Katowicach, (<http://rdos.katowice.pl>, zakładka Ochrona Przyrody- Ochrona Gatunkowa).
18. „Analiza możliwości ograniczania niskiej emisji ze szczególnym uwzględnieniem sektora bytowo-komunalnego”, ATOMOTERM, Opole 2011
19. Rodzaje zanieczyszczeń emitowanych przez poszczególne środki transportu, Biuro Studiów i Ekspertyz, Kancelaria Sejmu nr 243, wrzesień 1994
20. „Synteza wyników GPR 2010”, mgr inż. Krzysztof Opoczyński, Transprojekt-Warszawa Sp. z o.o., 2010
21. „Synteza wyników pomiaru ruchu na drogach wojewódzkich w 2010 roku”, mgr inż. Krzysztof Opoczyński, Transprojekt-Warszawa Sp. z o.o., 2010
22. „Wskazówki dla wojewódzkich inwentaryzacji emisji na potrzeby ocen bieżących i programów ochrony powietrza”, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2003
23. „Poradnik dla audytorów energetycznych”, mgr inż. Andrzej Jurkiewicz z zespołem
24. Kruszyna M., W kierunku Polityki Mobilności – kluczowe aspekty przekształcania dotychczasowych Polityk Transportowych, konferencja „Wydajność systemów transportowych” Poznań–Rosnówko 2013.
25. Zarządzanie mobilnością w warunkach polskich, Katarzyna Nosal, Politechnika Krakowska, CIVINET POLSKA, Warszawa, 15 – 16 października 2014.
26. „Doskonalenie poziomu edukacji w samorządach terytorialnych w zakresie zrównoważonego gospodarowania energią i ochrony klimatu Ziemi” Mariusz Bogacki, Arkadiusz Osicki, Katowice, wrzesień 2010
27. „Optymalizacja kosztów zużycia energii elektrycznej w oświetleniu zewnętrznym i przemysłowym” - <http://interizon.pl/index.php/pl>
28. „Praktyczne porady – oszczędne użytkowanie energii” - <http://www.operator.enea.pl>

**UCHWAŁA NR XV.....2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

w sprawie sprawozdania z działalności Komisji Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej w Twardogórze za 2015 rok

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz § 14 ust. 6 Statutu Miasta i Gminy Twardogóra (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 893), **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Zatwierdza się sprawozdanie z działalności Komisji Strategii i Rozwoju w Twardogórze za 2015 rok, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Witold Szydelko

Sporządził: ..... *J. Sobis* .....

Sprawdził pod względem prawnym: ..... *Beata Bykowska* .....

Zatwierdził: ..... *Burmistrz* .....

Zbigniew Potyrała

*Załącznik
do uchwały nr 2016
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia ..... 2016 roku*

Sprawozdanie z pracy Komisji Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej w Twardogórze za rok 2015.

Sprawozdanie z pracy Komisji Strategii i Rozwoju przygotowano na podstawie protokołów z posiedzeń Komisji Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej w Twardogórze oraz materiałów, opracowań i programów będących w dyspozycji Komisji.

Podstawa prawna funkcjonowania Komisji Strategii i Rozwoju.

- uchwała Nr XI/69/03 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 września 2003 roku w sprawie Statutu Miasta i Gminy Twardogóra (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 893)
- uchwała nr II.3.2014 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 19 grudnia 2014 roku w sprawie powołania Komisji Strategii i Rozwoju Rady Miejskiej w Twardogórze oraz określenia przedmiotu jej działania.

Przedmiot działania.

Przedmiotem działania Komisji Strategii i Rozwoju jest badanie potrzeb społecznych mieszkańców gminy, wypracowywanie i opiniowanie programów rozwoju gminy. Opiniowanie i rozpatrywanie spraw i uchwał przekazanych Komisji przez Radę, Burmistrza i inne Komisje Rady oraz przedkładanych przez radnych lub mieszkańców gminy.

Organizacja Komisji Strategii i Rozwoju w roku 2015.

Komisja Strategii i Rozwoju powołana została uchwałą nr II.3.2014 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 19 grudnia 2014 roku w następującym składzie osobowym:

1. Mirosław Borowski
2. Jerzy Chrzan
3. Andrzej Drapiewski
4. Barbara Franc
5. Andrzej Hnat
6. Mieczysław Kowalski
7. Piotr Koziół – przewodniczący
8. Wojciech Maślak
9. Andrzej Moczulski
10. Andrzej Obiegło
11. Przemysław Paprocki
12. Jolanta Rusinek
13. Lidia Stanisławska
14. Agnieszka Szydelko
15. Witold Szydelko

Inni stali uczestnicy posiedzeń Komisji Strategii i Rozwoju.

Zbigniew Potyrała	- Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra
Ryszard Gąsior	- Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra
Izabela Kłosowska	- Skarbnik Miasta i Gminy Twardogóra
Janina Czekajło	- Sekretarz Miasta i Gminy Twardogóra
Aleksander Król	- Kierownik Referatu Infrastruktury Technicznej
Piotr Lizak	- p.o. Kierownika Referatu Gospodarki Nieruchomościami i Ochrony Środowiska
Małgorzata Michałowska	- Kierownik Referatu Obsługi Finansowej Szkół.

W zależności od omawianych tematów w posiedzeniach Komisji uczestniczyły również inne osoby reprezentujące Burmistrza i jednostki gminne oraz inne organizacje i instytucje.

Posiedzenia Komisji Strategii i Rozwoju.

W okresie sprawozdawczym Komisja odbyła 12 protokołowanych posiedzeń.

Tematyka posiedzeń Komisji Strategii i Rozwoju.

Komisja pracowała w oparciu o plany pracy przyjęte uchwałami Rady Miejskiej z dnia 12 lutego 2015 roku oraz 25 czerwca 2015 roku.

Komisja w 2015 roku zajmowała się opiniowaniem projektów uchwał ujętych w porządkach obrad sesji, wydając 108 pozytywnych opinii.

Ponadto podczas posiedzeń Komisji omówiono: realizację budowy kanalizacji w aglomeracji Twardogóra, (Komisja wydała pozytywną opinię do realizacji budowy kanalizacji), stan realizacji inwestycji zaplanowanych w budżecie na 2015 r., poddano analizie: zadania z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi, dokumentację związaną z wykonaniem budżetu za 2014 rok, bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Twardogóra, możliwości budowy kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Twardogóra z uwzględnieniem zapisów wynikających ze Strategii Rozwoju Gminy Twardogóra na lata 2014 – 2020.

U Z A S A D N I E N I E
do projektów uchwał dotyczących sprawozdań z działalności Komisji

Wymóg przedkładania sprawozdań z działalności Komisji radzie wynika z art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) który stanowi, że: „Komisje podlegają radzie gminy, przedkładają jej plan pracy oraz sprawozdania z działalności” a także z § 14 ust. 6 Statutu Miasta i Gminy Twardogóra, który określa, że sprawozdanie z działalności, Komisje przedkładają radzie do zatwierdzenia w terminie do 31 marca za rok poprzedni.

**UCHWAŁA NR 2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

w sprawie sprawozdania z działalności Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Twardogórze za 2015 rok

Na podstawie art. 18 ust. 1 oraz art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz § 14 ust. 6 Statutu Miasta i Gminy Twardogóra (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 893), **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Zatwierdza się sprawozdanie z działalności Komisji Rewizyjnej w Twardogórze za 2015 rok, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Witold Szydelko

Sporządził: ..... *J. Sobis* .....

Sprawdził pod względem prawnym: ..... *Beata Brylowa* .....

Zatwierdził: ..... *BURMISTRZ* .....

Zbigniew Potyrała

*Załącznik
do Uchwały Nr 2016
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia ..... 2016 r.*

Sprawozdanie z działalności Komisji Rewizyjnej w Twardogórze za 2015 rok.

Komisja Rewizyjna została powołana przez Radę Miejską w Twardogórze Uchwałą Nr II.4.2014 z dnia 19.12.2014 r. w składzie:

- Andrzej Drapiewski- Przewodniczący Komisji
- Andrzej Hnat- Członek Komisji
- Jerzy Chrzan- Członek Komisji
- Wojciech Maślak- Członek Komisji

W roku 2015 Komisja Rewizyjna odbyła 8 posiedzeń.

- 1) W dniu 15.01.2015 r. Komisja wybrała osobę do protokołowania posiedzeń Komisji i zastępowania Przewodniczącego Komisji w razie jego nieobecności a także opracowała plan pracy Komisji Rewizyjnej na I- sze półrocze 2015 r.
- 2) W dniu 18.02.2015 r. Komisja Rewizyjna zbadła skargę Przedstawiciela Związku Zawodowego NSZZ „Solidarność” na Kierownika Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze.
- 3) W dniu 25.03.2015 r. Komisja Rewizyjna zajmowała się kontrolą finansów Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Twardogóra za rok 2014.
- 4) W dniu 21.05.2015 r. Komisja rozpatrzyła sprawozdanie z rocznego wykonania budżetu gminy Twardogóra za rok 2014 wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej o tym sprawozdaniu, rozpatrzyła sprawozdanie roczne z wykonania planów finansowych Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej oraz Biblioteki Publicznej i Gminy za rok 2014. Komisja sporządziła wniosek o udzielenie absolutorium Burmistrzowi Miasta i Gminy Twardogóra.
- 5) W dniu 15.06.2015 r. Komisja opracowała plan pracy Rady Miejskiej w Twardogórze na II półrocze 2015 r.
- 6) W dniu 10.08.2015 r. Komisja zajęła się badaniem skargi z dnia 28.05.2015 r. na Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra oraz Dyrektora Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Twardogórze.

7) W dniu 08.10.2015 r. Komisja przeprowadziła kontrolę wydatkowania środków na inwestycję pn. „Budowa ścieżki pieszo- rowerowej w Drogoszowicach i na odcinku Drogoszewie- Sosnówka w ramach systemu ścieżek pieszo – rowerowych Gminy Twardogóra – etap I”.

8) W dniu 04.12.2015 r. Komisja zajmowała się kontrolą wydatkowania środków na inwestycję pn. „Wyginam śmiało ciało- ścieżka zdrowia miejscem sportu i turystyki w Twardogórze”.

**UCHWAŁA NR 2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

w sprawie sprawozdania z działalności Komisji Budżetowo - Finansowej Rady Miejskiej w Twardogórze za 2015 rok

Na podstawie art. 18 ust. 1 oraz art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz § 14 ust. 6 Statutu Miasta i Gminy Twardogóra (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 893), **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Zatwierdza się sprawozdanie z działalności Komisji Budżetowo - Finansowej w Twardogórze za 2015 rok, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Witold Szydelko

Sporządził: ..... *J. Sobis* .....

Sprawdził pod względem prawnym: ..... *Bodo Borkowski* .....

Zatwierdził: ..... *Zbigniew Potyrała* .....

Zbigniew Potyrała

*Załącznik
do Uchwały Nr 2016
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia ..... 2016 r.*

Sprawozdanie z pracy Komisji Budżetowo – Finansowej Rady Miejskiej w Twardogórze za rok 2015.

W roku 2015 Komisja Budżetowo – Finansowa pracowała w składzie: Lidia Stanisławska – Przewodnicząca Komisji, Jolanta Rusinek oraz Mieczysław Kowalski. Podczas pierwszego posiedzenia Komisji w dniu 16 stycznia 2015 r. dokonano wyboru Przewodniczącego Komisji, protokolanta Komisji oraz opracowano plan pracy Komisji na I – sze półrocze 2015 r.

Komisja Budżetowo – Finansowa w roku 2015 spotykała się 10 razy w sprawach dotyczących omówienia i wydania opinii do projektów uchwał w sprawie zmian budżetu i w budżecie gminy na rok 2015:

- 10.02.2015 r.
- 26.03.2015 r.
- 29.04.2015 r.
- 26.05.2015 r.
- 23.06.2015 r.
- 27.08.2015 r.
- 30.09.2015 r.
- 29.10.2015 r.
- 26.11.2015 r.
- 17.12.2015 r.

W posiedzeniach Komisji dotyczących zmian budżetu i w budżecie gminy uczestniczyli: Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra, Skarbnik Miasta i Gminy Twardogóra. W wyniku posiedzeń Komisja zapoznała się z przedstawionymi projektami zmian i wydała 10 pozytywnych opinii.

**UCHWAŁA NR 2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

w sprawie sprawozdania z działalności Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych Rady Miejskiej w Twardogórze za 2015 rok

Na podstawie art. 18 ust. 1 oraz art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz § 14 ust. 6 Statutu Miasta i Gminy Twardogóra (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 893), **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Zatwierdza się sprawozdanie z działalności Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Spraw Społecznych w Twardogórze za 2015 rok, stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Witold Szydelko

Sporządził: ..... *J. Sobis* .....

Sprawdził pod względem prawnym: .....

Zatwierdził: ..... *[Signature]* .....

*Załącznik
do Uchwały Nr 2016
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia ..... 2016 r.*

Sprawozdanie z pracy Komisji Oświaty Kultury Sportu i Spraw Społecznych za rok 2015

W roku 2015 Komisja pracowała w składzie :

1. Agnieszka Szydelko – przewodnicząca
2. Mirosław Borowski – protokolant
3. Barbara Franc – członek
4. Piotr Kozioł – członek
5. Przemysław Paprocki – członek
6. Andrzej Moczulski – członek

Komisja Oświaty Kultury Sportu i Spraw Społecznych w roku 2015 spotkała się dziesięć razy:

1. 20.01.2015 r. – wybór przewodniczącego i protokolanta.
2. 24.02.2015 r. – działalność Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Twardogórze. W posiedzeniu udział wzięła kierownik SZPZOZ p. Mirosława Głabas.
3. 17.03.2015 r. – działalność oświaty w szkołach podstawowych w Twardogórze. W posiedzeniu udział wzięły:

- p. Maria Lidia Gerus dyrektor szkoły podstawowej nr 1 w Twardogórze
- p. Edyta Pciak-Rogała dyrektor szkoły podstawowej nr 2 w Twardogórze.

Komisja skierowała do burmistrza M i G Twardogóra następujące wnioski:

- a) rozważyć możliwość zwiększenia dodatku pieniężnego za pełnienie funkcji wychowawcy klasy,
  - b) rozważyć możliwość obniżenia pensum godzin dla dyrektorów szkół,
  - c) rozważyć możliwość obniżenia pensum godzin dla pedagogów szkolnych, które obecnie wynosi 35 h,
  - d) zastanowić się i rozważyć opracowanie regulaminu wynagrodzeń dla nauczycieli sprawujących opiekę nad młodzieżą i dziećmi w czasie konkursów odbywających się weekendy,
  - e) rozważyć możliwość powstania placu zabaw dla dzieci klas I – III przy szkole podstawowej nr 2,
4. 23.04.2015 r. – działalność bieżąca Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze. W posiedzeniu udział wzięła kierownik MOPS p. Bożena Dżugaj

5. 19.05.2015 r. – omówienie organizacji wycieczki letniego dzieci i młodzieży gminy Twardogóra. W spotkaniu udział wzięli:

- dyrektor GOSiR w Twardogórze p. Jan Świerad
- kierownik oratorium Dominika Sawie ks. Adam Piaskowski.

W wyniku spotkania Komisja skierowała do burmistrza M i G Twardogóra następujące wnioski:

- a) rozważyć możliwość powstania nowej syntetycznej płyty zapasowego boiska z oświetleniem przy stadionie sportowym w Twardogórze,
- b) rozważyć możliwość zadaszenia sztucznego lodowiska,
- c) zastanowić się nad zasadami parkowania pojazdów przy hali widowiskowo-sportowej w dni handlowe (pozostawiane drogi ewakuacyjne, pojazdy zaparkowane na terenach zielonych),
- d) rozważyć możliwość powstania toalety przy ścieżce Centrum Sportowo – Edukacyjne,
- e) rozważyć możliwość modernizacji toalet przy stadionie sportowym w Twardogórze

6. 16.06.2015 r. – opracowanie planu pracy Komisji na II-gie półrocze 2015 r.

7. 09.09.2015 r. – działalność i oferta Biblioteki publicznej Miasta i Gminy Twardogóra dla seniorów – komisja wyjściowa spotkanie w bibliotece. W spotkaniu udział wzięli:

- dyrektor biblioteki p. Beata Pieta

- bibliotekarka p. Anna Rydyk

- bibliotekarka p. Paulina Studzińska

- seniorki: p. Aleksandra Dwornikowska, p. Maria Knefel, p. Teresa Słabik, p. Janina Januszewska

8. 08.10.2015 r. - funkcjonowanie szkoły podstawowej w Grabownie Wielkim (komisja wyjazdowa)
W spotkaniu udział wzięli:

- dyrektor szkoły p. Renata Szmajek

- przewodniczący Rady Rodziców p. Andrzej Bednarski

W wyniku spotkania Komisja przedstawiła burmistrzowi M i G Twardogóra następujące wnioski:

- a) rozważyć możliwość odnowienia pomieszczeń poprzez pomalowanie ich: sale lekcyjne, stołówka, biblioteka, pokój nauczycielski, korytarze, sala komputerowa i sala gimnastyczna,
- b) rozważyć możliwość zakupu nowych ławek im krzeseł do sal lekcyjnych i pracowni komputerowej,
- c) rozważyć możliwość wymiany oświetlenia w Sali gimnastycznej i przesunięcie hydrantu wg zaleceń straży pożarnej,
- d) rozważyć możliwość wykonania nowego ogrodzenia szkoły od strony parku.

9. 22.10.2015 r.– funkcjonowanie szkoły podstawowej w Goszczu (komisja wyjazdowa)

Udział wzięła: dyrektor szkoły p. Magdalena Żerebecka

W wyniku spotkania komisja skierowała do burmistrza M i G Twardogóra następujące wnioski:

- a) rozważyć możliwość odstąpienia od pobierania opłat za wynajem sal lekcyjnych na dodatkowe zajęcia edukacyjne jak np. j. angielski,
- b) rozważyć możliwość zatrudnienia pedagoga szkolnego na 2 – 3 godziny tygodniowo,
- c) rozważyć możliwość zwiększenia środków finansowych na dodatkowe godziny świetlicowe w godzinach popołudniowych,
- d) rozważyć możliwość zaplanowania remontu kapitalnego szkoły,

10.19.11.2015 r. – analiza potrzeb i możliwości poszerzenia oferty kulturalnej gminy Twardogóra. Opracowanie planu pracy komisji na I- sze półrocze 2016 r.

W posiedzeniach Komisji brał udział również burmistrz M i G Twardogóra p. Zbigniew Potyrała jak również jego zastępca p. Ryszard Gąsior.

W wyniku posiedzeń komisja zapoznała się z działalnością i funkcjonowaniem wymienionych wyżej jednostek organizacyjnych M i G Twardogóra, oraz skierowała do burmistrza wnioski z czterech posiedzeń.

**UCHWAŁA NR XV.....2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie ustalenia trybu i kryteriów przyznawania nagród dla nauczycieli

Na podstawie art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484, i 1890) i art. 49 ust. 2 i art. 91d pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191, 357, 1268 i 1418), **uchwała się, co następuje:**

§ 1. 1. Ogłasza się tekst jednolity uchwały Rady Miejskiej w Twardogórze w sprawie ustalenia trybu i kryteriów przyznawania nagród dla nauczycieli.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1 nastąpi w formie Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie ustalenia trybu i kryteriów przyznawania nagród dla nauczycieli, zgodnie z brzmieniem załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2.1. Obwieszczenie, o którym mowa w § 1 ust. 2 podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko**

Sporządził ..... *J. Sobis* .....

Sprawdził pod względem prawnym ..... *Bogdan Bykowski* .....

Zatwierdził ..... *Burmistrz* .....
Zbigniew Potyrała

OBWIESZCZENIE NR .....
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE

z dnia 10 marca 2016 r.

**w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie ustalenia trybu i kryteriów przyznawania
nagród dla nauczycieli.**

Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484 i 1890) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity uchwały Nr XXV/157/04 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 15 października 2004 r. w sprawie ustalenia trybu i kryteriów przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. Urz. Woj. Doln. Nr 233 poz. 3584) z uzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą Nr III.28.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXV/157/04 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 15 października 2004 r. w sprawie ustalenia trybu i kryteriów przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2015 r. poz.616).

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Witold Szydelko

Załącznik do Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 10 marca 2016 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie
ustalenia trybu i kryteriów przyznawania nagród dla
nauczycieli.

**Uchwała Nr XXV/157/04
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 15 października 2004 r.**

w sprawie ustalenia trybu i kryteriów przyznawania nagród dla nauczycieli.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 49 ust. 2; art. 91d pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz. 191, 357, 1268 i 1418) **Rada Miejska w Twardogórze uchwala, co następuje:**

§ 1. 1.¹⁾ Uchwała reguluje tryb i kryteria przyznawania nagród dla nauczycieli za osiągnięcia w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w tym realizacji zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę oraz realizacji innych zadań statutowych szkoły.

2. Jeżeli w uchwale jest mowa bez bliższego określenia o szkole - należy przez to rozumieć także przedszkole oraz gimnazjum.

3. Specjalny fundusz nagród tworzy się w budżecie gminy na dany rok budżetowy w wysokości 1% planowanego rocznego osobowego funduszu wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach, z przeznaczeniem na wypłaty nagród organu prowadzącego szkoły i dyrektorów szkół.

4.²⁾ Ustala się następujący podział specjalnego funduszu nagród dla nauczycieli: - 30% funduszu przeznacza się na nagrody organu prowadzącego - 70% funduszu przeznacza się na nagrody dyrektorów szkół.

5. Nagroda z funduszu przeznaczonego na nagrody organu prowadzącego nosi nazwę "Nagroda Burmistrza Miasta i Gminy" i jest przyznawana przez Burmistrza Miasta i Gminy.

6. Nagroda z funduszu przeznaczonego na nagrody dyrektorów szkół nosi nazwę "Nagroda Dyrektora Szkoły" i jest przyznawana przez dyrektora szkoły.

7. Organ prowadzący szkołę może zwiększyć fundusz nagród w szkole, określając wysokość zwiększenia i jego przeznaczenie.

8. Nagrody dla nauczycieli, określone w § 1 ust. 5 i 6, są przyznawane w terminie do dnia 14 października każdego roku z okazji Dnia Edukacji Narodowej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach nagroda może być przyznana w innym terminie.

9. Nauczyciel, któremu została przyznana nagroda, otrzymuje dyplom, którego odpis umieszcza się w jego teczkę akt osobowych.

§ 2. 1. "Nagroda Dyrektora Szkoły" dla nauczycieli zatrudnionych w szkole może zostać przyznana:

- na wniosek Rady Szkoły lub Rady Rodziców,
- na wniosek Rady Pedagogicznej szkoły,
- z inicjatywy Dyrektora Szkoły, po uzyskaniu opinii Rady Pedagogicznej.

2. "Nagroda Burmistrza Miasta i Gminy" dla nauczycieli zatrudnionych w szkole może zostać przyznana przez Burmistrza na wniosek dyrektora szkoły, zaopiniowany przez Radę Pedagogiczną szkoły.

3. "Nagroda Burmistrza Miasta i Gminy" dla nauczyciela, któremu powierzono stanowisko dyrektora szkoły, może zostać przyznana przez Burmistrza, z uwzględnieniem kryteriów określonych w § 3 pkt 2 uchwały.

4. Wzór wniosku, o którym mowa w pkt 1 i 2, określa załącznik nr 1 do uchwały.

§ 3. 1. Nagrody, o których mowa w § 1 pkt 5 i 6, mogą być przyznane nauczycielowi, który przepracował w szkole co najmniej rok oraz spełnia odpowiednio co najmniej 5 z następujących kryteriów:

1) w zakresie pracy dydaktyczno-wychowawczej:

- a) osiąga dobre wyniki w nauczaniu potwierdzone w sprawdzianach i egzaminach uczniów,
- b) podejmuje działalność innowacyjną w zakresie wdrażania nowatorskich metod nauczania i wychowania, w tym opracowywania autorskich programów i publikacji,
- c) osiąga dobre wyniki w nauczaniu, potwierdzone zakwalifikowaniem uczniów do udziału w zawodach II stopnia (okręgowych) lub III stopnia (centralnych) ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych, zajęciem przez uczniów (zespół uczniów) I-III miejsca w konkursach, zawodach, przeglądach i festiwalach powiatowych, wojewódzkich i ogólnopolskich,
- d) posiada udokumentowane osiągnięcia w pracy z uczniami uzdolnionymi lub z uczniami mającymi trudności w nauce,
- e) przygotowuje i wzorowo organizuje uroczystości szkolne lub środowiskowe,
- f) prowadzi znaczącą działalność wychowawczą w klasie, szkole lub placówce przez organizowanie wycieczek, udział uczniów w spektaklach teatralnych, koncertach, wystawach i spotkaniach,
- g) organizuje imprezy kulturalne, sportowe, rekreacyjne i wypoczynkowe,
- h) prawidłowo organizuje i prowadzi zajęcia pozalekcyjne w formie kółek zainteresowań lub przedmiotowych,
- i) osiąga dobre wyniki w pracy wychowawczej z uczniami,
- j) stosuje nowatorskie i skuteczne metody w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych,

2) w zakresie pracy opiekuńczej:

- a) zapewnia pomoc i opiekę uczniom lub wychowankom będącym w trudnej sytuacji materialnej lub życiowej, pochodzącym z rodzin ubogich lub patologicznych,
- b) prowadzi działalność mającą na celu zapobieganie i zwalczanie przejawów patologii społecznej wśród dzieci i młodzieży, w szczególności narkomanii i alkoholizmu,
- c) organizuje współpracę szkoły lub placówki z jednostkami systemu ochrony zdrowia, Policją, organizacjami i stowarzyszeniami oraz rodzicami w zakresie zapobiegania i usuwania przejawów patologii społecznej i niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży,
- d) organizuje udział rodziców w życiu szkoły lub placówki, rozwija formy współdziałania szkoły lub placówki z rodzicami.

3) w zakresie działalności pozaszkolnej, polegającej na:

- a) udziale w zorganizowanych formach doskonalenia zawodowego,
- b) udzielaniu aktywnej pomocy w adaptacji zawodowej nauczycieli podejmujących pracę w zawodzie nauczyciela.

2. Nagrody, o których mowa w § 1 pkt 5, mogą być przyznane nauczycielowi, któremu powierzono stanowisko dyrektora szkoły, który przepracował w szkole na stanowisku dyrektora szkoły co najmniej rok oraz spełnia następujące kryteria:

- 1) bez zastrzeżeń kieruje pracą szkoły, realizując politykę oświatową określoną przez organ prowadzący,
- 2) prawidłowo dysponuje środkami określonymi w planie finansowym szkoły,
- 3) stwarza warunki harmonijnego rozwoju uczniów poprzez aktywne działania prozdrowotne,
- 4) współdziała ze szkołami i placówkami na terenie gminy Twardogóra w zakresie realizacji zadań oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych określonych przez organ prowadzący szkołę,
- 5) prawidłowo realizuje zadania kierownika zakładu pracy w zakresie zatrudnienia kadry pedagogicznej o wysokich kwalifikacjach oraz innych pracowników szkoły,
- 6) prawidłowo organizuje i realizuje zadania wynikające z zatwierdzonego przez organ prowadzący arkusza organizacyjnego szkoły na dany rok szkolny,

- 7) organizuje współpracę szkoły z jednostkami systemu ochrony zdrowia, Policją, organizacjami i stowarzyszeniami oraz rodzicami w zakresie zapobiegania i usuwania przejawów patologii społecznej i niedostosowania społecznego dzieci i młodzieży,
- 8) prowadzi w szkole działalność mającą na celu zapobieganie i zwalczanie przejawów patologii społecznej wśród dzieci i młodzieży, w szczególności narkomanii i alkoholizmu,
- 9) stwarza warunki sprzyjające uzyskiwaniu dobrych wyników w nauce, potwierdzonych zakwalifikowaniem się uczniów do udziału w konkursach, zawodach, przeglądach i festiwalach powiatowych, wojewódzkich i ogólnopolskich,
- 10) organizuje zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży w ramach posiadanych środków finansowych,
- 11) inspiruje w szkole działania w zakresie współpracy szkoły z lokalnym społeczeństwem, samorządem lokalnym, instytucjami kultury, innymi szkołami (w tym zagranicznymi), pozyskując jednocześnie sponsorów i przyjaciół szkoły,
- 12) osiąga znaczące wyniki w zakresie promocji szkoły i gminy Twardogóra na zewnątrz,
- 13) prawidłowo realizuje inne zadania szkoły, wynikające z przepisów szczególnych.

§ 4. W uchwale nr XXVII/240/2000 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 8 września 2000 r. w sprawie ustalenia dla nauczycieli zatrudnionych w szkołach, dla których organem prowadzącym jest gmina Twardogóra, regulaminów określających niektóre zasady wynagradzania za pracę oraz przyznawania dodatków do wynagrodzenia i nagród - skreśla się § 1 pkt 3 oraz § 3.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy w Twardogórze.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

---

¹⁾ § 1 ust. 1 zmieniony przez § 1 pkt 1 uchwały nr III.28.2015 z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXV/157/04 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 15 października 2004 r. w sprawie ustalenia trybu i kryteriów przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2015 r. poz. 616), który wszedł w życie z dniem 4 marca 2015 r.

²⁾ § 1 ust. 4 zmieniony przez § 1 pkt 2 uchwały, o której mowa w odnośniku nr 1.

WNIOSEK

o przyznanie nagrody burmistrza/dyrektora szkoły* za osiągnięcia dydaktyczno – wychowawcze

Zgłaszam wniosek o przyznanie nagrody burmistrza/dyrektora szkoły* Panu/Pani

.....
urodzonemu/ej

.....
(data)

.....
(wykształcenie, staż pracy w szkole)
zatrudnionemu/ej w

.....
(nazwa szkoły w której nauczyciel jest zatrudniony)

.....
(stanowisko)

.....
(dotychczas otrzymane nagrody ministra, kuratora, dyrektora, rok otrzymania)

.....
ostatnia ocena pracy nauczyciela (data i stopień)

Krótkie uzasadnienie wniosku przez zgłaszającego:

.....
Opinia rady pedagogicznej

.....
Organ sporządzający wniosek

.....
(miejscowość i data)

.....
(pieczęć)

.....
(podpis)

.....
Organ przedstawiający wniosek burmistrzowi/dyrektorowi szkoły*

.....
(miejscowość i data)

.....
(pieczęć)

.....
(podpis)

* niepotrzebne skreślić

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1484 i 1890) teksty jednolite aktów normatywnych innych niż ustawa ogłasza organ właściwy do wydania aktu normatywnego. Tekst jednolity aktu normatywnego innego niż ustawa ogłasza się nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy, jeżeli był on nowelizowany. Tekst jednolity ogłasza się w formie obwieszczenia w dzienniku urzędowym, w którym dany akt normatywny ogłoszono.

**UCHWAŁA NR XV.....2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawnych, przypadających Gminie Twardogóra i jej jednostkom podległym oraz warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania przedmiotowych ulg

Na podstawie art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484 i 1890) i art. 59 ust. 1, 2, 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.¹⁾), **uchwała się, co następuje:**

§ 1. 1. Ogłasza się tekst jednolity uchwały Rady Miejskiej w Twardogórze w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawnych, przypadających Gminie Twardogóra i jej jednostkom podległym oraz warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania przedmiotowych ulg.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1 nastąpi w formie Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawnych, przypadających Gminie Twardogóra i jej jednostkom podległym oraz warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania przedmiotowych ulg, zgodnie z brzmieniem załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2.1. Obwieszczenie, o którym mowa w § 1 ust. 2 podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

***Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydełko***

---

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646, z 2014 r. poz. 379, 911, 1146, 1626 i 1877 oraz z 2015 r. poz. 238, 532, 1045, 1117, 1130, 1189, 1190, 1269, 1358, 1513, 1830, 1854, 1890 i 2150.

Sporządził ..... *J. Sobiś* .....

Sprawdził pod względem prawnym .....

MAJSTRO WIELKI

Jan Berka

BRAMA 2000

Zatwierdził .....

BURMISTRZ

Zbigniew Potyrała

OBWIESZCZENIE NR .....
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE

z dnia 10 marca 2016 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawnych, przypadających Gminie Twardogóra i jej jednostkom podległym oraz warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielenia przedmiotowych ulg

Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484 i 1890) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity uchwały Nr VII.29.2011 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 31 marca 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawnych, przypadających Gminie Twardogóra i jej jednostkom podległym oraz warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielenia przedmiotowych ulg (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2011 r. Nr 84, poz. 1310) z uzgodnieniem zmiany wprowadzonej uchwałą Nr XXXV.286.2014 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie zmiany uchwały Nr VII.29.2011 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 31 marca 2011 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawnych, przypadających Gminie Twardogóra i jej jednostkom podległym oraz warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielenia przedmiotowych ulg (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 2201).

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Witold Szydełko

Załącznik do Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 10 marca 2016 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie
określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg
w spłacie należności pieniężnych mających charakter
cywilnoprawnych, przypadających Gminie Twardogóra i jej
jednostkom podległym oraz warunki dopuszczalności pomocy
publicznej w przypadkach, których ulga stanowić będzie pomoc
publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania
przedmiotowych ulg

**UCHWAŁA NR VII.29.2011
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
Z DNIA 31 MARCA 2011 ROKU**

**w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych
mających charakter cywilnoprawnych, przypadających Gminie Twardogóra i jej jednostkom podległym
oraz warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, których ulga stanowić będzie pomoc
publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania przedmiotowych ulg**

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 59 ust. 1, 2, 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm¹⁾) Rada Miejska w Twardogórze uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwała określa szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny Gminie Twardogóra i jej jednostkom podległym, zwanymi dalej "wierzycelnościami" przypadających od osób fizycznych, osób prawnych, a także jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, zwanej dalej "dłużnikami", warunki dopuszczalności pomocy publicznej, w przypadkach w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazanie organu uprawnionego do udzielania tych ulg.

§ 2. Wierzycelnościami, o których mowa w § 1, są zaległe i bieżące należności pieniężne (należność główna), przypadające od jednego dłużnika wraz z należnymi odsetkami i kosztami dochodzenia należności (należności uboczne), według stanu na dzień umorzenia, odroczenia terminu spłaty lub rozłożenia na raty, a jeżeli należność główna została zapłacona, jest to suma należności ubocznych.

§ 3. Przepisów uchwały nie stosuje się do wierzycelności, których zasady i tryb umarzania, odraczania oraz rozkładania na raty regulują odrębne przepisy.

§ 4. 1. Wierzycelności mogą być umarzane, rozkładane na raty lub odraczany może być termin ich zapłaty.

2. Umorzenie, rozłożenie na raty oraz odroczenie terminu płatności może dotyczyć zarówno całości jak i części wierzycelności.

§ 5. 1. Wierzycelności mogą być umorzone jeżeli:

- 1) dłużnik - osoba fizyczna zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiała majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, nie jest w stanie uiścić należności ze względu na wysokość dochodów oraz zagrożenie egzystencji dłużnika i osób będących na jego utrzymaniu wywołane: ubóstwem, bezrobociem, niepełnosprawnością, długotrwałą lub ciężką chorobą dłużnika lub członka rodziny, sierectwem, potrzebą ochrony macierzyństwa lub wielodzietnością, alkoholizmem, narkomanią, klęską żywiołową lub ekologiczną, zdarzeniem losowym lub sytuacją kryzysową;

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i 1646, z 2014 r. poz. 379, 911, 1146, 1626 i 1877, oraz z 2015 r. poz. 238, 532, 1045, 1117, 1130, 1189, 1190, 1269, 1358, 1513, 1830, 1854, 1890 i 2150.

2) dłużnik - osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należności a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi na osoby trzecie, która znalazła się w przejściowej trudnej sytuacji ekonomicznej;

3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne.

2. Udzielenie ulg, o których mowa w ust. 1, lub ich odmowa następuje w formie jednostronnego oświadczenia woli złożonego przez organ, na podstawie przepisów prawa cywilnego.

§ 6. 1. Umorzenie wierzytelności o charakterze cywilnoprawnym, za którą odpowiada solidarnie więcej niż jeden dłużnik, może nastąpić, gdy okoliczności uzasadniające umorzenie zachodzą co do wszystkich zobowiązanych.

2. Umorzenie wierzytelności głównej pociąga za sobą umorzenie wierzytelności ubocznych. Jeżeli umorzenie dotyczy części wierzytelności głównej, w odpowiednim stosunku do tej należności podlegają umorzeniu wierzytelności uboczne.

§ 7. 1. W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika odnoszącym się do jego egzystencji lub wypłacalności albo interesem publicznym, termin płatności wierzytelności może na wniosek dłużnika zostać odroczony lub wierzytelność może być rozłożona na raty. Okres, na który rozłożono spłatę wierzytelności lub odroczono termin zapłaty, nie może być dłuższy od przewidzianego prawem okresu jej przedawnienia.

2. Od wierzytelności, które termin zapłaty odroczono lub rozłożono na raty, nie pobiera się odsetek za zwłokę za okres od daty wydania oświadczenia woli, o którym mowa w § 5 do upływu terminu lub terminów płatności.

3. Jeżeli dłużnik nie spłaci w terminie albo w pełnej wysokości ustalonych rat, pozostała do spłaty wierzytelność staje się natychmiast wymagalna wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, w tym również z odsetkami o których mowa w ust. 2.

§ 8. 1. W przypadkach, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 3 oraz § 7 niniejszej uchwały, oraz w art. 56 ust. 1 pkt 3 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych uzyskane ulgi przez przedsiębiorcę, stanowią będąc pomocą publiczną de minimis, a ich udzielenie następuje zgodnie z przepisami Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 w sprawie stosowania art. 87 i art. 88 traktatu o pomocy de minimis (Dz.Urz.L379 z dnia 28 grudnia 2006r.)

2. Łączna wartość pomocy udzielonej przedsiębiorcy na podstawie niniejszej uchwały nie może przekroczyć równowartości dopuszczalnej wartości pomocy, o której stanowi Rozporządzenie wymienione w ust. 1.

3. Wartość udzielonej pomocy de minimis podlega sumowaniu, niezależnie od organu, który tej pomocy udzielił.

4. Przedsiębiorcy ubiegający się o pomoc de minimis, zobowiązani są do przedstawienia:

- 1) wszystkich zaświadczeń pomocy de minimis, jakie otrzymały w roku, w którym ubiegają się o pomoc oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat, albo oświadczeń o wielkości pomocy de minimis otrzymanej w tym okresie albo oświadczeń o nie otrzymaniu takiej pomocy w tym okresie oraz
- 2) w zakresie pozostałych informacji - zgodnie z formularzem zawartym w załączniku do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis.

§ 9. 1. Należności pieniężne mogą być umarzane z urzędu w całości w przypadkach wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 o finansach publicznych (Dz. U Nr 157, poz.1240 ze zmianami).

2. Udzielenie ulgi, o której mowa w ust. 1 następuje w formie określonej w art. 58 ust. 2 i 3.

§ 10. 1. Wnioskodawca będący osobą fizyczną zobowiązany jest do udokumentowania swojej sytuacji materialnej dołączając odpowiednie dokumenty oraz informacje (oświadczenie) o sytuacji materialnej według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

2. W przypadku stwierdzenia przez organ, że przedstawione dokumenty są niewystarczające do udzielenie ulgi, organ wzywa dłużnika do ich uzupełnienia.

3. Nie uzupełnienie wniosku w terminie powoduje pozostawienie go bez rozpatrzenia.

§ 11. Organ może uchylić się od skutków swojego oświadczenia o umorzeniu lub udzieleniu innych ulg w spłaceniu wierzytelności, jeżeli okaże się, że dowody na podstawie których umorzono lub udzielono ulg w jej spłaceniu okazały się fałszywe, bądź że oświadczenie zostało wydane w wyniku przestępstwa, albo że dłużnik wprowadził organ w błąd co do okoliczności uzasadniających udzielenie ulgi.

§ 12.²⁾ Do umorzenia wierzytelności, rozłożenia na raty lub odroczenia terminu płatności uprawnieni są:

- 1) w przypadku wierzytelności Gminy - Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra,
- 2) w przypadku wierzytelności jednostek organizacyjnych Gminy Twardogóra
  - a) kierownik jednostki organizacyjnej - jeżeli wartość wierzytelności nie przekracza kwoty stanowiącej dwukrotność minimalnego wynagrodzenia w skali roku,
  - b) Burmistrz Miasta i Gminy - jeżeli wartość wierzytelności przekracza kwotę określoną w § 12 pkt 2 lit. a.

§ 13. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Twardogóra.

§ 14. Traci moc uchwała nr XLVI/321/06 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 czerwca 2006 roku w sprawie zasad i trybu umarzania oraz udzielania ulg w spłaceniu wierzytelności Gminie Twardogóra i jej jednostek organizacyjnych z tytułu należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa.

§ 15. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego

---

²⁾ § 12 zmieniony przez § 1 uchwały nr XXXV.286.2014 z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie zmiany uchwały Nr VII.29.2011 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 31 marca 2011 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawnych, przypadających Gminie Twardogóra i jej jednostkom podległym oraz warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielenia przedmiotowych ulg (Dz.Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz.2201), który wszedł w życie 17 maja 2014 r.

Informacja o sytuacji majątkowej dłużnika

1. Imię i nazwisko, adres zamieszkania:

.....
.....

Pouczony o odpowiedzialności karnej przewidzianej w art. 233 KK za złożenie zeznań niezgodne z prawdą oświadczam, co następuje:

2. Sytuacja rodzinna:

Lp.	Imię i nazwisko (informacja o wszystkich osobach pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym)	Stopień pokrewieństwa	Wysokość miesięcznego dochodu brutto	Uwagi

3. Opis aktualnej sytuacji majątkowej:

1) łączny dochód rodziny: .....

a) dochody dodatkowe:

- z tytułu umowy zlecenia, o dzieło itp.....
- alimenty, świadczenia rodzinne .....
- najem, dzierżawa .....
- inne (podać jakie).....

b) miesięczny dochód na osobę w rodzinie .....

2) miesięczne wydatki :

- koszty utrzymania mieszkania (czynsze, podatki, opłaty itp.) .....
- .....
- wydatki na naukę .....
- alimenty .....
- wydatki na opiekę zdrowotną .....
- spłata kredytów i pożyczek .....
- inne wydatki (wymienić jakie) .....

3) stosunki majątkowe między małżonkami .....

4) zasoby pieniężne*:

- środki pieniężne zgromadzone w walucie polskiej .....
- środki pieniężne zgromadzone w walucie obcej .....
- papiery wartościowe .....

* dotyczy wszystkich członków rodziny

5) posiadane nieruchomości:

- dom o powierzchni ..... o wartości ..... Tytuł prawny .....

- mieszkanie o pow. .... o wartości ..... tytuł prawny.....
- gospodarstwo rolne o powierzchni ..... O wartości .....
tytuł prawny ..... osiągnięty dochód .....
- inne nieruchomości o powierzchni ..... O wartości .....
Tytuł prawny .....

6) posiadane udziały i akcje w spółkach prawa handlowego, funduszach itp. – podać
liczbę remitenta. ....
Z tego tytułu osiągnąłem dochody * .....

7) prowadzę działalność gospodarczą (podać formę prawną i rodzaj prowadzonej
działalności) .....
Z tego tytułu osiągnąłem dochody * .....

* podać osiągnięte dochody za rok ubiegły

8) składniki mienia ruchomego o wartości powyżej 10.000,- (podać jakie)

.....

.....

9) zobowiązania pieniężne o wartości powyżej 10.000,- (podać jakie)

.....

.....

10) inne informacje mając wpływ na sytuację wnioskodawcy (np. sytuacja zdrowotna,
sytuacja mieszkaniowa itp.)

.....

.....

Podpis osoby składającej informację

.....

**UCHWAŁA NR XV.....2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Twardogóra

Na podstawie art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484, i 1890) oraz art. 4 i art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150, 1322 i 1777 oraz z 2016 r. poz. 8), **uchwała się, co następuje:**

§ 1. 1. Ogłasza się tekst jednolity uchwały Rady Miejskiej w Twardogórze w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Twardogóra.
2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1 nastąpi w formie Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Twardogóra, zgodnie z brzmieniem załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2.1. Obwieszczenie, o którym mowa w § 1 ust. 2 podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.
2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko**

Sporządził ..... *J. Solbiś* .....

Sprawdził pod względem prawnym .....

Zatwierdził .....

BURMISTRZ

Zbigniew Motyła

WÓJCIŁ PRACOWNY

Beata Borkowska

Beata Borkowska

Wójt Gminy Twardogóra

OBWIESZCZENIE NR .....
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE

z dnia 10 marca 2016 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Twardogóra

Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484 i 1890) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity uchwały Nr XXI.155.2012 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 18 października 2012 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Twardogóra (Dz. Urz. Woj. Doln. 2012 r. poz. 4105) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) Rozstrzygnięciem Nadzorczym NK-N2.4131.935.2012.JB6 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 19 listopada 2002 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2012 r. poz. 4106),
- 2) Uchwałą Nr XII.118.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie zmiany uchwały nr XXI.155.2012 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 18 października 2012 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Twardogóra (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2015 r. poz. 5378).

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Witold Szydelko

Załącznik do Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 10 marca 2016 r.
w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie
wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym
zasobem Gminy Twardogóra

**Uchwała Nr XXI.155.2012
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 18 października 2012 r.
w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Twardogóra.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 4 i art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 150, 1322 i 1777 oraz z 2016 r. poz. 8) **Rada Miejska w Twardogórze uchwala, co następuje:**

**Rozdział 1.
PRZEPISY OGÓLNE**

§ 1. Uchwała określa wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Twardogóra w latach 2013-2017.

§ 2. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2005 Nr 31, poz. 266 z późn. zm.)
- 2) zasobie - należy przez to rozumieć mieszkaniowy zasób Gminy Twardogóra
- 3) lokalu - należy przez to rozumieć lokal służący do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, a także lokal będący pracownią służącą twórcy do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki
- 4) lokalu socjalnym - należy przez to rozumieć lokal nadający się do zamieszkania ze względu na wyposażenie i stan techniczny, którego powierzchnia pokoi przypadająca na członka gospodarstwa domowego najemcy nie może być mniejsza niż 5 m², a w wypadku jednoosobowego gospodarstwa domowego 10 m², przy czym lokal ten może być o obniżonym standardzie.
- 5) lokalu zamiennym - należy przez to rozumieć lokal znajdujący się w tej samej miejscowości, w której położony jest lokal dotychczasowy, wyposażony w co najmniej takie urządzenia techniczne, w jakie był wyposażony lokal używany dotychczas, o powierzchni pokoi takiej jak w lokalu dotychczas używanym; warunek ten uznaje się za spełniony, jeżeli na członka gospodarstwa domowego przypada 10 m² powierzchni łącznej pokoi, a w wypadku gospodarstwa jednoosobowego - 20 m² tej powierzchni.
- 6) pomieszczeniu tymczasowym - jest to pomieszczenie nadające się do zamieszkania, posiadające dostęp do źródła zaopatrzenia w wodę i do ustępu, chociażby te urządzenia znajdowały się poza budynkiem, oświetlenie naturalne i elektryczne, możliwość ogrzewania, niezawilgocone przegrody budowlane oraz zapewniające możliwość zainstalowania urządzenia do gotowania posiłków, zapewniające co najmniej 5 m² powierzchni mieszkalnej na jedną osobę i w miarę możliwości znajdujące się w tej samej lub pobliskiej miejscowości, w której dotychczas zamieszkiwały osoby przekwaterowywane
- 7) kosztach bieżącej eksploatacji - należy przez to rozumieć koszty drobnych remontów i konserwacji, koszty energii elektrycznej i ciepłej na częściach wspólnych budynków, koszty usług kominiarskich, przeglądów technicznych budynków, deratyzacji, dezynfekcji i dezynsekcji, oczyszczania chodników, podatku od nieruchomości, koszty związane z administrowaniem zasobu tj. płace pracowników administracyjnych i konserwatorów wraz z pochodnymi, materiały biurowe, czasopisma, szkolenia, ogłoszenia przetargowe, delegacje, koszty wydziałowe, koszty ogólnozakładowe itp.
- 8) kosztach zarządu nieruchomościami wspólnymi - koszty związane z administracją i zarządzaniem wspólnotami mieszkaniowymi oraz bieżącą eksploatacją na częściach wspólnych budynków wspólnotowych.

9) powierzchni użytkowej lokalu - należy przez to rozumieć powierzchnię wszystkich pomieszczeń znajdujących się w lokalu, a w szczególności pokoi, kuchni, spiżarni, przedpokoi, alków, holi, korytarzy, łazienek oraz innych pomieszczeń służących mieszkalnemu i gospodarczemu potrzebom lokatora, bez względu na ich przeznaczenie i sposób używania. Za powierzchnię użytkową lokalu nie uważa się powierzchni balkonów, tarasów i logii, antresol, szaf i schowków w ścianach, pralni, suszarni, strychów, piwnic i komórek przeznaczonych do przechowywania opału.

Rozdział 2.

PROGNOZA WIELKOŚCI ORAZ STANU TECHNICZNEGO ZASOBU MIESZKANIOWEGO GMINY

§ 3.1. Mieszkaniowy zasób Gminy Twardogóra to lokale mieszkalne położone w budynkach będących własnością gminy jak również w budynkach w których wyodrębniono własność lokali tj. we wspólnotach mieszkaniowych. Budynki te zlokalizowane są na terenie miasta Twardogóra jak również na terenach wiejskich gminy.

2. Prognozowany stan wielkości zasobu z uwzględnieniem wydzielonych lokali socjalnych, zamiennych i pomieszczeń tymczasowych, przedstawia tabela nr 1 (załącznik nr 1 do uchwały) Wydzielone lokale socjalne są lokalami o obniżonym standardzie technicznym - brak łazienki, brak W.C. brak urządzeń wodno-kanalizacyjnych, mieszkanie w suterenie i przeważnie o małej powierzchni użytkowej. Zamieszkują je najemcy o bardzo niskich dochodach, bądź utrzymujący się jedynie z pracy dorywczej - sezonowej, których nie stać na opłaty czynszu. Zwiększając rokrocznie ilość tych lokali stwarzamy dla grupy najemców o minimalnych dochodach warunki pozwalające na opłaty czynszu socjalnego (50% stawki najniższego czynszu). Planuje się również wydzielić lokale zamienne, które służyć będą do przekwaterowania rodzin zamieszkujących lokale przeznaczone w planach do remontu bądź służące do zasiedlenia dla rodzin zamieszkujących lokale uszkodzone na skutek klęsk żywiołowych bądź zdarzeń losowych, a także planuje się wydzielić rocznie 1 pomieszczenie tymczasowe. O przydział pomieszczenia tymczasowego będzie mogła się ubiegać osoba, wobec której wszczęto egzekucję na podstawie tytułu wykonawczego, w którym orzeczono obowiązek opróżnienia lokalu służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych, bez prawa do lokalu socjalnego lub zamiennego. Pomieszczenie tymczasowe będzie mogło być wynajęte osobie przekwaterowanej jedynie na czas oznaczony, nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 6 miesięcy. Prawa do lokalu tymczasowego zostaną pozbawione m. in. osoby stosujące przemoc w rodzinie czy też uporczywie wykraczające poza porządek domowy.

3. Wydzielenia z mieszkaniowego zasobu gminy lokali socjalnych, zamiennych i pomieszczeń tymczasowych dokonuje Burmistrz Miasta i Gminy.

4. Stan techniczny zasobu uzależniony jest od wieku budynków, jego utrzymania i przeprowadzanych w przeszłości remontów. Aktualną strukturę budynku pod względem wieku przedstawia tabela nr 2 (załącznik nr 2 do uchwały) Analizując tabele przedstawiające strukturę budynków pod względem wieku z poprzedniego programu tj. z 2007 r. oraz aktualną z roku 2012 zauważamy, że w zasobie gminny przeważają budynki "stare" osiągające wiek powyżej 100 lat. Zmalała również o 5% w stosunku do roku 2007 ilość budynków w wieku do 50 lat. Obecna substancja mieszkaniowa wymaga znacznych nakładów na remonty i utrzymanie w stanie nie pogorszonym substancji mieszkaniowej.

5. Ocenę stanu technicznego zasobu mieszkaniowego przedstawia tabela nr 3 (załącznik nr 3 do uchwały) Zakłada się, że w przeciągu 5 letniego okresu wykupom będą podlegały mieszkania o dobrym i zadowalającym stanie technicznym. Planuje się również sprzedaż budynków jedno i dwu-lokalowych usytuowanych na terenie miasta i terenach wiejskich gminy, których stan techniczny wymaga przeprowadzenia remontów (w szczególności remontów pokryć dachowych, wymiany stolarki okiennieo-drzwiowej, a także wzmocnienia i stabilizacji elementów konstrukcyjnych ścian i stropów) Wpływy z czynszów z tych budynków są minimalne w stosunku do kosztów remontów i z tego względu są dla gminy bardzo wysokie. Budynki planowane do sprzedaży na terenie wiejskim to: Olszówka Trzy Chałupy 7, Gola Wielka 11.(2 lokale mieszkalne we wspólnocie), Goszcz ul. Twardogórska 2, Grabowno Wlk. 7, Grabowno Wlk. 8, Grabowno Małe 51, Sosnówka 24, Sosnówka Kolonia 4, Domasławie 49, Łazisko 16, Moszyce 20. Budynki na terenie miasta Twardogóry: ul. Sienkiewicza 6, ul. Młyńska 4a, ul. Wrocławska 7, ul. Kopernika 1a, ul. Kopernika 3a, ul. Lipowa 37, ul. Ogrodowa 2, ul. Wrocławska 11, ul. Wrocławska 13, ul. Wrocławska 19.

6. Stan techniczny budynków lub ich poszczególnych elementów wskazują na konieczność systematycznego przeprowadzania remontów i modernizacji w zakresie remontów dachów, elewacji, instalacji wodno-kanalizacyjnej, instalacji elektrycznej i centralnego ogrzewania. W lokalach wykonywane będą: wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, remonty podłóg i posadzek, przebudowy i budowy pieców kaflowych oraz inne remonty obciążające wynajmującego - Z.G.K. i M. Twardogóra. Planuje się dalsze podłączenia instalacji gazowej do budynków, a tym samym rezygnację z ogrzewania węglowego. W okresie 5-letnim planuje się gazyfikację części miasta obejmującej ulice: Rynek, Krótką, Ratuszową, Plac Piastów. W roku 2013 planuje się kontynuację rozpoczętego zadania na budynkach wspólnotowych Plac Piastów 4-5, dotyczącego przyłączenia gazu do lokali mieszkalnych oraz zmiany sposobu ich ogrzewania (z centralnego ogrzewania zasilanego z kotłowni Spółdzielni Mieszkaniowej w Twardogórze na centralne ogrzewanie etażowe indywidualne dla każdego lokalu).

Rozdział 3.

ANALIZA POTRZEB ORAZ PLAN REMONTÓW I MODERNIZACJI WYNIKAJĄCY ZE STANU TECHNICZNEGO BUDYNKÓW I LOKALI.

§ 4. 1. Analiza struktury wieku budynków, w których znajduje się zasób, wskazuje, iż 53% budynków użytkowanych jest powyżej 100 lat, a 38% - to budynki użytkowane w przedziale od 50 do 100 lat. Te budynki wymagają znacznych nakładów na ich utrzymanie w należytym stanie technicznym.

2. Jako priorytetowe uznaje się remonty przeprowadzane na podstawie art. 70 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane tj. wynikające z wymogów bezpieczeństwa dla życia lub zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia lub środowiska, w szczególności zaś w zakresie instalacji elektrycznej, dymowowentylacyjnej.

3. Jako standard docelowy uznaje się przeprowadzenie remontów zmierzających do poprawy warunków technicznych i funkcjonalności zasobu, a nie przeprowadzanie remontów o charakterze zachowawczym.

4. Sposób wykorzystania planowanych środków finansowych na poszczególne zadania remontowe wynikające z analizy potrzeb w kolejnych latach obrazuje tabela nr 4 (załącznik nr 4 do uchwały). W załączonej tabeli obrazującej potrzeby remontowe planuje się znaczne zwiększenie nakładów na roboty remontowe w budynkach w których następuje zużycie elementów konstrukcyjnych (głównie drewniane stropy, elementy więźby dachowej) - dlatego planuje się wzrost kosztów przy realizacji robót dekarских - naprawa pokryć dachowych i remonty głowic kominowych jak również wymiana pokrycia dachowego komórek gospodarczych i niektórych budynków mieszkalnych, z płyt azbestowo-cementowych wraz z utylizacją azbestu. Planuje się również zwiększenie nakładów na: wykonanie przyłączy gazowych do budynków, remonty ogrodzeń posesji, remonty pieców kaflowych, roboty malarskie - malowanie klatek schodowych, oraz na remonty wykonywane systemem własnym. Planuje się również przeprowadzić remonty dotyczące osuszania budynków. Wiele budynków nie posiada izolacji poziomej murów, bądź jest ona zniszczona. Powoduje to znaczne zawilgocenia lokali mieszkalnych, a także destruktywny wpływ na elementy budynku. Planuje się w kolejnych latach kontynuację remontów elewacji budynków ulicy Ratuszowej.

5. Dokonane remonty pozwolą na utrzymanie zasobu w stanie, co najmniej nie pogorszonym, a nawet przy ich systematycznej realizacji doprowadzą do poprawy stanu technicznego zasobu.

6. Poza remontami w budynkach i lokalach komunalnych wykonywana jest bieżąca konserwacja zasobu komunalnego.

Rozdział 4.

PLANOWANA SPRZEDAŻ LOKALI

§ 5. 1. Planowaną sprzedaż lokali z zasobu w poszczególnych latach przedstawia tabela nr 5 (załącznik nr 5 do uchwały). Prognoza sprzedaży oparta jest na programie sprzedaży budynków z jednym lub dwoma lokalami mieszkalnymi, których koszty administrowania i remontów są bardzo wysokie.

§ 6. 1. Zasady sprzedaży lokali z zasobu Gminy określają odrębne przepisy.

2. W celu osiągnięcia prognozowanej wielkości sprzedaży lokali określonej w § 5 stosowany jest system bonifikat.

Rozdział 5.

ZASADY POLITYKI CZYNSZOWEJ

§ 7. 1. Ustala się następujące rodzaje czynszów:

a) za lokale mieszkalne

b) za lokale socjalne

c) za pomieszczenia tymczasowe

§ 8.¹⁾ (uchylony).

§ 9. 1. Ustala się czynniki obniżające i podwyższające stawki czynszu według załącznika nr 6 do niniejszej uchwały.

2. Czynniki obniżające stawki czynszu nie dotyczą czynszu za lokale socjalne.

§ 10. 1. Stawki czynszu miesięcznego za 1 m² powierzchni użytkowej ustala z uwzględnieniem zasad zawartych w niniejszej uchwale Burmistrz Miasta i Gminy.

2. Podwyższanie stawki czynszu następuje raz w roku z zachowaniem warunków określonych w art. 8 a ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 z póź. zm.)

3. Zakłada się stopniowe uregulowanie stawki czynszu, dążąc do wysokości 3% wartości odtworzeniowej lokalu. Wpływy z opłat czynszu pozwolą zatrzymać zjawisko pogarszania się substancji mieszkaniowej, a z czasem na poprawę stanu technicznego lokalu.

§ 11. W przypadku czasowego nie zamieszkiwania przez najemcę w lokalu mieszkalnym z powodu okoliczności od niego niezależnych (pobyt w placówce leczniczej, Domu Opieki Społecznej itp.) - jeżeli brak jest innych osób zamieszkujących z najemcą i zobowiązanych do opłaty czynszu, na wniosek najemcy można dokonać zawieszenia naliczenia czynszu na czas określony. Warunkiem zawieszenia naliczenia czynszu jest nie zaleganie przez najemcę z płatnościami czynszu i opłat niezależnych.

§ 12.²⁾ (uchylony).

§ 13. Stawka czynszu za lokal socjalny nie może przekraczać połowy stawki najniższego czynszu obowiązującego w gminnym zasobie mieszkaniowym.

§ 14. 1.³⁾ (uchylony).

2. W przypadku uszczuplenia wyposażenia technicznego z przyczyn leżących po stronie wynajmującego, czynsz najmu zmniejsza się zgodnie z załącznikiem nr 8 do uchwały.

3.⁴⁾ (uchylony).

Rozdział 6.

SPOSÓB I ZASADY ZARZĄDZANIA LOKALAMI I BUDYNKAMI

§ 15. 1. Zarządzanie budynkami stanowiącymi własność Gminy Twardogóra wykonywane jest przez jednostkę organizacyjną Gminy - Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Twardogórze.

2. Zarządzanie budynkami w których wyodrębniono własność lokali wykonywane jest zgodnie z ustawą o własności lokali, przez zarządcę który posiada licencję zarządcy nieruchomości.

Rozdział 7.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA GOSPODARKI MIESZKANIOWEJ I WYSOKOŚĆ WYDATKÓW W KOLEJNYCH LATACH

§ 16. 1. Jako źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej przyjmuje się:

- wpływy z czynszów za lokale mieszkalne
- wpływy z czynszów za garaże i komórki
- wpływy z czynszów za lokale użytkowe

¹⁾ Wojewoda Dolnośląski rozstrzygnięciem nadzorczym nr NK-N2.4131.935.2012.JB6 z dnia 19 listopada 2012 r. (Dz.Urz. Woj. Doln. z 2012 r. poz. 4106) stwierdził nieważność § 8.

²⁾ Wojewoda Dolnośląski rozstrzygnięciem nadzorczym nr NK-N2.4131.935.2012.JB6 z dnia 19 listopada 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2012 r. poz. 4106) stwierdził nieważność § 12.

³⁾ Wojewoda Dolnośląski rozstrzygnięciem nadzorczym nr NK-N2.4131.935.2012.JB6 z dnia 19 listopada 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2012 r. poz. 4106) stwierdził nieważność § 12.

⁴⁾ Wojewoda Dolnośląski rozstrzygnięciem nadzorczym nr NK-N2.4131.935.2012.JB6 z dnia 19 listopada 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2012 r. poz. 4106) stwierdził nieważność § 12.

2. Źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w poszczególnych latach przedstawia tabela nr 7 (załącznik nr 7 do uchwały) Pomimo sprzedaży lokali mieszkalnych i wydzielenia lokali socjalnych w których czynsz stanowi 50% wartości stawki najniższego czynszu w gminie, wpływy z czynszów za lokale mieszkalne wzrastają. Planuje się w kolejnych latach wzrost wpływów z opłat za garaże i komórki gospodarcze, a dotację z budżetu Gminy stanowiącą część dochodów z czynszów za lokale użytkowe, utrzymać na poziomie 450,0 tys. zł na rok.

3. Wysokość wydatków w kolejnych latach z podziałem na poszczególne rodzaje kosztów związanych z utrzymaniem zasobu przedstawia tabela nr 8 (załącznik nr 8 do uchwały) Z tabeli tej wynika, iż pomimo sprzedaży budynków i lokali mieszkalnych rosną koszty bieżącej eksploatacji oraz koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi. Spowodowane są one wyższą cen w kolejnych latach o prognozowany stopień wzrostu cen towarów i usług.

Rozdział 8.

POPRAWA WYKORZYSTANIA I RACJONALIZACJA GOSPODAROWANIA ZASOBEM

§ 17. W celu poprawy wykorzystania i racjonalizacji gospodarowania zasobem określa się poniższe zasady jako priorytetowe:

1. Gmina Twardogóra w celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej wynajmuje lokale stanowiące mieszkaniowy zasób gminy na warunkach określonych w odrębnych przepisach.

2. Gmina Twardogóra oferuje do sprzedaży dotychczasowym najemcom, na warunkach preferencyjnych lokale mieszkalne w budynkach stanowiących komunalny zasób mieszkaniowy na terenie całej gminy.

3. Gmina Twardogóra podejmuje działania do pozyskiwania nieodpłatnie budynków stanowiących mienie innych podmiotów lub jednostek samorządu terytorialnego, nadających się do adaptacji na lokale.

4. Gmina Twardogóra wspomaga finansowo dotacją (tworzoną z czynszów za lokale użytkowe oraz ze sprzedaży komunalnych lokali mieszkalnych) działania których celem jest przeprowadzanie remontów istniejącego zasobu oraz sukcesywne odrestaurowanie kamieniczek zabytkowych - przeprowadzanych przez Z.G.K.iM. bądź Gminę.

Rozdział 9.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 18. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Twardogóra.

§ 19. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Prognozowany stan wielkości zasobu

Tabela nr 1

Lata / rodzaj lokali	2013	2014	2015	2016	2017
Ilość lokali mieszkalnych ogółem w tym :	625	619	614	609	604
Lokale mieszkalne	583	574	567	559	552
Lokale socjalne	40	42	44	46	48
Lokale zamienne	1	2	2	3	3
Pomieszczenia tymczasowe	1	1	1	1	1
Powierzchnia w m²	29.310	28.850	28.550	28.280	28.050

Struktura budynku pod względem wieku

Tabela nr 2

L.p.	Wiek budynku	Ilość budynków	%
1.	do 50 lat	11	9
2.	od 50 do 100 lat	45	38
3.	powyżej 100 lat	65	53
	Razem	121	100

Ocena stanu technicznego zasobu mieszkalnego

Tabela nr 3

Ocena stanu technicznego zasobu mieszkalnego	2013 (szt.)	2014 (szt.)	2015 (szt.)	2016 (szt.)	2017 (szt.)
dobry	263	257	253	249	247
zadawalający	312	313	314	314	312
nie zadawalający	50	49	47	46	45
R a z e m	625	619	614	609	604

Analiza potrzeb remontowych

Tabela nr 4

L.p.	Nazwa zadania	2013 (tys. zł.)	2014 (tys. zł.)	2015 (tys. zł.)	2016 (tys. zł.)	2017 (tys. zł.)
1.	Roboty dekarские w tym demontaż pokryć dachowych z płyt azbestowych i utylizacja azbestu	136,0	165,0	242,0	258,0	283,0
2.	Wymiana stolarki okiennie-drzwiowej	40,0	45,0	45,0	40,0	40,0
3.	Roboty elewacyjne i dociepleniowe	50,0	100,0	60,0	68,0	73,0
4.	Roboty malarskie / malowanie klatek schodowych/	70,0	80,0	80,0	90,0	90,0
5.	Remonty instalacji elektrycznych	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
6.	Remonty instalacji wod.-kan. i c.o w tym przyłącza do budynków	15,0	10,0	10,0	10,0	10,0
7.	Osuszanie budynków	-	25,0	40,0	50,0	50,0
8.	Roboty zdunskie	50,0	50,0	40,0	40,0	40,0
9.	Remonty po ekspertyzach technicznych	30,0	50,0	40,0	50,0	50,0
10.	Zaliczenia w czynsz remontów wykonanych przez lokatorów mieszkań	23,0	25,0	25,0	25,0	25,0
11.	Roboty ślusarskie /ogrodzenia , stojany, trzepaki itp./	10,0	15,0	20,0	15,0	20,0
12.	Remonty wykonane systemem własnym /wymiana stolarki drzwiowej, wymiana podłóg, roboty murarskie i tynkarskie, wodno-kanalizacyjne, elektryczne i c.o. naprawy pokryć na dachach komórek i garaży itp./	140,0	151,1	180,5	190,1	211,6
13.	Zmiana sposobu ogrzewania lokali mieszkalnych komunalnych - Plac Piastów 5	124,0	-	-	-	-
14.	Przyłącza gazowe i wewnętrzne instalacje gazowe w budynkach komunalnych i wspólnotach	20,0	25,0	25,0	40,0	50,0
15.	Remonty na budynkach Wspólnot Mieszkaniowych	100,0	110,0	122,0	130,0	140,0
	Razem	813,0	856,1	934,5	1.011,1	1.087,6

Planowana sprzedaż lokali w kolejnych latach

Tabela nr 5

L.p.	Rok sprzedaży	Ilość (szt.)	m²
1.	2013	7	380,0
2.	2014	6	460,0
3.	2015	5	300,0
4.	2016	5	270,0
5.	2017	5	320,0

Czynniki dodatkowe wpływające na poziom czynszu.

Tabela nr 6

L.p.	Rodzaj czynnika wpływającego na poziom czynszu	% zwiększający lub zmniejszający stawkę czynszu
1.	Czynniki zwiększające stawkę czynszu :	
	a) za centralne ogrzewanie etażowe wykonane w ramach środków najemcy	0
	b) ⁵⁾ za centralne ogrzewanie etażowe lub ogólne wykonane ze środków administratora obsługiwane przez najemcę	10
	c) za centralne ogrzewanie wykonane i obsługiwane przez administratora	30
	d) za lokal położony na I piętrze (z wyłączeniem lokali na poddaszach oraz lokali usytuowanych nad pomieszczeniami gospodarczymi- komórki, garaże itp)	10
	e) za wykonanie przez administratora przyłącza gazowego do lokalu mieszkalnego	10
	f) za lokal w budynku 1 i 2 rodzinnym	20
2.	Czynniki obniżające stawkę czynszu :	
	a) za brak łazienki	10
	b) za brak WC	10
	c) za brak instalacji wodociągowej	10
	d) za brak instalacji kanalizacyjnej	10
	e) za mieszkanie w suterenie	10
	f) lokale mieszkalne o zaniżonym stanie technicznym w budynkach przeznaczonych do remontu kapitalnego lub rozbiórki	50
	g) za lokal w budynku bez kanalizacji (szambo)	15
3.⁶⁾	(uchylony)	

⁵⁾ pkt 1b tabeli zmieniony przez par. 1 uchwały nr XII.118.2015 z dnia 26 listopada 2015 r.w sprawie zmiany uchwały nr XXI.155.2012 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 18 października 2012 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Twardogóra (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2015 r. poz. 5378), który wszedł w życie 1 stycznia 2016 r..

⁶⁾ Wojewoda Dolnośląski rozstrzygnięciem nadzorczym nr NK – N2.4131.935.2012.JB6 z dnia 19 listopada 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2012 r. poz. 4106) stwierdził nieważność załącznika nr 6 w zakresie pkt 3 tabeli nr 6.

Udział źródeł finansowania gospodarki mieszkaniowej w poszczególnych latach

Tabela nr 7

L.p.	Źródła finansowania	2013 (tys. zł.)	2014 (tys. zł.)	2015 (tys. zł.)	2016 (tys. zł.)	2017 (tys. zł.)
1.	Dochody z czynszów za lokale mieszkalne	1.315	1.383	1.485	1.586	1.688
	przy stawce bazowej czynszu nie przekraczającej zł/m ²	4,40	4,70	5,10	5,50	5,90
2.	Dotacja z budżetu Gminy stanowiąca dochody lub ich części z opłat czynszów za lokale użytkowe	450	450	450	450	450
3.	Dochody z czynszów za garaże	31,10	33,20	36,00	38,90	41,70
		(3,88 zł/m ² netto)	(4,14 zł/m ² netto)	(4,49 zł/m ² netto)	(4,84 zł/m ² netto)	(5,19 zł/m ² netto)
4.	Dochody z opłat za komórki gospodarcze	65,80	70,20	76,20	82,30	88,30
		(1,83 zł/m ² netto)	(1,95 zł/m ² netto)	(2,11 zł/m ² netto)	(2,27 zł/m ² netto)	(2,43 zł/m ² netto)
	R a z e m	1.861,9	1.936,4	2.047,2	2.157,2	2.268,0

Wysokość wydatków w kolejnych latach z podziałem na poszczególne rodzaje kosztów.

Tabela nr 8

L.p.	Wydatki związane z utrzymaniem zasobu	2013	2014	2015	2016	2017
		/tys. zł./	/tys. zł./	/ tys. zł./	/ tys. zł./	/ tys. zł./
1.	Koszty bieżącej eksploatacji	880,40	906,80	934,00	962,00	990,80
2.	Koszty remontów i modernizacji	813,00	856,10	934,50	1.011,10	1.087,60
3.	Koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi	168,50	173,50	178,70	184,10	189,60
	R a z e m	1.861,90	1.936,40	2.047,20	2.157,20	2.268,00

**UCHWAŁA NR XV.....2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie nadania nazw ulicom w miejscowości Goszcz

Na podstawie art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484 i 1890) oraz art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. 1. Ogłasza się tekst jednolity uchwały Rady Miejskiej w Twardogórze w sprawie nadania nazw ulicom w miejscowości Goszcz.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1 nastąpi w formie Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie nadania nazw ulicom w miejscowości Goszcz, zgodnie z brzmieniem załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2.1. Obwieszczenie, o którym mowa w § 1 ust. 2 podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko**

Sporządził ..... *J. Sobieś* .....

Sprawdził pod względem prawnym .....

Zatwierdził ..... *B. Potyrała* .....

Zbigniew Potyrała

OBWIESZCZENIE NR .....
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE

z dnia 10 marca 2016 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie nadania nazw ulicom w miejscowości Goszcz

Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484 i 1890) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity uchwały Nr XXVII/148/96 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 czerwca 1996 r. w sprawie nadania nazw ulicom w miejscowości Goszcz., z uwzględnieniem zmian wprowadzonych uchwałą Nr X.96.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 30 września 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXVII/148/96 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 czerwca 1996 r. w sprawie nadania nazw ulicom w miejscowości Goszcz. (Dz. Urz. Woj. Dol. z 2015 r. poz.4201).

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Witold Szydelko

Załącznik do Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie ogłoszenie tekstu jednolitego
uchwały w sprawie nadania nazw ulicom w miejscowości
Goszcz

**UCHWAŁA NR XXVII/148/96
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
Z DNIA 22 CZERWCA 1996 ROKU**

w sprawie: nadania nazw ulicom w miejscowości Goszcz.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) **Rada Miejska w Twardogórze uchwala, co następuje:**

§ 1. Nadaje się nazwy ulicom w miejscowości Goszcz zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Położenie ulic, o którym mowa w paragrafie 1 przedstawia szkic sytuacyjny stanowiący załącznik nr 2 do uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Twardogóra.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

*Załącznik Nr 1¹⁾
do uchwały Nr XXVII/148/96
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 22 czerwca 1996 roku*

Alfabetyczny spis ulic w miejscowości Goszcz.

A

Akacyjowa
Adama Asnyka

B

Jerzego Badury
Bławatkowa
Boczna
Bukowa

C

Czereśniowa

D

Dębowa
Michała Drzymały

E

Księżnej Eleonory

F

Fiołkowa

G

Goździków
Księdza Alojzego Gwoździa

---

¹⁾ Załącznik nr 1 zmieniony przez § 1 ust. 1 pkt 1 uchwały nr X.96.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 30 września 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały nr XXVII/148/96 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 czerwca 1996 r. w sprawie nadania nazw ulicom w miejscowości Goszcz (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2015 r. poz. 4201), który wszedł w życie 14 października 2015 r.

J

Jodłowa

K

Kasztanowa

Klonowa

Marii Konopnickiej

Wojciecha Korfantego

Kościelna

Krokusów

L

Leśna

Lipowa

M

Adama Mickiewicza

Milicka

Młyńska

N

Cypriana Kamila Norwida

O

Ogrodowa

P

Parkowa

Plac Pałacowy

Północna

R

Mikołaja Reja

Róż

Rybacka

Rynek

Rzemieślnicza

S

Henryka Sienkiewicza

Juliusza Słowackiego

Spacerowa
Stawowa
Stokrotek
Storczyków
Sycowska
Szkolna

T

Tulipanów
Twardogórska

W

Wiejska
Wierzbowa
Wilcza
Wiśniowa

Z

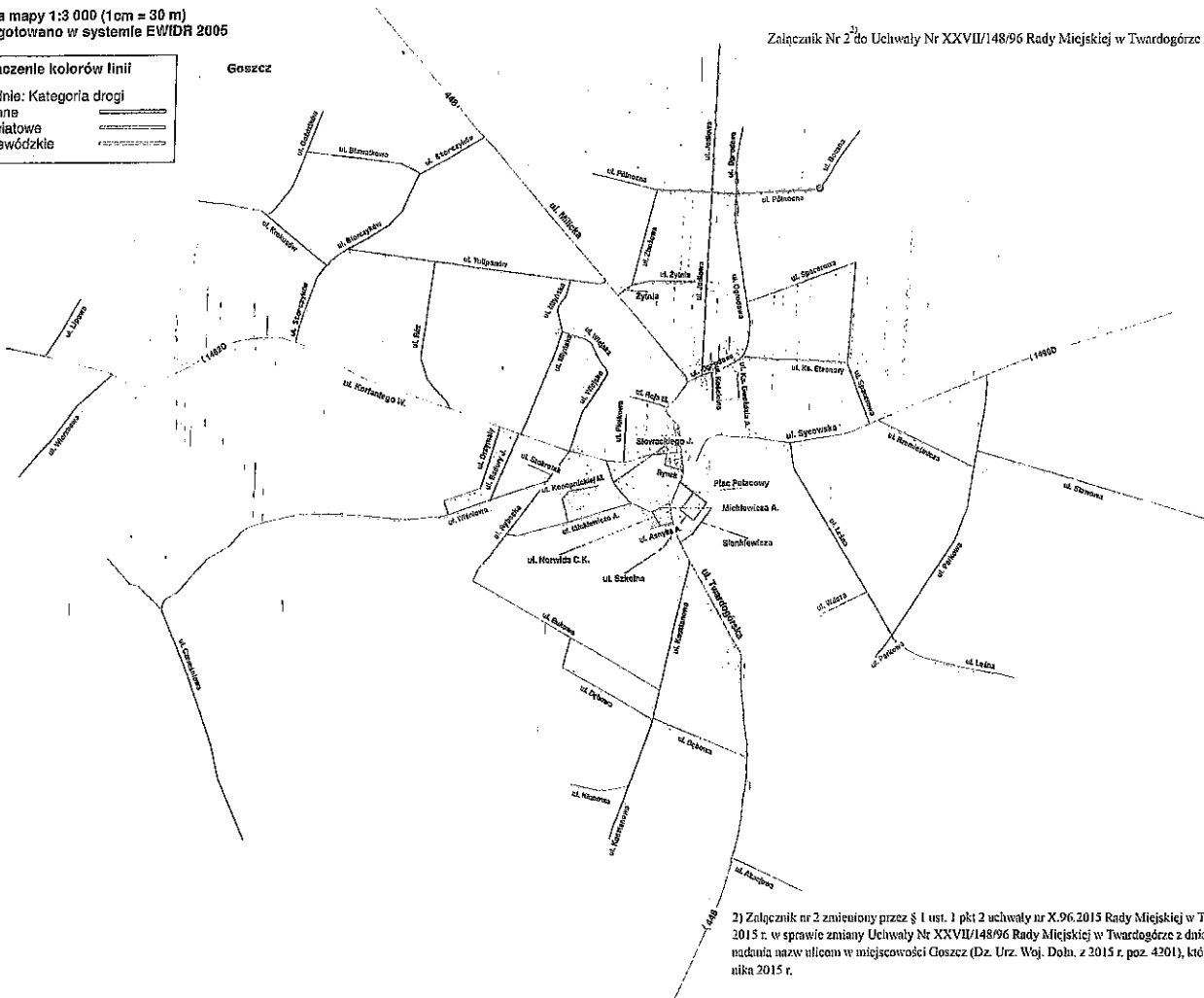
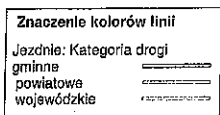
Zbożowa

Ż

Żytnia

Skala mapy 1:3 000 (1cm = 30 m)
Przygotowano w systemie EWIDR 2005

Załącznik Nr 2¹⁾ do Uchwały Nr XXVII/148/96 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 22 czerwca 1996 roku

2) Załącznik nr 2 zmieniony przez § 1 ust. 1 pkt 2 uchwały nr X.96.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 30 września 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XXVII/148/96 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 23 czerwca 1996 r. w sprawie nadania nazw ulicom w miejscowości Gószcz (Dz. Urz. Woj. Doh. z 2015 r. poz. 4201), który wszedł w życie 14 października 2015 r.

**UCHWAŁA NR XV.....2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie ustalenia wzoru formularzy w podatku rolnym, podatku leśnym i podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Twardogóra

Na podstawie art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484 i 1890) oraz art. 6 a ust. 11 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1381, z 2014 r. poz. 40 oraz z 2015 r. poz. 1045), art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 465 oraz z 2015 r. poz. 1045) art. 6 ust. 13 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.¹⁾), **uchwała się, co następuje:**

§ 1.1. Ogłasza się tekst jednolity uchwały Rady Miejskiej w Twardogórze w sprawie ustalenia wzoru formularzy w podatku rolnym, podatku leśnym i podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Twardogóra.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1 nastąpi w formie Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie ustalenia wzoru formularzy w podatku rolnym, w podatku leśnym i podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Twardogóra, zgodnie z brzmieniem załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2.1. Obwieszczenie, o którym mowa w § 1 ust. 2 podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko**

Sporządził .....y. Sobis.....

Sprawdził pod względem prawnym .....

Zatwierdził .....f. 9t. inf.....

BURMISTRZ
Zbigniew Potyrała

RADCA PRAWNY

Beda Bykro2
Beda Bykro2
nr upo. 1409

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2015 r. poz. 528, 699, 774, 1045, 1283, 1777 i 1890.

OBWIESZCZENIE NR .....
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE

z dnia 10 marca 2016 r.

**w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie ustalenia wzoru formularzy w podatku rolnym,
podatku leśnym i podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Twardogóra**

Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484 i 1890) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity uchwały Nr XI.110.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 października 2015 r. w sprawie ustalenia wzoru formularzy w podatku rolnym, podatku leśnym i podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Twardogóra.(Dz. Urz. Woj. Doln. z 2015 r. poz..4571) z uzgodnieniem zmian wprowadzonych uchwałą Nr XII.121.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XI.110.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 października 2015 r. w sprawie ustalenia wzoru formularzy w podatku rolnym, podatku leśnym i podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Twardogóra. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2015 r. poz. 5380).

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Witold Szydelko

Załącznik do Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 10 marca 2016 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie
ustalenia wzoru formularzy w podatku rolnym, podatku leśnym
i podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy
Twardogóra

**UCHWAŁA NR XI.110.2015
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
Z DNIA 29 PAŹDZIERNIKA 2015 ROKU**

**w sprawie ustalenia wzoru formularzy w podatku rolnym, leśnym i podatku od nieruchomości
obowiązujących na terenie Gminy Twardogóra.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 6a ust. 11 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1381, z 2014 r. poz. 40 oraz z 2015 r. poz. 1045), art. 6 ust. 9 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 465 oraz z 2015 r. poz. 1045) art. 6 ust. 13 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm.¹⁾), **Rada Miejska uchwala, co następuje:**

§ 1. 1. Wprowadza się wzory formularzy deklaracji i informacji składanych w sprawie podatku rolnego, podatku leśnego i podatku od nieruchomości obowiązujące na terenie Gminy Twardogóra stanowiące załączniki do niniejszej uchwały:

- 1) Deklaracja na podatek rolny - załącznik nr 1
- 2) Informacja w sprawie podatku rolnego - załącznik nr 2
- 3) Deklaracja na podatek leśny - załącznik nr 3
- 4) Informacja w sprawie podatku leśnego - załącznik nr 4
- 5) Deklaracja na podatek od nieruchomości - załącznik nr 5
- 6) Informacja w sprawie podatku od nieruchomości - załącznik nr 6

§ 2. Uchwała nr XIV/96/07 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 23 listopada 2015 r. w sprawie ustalenia wzoru formularzy w sprawie podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Twardogóra traci moc z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy.

§ 4.²⁾ Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016 r.

---

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2015 r. poz. 528, 699, 774, 1045, 1283, 1777 i 1890.

²⁾ § 4 zmieniony przez § 1 ust. 1 pkt 3 uchwały nr XII.121.2015 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XI.110.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 października 2015 r. w sprawie ustalenia wzoru formularzy w podatku rolnym, podatku leśnym i podatku od nieruchomości obowiązujących na terenie Gminy Twardogóra (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2015 r. poz. 5380), który wszedł w życie 1 stycznia 2016 r.

Identyfikator podatkowy NIP/PESEL

DR - 1

DEKLARACJA NA PODATEK ROLNY

2. Rok

Na

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1381 ze zmianami)

Składający: Formularz przeznaczony dla osób prawnych, jednostek organizacyjnych oraz spółek nie mających osobowości prawnej będących właścicielami gruntów, posiadaczami samoistnymi gruntów, użytkownikami wieczystymi gruntów, posiadaczami gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego oraz dla osób fizycznych będących współwłaścicielami lub współposiadaczami z osobami prawnymi, bądź z innymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej lub ze spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej.

Termin składania: Do 15 stycznia każdego roku podatkowego; w terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie, bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub zaistnienia zdarzeń mających wpływ na wysokość podatku.

Miejsce składania: Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra właściwy ze względu na miejsce położenia gruntów.

A. MIEJSCE SKŁADANIA DEKLARACJI

3. Burmistrz Miasta i Gminy

Adres 56-416 Twardogóra, ul. Ratuszowa 14

B. DANE SKŁADAJĄCEGO DEKLARACJĘ (niepotrzebne skreślić)

* - dotyczy składającego deklarację niebędącego osobą fizyczną

** - dotyczy składającego deklarację będącego osobą fizyczną

B.1 DANE IDENTYFIKACYJNE

4. Rodzaj składającego deklarację (zaznaczyć właściwą kratkę)

☐ 1. osoba fizyczna ☐ 2. osoba prawna ☐ 3. jednostka organizacyjna ☐ 4. spółka nie mająca osobowości prawnej

5. Rodzaj własności, posiadania (zaznaczyć właściwą kratkę)

☐ 1. właściciel, ☐ 2. współwłaściciel (nieprowadzący gospodarstwa w całości), ☐ 3. współwłaściciel (prowadzący gospodarstwo w całości), ☐ 4. posiadacz samoistny, ☐ 5. współposiadacz samoistny, ☐ 6. użytkownik wieczysty, ☐ 7. współużytkownik wieczysty, ☐ 8. posiadacz zależny (np. dzierżawca), ☐ 9. współposiadacz zależny (np. dzierżawca).

6. Miejsce/a (adres/y) położenia przedmiotów opodatkowania oraz identyfikator/y działek (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)

7. Numer/y księgi wieczystej lub zbioru/ów dokumentów oraz nazwa sądu, w którym prowadzona jest księga wieczysta lub zbiór dokumentów (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)

8. Nazwa pełna* / Nazwisko, pierwsze imię, drugie imię**

9. Nazwa skrócona* / imię ojca, imię matki, data urodzenia

10. Identyfikator REGON* / Numer PESEL**

B.2 ADRES SIEDZIBY* / ADRES ZAMIESZKANIA**

11. Kraj

12. Województwo

13. Powiat

14. Gmina

15. Ulica

16. Numer domu / Numer lokalu

17. Miejscowość

18. Kod pocztowy

19. Poczta

C. OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ ZŁOŻENIA DEKLARACJI

20. Okoliczności (zaznaczyć właściwą kratkę)

☐ 1. deklaracja roczna

☐ 2. korekta deklaracji rocznej

D. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA

	Klasy użytków wynikające z ewidencji gruntów i budynków	Powierzchnia gruntu w hektarach fizycznych Uwaga! Wykazujemy z dokładnością do 1 m. kw			Liczba hektarów przelicze- niowych	Stawka z 1 ha (przelicze- niowego lub fizycznego) w zł,gr	Kwota podatku
		Ogółem	Nie podlegające przeliczeniu na ha przeliczeniowe	Podlegające przeliczeniu na hektary przeliczeniowe			
	Grunty orne						
	I						
	II						
	IIIa						
	IIIb						
	IVa						
	IVb						
	V						
	VI						
	VIz						
	Sady						
	I						
	II						
	IIIa						
	III						
	IIIb						
	IVa						
	IV						
	IVb						
	V						
	VI						
	VIz						
	Użytki zielone						
	I						
	II						
	III						
	IV						
	V						
	VI						
	VIz						
	Grunty rolne zabudowane						
	I						
	II						
	IIIa						

	III						
	IIIb						
	IVa						
	IV						
	IVb						
	V						
	VI						
	VIz						
	Grunty pod stawami						
	a) zarybione łososiem, trocią, głowacią, palią i pstrągiem, grunty rolne zabudowane						
	b) zarybione innymi gatunkami ryb niż w poz. a); grunty pod stawami niezarybionymi; grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych oraz grunty pod rowami						
	Rowy						
	Grunty zadrzewione i zakrzaczone położone na UR						
	I						
	II						
	IIIa						
	III						
	IIIb						
	IVa						
	IV						
	IVb						
	V						
	VI						
	VIz						
	OGÓŁEM						

E. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH ZWOLNIONYCH

(podać rodzaj, klasę i powierzchnię gruntów zwolnionych oraz przepis prawa - z jakiego tytułu występuje zwolnienie)

F. ULGI W PODATKU ROLNYM OD GRUNTÓW			
	1. z tytułu nabycia lub objęcia w zagospodarowanie gruntów		
	2. inwestycyjne		
	3. górskie		
	4. inne		
	Razem		

G. ŁĄCZNA KWOTA PODATKU PO ZWOLNIENIACH			
	Kwota podatku*		
	Różnica kwot z D-F (należy zaokrąglić do pełnych złotych)		

H. OŚWIADCZENIE I PODPIS SKŁADAJĄCEGO / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ SKŁADAJĄCEGO

Oświadczam, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą.

21. Imię	22. Nazwisko Nr telefonu ¹
23. Data wypełnienia (dzień - miesiąc - rok)	24. Podpis (pieczęć) składającego / osoby reprezentującej składającego

I. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO

23. Uwagi organu podatkowego	
25. Identyfikator przyjmującego formularz	26. Data i podpis przyjmującego formularz

*) Pouczenie:

W przypadku niewpłacania w obowiązujących terminach i ratach kwoty podatku z kol. G lub wpłacenia jej w niepełnej wysokości, niniejsza deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1619 ze zm.).

W przypadku gdy kwota podatku nie przekracza 100,00 zł podatek jest płatny jednorazowo w terminie płatności I raty (art. 10a Ustawy o podatku rolnym)

¹ Pole nieobowiązkowe

Identyfikator podatkowy NIP/PESEL

IR – 1

INFORMACJA W SPRAWIE PODATKU ROLNEGO

na

2. Rok

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz.1381 ze zmianami)
Składający: Formularz przeznaczony dla osób fizycznych będących właścicielami gruntów, posiadaczami samoistnymi gruntów, użytkownikami wieczystymi gruntów, posiadaczami gruntów na podstawie umowy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz posiadaczami gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.
Termin składania: W terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie, bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub zaistnienia zdarzeń mających wpływ na wysokość podatku.
Miejsce składania: Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra właściwy ze względu na miejsce położenia gruntów.

A. MIEJSCE SKŁADANIA INFORMACJI

3. Burmistrz Miasta i Gminy

Adres 56-416 Twardogóra, ul. Ratuszowa 14

B. DANE SKŁADAJĄCEGO INFORMACJĘ

B.1 DANE IDENTYFIKACYJNE

4. Rodzaj własności, posiadania (zaznaczyć właściwą kratkę)

- ☐ 1. właściciel ☐ 2. współwłaściciel (nieprowadzący gospodarstwa w całości) ☐ 3. współwłaściciel (prowadzący gospodarstwo w całości)
☐ 4. posiadacz samoistny ☐ 5. współposiadacz samoistny ☐ 6. użytkownik wieczysty ☐ 7. współużytkownik wieczysty
☐ 8. posiadacz zależny (np. dzierżawca) ☐ 9. współposiadacz zależny (np. dzierżawca)

5. Miejsce/a (adres/y) położenia przedmiotów opodatkowania oraz identyfikator/y działek (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)

6. Numer/y księgi wieczystej lub zbioru/ów dokumentów oraz nazwa sądu, w którym prowadzona jest księga wieczysta lub zbiór dokumentów (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)

7. Nazwisko, pierwsze imię, drugie imię

8. Imię ojca, imię matki, data urodzenia

9. Numer PESEL/REGON

B.2 ADRES ZAMIESZKANIA

10. Kraj

11. Województwo

12. Powiat

13. Gmina

14. Ulica

15. Numer domu / Numer lokalu

16. Miejscowość

17. Kod pocztowy

18. Poczta

C. OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ ZŁOŻENIA INFORMACJI

19. Okoliczności (zaznaczyć właściwą kratkę)

- ☐ 1. informacja składana po raz pierwszy na dany rok ☐ 2. korekta uprzednio złożonej informacji

D. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA

Klasy użytków wynikające z ewidencji gruntów i budynków	Powierzchnia gruntu w hektarach fizycznych Uwaga! Wykazujemy z dokładnością do 1 m. kw
Grunty orne	
I	
II	
IIIa	

	IIIb	
	IVa	
	IVb	
	V	
	VI	
	VIz	
	Sady	
	I	
	II	
	IIIa	
	III	
	IIIb	
	IVa	
	IV	
	IVb	
	V	
	VI	
	VIz	
	Użytki zielone (łąki, pastwiska: wpisać właściwe)	
	I	
	II	
	III	
	IV	
	V	
	VI	
	VIz	
	Grunty rolne zabudowane	
	I	
	II	
	IIIa	
	III	
	IIIb	
	IVa	
	IV	
	IVb	
	V	
	VI	
	VIz	
	Grunty pod stawami	
	a) zarybione łososiem, trocią, głowacicą, palią i pstrągiem, grunty rolne zabudowane	
	b) zarybione innymi gatunkami ryb niż w poz. a); grunty pod stawami niezarybionymi; grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych oraz grunty pod rowami	
	Rowy	
	Grunty zadrzewione i zakrzaczone położone na UR	
	I	
	II	
	IIIa	

	III	
	IIIb	
	IVa	
	IV	
	IVb	
	V	
	VI	
	VIz	
	Razem	

E. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH ZWOLNIONYCH

(podać rodzaj, klasę i powierzchnię gruntów zwolnionych oraz przepis prawa - z jakiego tytułu występuje zwolnienie)

F. OŚWIADCZENIE I PODPIS SKŁADAJĄCEGO / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ SKŁADAJĄCEGO

Oświadczam, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą.

20. Imię	21. Nazwisko
	Nr telefonu ¹
22. Data wypełnienia (dzień - miesiąc - rok)	23. Podpis (pieczęć) składającego / osoby reprezentującej składającego

G. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO

24. Uwagi organu podatkowego	
25. Identyfikator przyjmującego formularz	26. Data i podpis przyjmującego formularz

¹ Pole nieobowiązkowe

Identyfikator podatkowy NIP/PESEL

DL-1

DEKLARACJA NA PODATEK LEŚNY

na

2. Rok

Podstawa prawna: ustawa z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 465 ze zm.).
Skladający: Formularz przeznaczony dla osób prawnych, jednostek organizacyjnych oraz spółek nie mających osobowości prawnej będących właścicielami lasów, posiadaczami samoistnymi lasów, użytkownikami wieczystymi lasów, posiadaczami lasów stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego oraz dla osób fizycznych będących współwłaścicielami lub współposiadaczami z osobami prawnymi, bądź z innymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej lub z spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej..
Termin składania: Do dnia 15 stycznia każdego roku podatkowego; w terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie, bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub zaistnienia zdarzeń mających wpływ na wysokość podatku.
Miejsce składania: Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra właściwy ze względu na miejsce położenia lasu.

A. MIEJSCE SKŁADANIA DEKLARACJI

3. Burmistrz Miasta i Gminy
Adres 56-416 Twardogóra, ul. Ratuszowa 14

B. DANE SKŁADAJĄCEGO DEKLARACJĘ (niepotrzebne skreślić)

* - dotyczy składającego deklarację nie będącego osobą fizyczną

** - dotyczy składającego deklarację będącego osobą fizyczną

B.1 DANE IDENTYFIKACYJNE

4. Rodzaj składającego deklarację (zaznaczyć właściwą kratkę)

☐ 1. osoba fizyczna ☐ 2. osoba prawna ☐ 3. jednostka organizacyjna ☐ 4. spółka nie mająca osobowości prawnej

5. Rodzaj własności, posiadania (zaznaczyć właściwą kratkę)

☐ 1. właściciel ☐ 2. współwłaściciel ☐ 3. posiadacz samoistny ☐ 4. współposiadacz samoistny ☐ 5. użytkownik wieczysty
☐ 5. współużytkownik wieczysty ☐ 6. posiadacz zależny (np. dzierżawca) ☐ 7. współposiadacz zależny (np. dzierżawca)

6. Miejsce/a (adres/y) położenia lasu oraz identyfikator/y działek (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)

7. Numer/y księgi wieczystej lub zbioru/ów dokumentów oraz nazwa sądu, w którym prowadzona jest księga wieczysta lub zbiór dokumentów (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)

8. Nazwa pełna* / Nazwisko, pierwsze imię, drugie imię**

9. Nazwa skrócona* / Imię ojca, imię matki, data urodzenia

10. Identyfikator REGON* / Numer PESEL**

B.2 ADRES SIEDZIBY* / ADRES ZAMIESZKANIA**

11. Kraj

12. Województwo

13. Powiat

14. Gmina

15. Ulica

16. Nr domu/Nr lokalu

17. Miejscowość

18. Kod pocztowy

19. Poczta

C. OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ ZŁOŻENIA DEKLARACJI

20. Okoliczności (zaznaczyć właściwą kratkę)

☐ 1. deklaracja roczna

☐ 2. korekta deklaracji rocznej

D. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA (Uwaga! Wykazujemy z dokładnością do 1 m kw.)			
D.1 Z WYJĄTKIEM ZWOLNIONYCH			
Wyszczególnienie	Powierzchnia w hektarach fizycznych	Stawka podatku (0,220 m ³ drewna x cena drewna) w zł, gr	Kwota podatku (rubr. 2 x rubr.3)
1	2	3	4
1. Lasy wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych			
2. Lasy pozostałe (nie wymienione w w. 1)			
3. Razem (w. 1–2 należy zaokrąglić do pełnych złotych)			
E. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH ZWOLNIONYCH (podać powierzchnię zwolnionego lasu oraz przepis prawa - z jakiego tytułu występuje zwolnienie)			
F. OŚWIADCZENIE I PODPIS SKŁADAJĄCEGO / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ SKŁADAJĄCEGO Oświadczam, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą.			
21. Imię	22. Nazwisko		
	Nr telefonu ¹		
23. Data wypełnienia (dzień - miesiąc - rok)	24. Podpis (pieczęć) składającego / osoby reprezentującej składającego		
G. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO			
25. Uwagi organu podatkowego			
26. Identyfikator przyjmującego formularz		27. Data i podpis przyjmującego formularz	

¹ Pole nieobowiązkowe

Pouczenie:

W przypadku niewpłacenia w obowiązujących terminach i ratach kwoty podatku wpłacenie jej w niepełnej wysokości, niniejsza deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn. Dz. U. z 2014 r. poz. 1619 ze zm.).

W przypadku gdy kwota podatku nie przekracza 100,00 zł, podatek jest płatny jednorazowo w terminie płatności I raty (art. 7a Ustawy o podatku leśnym).

¹ Pole nieobowiązkowe

Załącznik Nr 4
do Uchwały Nr XL.110.2015
Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 29 października 2015 r.

Identyfikator podatkowy NIP/PESEL
.....

IL-1

INFORMACJA W SPRAWIE PODATKU LEŚNEGO

2. Rok

Podstawa prawna: ustawa z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz.U. z 2013 r. poz. 465 ze zm.). Składający: Formularz przeznaczony dla osób fizycznych będących właścicielami lasów, posiadaczami samoistnymi lasów, użytkownikami wieczystymi lasów, posiadaczami lasów stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego. Termin składania: W terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie, bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub zaistnienia zdarzeń mających wpływ na wysokość podatku. Miejsce składania: Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra właściwy ze względu na miejsce położenia lasu.		
A. MIEJSCE SKŁADANIA INFORMACJI		
3. Burmistrz Miasta i Gminy Adres 56-416 Twardogóra, ul. Ratuszowa 14		
B. DANE SKŁADAJĄCEGO INFORMACJĘ		
B.1 DANE IDENTYFIKACYJNE		
4. Rodzaj własności, posiadania (zaznaczyć właściwą kratkę) ☐ 1. właściciel ☐ 2. współwłaściciel ☐ 3. posiadacz samoistny ☐ 4. współposiadacz samoistny ☐ 5. użytkownik wieczysty ☐ 6. współużytkownik wieczysty ☐ 7. posiadacz zależny (np. dzierżawca) ☐ 8. współposiadacz zależny (np. dzierżawca)		
5. Miejsce/a (adres/y) położenia lasu oraz identyfikator/y działek (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)		
6. Numer/y księgi wieczystej lub zbioru/ów dokumentów oraz nazwa sądu, w którym prowadzona jest księga wieczysta lub zbiór dokumentów (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)		
7. Nazwisko, pierwsze imię, drugie imię		
8. Imię ojca, imię matki, data urodzenia		
9. Numer PESEL/REGON		
B.2 ADRES ZAMIESZKANIA		
10. Kraj	11. Województwo	12. Powiat
13. Gmina	14. Ulica	15. Nr domu/Nr lokalu
16. Miejscowość	17. Kod pocztowy	18. Poczta
C. OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ ZŁOŻENIA INFORMACJI		
19. Okoliczności (zaznaczyć właściwą kratkę) ☐ 1. Informacja składana po raz pierwszy na dany rok ☐ 2. korekta złożonej uprzednio informacji		

D. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA	
Wyszczególnienie	Powierzchnia w hektarach fizycznych (Uwaga! Wykazujemy z dokładnością do 1 m kw.)
1	2
1. Lasy wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych	
2 Lasy pozostałe (nie wymienione w w. 1)	
3. Razem (w. 1-2)	

E. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH ZWOLNIONYCH (podać powierzchnię lasu zwolnionego oraz przepis prawa - z jakiego tytułu występuje zwolnienie)	

F. OŚWIADCZENIE I PODPIS SKŁADAJĄCEGO / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ SKŁADAJĄCEGO Oświadczam, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą.	
20. Imię	21. Nazwisko
	Nr telefonu ¹
22. Data wypełnienia (dzień - miesiąc - rok)	23. Podpis (pieczęć) składającego / osoby reprezentującej składającego

G. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO	
24. Uwagi organu podatkowego	
25. Identyfikator przyjmującego formularz	26. Data i podpis przyjmującego formularz

¹ Pole nieobowiązkowe

1. Identyfikator podatkowy NIP/PESEL

DN – 1

DEKLARACJA NA PODATEK OD NIERUCHOMOŚCI

2. Rok

na

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 849 ze zm.)
Składający: Formularz przeznaczony dla osób prawnych, jednostek organizacyjnych oraz spółek nie mających osobowości prawnej będących właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych, posiadaczami samoistnymi nieruchomości lub obiektów budowlanych, użytkownikami wieczystymi gruntów, posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego oraz dla osób fizycznych będących współwłaścicielami lub współposiadaczami z osobami prawnymi, bądź z innymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej lub z spółkami nieposiadającymi osobowości prawnej, z wyjątkiem osób tworzących wspólnotę mieszkaniową.
Termin składania: Do 31 stycznia każdego roku podatkowego lub w terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie, bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub zaistnienia zdarzeń mających wpływ na wysokość podatku.
Miejsce składania: Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania.

A. MIEJSCE SKŁADANIA DEKLARACJI

3. Burmistrz Miasta i Gminy

Adres 56-416 Twardogóra, ul. Ratuszowa 14

B. DANE SKŁADAJĄCEGO DEKLARACJĘ (niepotrzebne skreślić)

* - dotyczy składającego deklarację niebędącego osobą fizyczną

** - dotyczy składającego deklarację będącego osobą fizyczną

B.1 DANE IDENTYFIKACYJNE

4. Rodzaj składającego deklarację (zaznaczyć właściwą kratkę)

☐ 1. osoba fizyczna ☐ 2. osoba prawna ☐ 3. jednostka organizacyjna ☐ 4. spółka nie mająca osobowości prawnej

5. Rodzaj własności, posiadania (zaznaczyć właściwą kratkę)

☐ 1. właściciel ☐ 2. współwłaściciel ☐ 3. posiadacz samoistny ☐ 4. współposiadacz samoistny ☐ 5. użytkownik wieczysty
☐ 6. współużytkownik wieczysty ☐ 7. posiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca) ☐ 8. współposiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca) ☐ 9. posiadacz bez tytułu prawnego

6. Miejsce/a (adres/y) położenia przedmiotów opodatkowania oraz identyfikator/y działek, budynków, lokali (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)

7. Numer/y księgi wieczystej lub zbioru/ów dokumentów oraz nazwa sądu, w którym prowadzona jest księga wieczysta lub zbiór dokumentów (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)

8. Nazwa pełna * / Nazwisko, pierwsze imię, drugie imię**

9. Nazwa skrócona* / imię ojca, imię matki, data urodzenia

10. Identyfikator REGON* / Numer PESEL**

B.2 ADRES SIEDZIBY* / ADRES ZAMIESZKANIA**

11. Kraj

12. Województwo

13. Powiat

14. Gmina

15. Ulica

16. Numer domu / Numer lokalu

17. Miejscowość

18. Kod pocztowy

19. Poczta

C. OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ ZŁOŻENIA DEKLARACJI

20. Okoliczności (zaznaczyć właściwą kratkę)

☐ 1. deklaracja na dany rok ☐ 2. korekta deklaracji rocznej ☐ 3. wygaśnięcie obowiązku podatkowego
☐ 4. powstanie obowiązku podatkowego w trakcie roku ☐ 5. zmiana miejsca zamieszkania lub siedziby

³⁾ Załącznik nr 5 zmieniony przez § 1 ust. 1 pkt 1 uchwały wskazanej w odnośniku nr 2.

D. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA

	Wyszczególnienie	Podstawa opodatkowania	Stawka podatku wynikająca z Uchwały Rady Miejskiej	Kwota podatku
D.1 POWIERZCHNIA GRUNTÓW (Uwaga! Wykazujemy z dokładnością do 1 m kw.)				
.....	1. związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	21. ..... m ²	22.	23. .....
	2. pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych	24. ..... ha	25.	26. .....
	3. pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	27. ..... m ²	28.	29. .....
	4. gruntów niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777), i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	30. ..... m ²	31.	32. .....
D.2 POWIERZCHNIA UŻYTKOWA BUDYNKÓW LUB ICH CZĘŚCI (*)				
	1. mieszkalnych - ogółem	33. ..... m ²	34.	35. .....
	w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni) - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	36. ..... m ² ..... m ²	37.	38. ....
* Do powierzchni użytkowej budynku lub jego części należy zaliczyć powierzchnię mierzoną, po wewnętrznej długości ścian na wszystkich kondygnacjach, z wyjątkiem powierzchni klatek schodowych oraz szybów dźwigowych. Za kondygnację uważa się również garaże podziemne, piwnice, sutereny i poddasza użytkowe.				
	2. związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej ogółem, w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni) - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	39. ..... m ² ..... m ² ..... m ²	40.	41. ....
	3. zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym ogółem, w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni) - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	42. ..... m ² ..... m ² ..... m ²	43.	44. ....
	4. związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni) - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	45. ..... m ² ..... m ² ..... m ²	46.	47. ....

5. pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni) - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	48. ..... m ² ..... m ² ..... m ²	49.	50. ....
D.3 BUDOWLE			
1. budowle (wartość, o której mowa w przepisach o podatkach dochodowych)	51.	52.	53. .....
E. ŁĄCZNA KWOTA PODATKU			
Kwota podatku* Suma kwot z kol. D (należy zaokrąglić do pełnych złotych)			54. .....

F. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH ZWOLNIONYCH (podać powierzchnię, bądź wartość budowli przedmiotów zwolnionych oraz przepis prawa - z jakiego tytułu występuje zwolnienie)

G. ŁĄCZNA KWOTA PODATKU PO ZWOLNIENIACH	55. .....

H. OŚWIADCZENIE, PODPIS SKŁADAJĄCEGO / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ SKŁADAJĄCEGO	
Oświadczam, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą.	
56. Imię	57. Nazwisko
	Nr telefonu ¹
58. Data wypełnienia (dzień - miesiąc - rok)	59. Podpis (pieczęć) składającego / osoby reprezentującej składającego

I. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO	
60. Uwagi organu podatkowego	
61. Identyfikator przyjmującego formularz	62. Data i podpis przyjmującego formularz

*) Pouczenie:

W przypadku niewpłacenia w obowiązujących terminach i ratach kwoty podatku z poz. 51 lub wpłacenia jej w niepełnej wysokości, niniejsza deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1619 ze zm.).

W przypadku gdy kwota podatku nie przekracza 100,00 zł, podatek jest płatny jednorazowo w terminie płatności I raty (art. 11a Ustawy o podatkach i opłatach lokalnych).

¹ Pole nieobowiązkowe

Identyfikator podatkowy NIP/PESEL

IN – 1

INFORMACJA W SPRAWIE PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI

na 2. Rok

Podstawa prawna:	Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 849 ze zm.).
Składający:	Formularz przeznaczony dla osób fizycznych będących właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych, posiadaczami samoistnymi nieruchomości lub obiektów budowlanych, użytkownikami wieczystymi gruntów, posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.
Termin składania:	W terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie, bądź wygaśnięcie obowiązku podatkowego lub zaistnienia zdarzenia mającego wpływ na wysokość podatku.
Miejsce składania:	Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra właściwy ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania.

A. MIEJSCE SKŁADANIA INFORMACJI

3. Burmistrz Miasta i Gminy

Adres 56-416 Twardogóra, ul. Ratuszowa 14

B. DANE SKŁADAJĄCEGO INFORMACJĘ

B.1 DANE IDENTYFIKACYJNE

4. Rodzaj własności, posiadania (zaznaczyć właściwą kratkę)

- ☐ 1. właściciel   ☐ 2. współwłaściciel   ☐ 3. posiadacz samoistny   ☐ 4. współposiadacz samoistny   ☐ 5. użytkownik wieczysty
☐ 6. współużytkownik wieczysty   ☐ 7. posiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca)   ☐ 8. współposiadacz zależny (np. dzierżawca, najemca)
☐ 9. posiadacz bez tytułu prawnego

5. Miejsce/a (adres/y) położenia przedmiotów opodatkowania oraz identyfikator/y działek, budynków, lokali (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)

6. Numer/y księgi wieczystej lub zbioru/ów dokumentów oraz nazwa sądu, w którym prowadzona jest księga wieczysta lub zbiór dokumentów (Uwaga! Wykazuje się odrębnie dla każdej nieruchomości)

7. Nazwisko, pierwsze imię, drugie imię

8. Imię ojca, imię matki, data urodzenia

9. Numer PESEL/REGON

B.2 ADRES ZAMIESZKANIA

10. Kraj	11. Województwo	12. Powiat
13. Gmina	14. Ulica	15. Numer domu / Numer lokalu
16. Miejscowość	17. Kod pocztowy	18. Poczta

C. OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE KONIECZNOŚĆ ZŁOŻENIA INFORMACJI

19. Okoliczności (zaznaczyć właściwą kratkę)

- ☐ 1. informacja składana po raz pierwszy   ☐ 2. korekta uprzednio złożonej informacji (wykazu)
☐ 3. powstanie obowiązku podatkowego (data).....   ☐ 4. wygaśnięcie obowiązku pod. (data).....

D. DANE DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW OPODATKOWANIA

D.1 POWIERZCHNIA GRUNTÓW (Uwaga! Wykazujemy z dokładnością do 1 m kw.)

1. związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	20. .... m ²
	21. ....

⁴⁾ Załącznik nr 6 zmieniony przez § 1 ust. 1 pkt 2 uchwały wskazanej w odnośniku nr 2.

	2. pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych	..... ha
	3. pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	22. ..... m ²
	4. gruntów niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777), i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	23. ..... m ²

D.2 POWIERZCHNIA UŻYTKOWA BUDYNKÓW LUB ICH CZĘŚCI (*)

	1. mieszkalnych - ogółem	24. ..... m ²
	w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni) - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	25. ..... m ² ..... m ²

* Do powierzchni użytkowej budynku lub jego części należy zaliczyć powierzchnię mierzoną, po wewnętrznej długości ścian na wszystkich kondygnacjach, z wyjątkiem powierzchni klatek schodowych oraz szypów dźwigowych. Za kondygnację uważa się również garaże podziemne, piwnice, sutereny i poddasza użytkowe.

	2. związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej ogółem w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni) - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	26. ..... m ² ..... m ² ..... m ²
	3. zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym ogółem w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni) - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	27. ..... m ² ..... m ² ..... m ²
	4. związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń ogółem w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni) - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	28. ..... m ² ..... m ² ..... m ²
	5. pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego ogółem w tym: - kondygnacji o wysokości od 1,40 do 2,20 m (zaliczyć 50% powierzchni) - kondygnacji o wysokości powyżej 2,20 m	29. ..... m ² ..... m ² ..... m ²

D.3 BUDOWLE

	1. budowle (wartość, o której mowa w przepisach o podatkach dochodowych)	30. .....

E. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH ZWOLNIONYCH

(podać powierzchnię, bądź wartość budowli przedmiotów zwolnionych oraz przepis prawa – z jakiego tytułu występuje zwolnienie)

F. OŚWIADCZENIE, PODPIS SKŁADAJĄCEGO / OSOBY REPREZENTUJĄCEJ SKŁADAJĄCEGO

Oświadczam, że podane przeze mnie dane są zgodne z prawdą.

31. Imię	32. Nazwisko
	Nr telefonu ¹
33. Data wypełnienia (dzień - miesiąc - rok)	34. Podpis (pieczęć) składającego / osoby reprezentującej składającego

G. ADNOTACJE ORGANU PODATKOWEGO

35. Uwagi organu podatkowego	
36. Identyfikator przyjmującego formularz	37. Data i podpis przyjmującego formularz

¹ Pole nieobowiązkowe

**UCHWAŁA NR XV.....2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie ustalenia wysokości podatku od nieruchomości na rok 2016

Na podstawie art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484 i 1890) oraz art. 5 i art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 849 z późn. zm¹⁾) i obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie górnych stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2016 r. (M.P. poz. 735),
uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Ogłasza się tekst jednolity uchwały Rady Miejskiej w Twardogórze w sprawie ustalenia wysokości podatku od nieruchomości na rok 2016.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1 nastąpi w formie Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie ustalenia podatku od nieruchomości na rok 2016, zgodnie z brzmieniem załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2.1. Obwieszczenie, o którym mowa w § 1 ust. 2 podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydełko**

Sporządził ..... *J. Sobis* .....

Sprawdził pod względem prawnym .....

Zatwierdził .....

BURMISTRZ

Zbigniew Potyrała

RADA MIEJSKA

Bede Bzyska
Przewodnicząca
nr 10/16

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2015 r. poz. 528, 699, 774, 1045, 1283, 1777 i 1890.

OBWIESZCZENIE NR .....
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE

z dnia 10 marca 2016 r.

**w sprawie: ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie ustalenia wysokości podatku od nieruchomości
na rok 2016.**

Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484 i 1890) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity uchwały Nr X.108.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 października 2015 r. w sprawie ustalenia wysokości podatku od nieruchomości na rok 2016 (Dz. Urz. Woj. Doln. 2015 poz. 4569) z uzgodnieniem zmian wprowadzonych uchwałą Nr XII.120.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XI.108.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 października 2015 r. w sprawie ustalenia wysokości podatku od nieruchomości na rok 2016 (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2015 r. poz. 5379).

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Witold Szydelko

Załącznik do Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 10 marca 2016 r, w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego
uchwały w sprawie ustalenia wysokości podatku od
nieruchomości na rok 2016.

**UCHWAŁA NR X.108.2015
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
Z DNIA 29 PAŹDZIERNIKA 2015 ROKU**

w sprawie ustalenia wysokości podatku od nieruchomości na rok 2016.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2015 poz. 1515 i 1890) oraz art. 5 i art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. 2014 poz. 849 z późn. zm.¹⁾) i obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie górnych stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2016 r. (M.P. poz. 735), **Rada Miejska w Twardogórze uchwala, co następuje:**

§ 1. 1. Ustala się wysokość podatku od nieruchomości, który w stosunku rocznym wynosi:

- 1) od budynków mieszkalnych lub ich części **0,66 zł** od 1 m² powierzchni użytkowej
- 2) od budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz od budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej **20,36 zł** od 1 m² powierzchni użytkowej
- 3) od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym **10,28 zł** od 1 m² powierzchni użytkowej
- 4) od budynków lub ich części związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych, w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń **4,45 zł** od 1 m² powierzchni użytkowej
- 5) od pozostałych budynków lub ich części, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego **6,88 zł** od 1 m² powierzchni użytkowej
- 6)²⁾ od budowli 2% ich wartości określonej na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i ust. 3-7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych
- 7) od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków **0,79 zł** od 1 m² powierzchni
- 8) od gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych **4,35 zł** od 1 ha powierzchni
- 9) od pozostałych gruntów, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej działalności statutowej pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego **0,30 zł** za 1 m² powierzchni
- 10)³⁾ gruntów niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777), i położonych na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego - **3,00 zł** od 1 m² powierzchni.

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2015 r. poz. 528, 699, 774, 1045, 1283, 1777 i 1890.

²⁾ § 1 ust. 1 pkt 6 zmieniony przez § 1 pkt 1 uchwały nr XII.120.2015 z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XI.108.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 29 października 2015 r. w sprawie ustalenia wysokości podatku od nieruchomości na rok 2016 (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2015 r. poz. 5379), który wszedł w życie 1 stycznia 2016 r.

³⁾ § 1 ust. 1 pkt 10 dodany przez § 1 pkt 2 uchwały wskazanej w odnośniku nr 2)

§ 2. 1. Oprócz zwolnień ustawowych określonych w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych z dnia 12 stycznia 1991 r. (tekst jedn.: Dz. U. 2014 poz. 849 z późn. zm.) zwalnia się z podatku:

- 1) budynki, budowle i grunty związane z prowadzeniem działalności w zakresie ochrony przeciwpożarowej na terenie miasta i gminy Twardogóra;
- 2) budowle wykorzystywane bezpośrednio do zaopatrywania w wodę, rurociągi i przewody sieci rozdzielczej wody, budowle służące do odprowadzania i oczyszczania ścieków, budynki lub ich części bezpośrednio związane z procesem poboru i uzdatniania wody;
- 3) budynki związane z działalnością w zakresie gromadzenia i przechowywania materiałów bibliotecznych oraz ich udostępniania użytkownikom;
- 4) budynki lub ich części, budowle lub ich części oraz grunty zajęte na działalność w zakresie kultury fizycznej i sportu z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej;
- 5) budynki lub ich części oraz grunty zajęte na potrzeby prowadzenia statutowej działalności wśród dzieci i młodzieży w zakresie oświaty, kultury, nauki i techniki, kultury fizycznej i sportu, z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Twardogóra.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2016 r.

**UCHWAŁA NR XV.....2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia 10 marca 2016 r.**

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz terminie jej składania

Na podstawie art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1484 i 1890) oraz art. 6 n ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.¹⁾), **uchwała się, co następuje:**

§ 1. 1. Ogłasza się tekst jednolity uchwały Rady Miejskiej w Twardogórze w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz o terminie jej składania.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1 nastąpi w formie Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz o terminie jej składania, zgodnie z brzmieniem załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2.1. Obwieszczenie, o którym mowa w § 1 ust. 2 podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydełko**

Sporządził ..... *J. Sobieś* .....

Sprawdził pod względem prawnym ..... *Zbigniew Potyła* .....

Zatwierdził ..... *Zbigniew Potyła* .....

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 1593 oraz z 2015 r. poz. 87, 122, 1045, 1269, 1688 i 1793.

OBWIESZCZENIE NR .....
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE

z dnia 10 marca 2016 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz terminie jej składania

Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1484 i 1890) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity uchwały Nr XXXII.257.2013 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz terminie jej składania (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 22) z uzględnieniem zmiany wprowadzonej uchwałą Nr X.91.2015 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 30 września 2015 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXII.257.2013 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz terminie jej składania. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2015 r. poz. 4197)

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Witold Szydelko

Załącznik do Obwieszczenia Rady Miejskiej w Twardogórze
z dnia 10 marca 2016 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie
wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie
odpadami komunalnymi składanej przez właściciela
nieruchomości oraz terminie jej składania

UCHWAŁA NR XXXII.257.2013
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
Z DNIA 19 GRUDNIA 2013 ROKU

**w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez
właściciela nieruchomości oraz terminie jej składania.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 i art. 41 ust. 1o ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 6 n ustawy z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.¹⁾), Rada Miejska w Twardogórze uchwala, co następuje:

§ 1. Określa się wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości (rozumie się przez to także współwłaścicieli, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością), zamieszkałej oraz niezamieszkałej położonych na terenie gminy Twardogóra, zgodnie z załącznikiem nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. Właściciele nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne, zobowiązani są złożyć do Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra pierwszą deklarację, o której mowa w § 1, w terminie 14 dni od dnia otrzymania formularza deklaracji lub od dnia zamieszkania osoby/osób na nieruchomości lub od dnia powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych.

2. Właściciel nieruchomości jest zobowiązany każdorazowo złożyć do Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra nową deklarację w przypadku zaistnienia okoliczności i terminach wskazanych w art. 6m ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

§ 3. 1. Deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi mogą być od dnia 01 stycznia 2014 r. przekazywane z wykorzystaniem elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej "ePUAP", za pomocą protokołu komunikacyjnego sieci WWW (http) szyfrowanego przy użyciu protokołu szyfrującego dla sieci (SSL).

2. Format elektroniczny deklaracji jest zgodny ze wzorem formularza elektronicznego na Platformie Usług Administracji Publicznej "ePUAP".

3. Deklaracje składane z wykorzystaniem elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej "ePUAP" powinny zostać opatrzone:

- a) bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 262).
- b) podpisem potwierdzonym profilem zaufanym "ePUAP" w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 235).

§ 4. Traci moc uchwała Rady Miejskiej w Twardogórze nr XXVIII.234.2013 z dnia 12 września 2013 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości oraz terminie jej składania.

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego wskazanej ustawy zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 1593 oraz z 2015 r. poz. 87, 122, 1045, 1269, 1688 i 1793.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Twardogóra.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego.

POLA JASNE WYPEŁNIĆ DUŻYMI, DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOLOREM

DEKLARACJA O WYSOKOŚCI OPŁATY ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

Podstawa prawna:	Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1399, z późn. zm.)		
Składający:	Formularz przeznaczony jest dla właścicieli nieruchomości, zamieszkałych oraz właścicieli nieruchomości niezamieszkałych na których powstają odpady komunalne, położonej na terenie Gminy Twardogóra.		
Miejsce składania:	Urząd Miasta i Gminy w Twardogórze, ul. Ratuszowa 14, 56-416 Twardogóra.		
Termin składania:	w terminie 14 dni od: • powstania na danej nieruchomości odpadów komunalnych, • zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca (dotyczy nieruchomości zamieszkałych), • nastąpienia zmian danych określonych w deklaracji, będących podstawą do ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi lub określonej w deklaracji ilości odpadów komunalnych powstających na danej nieruchomości.		
A. OBOWIĄZEK ZŁOŻENIA DEKLARACJI			
Okoliczności powodujące obowiązek złożenia deklaracji: (zaznaczyć właściwy kwadrat poprzez postawienie znaku X)			
☐ pierwsza deklaracja, składana według stanu na dzień: ..... ☐ zmiana danych zawartych w deklaracji, data zaistnienia zmian: ..... dzień - miesiąc - rok			
Przyczyna korekty deklaracji:			
B. DANE SKŁADAJĄCEGO DEKLARACJE			
*dotyczy właścicieli nieruchomości będących osobami fizycznymi **dotyczy właścicieli nieruchomości nie będących osobami fizycznymi			
Składający: (zaznaczyć właściwy kwadrat poprzez postawienie znaku X)			
☐ właściciel, ☐ współwłaściciel, ☐ użytkownik wieczysty, ☐ zarząd wspólnoty/spółdzielni, ☐ inny podmiot władający nieruchomością.			
Imię i nazwisko* / pełna nazwa**			
..... TEL:			
..... E-MAIL:			
.....			
Numer PESEL*:	Identyfikator REGON**:	Numer NIP**:	PKD (wg głównego przedm. dział.)
ADRES ZAMIESZKANIA* / ADRES SIEDZIBY**			
Kraj:	Województwo:	Powiat:	
Gmina:	Ulica:	Nr domu:	Nr lokalu:
Miejscowość:	Kod pocztowy: 56-416	Poczta:	
C. ADRES NIERUCHOMOŚCI, NA KTÓREJ POWSTAJĄ ODPADY KOMUNALNE */**			
Gmina:	Ulica:	Nr domu:	Nr lokalu:
Miejscowość:	Kod pocztowy:	Poczta:	
Położenie wg ewidencji gruntów: działka/i nr: ....., arkusz mapy: ....., obręb geodezyjny: ..... (dotyczy sytuacji, kiedy nieruchomość nie posiada nadanego numeru porządkowego/adresu)			

² Załącznik nr 1 zmieniony przez § 1 uchwały nr X.91.2015 z dnia 30 września 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2015 r. poz. 4197), który wszedł w życie z dniem 29 października 2015 r.

1. Oświadczam, że na terenie nieruchomości wskazanej w części C deklaracji odpady będą gromadzone i odbierane w sposób selektywny.⁴⁾

TAK ☐

(w razie wyboru wypełnić pkt. 2a)

NIE ☐

(w razie wyboru wypełnić pkt. 2b)

2. Dotyczy właścicieli nieruchomości zamieszkałych¹⁾ na których powstają odpady komunalne.

Wyliczenie miesięcznej opłaty:

a) SELEKTYWNY .....X.....11,00 zł.....=.....

(liczba mieszkańców)

(stawka opłaty)

(wysokość opłaty)

b) NIESELEKTYWNY .....X.....18,70 zł.....=.....

(liczba mieszkańców)

(stawka opłaty)

(wysokość opłaty)

Słownie : (.....zł)

3. Dotyczy właścicieli nieruchomości niezamieszkałych²⁾ (mieszanych) w tym przedsiębiorców⁵⁾ na których powstają odpady komunalne. (sposób wyliczenia określa załącznik do deklaracji)

SELEKTYWNE⁴⁾

Pojemnik (w litrach)	Sztuki	Stawka opłaty	Razem
1	2	3	(2 x 3)
110 L		16 zł	
240 L		33 zł	
1100 L		152 zł	
7000 L		900 zł	
Worek o poj. 110 L		16 zł	

NIESELEKTYWNE

Pojemniki (w litrach)	Sztuki	Stawka opłaty	Razem
1	2	3	(2 x 3)
110 L		27,20 zł	
240 L		46,20 zł	
1100 L		212,80 zł	
7000 L		1260 zł	
Worek o poj. 110 L		27,20 zł	

SUMA MIESIĘCZNEJ OPŁATY .....w złotych

(słownie : .....zł)

4. Dotyczy właścicieli nieruchomości mieszanych³⁾, których część nieruchomości stanowi nieruchomość, o której mowa w pkt 2, a w części nieruchomość, o której mowa w pkt 3.

ŁĄCZNA SUMA MIESIĘCZNEJ OPŁATY (PKT.2 i 3) .....

(słownie: ..... zł)

D. Oświadczam, że nieruchomość wskazana w części C niniejszej deklaracji, wyposażona jest w kompostownik (w przypadku zaznaczenia pozycji „TAK”, należy podać pojemność kompostowania) (TAK/NIE zaznaczyć właściwy kwadrat poprzez postawienie znaku X)

☐ TAK

☐ NIE

Pojemność .....m³

E. OŚWİADCZENIE I PODPIS SKŁADAJĄCEGO DEKLARACJĘ

- Oświadczam, że powyższe dane są zgodne z prawdą.

POUCZENIE:

- Na podstawie art. 3a ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1619 z późn. zm.) niniejsza deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego.
- Przez podpisanie niniejszej deklaracji wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych dla celów związanych z ustaleniem należności za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Zgodnie z art. 60 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm.) w razie nie złożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi albo uzasadnionych wątpliwościach co do danych zawartych w deklaracji, Burmistrz Miasta i Gminy określa, w drodze decyzji, wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, biorąc pod uwagę dostępne dane właściwe dla wybranej przez radę gminy metody, a w przypadku ich braku uzasadnione szacunki, w tym w przypadku nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, średnią ilość odpadów powstających na nieruchomościach o podobnym charakterze oraz przyjęte normy wskazane w obowiązującym regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Twardogóra zatwierdzonego stosowną Uchwałą Rady Miejskiej w Twardogórze.

- Obowiązek złożenia deklaracji do Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi powstaje w terminie 14 dni od dnia zamieszkania na danej nieruchomości pierwszego mieszkańca.
  - W przypadku zmiany danych będących podstawą do ustalenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi należy złożyć nową deklarację w terminie 14 dni od dnia nastąpienia zmiany. Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi w zmienionej wysokości uiszcza się za miesiąc, w którym nastąpiła zmiana.
  - Jeżeli na terenie nieruchomości funkcjonują dwa lub więcej gospodarstw domowe, każde gospodarstwo domowe wypełnia i składa odrębną deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
  - Dane zawarte w deklaracji dotyczące liczby mieszkańców w przypadku nieruchomości zamieszkałej oraz ilości pojemników, w przypadku nieruchomości niezamieszkałej/mieszanej, będą weryfikowane na podstawie danych dostępnych w UMiG w Twardogórze.
  - Sposób zbierania odpadów będzie podlegał bieżącej kontroli. W przypadku nie wywiązywania się z zadeklarowanego selektywnego sposobu zbierania odpadów komunalnych, właściwy organ w drodze decyzji nałoży podwyższoną opłatę z tytułu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych wraz z należnymi odsetkami.
  - Wypełniając deklarację należy pamiętać o prawidłowym wskazaniu identyfikatora, którym obecnie jest numer PESEL. Region lub NIP. Numer PESEL wpisują do deklaracji osoby objęte rejestrem PESEL – osoby fizyczne.
  - Miesięczne stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi reguluje odrębna Uchwała Rady Miejskiej w Twardogórze.
  - Składający deklarację zobowiązany jest dołączyć dokumenty potwierdzające dane w niej zawarte. Załącznikami do deklaracji w szczególności są pełnomocnictwo lub/ oraz dokument potwierdzający sposób reprezentowania.
  - Wypełniając deklarację należy mieć na uwadze, że podmiot gospodarczy wynajmujący lub dzierżawiący lokal/pomieszczenia na nieruchomości zamieszkałej winien złożyć indywidualnie deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
  - Opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi należy wpłacać do dnia 15 danego miesiąca, począwszy od dnia 01.07.2013 r. na rachunek bankowy Gminy Twardogóra, podając w tytule „opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi” oraz adres nieruchomości.
- Deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od dnia 01 stycznia 2014 r. mogą być przekazywane z wykorzystaniem elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej „ePUAP”, zgodnie z Uchwałą nr XXXII.257/2013 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właściciela nieruchomości oraz terminie jej składania.

(miejscowość i data)

(czytelny podpis osoby składającej deklarację)

OBJAŚNIENIA:

Właścicieli nieruchomości na których powstają odpady komunalne – określonej w części C deklaracji, podzielono na trzy grupy opisane w punktach 2, 3 i 4:

- Punkt 2** - dotyczy właścicieli nieruchomości zamieszkałych, na których istnieją budynki mieszkalne jednorodzinne lub wielorodzinne oraz stale i czasowo zamieszkują mieszkańcy. Właściciele tych nieruchomości wypełniają deklarację w częściach A, B, C pkt 1, 2 D i E. Wyliczenie miesięcznej opłaty dla tego typu nieruchomości stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przypadającej na jednego mieszkańca.
- Punkt 3** - dotyczy właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, na których w całości lub części prowadzona jest wszelkiego rodzaju działalność: handlowa, usługowa, rzemieślnicza a także każda nieruchomość, na której powstają odpady komunalne np. ogródki działkowe, działki rekreacyjne, cmentarze itp. Właściciele tych nieruchomości wypełniają deklarację w częściach A, B, C pkt 3, D, E. Wyliczenie miesięcznej opłaty dla tego typu nieruchomości stanowi iloczyn zadeklarowanej liczby określonej wielkości pojemników z odpadami komunalnymi - powstającymi w ciągu miesiąca na danej nieruchomości oraz stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
Obliczenia ilości odpadów komunalnych powstających na danej nieruchomości, a w konsekwencji ilości pojemników należy dokonać w oparciu o przyjęte normy wskazane w obowiązującym Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Twardogóra, zatwierdzonym stosowną Uchwałą Rady Miejskiej w Twardogórze - zgodnie z załącznikiem do deklaracji.
Na terenie gminy Twardogóra dopuszcza się stosowanie następujących pojemników na odpady komunalne: 110/120 l, 240 l, 1100 l, KP-7 (7000 l) oraz stosownych worków o pojemności do 110 l.

- Punkt 4** - dotyczy właścicieli nieruchomości mieszanych, na których istnieją budynki mieszkalne jednorodzinne lub wielorodzinne, w których stale i czasowo zamieszkują mieszkańcy i równocześnie prowadzona jest wszelkiego rodzaju działalność:

handlowa, usługowa lub rzemieślnicza. Właściciele tych nieruchomości wypełniają deklarację w częściach A, B, C, D, E. Wyliczenia miesięcznej opłaty należy dokonać poprzez wypełnienie pkt 1, 2 i 3 w części C, a następnie zsumowanie naliczonych opłat w pkt 4.

- 4) Selektywne gromadzenie odpadów – gromadzenie w oddzielnych pojemnikach lub workach poszczególnych rodzajów odpadów z podziałem na papier i opakowania wielomateriałowe, metale, tworzywa sztuczne, szkło, oraz odpady zielone (trawy, odpady z ogrodów), które należy przekazywać do punktu selektywnego gromadzenia odpadów (PSZOK) lub kompostować na terenie nieruchomości zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- 5) W przypadku kiedy na nieruchomości zamieszkałej jest prowadzona/zarejestrowana działalność gospodarcza, należy również wypełnić pkt 2 i 3 niniejszej deklaracji.

WYJAŚNIENIA:

(podpis osoby składającej wyjaśnienia)

ADNOTACJE ORGANU:

(podpis osoby sporządzającej adnotację)

ZAŁĄCZNIK do deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Sporządzony na podstawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Twardogóra, uchwała nr XXXII.255.2013 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 19 grudnia 2013 r.

(wypełnić tabelkę zgodnie z rodzajem działalności/instytucji)

L.P.	Rodzaj działalności/instytucji		Ilość odpadów (liczone w litrach)	Ilość pojemników (sztuki)	
1		2	3	4	
1.	Szkoły (wszelkiego typu 12L/mc na każdego ucznia)	Ilość uczniów		110 L	
				240 L	
				1100 L	
				7000 L	
2.	Żłobki ,Przedszkola (12L/mc na każde dziecko)	Ilość dzieci		110 L	
				240 L	
				1100 L	
				7000 L	
3.	Lokal handlowy (110L/mc na każde 10m2 powierzchni całkowitej, jednak nie mniej niż jeden pojemnik o pojemności 110Lna lokal)	Pow. całkowita		110 L	
				240 L	
				1100 L	
				7000 L	
4.	Punkt handlowy (poza lokalem 110L/mc na każdego zatrudnionego , jednak nie mniej niż jeden pojemnik 110 L na punkt)	Ilość zatrudnionych		110 L	
				240 L	
				1100 L	
				7000 L	
5.	Lokal gastronomiczny (80L/mc na jedno miejsce konsumpcyjne, jednak nie mniej niż jeden pojemnik o pojemności 110L na lokal)	Ilość miejsc konsump.		110 L	
				240 L	
				1100 L	
				7000 L	
6.	Uliczny punkt szybkiej konsumpcji (co najmniej jeden pojemnik o pojemności 110L na punkt)	Liczba punktów		110 L	
				240 L	
				1100 L	
				7000 L	

7.	Instytucje, urzędy, zakłady rzemieślnicze, usługowe i produkcyjne (w odniesieniu do pomieszczeń biurowych i socjalnych 40L/mc na każdego zatrudnionego pracownika, jednak nie mniej niż jeden pojemnik o pojemności 110L na zakład)	Liczba zatrudnionych		110 L	
				240 L	
				1100 L	
				7000 L	
8.	Hotele, pensjonaty, gospodarstwa agroturystyczne, domy opieki (80L/mc na jedno łóżko , jednak nie mniej niż jeden pojemnik o pojemności 110L na obiekt)	Ilość łóżek		110 L	
				240 L	
				1100 L	
				7000 L	
9.	Targowiska (60L/mc na każde 10m2 powierzchni handlowej)	Powierzchnia handlowa		110 L	
				240 L	
				1100 L	
				7000 L	
10.	Ogródki działkowe (50L/mc na każdą działkę w okresie od 01 marca do 30 października każdego roku, a w pozostałym okresie 10L/mc na działkę)	Liczba działek		110 L	
				240 L	
				1100 L	
				7000 L	
11.	Lokale handlowe spożywcze i gastronomiczne (dla zapewnienia czystości wymagane jest również ustawienie na zewnątrz poza lokalem co najmniej jednego pojemnika na odpady o pojemności min 30 L)	Liczba pojemników		110 L	
				240 L	
				1100 L	
				7000 L	
12.	Cmentarze (20L/mc/grób, jednak nie mniej niż jeden pojemnik o pojemności 1100 L na cmentarz)	Ilość grobów		110 L	
				240 L	
				1100 L	
				7000 L	

**UCHWAŁA NR 2016
RADY MIEJSKIEJ W TWARDOGÓRZE
z dnia ..... 2016 r.**

w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego na realizację zadania pn.: „Przebudowa pasa drogi wojewódzkiej nr 448 w m. Moszyce w zakresie budowy chodnika”

Na podstawie art. 10 ust. 2 oraz 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 i 1890) oraz art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.¹⁾) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Udziela się z budżetu Gminy Twardogóra pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego w postaci nakładów finansowych w wysokości 100% na opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizację robót budowlanych pn. „Przebudowa pasa drogi wojewódzkiej nr 448 w m. Moszyce w zakresie budowy chodnika”.

§ 2. W budżecie Gminy Twardogóra na realizację zadania, o którym mowa w § 1 zostały zabezpieczone środki finansowe w dziale 600, rozdziale 60013, paragrafie 6050, w wysokości 78.690,- zł (słownie: siedemdziesiąt osiem tysięcy sześćset dziewięćdziesiąt złotych), z czego:

w roku 2015 – 3 690 zł (na opracowanie dokumentacji projektowej),
w roku 2016 – 75 000 zł (na realizację robót budowlanych),
co stanowić będzie 100% wartości zadania w latach 2015 – 2016.

§ 3. W celu realizacji zadania wymienionego w § 1 zostało zawarte stosowne porozumienie pomiędzy Województwem Dolnośląskim, a Gminą Twardogóra określające obowiązki stron, sposób dokonywania płatności oraz sposób rozliczenia zadania.

§ 4. Zmiana nazwy zadania i zmiana wartości zadania bez zmiany zakresu zadania nie wymaga zmiany uchwały.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Z up. BURMISTRZA
Aleksander Król
Kierownik Referatu
Infrastruktury Technicznej

Sporządził: .....

**Przewodniczący Rady Miejskiej
Witold Szydelko**

¹⁾ zmiany tekstu jednolitego zostały ogłoszone w: Dz. U. z 2013 r. poz. 938 i poz. 1646, z 2014 r. poz. 379, poz. 911, poz. 1146, poz. 1626 i poz. 1877 oraz z 2015 r. poz. 238, poz. 532, poz. 1045, poz. 1117, poz. 1130, poz. 1189, poz. 1190, poz. 1269, poz. 1358, poz. 1513, poz. 1830, poz. 1854, poz. 1890 i poz. 2150.

Sprawdził pod względem prawnym: .....

Z up. Burmistrza

Zatwierdził: ..... Ryszard Górsior
Zastępca Burmistrza

Uzasadnienie

Niniejsza uchwała dotyczy zawartego w 2015 roku porozumienia pomiędzy Województwem Dolnośląskim, a Gminą Twardogóra w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego. Realizacja porozumienia i wspólne działanie pozwoli na realizację zadania pn. „Przebudowa pasa drogi wojewódzkiej nr 448 w m. Moszyce w zakresie budowy chodnika”. Gmina Twardogóra w ramach pomocy rzeczowej pokryje 100% kosztów związanych z opracowaniem dokumentacji projektowej oraz realizacją robót budowlanych.